

ASTRAZENECA

Μικρά τα κέρδη από το εμβόλιο

Αυξημένος κατά 49%, στα 9,74 δισ. δολάρια, εμφανίζεται ο τζίρος της AstraZeneca κατά το τρίτο τρίμηνο, με το δείκτη των προβληματικών δανείων προς τα δάνεια που εξυπηρετούνται να φτάνει στο 15,3%. Η πώληση προβληματικών

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Μακρύς ο δρόμος του πληθωρισμού

Δεν φαίνεται να αποκλιμακώνονται οι πληθωριστικές πιέσεις που απειλούν τις οικονομίες. Κεντρικές Τράπεζες και υπ. Οικονομικών παραδέχονται πως το πρόβλημα θα είναι μακροβιότερο. Σύμφωνα με την πρόεδρο της ΕΚΤ, οι παράγοντες που διατηρούν τον πληθωρισμό σε υψηλά επίπεδα είναι τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα και το κόστος της ενέργειας. **Σελ. 8**

ΣΥΣΤΑΣΗ ΥΠΟΙΚ ΕΛΛΑΔΑΣ

Αυτοσυγκράτηση στις ανατιμήσεις

Να δείξουν αυτοσυγκράτηση και να μη μεταφέρουν στις τελικές τιμές των προϊόντων το σύνολο των ανατιμήσεων από την ενέργεια και τις πρώτες ύλες ζήτησε από τις επιχειρήσεις ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θ. Σκυλακάκης. «Από το 2022 ξεκινά περίοδος δυναμικής ανάπτυξης και αυτό πρέπει να συνοπλοποιήσουν οι επιχειρήσεις». **Σελ. 14**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Επεσαν στα 4,4 δισ. τα ΜΕΔ στην Κύπρο

Βελτίωση κατά 2,1% έφερε η πώληση του Helix 3 της Τράπεζας Κύπρου - Επονται και άλλες τράπεζες

Στα 4,4 δισ. ευρώ έπεσαν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια στην Κύπρο, με το δείκτη των προβληματικών δανείων προς τα δάνεια που εξυπηρετούνται να φτάνει στο 15,3%. Η πώληση προβληματικών

δανείων ύψους 577 εκατ. ευρώ, γνωστό ως «Helix 3», στο επενδυτικό ταμείο της Pimco που είχε αγοράσει και ένα από τα προηγούμενα πακέτα ΜΕΔ της τράπεζας, μείωσε το δείκτη των ΜΕΔ στην Κύπρο

κατά 2,1%. Ανατρέχοντας στα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας, βλέπουμε πως τα ΜΕΔ τέλος 2014 ανέρχονταν σε 27,3 δισ. ευρώ και ο δείκτης ΜΕΔ αντιστοίχα στο 47,8%. Άλλη μία πώληση που θα κα-

τορθώσει να μειώσει τα ΜΕΔ, είναι αυτή της Ελληνικής Τράπεζας. Η υπογραφή της συναλλαγής με τον δυνητικό επενδυτή, μπορεί να είναι επίσης η Pimco, ενδεχομένως να γίνει και πριν από το

τέλος του 2021 και η πράξη θα ολοκληρωθεί αρχές του 2022. Πώληση όμως ετοιμάζει και η Alpha Bank όπως έχει καταγραφεί επισήμως στα οικονομικά αποτελέσματα της μνητρικής. **Σελ. 3**

ΠΡΟΣ 375 ΕΚΑΤ. ΔΟΛ.

Πωλείται το ξενοδοχείο Τραμπ στην Ουάσιγκτον

Η οικογενειακή επιχείρηση του τέως προέδρου των ΗΠΑ, Ντόναλντ Τραμπ, προτίθεται να πουλήσει τα δικαιώματα εκμετάλλευσης από το κορυφαίο ξενοδοχείο της στην Ουάσιγκτον, το Trump International Hotel, απασκοπώντας να εξασφαλίσει τουλάχιστον 375 εκατομμύρια δολάρια. Η συμφωνία για πώληση του ξενοδοχείου δεν έχει διεκπεραιωθεί. **Σελ. 8**

ΕΝΩΣΕΙ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

Μπόνους και αυξήσεις σε εποχικό προσωπικό

Ενόψει της έντονης αγοραστικής κίνησης των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς, η οποία στις ΗΠΑ ουσιαστικά ξεκινάει με την Ημέρα των Ευχαριστιών, οι μεγάλοι όμιλοι λιανεμπορίου στη χώρα σπεύδουν να κάνουν προσλήψεις εποχικού προσωπικού και δίνουν σημαντικά κίνητρα. Οι μεγάλες αλυσίδες προσφέρουν αυξήσεις και μεγάλα μπόνους. **Σελ. 12**

ΑΘΗΝΑ

Φεύγουν υπουργεία και αλλάζει το κέντρο

Υπουργεία, τράπεζες και μεγάλες εταιρείες σχεδιάζουν να μετακινηθούν σε άλλες περιοχές, με αποτέλεσμα να απελευθερωθούν πολλά κτίρια στο κέντρο. Τα κτίρια θα μετατραπούν σε διαμερίσματα προσιτού κόστους, ξενοδοχεία και βιοκλιματικά γραφεία που θα αλλάξουν την πληθυσμιακή σύνθεση και θα ξαναδώσουν ζωή στην καρδιά της πόλης. **Σελ. 14**

5 291296 000378

ΕΛΛΑΔΑ
Πανδημία ανατιμήσεων σε ενέργεια και τρόφιμα

Η εκτίναξη του κόστους της ενέργειας, των πρώτων υλών και των μεταφορικών δημιουργεί ένα εκρηκτικό κοκτέιλ που φέρνει μεγάλες ανατιμήσεις. Από τις αρχές του έτους η τιμή του αερίου στις αγορές έχει αυξηθεί 481,4%, η χονδρεμπορική τιμή ρεύματος 235,6% και το πετρέλαιο θέρμανσης 36%. Η κυβέρνηση αυξάνει διαρκώς το ποσό της επιδότησης των λογαριασμών ρεύματος και προχωρεί σε ελαφρύνσεις για καταναλωτές αερίου, ωστόσο η επιβάρυνση θα είναι αισθητή. Πέραν της ακριβής ενέργειας, οι υψηλές τιμές εισαγόμενων πρώτων υλών «πνιγούν» παραγωγούς, βιομηχανίες και προμηθευτές, με τις αυξήσεις να είναι ορατές στα ράφια των σούπερ μάρκετ. Η συνέχεια αναμένεται δυσκολότερη, καθώς τα οπότεματα με παλιά τιμολόγηση εξαντλούνται και οι νέες παραλαβές είναι σημαντικά ακριβότερες. **Σελ. 15**

Οι προοπτικές στην πράσινη ενέργεια στο συνέδριο του Economist

Οι φιλικές στο περιβάλλον πηγές ενέργειας, η Κύπρος και οι στόχοι της Ε.Ε. βρέθηκαν στο επίκεντρο του 17ου συνεδρίου του Economist, με την υπουργό Ενέργειας Νατάσα Πιλείδου και τον αντιπρόεδρο της ExxonMobil να παρουσιάζουν τις αλλαγές που συντελούνται. Στο συνέδριο παρουσιάστηκαν οι προκλήσεις στον τομέα της ενέργειας οι οποίες, όπως τονίστηκε από τους ομιλητές, θα επηρεάσουν την ζωή όλων. **Σελ. 5**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Προς νέο Σύμφωνο Σταθερότητας

Η δυνατότητα εξεύρεσης μιας κοινά αποδεκτής λύσης για το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, η οποία θα τεθεί σε ισχύ στην μετά covid19 εποχή, είναι κρίσιμη τόσο για το μέλλον της ευρωζώνης όσο και της ίδιας της Ευρώπης. Η δώλωση ανήκει στον Ευρωπαϊκό επίτροπο για την οικονομία Πάολο Τζεντιλόνι και εκφράζει την ανησυχία της Κομισιόν για τη δύσκολη συνέχεια που αναμένεται στην προσπάθεια αναθεώρησης του Συμφώνου. Συνεχίζοντας, ο κ. Τζεντιλόνι σημείωσε ότι η συζήτηση που θα διεξαχθεί το επόμενο διάστημα δεν θα πρέπει να μετατραπεί σε μια μακρόσυρτη διαδικασία όπου οι χώρες θα αναλωθούν στο να επαναλαμβάνουν παγιωμένες θέσεις χωρίς δυνατότητα επίτευξης προόδου.

Η συζήτηση για τη μεταρρύθμιση του συμφώνου σταθερότητας έχει μόλις ξεκινήσει και περιλαμβάνει εκτός των άλλων και δημόσια διαβούλευση αν και όλοι γνωρίζουν ότι οι τελικές αποφάσεις θα ληφθούν πίσω από κλειστές πόρτες. Η καταληκτική ημερομηνία έχει προσδιοριστεί για τον Ιούλιο του 2022 με στόχο η νέα συμφωνία να τεθεί σε ισχύ το 2023. Τότε δηλαδή που ολοκληρώνεται η περίοδος χάρτης για επαναφορά του Συμφώνου που όπως είναι σήμερα προβλέπει χρέος στο 60% του ΑΕΠ και επιβάλλει πλάφον στο έλλειμμα ύψους 3% του ΑΕΠ. Για τις κυβερνήσεις του ευρωπαϊκού Νότου, επαναφορά των υφιστάμενων προνοιών θα σημαίνει μια θανάσιμη παγίδα σε κάθε προσπάθεια διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών.

Για όλους όμως αυτό θα σημαίνει προβλήματα στην υλοποίηση των προγραμμάτων για την κλιματική αλλαγή που έχουν ως στόχο να πετύχουν τους μηδενικούς ρυθμούς.

Η μεγαλύτερη ανησυχία σε αυτήν τη νέα προσπάθεια είναι η επαναφορά της δυσπιστίας μεταξύ των βορείων και των νοτιών χωρών, η οποία το 2008 λίγο έλειψε να τα τινάξει όλα στο αέρα προκαλώντας ακόμα και τον κίνδυνο της διάσπασης της ευρωζώνης. Και υπάρχουν λόγοι για αυτήν την ανησυχία καθώς η πανδημία συσσωρεύσε σημαντικό χρέος στις πλάτες των χωρών του Νότου την ίδια ώρα που η απόφαση για αναστολή εφαρμογής του Συμφώνου έχει τροφοδοτήσει εκ νέου την «μυρμούρα» από πλευράς των βορείων. Αν

υπάρχει όμως κάτι στο οποίο όλοι συμφωνούν, είναι ότι μια νέα δόση λιτότητας σε αυτή την συγκυρία της αύξησης των τιμών θα ναρκοθετούσε κάθε προσπάθεια οικονομικής ανάκαμψης από την πανδημία.

Με στόχο την καλύτερη διαχείριση της κατάστασης και προκειμένου να αποφευχθούν δυσάρεστες εκπλήξεις, οι Βρυξέλλες προτίθενται να αφαιρούν εκτός συζήτησης κάθε πρόταση για αλλαγή των ορίων του 60% και 3%. Αυτό που θα επιχειρηθεί, σύμφωνα με πληροφορίες, είναι η αλλαγή των κανόνων επαναφοράς εφόσον προκύψει «παραβίαση» των ορίων. Έτσι, οι χώρες με υψηλά επίπεδα χρέους θα αποκτήσουν περιθώρια ελιγμών και το πιο σημαντικό θα μπορούν να υλοποιούν τα επενδυτικά

τους προγράμματα. Μια άλλη καινοτομία που προωθούν οι τεχνοκράτες της Κομισιόν είναι η ύπαρξη της δυνατότητας όπως δαπάνες που έχουν να κάνουν με την προσπάθεια αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής εξαιρούνται από τους κανόνες του Συμφώνου.

Αν και ακόμα στην αρχή οι πρώτες αντιδράσεις έχουν ήδη κάνει την εμφάνισή τους με την Αυστρία να παρουσιάζεται έτοιμη να ηγηθεί ομάδας χωρών που υποθετούν μια πιο σκληρή στάση. Σε κανένα όμως δεν θα πρέπει να διαφεύγει το γεγονός ότι πολλά θα εξαρτηθούν από τον νέο ένοικο του γερμανικού υπουργείου οικονομικών που θα προκύψει μέσα από τις διεργασίες που γίνονται αυτή την περίοδο για τον σχηματισμό νέας κυβέρνησης.

Έχεις κάρτα της
Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή
χρημάτων!

Κατέβασε το Mple Rewards app τώρα!

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Φαβορί στην κούρσα προσέλκυσης επενδύσεων

Η ελληνική οικονομία αναβαθμίζεται στον χάρτη της διεθνούς επενδυτικής αγοράς. Οι άμεσες ξένες επενδύσεις το 2020 υπολογίζονται σε 3,2 δισ., ενώ μόνο το πρώτο εξάμηνο του 2021 οι ξένες επενδύσεις ξεπερνούν τα 2,6 δισ. ευρώ.

Τα στοιχεία από πρόσφατη μελέτη του ΟΟΣΑ δεν αφήνουν αμφιβολία ότι μέσα στην πανδημία η ελληνική οικονομία κατάφερε να εμφανίσει σημαντική πρόοδο σε έναν τομέα όπου ήταν ανύπαρκτη. Συνήθως οι ξένες επενδύσεις που υποδεχόταν η ελληνική αγορά αφορούσαν συναλλαγές σε ομόλογα ή μετοχές. Αυτό που τώρα συμβαίνει είναι ότι έρχονται επενδυτές με περισσότερο μακροπρόθεσμη οπτική, που δεν περιορίζονται σε γρήγορες χρηματιστηριακές κινήσεις. Επενδυτές που η δουλειά τους είναι να παράγουν, κάνουν προσλήψεις, βάζουν την ελληνική αγορά στην παγκόσμια αλυσίδα προμηθειών και εξαγωγών, είναι οι επενδυτές που θέλουμε. Υπάρχουν φυσικά και εκείνοι που είναι προτιμότερο να αποφεύγονται, αλλά ήταν οι πλέον δραστήριοι στην ελληνική αγορά. Ξεκινούσαν με εντυπωσιακές κινήσεις, που συνήθως είχαν αντίκτυπο στο χρηματιστήριο, και αποχωρούσαν σιωπηρά αφήνοντας πίσω τους κατεστραμμένες εταιρείες. Άλλοι πάλι εξειδικεύονται στις γρήγορες κινήσεις στην αγορά ομολόγων. Και όλοι αυτοί προκαλούσαν εύκολο ενθουσιασμό, καθώς η προπαγανδιστική ρητορική των παλιών κυβερνήσεων τους εκθείαζε χωρίς καμία διαφορά, ως ξένους επενδυτές...

Η προχθεσινή επίσκεψη του πρωθυπουργού Κ. Μητσοτάκη στο εργοστάσιο της φαρμακευτικής εταιρείας Boehringer Ingelheim στο Κορωπί είχε ιδιαίτερη σημασία, καθώς υπογραμμίζει τον τύπο ξένων επενδύσεων που χρειάζεται η οικονομία.

Η μελέτη του ΟΟΣΑ για τις εξελίξεις του πρώτο εξάμηνο αποκαλύπτει ενδιαφέρουσες εξελίξεις. Συνολικά στον κόσμο η ροή κεφαλαίων για άμεσες επενδύσεις είναι υπερδιπλάσια φέτος το πρώτο εξάμηνο από την αντίστοιχη απόδοση του 2020, αλλά και αυξημένη κατά 43% από την περίοδο

προ πανδημίας, το 2019.

Οι διασυννοριακές εξαγορές και συγχωνεύσεις εταιρειών στον ανεπτυγμένο κόσμο ξεπέρασαν το επίπεδο προ πανδημίας, επιβεβαιώνοντας την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στις επιχειρηματικές συμφωνίες. Ωστόσο η άνοδος επενδύσεων για εξαγορές ήταν εντονότερη στον ανεπτυγμένο κόσμο. Οι επενδυτές αποφεύγουν τις αναπτυσσόμενες αγορές, στις οποίες διαπιστώνεται μείωση ξένων επενδύσεων κατά 18%. Μειώνονται επίσης οι νέες επενδύσεις από το μηδέν στις αναπτυσσόμενες αγορές, ενώ στον ανεπτυγμένο κόσμο υπάρχει αύξηση των καινούργιων επενδύσεων περίπου 9% και αφορούν κυρίως τη βιομηχανική παραγωγή και την υγεία.

Η αλήθεια είναι ότι η προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων στην ελληνική οικονομία έχει χαμηλή αφετηρία. Οι ξένες επενδύσεις το 2018 ήταν μόλις 16,8% του ΑΕΠ, μία από τις χαμηλότερες επιδόσεις παγκοσμίως, αν εξαιρέσουμε χώρες όπως η Ιαπωνία και η Κορέα που είναι πρωταθλήτριες εξαγωγής επενδύσεων διεθνώς.

Από το 2018, φθάνουμε να υπολογίζονται οι ξένες επενδύσεις στην Ελλάδα, 21,9% του ΑΕΠ το 2020 και τα στοιχεία του πρώτου εξαμήνου δείχνουν ότι θα φθάσουμε φέτος σε ρεκόρ. Ακόμη όμως και επίδοση του επιπέδου 30-35% του ΑΕΠ είναι χαμηλότερη από τις περισσότερες χώρες. Οι ξένες επενδύσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 74,6% του ΑΕΠ, στις ΗΠΑ 52%, στην Πορτογαλία 76,9%, στο Ισραήλ 45,5%, στην Ουγγαρία 65,4%, στην Ισπανία 63,7% του ΑΕΠ.

Η πανδημία, η αναστάτωση στην αλυσίδα προμηθειών και άλλοι παράγοντες αλλάζουν την αγορά. Βλέπουμε μεγάλες κινήσεις, όπως η εξαγορά της εταιρείας παραγωγής και εμπορίας κοσμημάτων Tiffany & Co στις ΗΠΑ από τη γαλλική LVMH Moët Hennessy Louis Vuitton. Σε χαμηλότερο ύψος επενδύσεων, όμως, η ελληνική αγορά μπορεί να γίνει επενδυτικός προορισμός, αφού φαίνεται να κερδίζει το σημαντικότερο πλεονέκτημα, την εμπιστοσύνη.

Μια φιλία ξανανιώνει και ένας προϋπολογισμός επιβιώνει

Το πρωτοχρονιάτικο πάρτι της χριστουγεννιάτικης πρωτοχρονιάτικης δώρο το φυλάει ο Οδυσσέας-Τσακ Νόρις στον μεγάλο Νίκο το πόρισμα για τους 3.500 επενδυτές. Όπως ο ίδιος δήλωσε, η έκθεσή του θα είναι έτοιμη στο τέλος του έτους ή αρχές του νέου έτους. Θα περιλαμβάνει έρευνα για τους 3.500 επενδυτές του ΚΕΠ και άλλους 3.500 συγγενείς τους. Θα εξεταστούν οι επενδύσεις που έκαναν, οι περιοσίες που αγόρασαν και αν υπήρξαν αποξενώσεις, εάν οντως αγόρασε ο καθένας από αυτούς σπiti αξίας τουλάχιστον μισού εκατομμυρίου και πόσα χρήματα γλίτωσαν από τον ΦΠΑ. Ανέφερε ότι οι φάκελοι θα εξεταστούν ένας προς έναν και ότι δειγματοληπτικά και μάλιστα θα ελεγχθούν και όλα τα σημειώματα που έγιναν από τους λειτουργούς προς τους Υπουργούς και το Υπουργικό Συμβούλιο, για να εντοπίσουν προβληματικές περιπτώσεις. Πρόκειται για ένα πρότζεκτ χαράς για τον Ελεγκτή αλλά εφιάλη για τον Λόφο, όπως εύλογα μπορεί κανείς να εικάσει. Ούτως ή άλλως, και μόνο η λέξη πολιτογραφίες προκαλεί ταχυκαρδία σε όσους κυκλοφορούν στον Λόφο.

Σημαντική λεπτομέρεια: οι δηλώσεις του Οδυσσέα-Τσακ Νόρις έγιναν μετά την συνάντηση που είχε με τον πρίγκιπα Νικόλαο. Μήπως κάποιοι ετοιμάζουν πρωτοχρονιάτικο πάρτι;

Τσουνάμι αβρότητας

Πάντως, ανεξαρτήτως του πώς θα εξελιχθεί το πάρτι που μπορεί να ετοιμάζει ο Οδυσσέας-Τσακ Νόρις για τον μεγάλο Νίκο, χθες γίναμε μάρτυρες μιας επίθεσης φιλίας από τον ΔΗΣΥ στο ΔΗΚΟ. Μιας ομοβροντίας θετικότητας, θα έλεγα ενός τσουνάμι αβρότητας, από την πλευρά του Φούλη, που σίγουρα ως κίνηση έχει την πολύ δική της σημασία, στον χρόνο που γίνεται.

Ο πρίγκιπας Νικόλαος, δημοσιοποιώντας την πρότασή του για τον τρόπο επικύρωσης των κομμάτων, βρήκε έναν απρόσμενο θετικό συνοδοιπόρο από τα παλιά. Ο Φούλης, με επίσημη ανακοίνωση του ΔΗΣΥ, χαρακτήρισε την πριγκιπική πρόταση λογική και τεκμηριωμένη. Σημείωνε ακόμα πως «πρέπει ως Βουλή των Αντιπροσώπων να εξετάσουμε τα θέματα που γείρονται και να δρομολογήσουμε τη σωστή λύση. Παράλληλα, πρέπει να διασφαλίσουμε ότι θα βρεθεί ένας ασφαλής τρόπος ώστε τα πολιτικά κόμματα που μένουν εκτός Βουλής, να επιστρέφουν τα χρήματα». Έχτε προσέξει την τελευταία φράση; Αναφέρεται στην υποχρέωση κομμάτων που μένουν εκτός Βουλής να επιστρέψουν

«Νέοι φίλοι σαν ασήμι, μα χρυσάφι είναι οι παλιοί», ελληνική παροιμία

τα χρήματα. Για τα εντός Βουλής, ούτε λέξη... Από την άλλη ο πρίγκιπας Νικόλαος μετά τη συνάντηση με τον Οδυσσέα-Τσακ Νόρις δήλωσε ξεκάθαρα ότι το ΔΗΚΟ θα ψηφίσει τον προϋπολογισμό χωρίς... δεύτερη σκέψη.

«Από τη στιγμή που έχει δοθεί στην Ελεγκτική Υπηρεσία πρόσβαση στους φακέλους έχει αρθεί για το ΔΗΚΟ ένα σημαντικό εμπόδιο για την υποψήφισή του προϋπολογισμού» δήλωσε, επιβεβαιώνοντας ότι το ΔΗΚΟ έχει για τα καλά επιστρέψει στη λογική των συνεργασιών, εγκαταλείποντας το αντάρτικο.

Όλα τα άλλα είναι πια θέμα διαχείρισης, που θα έλεγε και ένα πολιτικό στέλεχος του ΔΗΚΟ που δεν σταμάτα να προπαγανδίζει εντός του κόμματος ότι το συμφέρον του κόμματος είναι μια συνεργασία με τον ΔΗΣΥ στις προεδρικές, «χωρίς το βαρίδι του Αναστασιάδη».

Η Ερατώ και οι ελπίδες της Πολύ προβληματισμένη την βλέπω την αγαπητή μου κυρία Μαρκουλή για το κατά πόσον θα είναι ή όχι υποψήφια τις τις προεδρι-

κές. Η ίδια δηλώνει πως σκέφτεται πολύ σοβαρά το ενδεχόμενο να κατέλθει ως υποψήφια, αφού στην δημοσκοπήση της «Καθημερινής» ήρθε τρίτη, χωρίς μάλιστα να έχει εκδηλώσει, όπως λέει, το ενδιαφέρον της. «Ήταν για μένα μια ευχάριστη έκπληξη αυτή η δημοσκοπήση και κατά κάποιο τρόπο επιβεβαιώνει αυτό που έχω συλλάβει τα τελευταία δύο χρόνια. Δηλαδή υπάρχει μια έντονη θα έλεγα παρότρυνση από ένα μεγάλο αριθμό ατόμων, θα έλεγα σχεδόν από όλους τους πολιτικούς χώρους, που επί καθημερινής βάσεως με παροτρύνουν να κατέλθω ως υποψήφια στις εκλογές», δήλωσε στο κρατικό κανάλι.

Πάντως, εγώ άλλα άκουσα από κομματική πηγή στην Εξέκία Παπαϊωάννου. Ότι δηλαδή και ενδιαφέρον έχει εκφραστεί και συζήτηση έχει γίνει και έμμεση απάντηση έχει δοθεί.

Η Ελπίδα όμως πεθαίνει τελευταία. Γι' αυτό και η Ερατώ ελπίζει παρά το ότι δηλώνει ξεκάθαρα πίσω από τις λέξεις ότι οι ελπίδες δεν είναι και πάρα πολλές: «Είναι για αυτό που προβληματίζομαι σοβαρά, το σκέφτο-

μαι σοβαρά. Αλλά θα γνωρίζετε με βάση την ιστορία των εκλογών στην Κύπρο ότι οποιαδήποτε ανεξάρτητη υποψηφιότητα χωρίς τη στήριξη κομμάτων δεν έχει καμία απολύτως προοπτική. Δεν έχω κάνει ακόμα επαφές, θα εξαρτηθεί από το πώς θα εξελιχθούν τα πράγματα. Το μόνο που μπορώ να πω είναι ότι προβληματίζομαι πολύ σοβαρά και θα πάρω τις αποφάσεις μου στον κατάλληλο χρόνο».

Τρολάρισμα

Τρολάρισμα άνευ προηγουμένου άρχισε η γυναικεία κίνηση των Οικολόγων λίγο πριν από τις εσωκομματικές τους εκλογές στις 12 Δεκεμβρίου. Ανεβάζουν, λένε, θεατρική παράσταση και ως εδώ καλά. Το τρολάρισμα ήρθε όταν είδαμε τον τίτλο: «Άγριες Ιστορίες» ξανά και ξανά.

Κονίζ: Αληθεύει ότι σε γραφείο πολιτικού αρχηγού μεγάλου κόμματος έπεσε για πρώτη φορά επίσημο το όνομα γυναικας ως ενδυνάμει υποψήφιας για τις προεδρικές; Σε περίπτωση βεβαίως που ο ίδιος αποφασίζει ότι δεν θα λάβει το χρίσμα.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Πάθος και αγάπη για την τέχνη στη Stand in Line – Art Space

Ξεκινάει τη φυσική λειτουργία του ένας νέος χώρος για την τέχνη στη Λευκωσία, πρόκειται για τη νέα αίθουσα τέχνης Stand in Line – Art Space. Η γκαλερί είχε ξεκινήσει τη λειτουργία της διαδικτυακά τον Απρίλιο του 2021 και από τον φετινό Νοέμβριο στεγάζεται σε ένα μεγάλο και πλήρως ανακαινισμένο και ειδικά διαμορφωμένο χώρο στον Άγιο Ανδρέα στην πρωτεύουσα. Όπως λένε στην «Κ» οι δημιουργοί και εμπνευστές του χώρου Στέλιος Προδρομίδης και Κίκας Πισσαριδής αυτό που τους ώθησε στο να ξεκινήσουν το εγχείρημα είναι η αγάπη και το πάθος για την τέχνη. Φιλοδοξία των ιδιοκτητών είναι η παρουσίαση και προώθηση στο φιλότεχνο κοινό της Κύπρου έργων τέχνης ζωγραφικής, γλυπτικής, χαρακτικής, και εγκαταστάσεις από καταξιωμένους και ανερχόμενους Έλληνες και Κύπριους καλλιτέχνες, αλλά και η παροχή δυνατότητας να αποκτήσει αξιόλογα έργα το κοινό.

Η Stand in Line - Art Space φιλοδοξεί να παρουσιάζει κάθε χρόνο ατομικές και ομαδικές εκθέσεις με στόχο να στηρίξει το έργο Κυπρίων και Ελλήνων εικαστικών και να τους προωθήσει τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και στο εξωτερικό.

Η πρώτη έκθεση

Η γκαλερί Stand in Line - Art Space συστήνεται στο φιλότεχνο κοινό με μια νέα σοδειά έργων από

18 εικαστικούς που δημιουργούν στην Αθήνα και τη Λευκωσία. Πρόκειται, κυρίως, για εικονολάτρες δημιουργούς, νεο-παραστατικούς εραστές του τελάρου, που οι περισσότεροι βαδίζουν προς την ωριμότητα, έχοντας ήδη εξασφαλίσει με την έως τώρα πορεία τους, αναγνωρισμότητα και κύρος στην καλλιτεχνική σκηνή. Αυτή η ομάδα καλλιτεχνών θα προσπαήσει να οδηγήσει τον θεατή σε μια συζήτηση γύρω από τη φύση αυτού που ορίζει ο άνθρωπος ως πραγματικότητα και αυτού που ονομάζεται φανταστικό. Όπως σημειώνει ο επιμελητής της έκθεσης Γιώργος Μυλωνάς: «Ως προς το εικαστικό ιδίωμα, χωρίς να υπάρχει κάποια εσωτερική σύνθεση, η πλειοψηφία των δημιουργών εντάσσεται στο κίνημα του μαγικού ρεαλισμού με ιλουζιονιστικά στοιχεία υπηρετώντας θηλημένα ή ασυνείδητο αυτό που έλεγε ο ιεροφάντης, Φεντερίκο Φελίν: “Σε κάποιο βαθμό όλα είναι ρεαλιστικά. Δεν υπάρχουν σύνορα ανάμεσα στη φαντασία και στο πραγματικό”».

Ανάμεσα στους καλλιτέχνες με τους οποίους συνεργάζεται η γκαλερί, έργα των οποίων θα βρείτε στον χώρο της, είναι οι: Μαρία Γιαννακάκη, Σταύρος Αντωνόπουλος, Θεόφιλος Κατσιπάνας, Βασίλης Πέτρος, Αχιλλέας Πιστώνης, Κώστας Λάβδας, Κική Κολυμπάρη, Κωνσταντίνος Μάσσης, Βασίλης Σελιμάς,

Η Stand in Line - Art Space φιλοδοξεί να παρουσιάζει κάθε χρόνο ατομικές και ομαδικές εκθέσεις με στόχο να στηρίξει το έργο Κυπρίων και Ελλήνων εικαστικών.

Γιώγ Ιερομονάχου, Βιβή Παπαδημητρίου, Νίκος Σίσκος, Λίλα Μπελιβανάκη, Διονύσιος Παππάς, Βασίλειος Αναξαγόρου, Πρόδρομος Χαλαμπιδής, Άγγελος Μεργές, Δημήτρης Αγγελόπουλος, Μαρία Χάκα, Χριστίνα Μητρεντέσ καθώς και άλλοι αξιόλογοι Κύπριοι και Έλληνες δημιουργοί.

Ο Γιώργος Μυλωνάς λέει πως οι συμμετέχοντες εικαστικοί προσε-

γίζουν πτυχές της εποχής, μέσα από πρόσωπα της πόλης, εσωτερικά τοπία και ψευδαισθητικές αναπαραστάσεις, συμβάλλοντας στη συγκρότηση μιας πολυεπιπέδης διαστρωμάτωσης κατανόησης και προσωπικών ερμηνείας της πραγματικότητας. «Έχουμε μια εικαστική πρόταση που αν και ορίζει ευανάγνωστες φόρμες, είναι σαφές ότι επιδιώκει κάτι πέραν της μορφής. Αρ-

κετοί έχουν ξεχωρίσει για τις ζωγραφικές τους αξίες, μέσα από μορφές με εκπροσινιστικό νεύρο (Θεόφιλος Κατσιπάνας, Γιώγ Ιερομονάχου, Βασίλειος Αναξαγόρου, Δημήτρης Αγγελόπουλος, Μαρία Χάκα). Μια άλλη μερίδα αναζητά την ποιητική των πραγμάτων (Βασίλης Πέτρος, Μαρία Γιαννακάκη) ή επιμένει στην κριτική στάση με ρορ σύμβολα και κόμικ αισθητική (Λίλα Μπελι-

βανάκη) ή μας θέτει μπροστά στο προαιώνιο θέμα της θανάτου ή της φθοράς (Σταύρος Αντωνόπουλος, Διονύσιος Παππάς). Δεν λείπουν εκείνοι που αντιμετωπίζουν τη λειτουργία της μνήμης, όχι με διάθεση νοσταλγική, αλλά με πρόθεση ενδοσκοπήσης (Αχιλλέας Πιστώνης, Βασίλης Σελιμάς, Κώστας Λάβδας, Βιβή Παπαδημητρίου)» τονίζοντας πως «όλοι τους συμβάλλουν σε μια νεοελληνική ζωγραφική, ανανεώνοντας την εικονογραφική παράδοση χωρίς να καταφεύγουν στην εύκολη εικονογραφία ή, στην ακόμη ευκολότερη, διακόσμηση. Σε πολλούς εντοπίζεται ένα ποιητικό στοιχείο στη μεταφορά εικόνων ή στην παραμόρφωση, είτε πρόκειται για την ανθρώπινη μορφή (Νίκος Σίσκος, Άγγελος Μεργές), είτε για τον χώρο και τη σκηνοθεσία του (Κική Κολυμπάρη, Πρόδρομος Χαλαμπιδής). Το νήμα που συνδέει τα έργα είναι ότι κυριαρχεί το φαινομενικά παράλογο, η ψευδαισθητική παραμόρφωση και η παραισθησιογόνος πρόσληψη του εαυτού και των άλλων. Οι δημιουργοί μας μιλάνε για το πραγματικό μέσα από το ψεύτικο, ή, πιο σωστά, συνθέτουν την τοιογραφία μιας πραγματικότητας πραγματικότερης από αυτήν που βλέπουμε γύρω μας».

Πιο συγκεκριμένα, όπως διαπιστώνει ο κ. Μυλωνάς «ο Βασίλης Πέτρος ξεδιπλώνει πτυχές του υποσυνείδητου ανοίγοντας την πόρτα

σε ερωτήματα που παραφυλάνε ή στο τοπίο μιας συλλογικής «Κιβωτού». Η Γιώγ Ιερομονάχου και η Βασίλειος Αναξαγόρου μας διδάσκουν ότι ένα πρόσωπο, δεν είναι έργο τέχνης – όχι επειδή δείχνει πόσο όμορφο ή σημαντικό είναι, αλλά επειδή κρύβει μια ενδοκοιμητικότητα, μια δυναμική πυρηνική ισχύ. Παρόμοια, ο Άγγελος Μεργές ακροβατεί ανάμεσα στην παραστατικότητα και την αφαίρεση και το χρώμα παίζει με πολύ αυτοσυγκράτηση το ρόλο του. Η δική του παλέτα εδράζεται σε σημαντικό βαθμό στο φαιό και στο γκριζό μιας τραχιάς γήινης σάρκας, μέσα από την οποία γεννώνται οι επιμέρους ιστορίες και οι αφηγήσεις που επιλέγει να μοιραστεί. Οι γκροτέσκες μορφές του Κώστα Λάβδα λυγίζουν, παραμορφώνονται και μοιάζουν να ακροβατούν ανάμεσα στο πραγματικό και το φανταστικό.

Εγκαινία: Παρασκευή, 19 Νοεμβρίου και ώρα 7:00 μ.μ. στην οδό 26Α Μετοχίου, Λευκωσία με την παρουσίαση μεγάλης ομαδικής έκθεσης έργων Ελλήνων και Κυπρίων καλλιτεχνών. **Για περισσότερες** πληροφορίες, επικοινωνήστε στο 99 412000 ή μέσω e-mail στο standinlineartspace@gmail.com. Μπορείτε επίσης να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της γκαλερί στο www.standinlineartspace.com

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολογίας: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Στο 15,3% έπεσε ο δείκτης των ΜΕΔ στην Κύπρο

Βελτίωση κατά 2,1% έφερε η πώληση του Helix 3 της Τράπεζας Κύπρου στην Pimco αξίας 577 εκατ. ευρώ - Ετοιμάζονται και άλλες τράπεζες

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Στα 4,4 δισεκατομμύρια ευρώ μειώθηκαν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια στην Κύπρο, με το δείκτη των προβληματικών δανείων προς τα δάνεια που εξυπηρετούνται να φτάνει στο 15,3%. Η πώληση προβληματικών δανείων ύψους 577 ε-κατομμυρίων ευρώ, γνωστό ως «Helix 3», στο επενδυτικό ταμείο της Pimco που είχε αγοράσει και ένα από τα προηγούμενα πακέτα ΜΕΔ της τράπεζας, μείωσε το δείκτη των ΜΕΔ στην Κύπρο από 17,4% που ήταν τον Ιούλιο του 2021, κατά 2,1%. Τα ΜΕΔ στην Κύπρο τον Ιούλιο του 2021 ανέρχονταν σε 4,97 δισεκατομμύρια ευρώ. Με την πράξη της Τράπεζας Κύπρου και της Pimco φέρνει για πρώτη φορά στην Κύπρο το δείκτη ΜΕΔ στο 1/3 του υψηλότερου ποσού του τέλους του 2014. Ανατρέχοντας στα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια στην Κύπρο βλέπουμε πως τα ΜΕΔ τέλος 2014 ανέρχονταν σε 27,3 δισεκατομμύρια ευρώ και ο δείκτης

Από το 2018 άρχισαν οι μεγάλες πωλήσεις προβληματικών δανείων, ενώ η πώληση του Συνεργατισμού λειτούργησε καταλυτικά στη μείωση των ΜΕΔ στην Κύπρο.

Το τέλος του 2014 τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια στην Κύπρο ανέρχονταν στα 27,3 δισεκατομμύρια ευρώ ή ο δείκτης των ΜΕΔ στο 47,8%.

Μειώθηκαν και τα ακίνητα στην Τράπεζα Κύπρου

Η πράξη του «Helix 3» μεταξύ Τράπεζας Κύπρου και Pimco, εκτός από ΜΕΔ, συμπεριλαμβάνει και ακίνητα. Συγκεκριμένα, το χαρτοφυλάκιο που πωλήθηκε περιλαμβάνει ακίνητα λογιστικής αξίας 121 εκατ. ευρώ και φέρνει την τράπεζα να έχει πλέον ακίνητα 1,35 δισεκατομμυρίων ευρώ. Τον Ιούνιο του 2021 στα οικονομικά αποτελέσματα για το πρώτο εξάμηνο του έτους τα ακίνητα ήταν αξίας 1,47 δισεκατομμυρίων ευρώ. Με τέτοιες κινήσεις η Τράπεζα μπορεί να μειώσει τα αποθέματα των ακινήτων που έχει στον ισολογισμό της, δίνοντας μια «απάντηση» στο πώς μπορεί να διαχειριστεί αποτελεσματικά το τόσο μεγάλο απόθεμα. Οι τράπεζες εξάλλου δεν είναι και ούτε πρέπει να είναι εταιρείες «Real Estate». Το χαρτοφυλάκιο και τα ακίνητα που περιλαμβάνονται στο «Helix 3» θα μεταφερθούν από την Τράπεζα Κύπρου σε μια εγκεκριμένη Κυπριακή Εταιρεία Εξαγοράς Πιστώσεων (ΚΕΕΠ). Στη συνέχεια, οι μετοχές της ΚΕΕΠ θα αγορασθούν από συγκεκριμένα επενδυτικά ταμεία συνδεδεμένα με την Pimco. Μετά από μεταβολική περίοδο κατά την οποία η διαχείριση του χαρτοφυλακίου και των ακινήτων που περιλαμβάνονται στο «Helix 3» θα παραμείνει στην Τράπεζα Κύπρου, πρόθεση είναι όπως η διαχείριση μεταφερθεί σε ανεξάρτητο οργανισμό διαχείρισης δανείων (servicer), ο οποίος θα επιλεγεί και θα διοριστεί από τον αγοραστή.

να είναι επίσης η Pimco, ενδεχομένως να γίνει και πριν από το τέλος του 2021 και η πράξη θα ολοκληρωθεί αρχές του 2022. Η Ελληνική έχει προς διάθεση χαρτοφυλάκιο μη εξυπηρετούμενων δανείων

ύψους 700 εκατομμυρίων ευρώ και μαζί με το χαρτοφυλάκιο των 700 εκατ. ευρώ μπορεί ο αγοραστής –εάν θέλει– να λάβει και την APS Cyprus, την εταιρεία που έχει ιδρύσει η τράπεζα για μείωση των

μη εξυπηρετούμενων δανείων. Για το «Project Starlight» όπως ονομάζει η Ελληνική τη διαδικασία για πώληση των 700 εκατ. ευρώ, ενδιαφέρονται οι Apollo Global Management, Cerberus Capital Management, Pacific Investment Management Company LLC (Pimco), αλλά και κοινοπραξία μεταξύ Bain Credit Capital, Fortress Investment Group και doValue. Όταν πωληθούν και τα ΜΕΔ της Ελληνικής, τα ΜΕΔ στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα θα μειωθούν σε 3,7 δισ. ευρώ.

Πώληση όμως ετοιμάζει και η AlphaBank όπως έχει καταγραφεί επισήμως στα οικονομικά αποτελέσματα της μπτρικής, με τα 2,2 δισεκατομμύρια ευρώ να έχουν κυπριακή υπογραφή. Το «πρότζεκτ» αυτό ονομάζεται «Sky», με το οποίο θα γίνει επιτάχυνση των πρωτοβουλιών για την αναδιάρθρωση του χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων ανομιγμάτων στην Κύπρο. Με μία όμως σπ-μείωση. Αυτά τα ΜΕΔ θεωρούνται ήδη εκτός της περιμέτρου των 4,4 δισεκατομμυρίων ευρώ που έχει η Κύπρος στο τραπεζικό της σύστημα, αφού είναι «παρκαρισμένα» τα προηγούμενα χρόνια σε

οχήματα ειδικού σκοπού (SPV) και δεν λογίζονται πλέον εντός του συστήματος.

Το τέλος του 2014 τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια στην Κύπρο ανέρχονταν στα 27,3 δισεκατομμύρια ευρώ ή ο δείκτης των ΜΕΔ στο 47,8%. Στα τέλη του 2015 μειώθηκαν στα 26,6 δισ. ευρώ, στα τέλη του 2016 έφτασαν τα 23,8 δισ., ενώ στα τέλη του 2017 στα 20,5 δισ. ευρώ. ή σε ποσοστό στο 43,7%. Από τα 27,3 δισ. ευρώ μέχρι τα 20,5 δισ. ευρώ μειώθηκαν κυρίως τα ΜΕΔ μέσω της μεθόδου ανταλλαγής χρέους προς ακίνητη περιουσία (debt to asset). Ενώ υπήρχε «μομέντουμ» μείωσης των ΜΕΔ από τα τέλη του 2014 μέχρι και τα τέλη του 2017, εντούτοις σταμάτησε το «μομέντουμ». Ο λόγος ήταν ότι ολοκληρώθηκαν τότε σχεδόν όλες οι μεγάλες αναδιαρθρώσεις, από δανειολήπτες που είχαν μεγάλο δανεισμό, όπως για παράδειγμα, «ντιβέλοπερς» και ξενοδόχους. Ωστόσο, από το 2018 άρχισαν οι μεγάλες πωλήσεις δανείων, ενώ η πώληση του Συνεργατισμού λειτούργησε καταλυτικά στη μείωση των ΜΕΔ στην Κύπρο. Τον Αύγουστο του 2018 ανακοινώθηκε η πρώτη μεγάλη πώληση δανείων στην Κύπρο, ενώ είχαν γίνει προηγου-

μένως τρεις μικρότερες πωλήσεις. Ο λόγος για τα ΜΕΔ ύψους 2,7 δισ. ευρώ της Τρ. Κύπρου που αγόρασε η Apollo Global Management. Το καλοκαίρι του 2018 έπαψε να υπάρχει ο Συνεργατισμός αφού πωλήθηκε το γιγές του μέρους στην Ελληνική Τράπεζα και «έφυγαν» ΜΕΔ ύψους 7,3 δισεκατομμυρίων ευρώ από το κυπριακό τραπεζικό σύστημα. Η Alpha Bank Κύπρου από πλευράς της έχει μεταφέρει, όπως προαναφέρθηκε, εκτός συστήματος 2,2 δισ. ευρώ δανείων σε SPV, ενώ από εκεί και πέρα έγιναν και άλλες δυο μεγάλες πωλήσεις από Τράπεζα Κύπρου και από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου). Σημειώνεται πως η τελευταία μεταφορά ΜΕΔ της Alpha Bank έγινε το 2018 για δάνεια ύψους 400 εκατ. ευρώ. Η Τράπεζα Κύπρου πώλησε 1,4 δισ. ευρώ δανείων στην Pimco στο πλαίσιο του «Helix 2» και 577 εκατ. στο πλαίσιο του «Helix 3» στον ίδιο αγοραστή. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) ανακοίνωσε ότι το 2020 πώλησε δάνεια λογιστικής αξίας 325 εκατομμυρίων ευρώ στην επενδυτική εταιρεία «Bain Capital» από το «project Marina» και της τα διαχειρίζεται η εταιρεία «doValue».

Ανασκουμπώνεται για το Black Friday η αγορά

Πονοκέφαλος για επιχειρήσεις η επάρκεια προσωπικού - Stress test η 26η Νοεμβρίου

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Παρά τις ελλείψεις σε προσωπικό και την δυστοκία που καταγράφεται στην κάλυψη ικανοποιητικού στοκ για τον τομέα του λιανικού, η αγορά ετοιμάζεται με πυρετώδεις ρυθμούς για τον θεσμό του Black Friday. Φέτος, η Μαύρη Παρασκευή- χρυσή για τις επιχειρήσεις του λιανικού- πέφτει στις 26 Νοεμβρίου. Φυσικά η πλειοψηφία των επιχειρήσεων θα ξεκινήσει να τοποθετεί τις ενδεικτικές πινακίδες των εκπτώσεων και των προσφορών από πολύ πιο πριν και δη από τις αρχές της ερχόμενης εβδομάδας, επεκτείνοντας το Black Friday σε Black Week ή ακόμη και σε δεκαήμερο προσφορών. Ήδη τα ηλεκτρονικά banners έχουν ανέβει, κυρίως στα είδη ηλεκτρονικών και ηλεκτρικών ειδών, αλλά και αεροπορικών εταιρειών και παρόχων τηλεπικοινωνιών. Τώρα το πού θα κινηθούν τα επίπεδα των εκπτώσεων, ένας μέσος όρος δίνεται από τον σύνδεσμο λιανικού εμπορίου. Σύμφωνα με τον γ.γ. του συνδέσμου Μάριο Αντωνίου, όσες επιχειρήσεις θα συμμετέχουν στον θεσμό, θα προχωρήσουν σε εκπτώσεις που κυμαίνονται από 20-45%, ενώ σε περιπτώσεις, επιχειρήσεις επιλέγουν εκπτώσεις της τάξης του 50%. «Δεν έχουμε τις δυνατότητες της Αμερικής ή άλλων ευρωπαϊκών χωρών για αυξήσεις του 70-80% λόγω του μεγέθους της κυπριακής αγοράς», εξηγεί ο κ. Αντωνίου. Πάντως, μετά το χαστούκι που δέχτηκε πέρσι η αγορά, λόγω κορωνοϊού και lockdown, φέτος, αναμένεται ότι τα

επίπεδα επισκεψιμότητας αλλά και αγορών θα πλησιάσουν αυτά του 2019. Αυτό συνεπάγεται μεγάλες επενδύσεις για έγκαιρη εξασφάλιση αποθεμάτων, αλλά και ανάγκες σε προσωπικό.

Ο μεγαλύτερος πονοκέφαλος για τις επιχειρήσεις του λιανικού, είναι τουλάχιστον επί του παρόντος, η δυστοκία στην εξεύρεση υπαλλήλων, όπως αποτυπώθηκε και μέσα από τους αριθμούς των έρευνας της ΟΕΒ. Τα δεδομένα δείχνουν ότι η αγορά εισέρχεται με σοβαρότατες ελλείψεις στον πιο εμπορικό μήνα για το λιανικό - τον Δεκέμβριο- με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τα επίπεδα εξυπηρέτησης που θα μπορούν να προσφέρουν οι επιχειρήσεις. Ήδη αυτή την στιγμή, το υφιστάμενο προσωπικό εργάζεται σε υπερωριακή βάση. «Πάντα τον Δεκέμβριο γίνονταν επιπλέον προλήψεις, τώρα δεν υπάρχει προσωπικό ούτε για τις υφιστάμενες θέσεις», αναφέρει ο κ. Αντωνίου επισημαίνοντας ότι ενώ το πρόβλημα είναι πολύ σοβαρό και εμποδίζει ουσιαστικά την ανάπτυξη των επιχειρήσεων, υπάρχει καθυστέρηση στην λήψη αποφάσεων.

Κενά στο στοκ

Τώρα όσον αφορά την επάρκεια εμπορικών αποθεμάτων, σύμφωνα με ενημέρωση από τον σύνδεσμο λιανικού εμπορίου, οι επιχειρήσεις έχουν εξοπλιστεί έγκαιρα και παρά τις καθυστερήσεις στις παραλαβές, έχουν διαθέσιμο στοκ τουλάχιστον για την περίοδο του Black Friday.

Μετά το χαστούκι που δέχτηκε πέρσι η αγορά, λόγω κορωνοϊού και lockdown, φέτος, αναμένεται ότι τα επίπεδα αγορών θα πλησιάσουν αυτά του 2019. Αυτό συνεπάγεται μεγάλες επενδύσεις για έγκαιρη εξασφάλιση αποθεμάτων, αλλά και ανάγκες σε προσωπικό.

Ήδη αριθμός επιχειρήσεων στο κομμάτι των ηλεκτρικών συσκευών και ηλεκτρονικών, άρχισε τουλάχιστον ηλεκτρονικά να διαφημίζει τις προσφορές του.

Ίσως εκεί όπου υπάρχει λιγότερο στοκ, θα υπάρχει και μικρότερη διάρκεια των προσφορών. Για παράδειγμα, ενώ κάποια καταστήματα θα ξεκινήσουν από τις 22 Νοεμβρίου τις προσφορές, άλλες επιχειρήσεις θα περιοριστούν στο τετραήμερο

25- 28 Νοεμβρίου. Ανάλογα με τα στοκ τους τα καταστήματα θα επιλέξουν και την περίοδο συμμετοχής τους στον θεσμό, σημειώνει ο Γιώργος Γεωργίου διευθυντής του Nicosia Mall, επισημαίνοντας ότι κάποια καταστήματα φέτος μειώνουν τις μέρες των εκπτώσεων τους για να διασφαλίσουν την επάρκεια αποθεμάτων. Πάντως, προς το παρόν ελλείψεις δεν καταγράφονται και υπάρχει επάρκεια στοκ για την διάρκεια των προσφορών της ερχόμενης εβδομάδας. Κυρίως δε στα προϊόντα τεχνολογίας, τις ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές.

Λιγότερες διαδικτυακές αγορές

Πέρσι, τα δεδομένα του Black Friday ήταν πολύ διαφορετικά ένεκα και των

τοπικών lockdown σε Λεμεσό και Πάφο. Με τα δύο εμπορικά κέντρα σε Πάφο και Λεμεσό να είναι κλειστά, πολύ στοκ ε-κείνων των καταστημάτων διοχετεύτηκε στην αγορά της Λευκωσίας. Έτσι το Black Friday ήταν ένα μέσο ρευστοποίησης του στοκ.

Το φετινό Black Friday αναμένεται να είναι στα επίπεδα του 2019 σε επίπεδα αγορών, με τις περισσότερες να γίνονται εντός του καταστήματος, δεδομένων φυσικά και των υγειονομικών μέτρων. Μικρότερο εκτιμάται ότι θα είναι το μερίδιο των διαδικτυακών αγορών, αφού το e-commerce δεν κέρδισε ουσιαστικό έδαφος στην κυπριακή αγορά παρά την περσινή αύξηση που σημειώθηκε ένεκα των lockdown.

Τips για αγορές

Σε μια εύστοχη κίνηση προχώρησε συγκεκριμένη εταιρεία ηλεκτρονικών ειδών, η οποία δίνει η ίδια συμβουλή στους καταναλωτές για τις αγορές τους την περίοδο των Black Friday προσφορών. Παροτρύνει τους καταναλωτές να ξεκινήσουν την έρευνα αγοράς από τις αρχές Νοεμβρίου και να ελέγχουν τις διακυμάνσεις των τιμών. Αυτές είναι λίγο-πολύ και οι προτροπές του συνδέσμου καταναλωτών. Μιλώντας στην «Κ» εκ μέρους του συνδέσμου καταναλωτών, η κα Ευγενία Χρίστου εξήγησε ότι οι καταναλωτές θα πρέπει να είναι προετοιμασμένοι και να γνωρίζουν κατά πόσο υπάρχει διαφορά μεταξύ της αρχικής και της τελικής τιμής. Συνέστησε στους καταναλωτές να μην προχωρούν σε βιαστικές αγορές παρασυρόμενοι από τις χαμηλές τιμές αλλά να ελέγχουν την ποιότητα του προϊόντος και του καταστήματος, αξιοποιώντας αξιολογήσεις που αναρτώνται διαδικτυακά. Επισημάνε ότι το πιο σημαντικό είναι να γνωρίζει ο καταναλωτής την πολιτική επιστροφών που εφαρμόζει το κάθε κατάστημα. Συγκεκριμένα, όταν η αγορά συντελείται διαδικτυακά ή εκτός εμπορικού καταστήματος τότε ενεργοποιείται η δυνατότητα στον καταναλωτή να υπαναχωρήσει από την σύμβαση εντός 14 ημερών από την μέρα παραλαβής του προϊόντος. Αυτό, εξήγησε, δεν ισχύει σε περιπτώσεις όπου η αγορά συντελείται εντός του εμπορικού καταστήματος. Επέστησε δε την προσοχή των καταναλωτών σε θέματα αθέμιτων εμπορικών πρακτικών και πλάνης των καταναλωτών. Για παράδειγμα προηγούμενες χρονιές υπήρξαν καταστήματα που προωθούσαν διαδικτυακά προϊόντα, τα οποία ο καταναλωτής δεν έβρισκε κατά την επίσκεψή του στο κατάστημα.

Εργα πέραν του 1,1 δισ. βγαίνουν σε προσφορά

Νέους αυτοκινητόδρομους, ψηφιοποίηση οδικού δικτύου και ηλεκτροκίνηση βλέπει από το 2022 το Υπουργείο Μεταφορών

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Τους επόμενους 12 μήνες θα προχωρήσουν οι προσφορές για έργα με προϋπολογισμό που ξεπερνά το 1,1 δισ. ευρώ δόλωσε από το βήμα του 17ου συνεδρίου Economist ο υπουργός Μεταφορών Γιάννης Καρούσος. Νέοι δρόμοι, έξυπνα συστήματα στα οδικά δίκτυα και κίνητρα για την ηλεκτροκίνηση είναι σύμφωνα πάντα με τους προγραμματισμούς του Υπουργείου ψηλά στην ατζέντα με τις διαδικασίες να προχωρούν τους επόμενους μήνες. Πρόκειται για υ-

Στο πλαίσιο της ενθάρρυνσης της ανάπτυξης και της μετάβασης σε μια πιο πολυδιάστατη οικονομία στην Κύπρο, το Υπουργείο προωθεί την εισαγωγή των συστημάτων ευφυών μεταφορών και την αύξηση της χωρητικότητας των δικτύων των μεταφορών.

ποδομές και εργαλεία, τα οποία είναι αναπόσπαστο κομμάτι για το νέο μοντέλο ανάπτυξης των επιχειρήσεων και την στροφή στην ψηφιακή και πράσινη εποχή. Τα έργα θα χρηματοδοτηθούν από ευρωπαϊκούς πόρους που προβλέπονται για την προγραμματική περίοδο 2021-2027, το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και το Ταμείο Πολιτικής Συνοχής.

Το κυκλοφοριακό

Πέραν του 90% όσων διακινούνται στους δρόμους, χρησιμοποιούν ιδιωτικά οχήματα. Ως εκ τούτου, οι επενδύσεις στην αλλαγή αυτού του δεδομένου είναι αυξημένες. Σύμφωνα με τον κ. Καρούσο, οι επενδύσεις για την επόμενη δεκαετία ξεπερνούν το 1 δισ. ευρώ, με έμφαση στις δημόσιες συγκοινωνίες, τα ποδήλατα και προώθηση της πεζοκίνησης.

Εξυπνα συστήματα για τροχαία

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός των μεταφορών είναι στο επίκεντρο του Υπουργείου Μεταφορών. Τα έξυπνα φώτα τροχαίας, πινακίδες μεταβλητών μηνυμάτων, ηλεκτρονικά εισιτήρια λεωφορείων και η ενσωμάτωση των πολιτών σε πραγματικό χρόνο για την άφιξη των λεωφορείων,

περιλαμβανομένων και εφαρμογής στα κινητά τηλέφωνα θα βοηθήσουν στην αποσυμφόρηση του κυκλοφοριακού. Στο πλαίσιο της ενθάρρυνσης της ανάπτυξης και της μετάβασης σε μια πιο πολυδιάστατη οικονομία στην Κύπρο, το Υπουργείο προωθεί την εισαγωγή των συστημάτων ευφυών μεταφορών και την αύξηση της χωρητικότητας των δικτύων των μεταφορών, τα οποία πέραν των άλλων οφελών, θα βοηθήσουν στην εδραίωση τομέων που θα στηρίζονται στην εφαρμογή και χρήση νέων τεχνολογιών και την εκμετάλλευση της πληροφορίας που παράγουν.

Ψηφιοποίηση δικτύων μεταφορών

Τομή στην κάλυψη και ψηφιοποίηση των δικτύων μεταφορών αποτελεί η υπογραφή συμβολαίου από πλευράς του Τμήματος Δημοσίων Έργων για την εγκατάσταση τεσσάρων πινακίδων για ενημέρωση των χρηστών του οδικού δικτύου για την επικρατούσα κατάσταση στους δρόμους- όπως χρόνοι ταξιδιού και κυκλοφοριακή εικόνα, ουρές και ατυχήματα. Προβλέπει επίσης την εγκατάσταση 21 καμερών επιτήρησης του οδικού δικτύου και 14 μετρητών κυκλοφορίας. Αυτά θα είναι επιπλέον των υφιστάμενων συστημάτων (120 μετρητές κυκλοφορίας και πέντε κάμερες). Πλήρης κάλυψη του δικτύου της Κύπρου θα επιτευχθεί μέσα στα επόμενα τρία χρόνια με επέκταση των συστημάτων, δράση που θα χρηματοδοτηθεί από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Συγκεκριμένα, προβλέπονται 20 πρόσθετες ηλεκτρονικές πινακίδες πληροφόρησης, 100 κάμερες επιτήρησης της κυκλοφορίας και 180 μετρητές στο κυρίως οδικό δίκτυο Λεμεσού, Λευκωσίας, Λάρνακας και Πάφου. Επιπλέον, με την ανάπτυξη των GIS (γεωγραφικών πληροφοριακών συστημάτων), δημιουργούνται δράσεις που διευκολύνουν την εισαγωγή συνδεδεμένων και αυτοματοποιημένων οδήγησης. Σε αυτό τον τομέα προωθείται η εισαγωγή σχετικών ρυθμίσεων στην νομοθεσία, για να επιτρέψει την χρήση τέτοιων οχημάτων στην Κύπρο. Όπως σημείωσε ο κ. Καρούσος, πρόκειται για μία από τις τρεις μεταρρυθμίσεις που ανέλαβε η Κύπρος σε αυτό τον τομέα στο πλαίσιο του σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Τα δεδομένα που παράγονται από αυτά τα συστήματα θα μπορούν να αξιοποιηθούν από ιδιώτες αλλά και από κέντρα αριστείας, ώστε να στηρίξουν καινοτόμες λύσεις και προϊόντα που θα είναι διαθέσιμα σε όλους μέσω ενός εθνικού σημείου πρόσβασης.

Το επόμενο διάστημα το Υπουργείο θα προχωρήσει στην υλοποίηση του σχεδίου επικολήγησης για την αγορά ηλεκτροκίνητων οχημάτων και την απόσυρση ρυπογόνων οχημάτων, σχέδια τα οποία χρηματοδοτούνται από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Καλό παράδειγμα το κυπριακό σχέδιο Ανάκαμψης

Τα εύσημα για τις δράσεις που περιλαμβάνονται στο κυπριακό σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας έδωσε στην Κύπρο η επικεφαλής της ειδικής ομάδας για την ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Maria Teresa Fabregas Fernandez. Μιλώντας στο πλαίσιο του 17ου συνεδρίου Economist, υπογράμμισε ότι το κυπριακό σχέδιο Ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι πολύ καλό παράδειγμα για την επίτευξη της αλλαγής του αναπτυξιακού οικονομικού μοντέλου. Εποήμανε, ωστόσο, ότι κλειδί για την αποτελεσματικότητα του σχεδίου είναι η Κύπρος να περάσει από την θεωρία στην πράξη και την υλοποίησή του. Μάλιστα, όπως ανέφερε, βάσει των υπολογισμών της Κομισιόν το οικονομικό αποτέλεσμα του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας στην Κύπρο θα είναι μια αύξηση του ΑΕΠ μεταξύ 1,1% και 1,8% μέχρι το 2026.

Το κλειδί στην ανθεκτικότητα

Κλειδί στην ανθεκτικότητα της χώρας, χαρακτήρισε η επικεφαλής της ειδικής ομάδας για την Ανάκαμψη και Ανθεκτικότητα της Κομισιόν, την μεταρρύθμιση στη δικαιοσύνη και την δημιουργία ανεξάρτητου φορέα κατά της διαφθοράς. Μείζονος σημασίας θα είναι όπως ανέφερε και η προώθηση ενός επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού. Αυτό, όπως σημείωσε, θα ενισχύσει την ανθεκτικότητα της χώρας. Θετικά αποτιμάται από την Κομισιόν

Η Maria Teresa Fabregas Fernandez υπογράμμισε ότι το κυπριακό πρόγραμμα ανάκαμψης και ανθεκτικότητας μπορεί να αλλάξει την Κύπρο και να την κάνει πιο ανθεκτική από κοινωνικής, οικονομικής και θεσμικής πλευράς και έτσι να ενισχύσει την βιωσιμότητα της χώρας.

το γεγονός ότι το σχέδιο της Κύπρου περιλαμβάνει συγκεκριμένες επενδύσεις για ενεργειακή αναβάθμιση κτηρίων και προώθηση της κυκλικής οικονομίας και πιο αποτελεσματικής διαχείρισης υδάτινων πόρων και την προώθηση του έργου Euroasia Interconnector, το οποίο αναμένεται να ενισχύσει την παραγωγή ενέργειας από πιο καθαρές πηγές ενέργειας. Η κα Fernandez υπογράμμισε επίσης τα πιο σημαντικά προγράμματα τα οποία κατά την έκφραση της, θα βοηθήσουν πραγματικά την δημιουργία ενός πιο βιώσιμου και περιεκτικού συστήματος στην

Κύπρο. Σημείωσε ότι το 41% των επενδύσεων αφορούν την πράσινη μετάβαση. Αυτό το πεδίο αφορά την φιλελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρισμού, την διευκόλυνση αδειοδοτήσεων για ΑΠΕ και καινοτόμων προγραμμάτων καθώς επίσης κίνητρα για ανάπτυξη της ηλεκτροκίνησης.

Το τρίτο κλειδί

Όσον αφορά την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας το κλειδί για την Κύπρο είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας

των επιχειρήσεων και η ενίσχυση των start ups, και των καινοτόμων εταιρειών ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα τους και η πρόσβαση τους σε κεφάλαια. Υπογράμμισε καταληκτικά ότι το κυπριακό πρόγραμμα ανάκαμψης και ανθεκτικότητας μπορεί να αλλάξει την Κύπρο και να την κάνει πιο ανθεκτική από κοινωνικής, οικονομικής και θεσμικής πλευράς και έτσι να ενισχύσει την βιωσιμότητα της χώρας. Τόνισε, ωστόσο, ότι το ζητούμενο είναι η εφαρμογή του σχεδίου, ώστε να αρχίσει να φαίνεται η επίδραση και το αποτύπωμά του.

Πρόοδος αλλά είναι μακρύς ο δρόμος για οικονομία και τράπεζες

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ**

Τα μηνύματα αισιόδοξα, ωστόσο, οι οικονομικές προοπτικές έχουν ακόμα μακρύ δρόμο για να επανέλθει πάλι η κανονικότητα μετά το πανδημικό σοκ. Παρόλ'αυτα, οι κυπριακές τράπεζες έχουν ακόμα ενώπιόν τους αρκετές προκλήσεις και η αβεβαιότητα παραμένει. Στο 17ο συνέδριο του Economist στη Λευκωσία από κοινού τόνισαν την ανάγκη διατήρησης δημοσιονομικών περιθωρίων προκειμένου να υπάρχει δυνατότητα αντίδρασης σε περίπτωση νέων κρίσεων, ο υπουργός Οικονομικών Κωνσταντίνος Πετρίδης και η επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας Κλάους Ρέγκλινγκ. Ο κύριος Ρέγκλινγκ δε, στην ομιλία του στο πάνελ συζήτησης με θέμα «το οικονομικό τοπίο στην Ευρώπη και στην Κύπρο», τόνισε πως το δημόσιο χρέος είναι επί του παρόντος βιώσιμο σε όλα τα κράτη μέλη της Νομισματικής Ένωσης και ότι οι χώρες έχουν πλέον υψηλότερη ικανότητα μεταφοράς χρέους από ό,τι προβλεπόταν στη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Σύμφωνα με τον επικεφαλής του ESM, ορισμένα στοιχεία του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, όπως έχουν τώρα, δεν αντικατοπτρίζουν αυτό το μεταβαλλόμενο μακροοικονομικό περιβάλλον. Στο μέλλον, ένα απλοποιημένο δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ θα μπορούσε να οικοδομηθεί γύρω από ένα όριο ελλείμματος 3% και έναν υψηλότερο λόγο χρέους προς ΑΕΠ. Εάν καταφέρουμε να εμβαθύνουμε την Οικονομική και Νομισματική μας Ένωση με μια τραπεζική ένωση, σημείωσε ο κ. Ρέγκλινγκ, μια ένωση κεφαλαιαγορών

και περισσότερο καταμερισμό του δημόσιου και ιδιωτικού κινδύνου, η ΟΝΕ θα γινόταν πιο εύρωστη και λιγότερο ευάλωτη και ο διεθνής ρόλος του ευρώ θα ενισχυόταν, ενδυναμώνοντας την κυριαρχία της Ευρώπης. Την ίδια ώρα, ο κ. Ρέγκλινγκ επισήμανε πως πρέπει να ληφθούν πολλές δύσκολες αποφάσεις για την ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης, συμπεριλαμβανομένου ενός ευρωπαϊκού συστήματος ασφαλιστικής καταθέσεων, της βελτιωμένης διασυνοριακής ολοκλήρωσης του τραπεζικού τομέα, ενός ευρύτερου πλαισίου διαχείρισης κρίσεων που περιλαμβάνει τράπεζες μεσαίου μεγέθους και της ρυθμιστικής αντιμετώπισης της έκθεσης των τραπεζών στο δημόσιο. Το επόμενο σημαντικό βήμα προς μια πλήρη τραπεζική ένωση είναι το backstop του ESM στο Ενιαίο Ταμείο Εγγυήσεων. «Αυτό έχει συμφωνηθεί και θα συμβεί στις αρχές του επόμενου έτους, όταν θα επικυρωθεί η αναθεωρημένη Συνθήκη ESM», σημείωσε χαρακτηριστικά. Όσον αφορά στα του χρηματοπιστωτικού τομέα, ο κ. Ρέγκλινγκ σημείωσε πως η Κύπρος συνεχίζει να έχει προκλήσεις. Τα μνημειώδη δάνεια έχουν μειωθεί πάνω από 80% από το 2015. Αυτό είναι θετικό, αλλά οι προσπάθειες για περαιτέρω μείωση τους πρέπει να συνεχιστούν. Η αποτελεσματική εφαρμογή του πλαισίου αφερεγγυότητας και αποκλεισμού θα είναι σημαντικό στο πλαίσιο αυτό.

Πάντα προετοιμασμένοι

Η δουλειά μας είναι να είμαστε πάντα προετοιμασμένοι για την επόμενη περι-

πέτεια και το Ταμείο Ανάκαμψης δεν δημιουργήθηκε για την έξοδο από την κρίση της πανδημίας, αλλά για την οικοδόμηση της μακροπρόθεσμης προοπτικής μέσα από μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις. Στη διαπίστωση αυτή προέβη από το βήμα του συνεδρίου στο πάνελ συζήτησης με θέμα «το οικονομικό τοπίο στην Ευρώπη

Ορισμένα στοιχεία του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, όπως έχουν τώρα, δεν αντικατοπτρίζουν αυτό το μεταβαλλόμενο μακροοικονομικό περιβάλλον, σύμφωνα με τον κ. Ρέγκλινγκ.

Κρυπτονομίσματα και συναλλαγές

Λαμβάνοντας το λόγο ο διευθύνων σύμβουλος της Moody's Investors Service, Sean Marion, έριξε βάρος στην επικέντρωση των τραπεζών στον ψηφιακό μετασχηματισμό, επισημαίνοντας δε, πως υπάρχουν πολλοί οργανισμοί που θέλουν να πάρουν "μερίδιο" από τις τράπεζες. Προχώρησε στις προκλήσεις των κρυπτονομισμάτων και συναλλαγών εξ αποστάσεως, ενώ τόνισε ότι το κυπριακό τραπεζικό σύστημα είναι πίσω μια 15ετία. Πολύ απλά, είπε, είναι ευκαιρία να μειωθεί τώρα η φυσική παρουσία των πελατών στις τράπεζες για να περαιώσει τις τραπεζικές του δραστηριότητες. Ο διευθύνων σύμβουλος της Moody's Investors Service υπογράμμισε την ανάγκη μείωσης του κόστους των κυπριακών τραπεζών κατά 50%, κάτι που όμως επί κυπριακού εδάφους είναι πολύ δύσκολο λόγω των συντεχνιών.

και στην Κύπρο», ο υπουργός Οικονομικών της Κύπρου Κωνσταντίνος Πετρίδης. Ο κ. Πετρίδης παρατήρησε ότι η Κύπρος είχε χαμηλότερη ύφεση και τώρα υψηλότερη ανάπτυξη απ' ό,τι άλλες τουριστικές χώρες και τόνισε ότι η κυπριακή οικονομία το 2021 θα έχει υπερκαλύψει το χαμένο έδαφος του 2020. Στον αντίποδα, δεν παρέλειψε να αναφερθεί στις προκλήσεις αφενός του πληθωρισμού, ο οποίος «προβλέπεται από τη διακοπή της αλυσίδας της προσφοράς και είναι παροδικό αλλά όχι απαραίτητα σύντομο φαινόμενο», όπως ανέφερε, και αφετέρου της πράσινης μετάβασης, η οποία «δεν θα είναι χωρίς οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό κόστος», σύμφωνα με τον κ. Πετρίδη.

Ψηφιακό μετασχηματισμό

Οι συνθήκες ανάκαμψης μετά την πανδημία δημιουργούν εύλογη αισιοδοξία για την οικονομική προοπτική, ωστόσο, υ-

πάρχουν και παράγοντες όπως το «disruption» στις εφοδιαστικές αλυσίδες, γεγονός που διαμορφώνει ένα νέο περιβάλλον για τις επιχειρήσεις. Την εκτίμηση αυτή εξέφρασε από το βήμα του συνεδρίου ο απερχόμενος διευθύνων σύμβουλος της PwC Cyprus Ευγένιος Ευγενίου στο πάνελ συζήτησης με θέμα «Το οικονομικό τοπίο στην Ευρώπη και στην Κύπρο». Όπως είπε, οι προκλήσεις για τις γραμμές παραγωγής δείχνουν βραχυπρόθεσμες, όμως υπάρχουν και κάποιες παράμετροι που ξεφεύγουν από το πλαίσιο το οποίο επιβάλλει η πανδημία, όπως η επιτάχυνση της τεχνολογικής ενσωμάτωσης και οι επενδύσεις που τη συνοδεύουν. Ο ίδιος τόνισε χαρακτηριστικά ότι «θα πρέπει να κινηθούμε πιο γρήγορα», δίνοντας έμφαση στις επενδύσεις υποδομών για τον «πράσινο» και «ψηφιακό» μετασχηματισμό της οικονομίας.

Νέα κανονικότητα στις τράπεζες

Σε διαφορετικό "πάνελ" συζήτησης με τον τίτλο "Νέα κανονικότητα στον χρηματοπιστωτικό τομέα", ο ανώτατος εκπαιδευτικός διευθυντής της Ελληνικής Τράπεζας, Oliver Gatzke, τόνισε πως τα μνημειώδη δάνεια των τραπεζών στην Κύπρο μειώθηκαν από 50% το 2013 σε κάτω από 15%, ενώ τόνισε ότι η ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας εξαρτάται κατά πολύ από τον τραπεζικό τομέα. Κατά την παρουσίασή του, ο CEO της Ελληνικής αναφέρθηκε στις 8 προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπίσουν οι κυπριακές τράπεζες, όπως θέματα ανταγωνισμού, αξίας των στοιχείων ενεργητικού, ρυθμιστικά, γρα-

φειοκρατίας, την υψηλή ρευστότητα και άλλα. Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στο υψηλό κόστος, τον μεγάλο αριθμό τραπεζών, τις υψηλές απαιτήσεις συμμόρφωσης, ενώ τόνισε τη σημαντικότητα του να υπάρχουν βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα, να υπάρχει συνεργασία με τις συνδικαλιστικές ενώσεις των εργαζομένων, αλλά τέλος και να γίνουν άλματα στο θέμα της ψηφιακής τεχνολογίας.

Στο ίδιο "πάνελ" συζήτησης με τον τίτλο "Νέα κανονικότητα στον χρηματοπιστωτικό τομέα", ο ανώτατος εκπαιδευτικός διευθυντής της Ελληνικής Τράπεζας, Μιχάλης Χαράλαμπίδης, σημείωσε πως "είμαστε σε μια παγκόσμια αφετηρία αλλαγών". Όπως είπε, το μικρό μέγεθος της κυπριακής αγοράς είναι εμπόδιο για τις εταιρείες του χρηματοπιστωτικού τομέα, επισημαίνοντας πως η fintech τεχνολογία δημιουργεί περισσότερες ευκαιρίες. Ο κ. Χαράλαμπίδης ανέφερε ότι ο τομέας χρειάζεται περισσότερη χρηματική υποστήριξη, ενώ για τα κρυπτονομίσματα εξέφρασε την άποψη πως επεκτείνονται τα όρια των τραπεζών. Η τηλεργασία ήταν ένα ζήτημα που έθιξε ο κ. Χαράλαμπίδης, που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της πανδημίας. Εξέφρασε την άποψη πως θα μειωθεί ο κατακερματισμός της αγοράς των fintech και έληξε τη σημασία της ανάπτυξης τεχνολογιών του "internet of things", ώστε η Κύπρος να γίνει fintech προορισμός. Τέλος, έκανε λόγο και για «βρομβαρδισμό» του φορολογικού συστήματος της Κύπρου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, που αναπόφευκτα απαιτείται εταιρείες από το να εγκατασταθούν στο νησί.

Με προοπτικές στην πράσινη ενέργεια η Αν. Μεσόγειος

Οι φιλικές στο περιβάλλον πηγές ενέργειας - Η Κύπρος και οι στόχοι της Ε.Ε. στο 17ο συνέδριο του Economist

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Οι αλλαγές που συντελούνται στο παγκόσμιο ενεργειακό τοπίο, σε συνδυασμό με την κλιματική αλλαγή, ήταν ένα από τα βασικά ζητούμενα της θεματικής ενότητας ενέργεια και Ανατολική Μεσόγειο του 17ου συνεδρίου του Economist, που πραγματοποιήθηκε το διήμερο 15 και 16 Νοεμβρίου στη Λευκωσία. Με βασικούς ομιλητές την υπουργό Ενέργειας Νατάσα Πηλείδου και τον αντιπρόεδρο της ExxonMobil John Ardill στο συνέδριο παρουσιάστηκαν οι προκλήσεις στον τομέα της ενέργειας οι οποίες, όπως τονίσθηκε από τους ομιλητές, θα επηρεάσουν την ζωή όλων. Η κα. Πηλείδου στην εισαγωγική παρέμβασή της, αναφέρθηκε στις προκλήσεις που έχει ενώπιόν της τα επόμενα χρόνια η Κυπριακή Δημοκρατία, προκειμένου να καλύψει τους στόχους που έχουν τεθεί από την Ε.Ε. για μείωση των παραδοσιακών καυσίμων για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και αύξηση του ποσοστού παραγωγής και κατανάλωσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Η Υπουργός Ενέργειας εμφανίσθηκε ικανοποιημένοι από τις επιδόσεις της Κύπρου στον τομέα των ΑΠΕ για το 2020, τονίζοντας ταυτόχρονα πως «είμαστε μακριά από τους στόχους που έχουν τεθεί έως το 2030». Κάνοντας εκτενή αναφορά στα σχέδια ανάπτυξης των πράσινων ε-

νάλωση ενέργειας από ΑΠΕ στο 23%, όπως φαίνεται και στον σχετικό πίνακα. Η μείωση εκπομπής ρυπογόνων αερίων είναι στο -24% ενώ ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στην αύξηση του ποσοστού εισόδους των ΑΠΕ στις μεταφορές.

Exxon - ΑΠΕ

Σημαντική ήταν η παρουσία της ExxonMobil στο συνέδριο του Economist με τον αντιπρόεδρο του αμερικανικού κολοσσού John Ardill να περιγράφει τις αλλαγές που επέφερε και στα ενεργειακά

Ενέργεια και Ανατολική Μεσόγειος βρέθηκαν στο επίκεντρο του συνεδρίου του Economist με την υπουργό Ενέργειας Νατάσα Πηλείδου και τον αντιπρόεδρο της ExxonMobil να παρουσιάζουν τις αλλαγές που συντελούνται.

Η κάρτα που σε ταξιδεύει είναι εδώ.

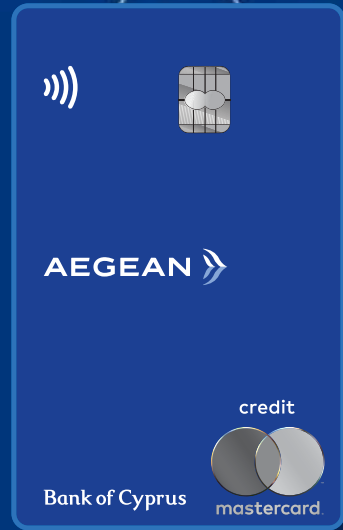
πilogών ενέργειας υποστήριξε πως το Φυσικό Αέριο στην ουσία αποτελεί τη γέφυρα μετάβασης στο νέο ενεργειακό περιβάλλον, κάνοντας μια παραδοχή πως ο δρόμος θα είναι δύσκολος μιας και τα παραδοσιακά καύσιμα δεν μπορούν να εξαφανιστούν από την μία μέρα στην άλλη.

Κύπρος - ΑΠΕ

Με αφορμή και την πρόσφατη σύνοδο για το κλίμα, η κα. Πηλείδου αναφέρθηκε στις ενεργειακές προοπτικές της Ανατολικής Μεσογείου κάνοντας εκτενή αναφορά στα ηλεκτρικά καλώδια, τα οποία θα ξεκινούν από την περιοχή και θα καταλήγουν στα ευρωπαϊκά ηλεκτρικά δίκτυα. Προτάσσοντας την πολιτική της Ε.Ε. για μείωση των ρυπογόνων καυσίμων, περιέγραψε τα βήματα τα τελευταία χρόνια δίνοντας έμφαση στα σχέδια ενθάρρυνσης των πολιτών να στραφούν σε φιλικές μορφές ενέργειας. Ειδικά, τα τελευταία χρόνια τα στοιχεία δείχνουν αύξηση των ποσοστών για τις ΑΠΕ. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2011-2020, η τελική κατανάλωση ενέργειας με συνεισφορά των ΑΠΕ διπλασιάστηκε, φθάνοντας σε ποσοστό 17%, ενώ στον τομέα θέρμανσης και ψύξης το ποσοστό συνεισφοράς ανήλθε στο 38,55% αντί του ενδεικτικού στόχου 23,5% για το 2020. Για την περίοδο μέχρι το 2030, οι στόχοι που έχουν τεθεί ανεβάζουν την ακαθάριστη τελική κατα-

Τώρα, κάνοντας τις καθημερινές σου αγορές με την **AEGEAN Mastercard** από την Τράπεζα Κύπρου, **συγκεντρώνεις μίλια** για ταξίδια και απολαμβάνεις μοναδικά προνόμια.

Απόκτησε την κάρτα που σε ταξιδεύει μέχρι 31/12, **επωφελήσου δωρεάν συνδρομής** για 6 μήνες και ξεκίνα τα ταξίδια.

Τράπεζα Κύπρου

Η Υπουργός Ενέργειας υποστήριξε πως το Φυσικό Αέριο στην ουσία αποτελεί τη γέφυρα μετάβασης στο νέο ενεργειακό περιβάλλον, κάνοντας μια παραδοχή πως ο δρόμος θα είναι δύσκολος.

η πανδημία. Η τοποθέτηση του υψηλόβαθμου στελέχους της εταιρείας επικεντρώθηκε περισσότερο στην στροφή που γίνεται παγκοσμίως στην πράσινη ενέργεια και λιγότερο στην αναμενόμενη έναρξη εργασιών στο τεμάχιο 10 της κυπριακής ΑΟΖ. Σχετικά με την επιστροφή της εταιρείας στην περιοχή, ο κ. Ardill αναφέρθηκε ακροθιγώς στις εργασίες που αναμένεται να επαναρχίσουν, εκφράζοντας την ευχή η ποσότητα του κοιτάσματος που έχει εντοπιστεί να κινείται στην μέγιστη εκτιμώμενη ποσότητα που είναι τα 8 tcf και όχι στην ελάχιστη που είναι τα 5 tcf.

ΑΠΕ και πανδημία

Ο αντιπρόεδρος της ExxonMobil τοποθετήθηκε θετικά στις προσπάθειες που καταβάλλονται για στροφή προς πράσινες μορφές ενέργειας τονίζοντας πως υπάρχουν τεράστιες προοπτικές. Επικαλούμενος την πανδημία, είπε πριν από αυτή δεν γινόντουσαν πολλά εν αντιθέσει σήμερα υπάρχει μια επιτάχυνση σε βαθμό που να έχει δημιουργηθεί ένα μομέντουμ. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο οι προσπάθειες που καταβάλλονται έχουν ως οδικό χάρτη τα Εθνικά Σχέδια για την Ενέργεια και το Κλίμα 2021-2030 (ΕΣΕΚ) στα οποία τίθενται τέσσερις στόχοι: 40% μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, 32,5% βελτίωση ενεργειακής απόδοσης, 32% ενέργεια από ΑΠΕ και 15% ηλεκτρική διανομή. Υπό το βάρος της ραγδαίας επιδείνωσης των κλιματικών αλλαγών, η Ε.Ε. προχώρησε σε αύξηση του ποσοστού μείωσης εκπομπών αερίων από 40% σε 55% μέχρι το 2030. Επίσης καθόρισε το 2050 ως το έτος μηδενικών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Η κα. Πηλείδου αναφέρθηκε στο κόστος μετάβασης σε φιλικές μορφές ενέργειας υπό την ανάγκη ριζικών αλλαγών στις υποδομές. Μια διαδικασία που εκ των πραγμάτων θα πρέπει να χρηματοδοτηθεί από τα κράτη.

ΑΠΟΨΗ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Ο φόβος του πληθωρισμού

Όσο περνάει οι βδομάδες και οι μήνες και δεν βλέπουμε να εκτονώνεται το πρόβλημα στην εφοδιαστική αλυσίδα, εντείνεται η ανησυχία πως το φαινόμενο της ραγδαίας αύξησης των τιμών δεν θα είναι τόσο παροδικό όσο ελπίζουμε, αλλά θα δούμε μια εδραίωση των πληθωριστικών πιέσεων βαθιά μέσα στο 2022, ενδεχομένως και μέσα στο 2023. Ας μην ξεχνάμε πως μετά από μια πολύχρονη καθύλωση του πληθωρισμού σε επίπεδα μεταξύ 0% και 1%, τους τελευταίους μήνες έχει εκτοξευθεί σε επίπεδα ψηλότερα του 4%.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι αρκετοί μιλούν με βεβαιότητα για την εδραίωση των αυξήσεων στις τιμές, αφού όπως τονίζουν «όταν κάτι ακριβύνει, είναι σχεδόν αδύνατο να φθηνύνει...». Και ας μην ξεχνάμε ότι σημαντικό ρόλο δεν παίζει μόνο ο πραγματικός πληθωρισμός, αλλά και οι προσδοκίες περί αυτού. Φυσικά ξέρουμε τι όπλα υπάρχουν στην φαρέτρα της δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής και αν κάτι τέτοιο πάει όντως να εδραιωθεί θα τα δούμε να χρησιμοποιούνται. Προσωπικά είμαι από αυτούς που πιστεύουν πως οι πληθωριστικές τάσεις θα αρχίσουν να υποτονούν στα μέσα του 2022.

Όμως στο μεσοδιάστημα έχουμε ένα θέμα με την αύξηση τιμών και τον κίνδυνο αυτές να εδραιωθούν. Ο πληθωρισμός

Το μόνο επενδυτικό μέσο (τουλάχιστον στην χώρα μας) που σου δίνει τη δυνατότητα να στοχεύσεις σε κεφαλαιουχικές και σε εισοδηματικές αποδόσεις είναι τα ακίνητα.

μειώνει κατά ανάλογο τρόπο την αγοραστική δύναμη των χρημάτων μας και αυτό δεν είναι κάτι που μας ευχαριστεί. Τι μπορούμε να κάνουμε για να αντισταθμίσουμε αυτό το φαινόμενο;

Η εύκολη απάντηση είναι (και πάντα ήταν), να επενδύσουμε σε ακίνητα. Τους τρόπους με τους οποίους τα ακίνητα – με την πλατιά και τη στενή έννοια του όρου – αντιστέκονται στον πληθωρισμό τους είδαμε σχετικά πρόσφατα σε άλλο άρθρο και δεν θα τους επαναλάβουμε. Εκείνο που θα δούμε σήμερα είναι να προσπαθήσουμε να απαντήσουμε το προφανές ερώτημα – απορία που μάλλον έχετε: «...Είναι λογικό τώρα που ακριβαίνουν όλα, εμείς να πάμε να επενδύσουμε;»

Πολύ εύλογο το ερώτημα. Ποια είναι η απάντηση; Έχουμε λοιπόν από τη μια

Το κόστος κατασκευής είναι μια παράμετρος που διαχρονικά αυξάνεται. Μπορεί να παρουσιάζονται σκαμπανεβάσματα αλλά κανένας δεν μπορεί να αμφισβητήσει πως η πορεία είναι ανοδική.

το κατασκευαστικό. Το κόστος κατασκευής είναι μια παράμετρος που διαχρονικά αυξάνεται μπορεί να παρουσιά-

ζονται σκαμπανεβάσματα αλλά κανένας δεν μπορεί να αμφισβητήσει πως η πορεία είναι ανοδική. Η περίοδος αυτή απλά χα-

ρακτηρίζεται από δύο χτυπιτούς παράγοντες εξαιτίας της σοβαρής διατάραξης της εφοδιαστικής αλυσίδας: πρώτον, τη μεγαλύτερη αύξηση στις τιμές των υλικών, και δεύτερον, την παραλαβή των υλικών με το σταγονόμετρο. Αυτό αφενός δημιουργεί μείωση στον ρυθμό τροφοδοσίας της αγοράς με νέα προσφορά και αφετέρου την όποια τροφοδότηση την κάνει πιο ακριβά. Στο συνολικό κόστος συνεπώς φέρει και η αύξηση στο εργατικό κόστος, αφού φαίνεται ξεκάθαρα να υπάρχει έλλειψη εργατικού δυναμικού (εξειδικευμένου και ανειδίκευτου). Συνεπώς η καθυστέρηση στην κατασκευή και μάλιστα η πιο ακριβή κατασκευή μειώνει την προσφορά. Ας μην ξεχνάμε πως δεν είναι όλες οι εργολαπτικές σε θέση να ανταπεξέλθουν στο επιπλέον κόστος και σε προπληρωμές, με αποτέλεσμα σιγά – σιγά να λιγοστεύει και ο αριθμός αυτών που ασχολούνται με το αντικείμενο.

Από την άλλη, έχουμε τη ζήτηση. Ξέρουμε πως υπάρχει πλεονάζουσα ρευστότητα στην οικονομία και δη στις τράπεζες. Οι τελευταίες κανονικά έπρεπε να την χρησιμοποιήσουν σε νέο δανεισμό – ο οποίος δεν λέμε, είναι αυξημένος μεν, όχι σε επιθυμητά επίπεδα δε. Για να μειώσουν τη ρευστότητα τους οι τράπεζες πλέον χρεώνουν για τις καταθέσεις. Αυτό φυσικά ήταν και απότοκο του μηδενικού

πληθωρισμού και αν ο πληθωρισμός εδραιωθεί και δούμε αυξήσεις στα επιτόκια, θα εκλείψουν και οι κρεώσεις στις καταθέσεις. Ενόσω όμως υπάρχει κόστος στο να κρατάμε καταθέσεις, τα χρήματα πρέπει να επενδύονται εκεί όπου μπορούν να παράξουν πραγματικό κέρδος. Το μόνο επενδυτικό μέσο (τουλάχιστον στην χώρα μας) που σου δίνει τη δυνατότητα να στοχεύσεις σε κεφαλαιουχικές και σε εισοδηματικές αποδόσεις είναι τα ακίνητα. Αυτό ήδη εκτιμάται από μεγάλη μερίδα του επενδυτικού κοινού και αποτυπώνεται στον αυξημένο αριθμό συναλλαγών ανά μήνα ακόμη και καθ' όλη την περίοδο της πανδημίας μέχρι σήμερα.

Παρόλο που ο συνδυασμός μειωμένων προσφορών και αυξημένης ζήτησης συνθέτουν ένα εκρηκτικό κοκτέιλ τιμών, εντούτοις ισχύει αυτό που λέμε, ότι δηλαδή «η καλύτερη στιγμή να επενδύσεις σε ακίνητα είναι το τώρα...», αφού το χθες έφυγε και δεν επιστρέφει και το αύριο στον κόσμο των ακινήτων έχει μεγαλύτερη αξία άμα το τοποθετείς στον μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Κανένας δεν πλούτισε αγοράζοντας ακίνητα τη μια μέρα και πουλώντας τα την επομένη.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Βαθαίνει το χάσμα στις θέσεις των δύο πλευρών

Ελιζαμπεθ Σπέχαρ: Διανύουμε εξαιρετικά δύσκολες στιγμές στην ειρηνευτική διαδικασία, ωστόσο η γραμματεία του ΟΗΕ δεν το βάζει κάτω

Εξαιρετικά δύσκολες στιγμές διανύει η ειρηνευτική διαδικασία στην Κύπρο, ανέφερε η Ελιζαμπεθ Σπέχαρ, σημειώνοντας ότι οι θέσεις των δύο πλευρών έχουν απομακρυνθεί περαιτέρω τους τελευταίους μήνες. Σε ομιλία της στο συνέδριο του Economist στη Λευκωσία, με τίτλο «Οι τρέχουσες προκλήσεις και ευκαιρίες στο Κυπριακό: Η άποψη του ΟΗΕ», η κ. Σπέχαρ ανέφερε ότι αν και υπάρχει σχετική ειρήνη στην Κύπρο με την απουσία πολέμου, εντούτοις δεν βρίσκεται σε ειρήνη γιατί συνεχίζεται η διαμάχη». Σημείωσε ότι τα Ηνωμένα Έθνη διαβλέπουν μακροχρόνια σταθερότητα και ένα σταθερό μέλλον στην Κύπρο και στην περιοχή είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την επίλυση του Κυπριακού. Εξήγησε ότι διανύουμε «εξαιρετικά δύσκολες στιγμές στην ειρηνευτική διαδικασία», αλλά οι προσπάθειες θα πρέπει να συνεχιστούν και ο Γ.Γ. τόνισε ότι δεν θα παραιτηθεί. Ωστόσο, δεν έχουν πραγματοποιηθεί ουσιαστικές συνομιλίες από τον Ιούλιο του

είναι στατικό και ότι η κατάσταση στο νησί και στην περιοχή είναι ρευστή», παρατήρησε. Αυτό οδηγεί στο ερώτημα εάν, στην ίδια την Κύπρο, υπάρχει ειρήνη, δήλωσε η κ. Σπεχάρ, σημειώνοντας ότι «η κατάσταση είναι σχετικά ειρηνική, καθώς υπάρχει η απουσία πολέμου, αλλά η Κύπρος δεν είναι εν ειρήνη, καθώς η διαμάχη συνεχίζεται. Σημείωσε ότι οι τελευταίοι μήνες συνοδεύονται από εντεινόμενη δυσπιστία μεταξύ των μερών.

Η ελπίδα ζωντανή

Όσον αφορά το ζήτημα του κατά πόσο μπορεί να επικρατήσει ασφάλεια και η οικονομική ευημερία να ανθίσει σε ένα διαιρεμένο νησί, η κ. Σπέχαρ πρόσθεσε ότι «όλοι πρέπει να διατηρήσουμε την ελπίδα ζωντανή, όχι μόνο με λόγια αλλά, το πιο σημαντικό, με πράξεις. Ο ΟΗΕ έχει στηρίξει διάφορες χώρες σ' όλο τον κόσμο για την επίτευξη ειρήνης, «και θα συνεχίσει να το κάνει στην Κύπρο, και έχει δεσμευτεί όχι μόνο να επιτύχει αλλά και να διατηρήσει την ειρήνη». Ανέφερε ότι η τρέχουσα κοινωνικοοικονομική και πολιτική κατάσταση ενδέχεται να επιδεινωθεί περαιτέρω, καθώς τόσο οι δύο πλευρές εξακολουθούν να απομακρύνονται, όπως και οι αντίστοιχες οικονομίες τους. Οι αλλαγές αυτές περιορίζουν τις επιλογές για επίλυση του Κυπριακού. Σχετικά με το πώς να προχωρήσουμε, η κ. Σπεχάρ ανέφερε ότι όλα τα μέρη έχουν πλώσει την επιθυμία και την προθυμία τους να επιδιώξουν μια πολιτική λύση μετά από διαπραγματεύσεις. Ανέφερε επίσης ότι εξακολουθούν να υπάρχουν κίνητρα για όλα τα μέρη να εξετάσουν το ενδεχόμενο επανάλιψης των συνομιλιών, προσθέτοντας ότι ο ΟΗΕ μπορεί να εργαστεί πάνω σε αυτό, το οποίο μπορεί να παρέχει τις απαραίτητες αμοιβαίες διαβεβαιώσεις μεταξύ των μερών για την επανεκκίνηση μιας διαδικασίας.

Ο απεσταλμένος

Η συντηής στήριξη του Συμβουλίου Ασφαλείας αποτελεί δύναμη, ανέφερε προσθέτοντας ότι παρά τις τρέχουσες δυσκολίες, η Γραμματεία του ΟΗΕ δεν εγκαταλείπει την Κύπρο και θα συνεχίσει να εργάζεται με τα μέρη για να βρει τρόπο επιστροφής στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Η προσφορά για διορισμό ενός απεσταλμένου για τη διευκόλυνση τέτοιων συζητήσεων «εξακολουθεί να βρίσκεται στο τραπέζι» και θα πρέπει να αδράξουν την ευκαιρία όλα τα μέρη, είπε. Η κ. Σπέχαρ είπε ότι εξακολουθεί να υπάρχει το ενδεχόμενο για θετική κινητικότητα σε τομείς που βελτιώνουν την καθημερινή ζωή των Κυπρίων και αναφέρθηκε στο έργο των Τεχνικών Επιτροπών που φέρνουν σε επαφή Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους εμπειρογνώμονες υπό την αιγίδα των ηγετών, σημειώνοντας ότι αποδεικνύουν ότι οι πλευρές μπορούν ακόμα να συμφωνήσουν σε μια σειρά θεμάτων.

Παρά τις δυσκολίες, η Γραμματεία του ΟΗΕ δεν εγκαταλείπει την Κύπρο και θα συνεχίσει να εργάζεται με τα μέρη για να βρει τρόπο επιστροφής στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων.

Ανατολική Μεσόγειος ως λίμνη συνεργασίας

Μια αποτίμηση της τρέχουσας δυναμικής ως προς την συνεργασία των κρατών στην Ανατολική Μεσόγειο έδωσαν οι ΥΠΕΕ, Αγκυρα και Ελλάδα, στο πλαίσιο της παρουσίας τους στο πάνελ του 17ου Συνεδρίου του περιοδικού Economist. Οι Νίκος Χριστοδουλίδης και Νίκος Δένδιας παρέθεσαν το κοινό πλάνο δράσης Λευκωσίας και Αθήνας τόσο στο πλαίσιο της κοινής τους αντιληψής για την συνεργασία των χωρών της περιοχής όσο και σε σχέση με τον στενό κ. ευρύ συντονισμό Κύπρου-Ελλάδας –στα πλαίσια των προκλήσεων της περιοχής. Οι δύο ΥΠΕΕ συμμετείχαν σε πάνελ με θεματική την ειρήνη και την συνεργασία στην Ανατολική Μεσόγειο («Can the potential of peace and co-operation prevail in the Eastern Mediterranean?»).

Ο Κύπριος ΥΠΕΕ δεν διαφοροποιήθηκε από τα συνηθισμένα συνοψίζοντας το πνεύμα και την κουλτούρα συνεργασίας

που αναπτύσσονται, τα τελευταία χρόνια, μεταξύ των χωρών της Ανατολικής Μεσογείου αλλά και του χώρου MENA –καθώς και της συμμετοχής χωρών της ΕΕ στα υπό διαμόρφωση σχήματα της Τριμερούς Διπλωματίας. «Είμαστε λοιπόν αισιόδοχοι, και θεωρώ πως την ίδια εκτίμηση συμμερίζονται όλα τα συμμετέχοντα κράτη, πως η κουλτούρα συνεργασίας που αναπτύσσεται, είναι σε θέση να συμβάλει καθοριστικά σε ένα πιο προβλέψιμο και σταθερό περιβάλλον ασφάλειας. Κι αυτό, γιατί ανάμεσα στη συντριπτική πλειοψηφία των κρατών της περιοχής, έχει δημιουργηθεί -εδώ και κάποια χρόνια- ένα κοινό έδαφος, μια κοινή άγνωση των προκλήσεων και των προοπτικών, αλλά και ένα κοινό όραμα για μια ευημερούσα Ανατολική Μεσόγειο», τόνισε χαρακτηριστικά επαναλαμβάνοντας την πάγια θέση της Κυπριακής Δημοκρατίας για σεβασμό στις αρχές του

Διεθνούς Δικαίου και την συνεργασία χωρίς αποκλεισμούς και παγίδες μηδενικών αθροισμάτων (total zero sum games). Φυσικά δεν παρέλειψε να αναφερθεί και στην Τουρκία αναφέροντας πως απαραίτητη προϋπόθεση για την συμμετοχή της χώρας στην υπό διαμόρφωση μεγάλη εικόνα της αγαστής συνεργασίας των κρατών της περιοχής αποτελεί ο σεβασμός του Διεθνούς Δικαίου, η a-la-carte επίκλησή του, οι πολιτικές που ακολουθεί, η Άγκυρα, οι οποίες έχουν ως βάση μια αναχρονιστική, αναθεωρητική προσέγγιση με νεοαποικιακά/νεοοθωμανικά χαρακτηριστικά και με τη στρατιωτικοποίηση της εξωτερικής πολιτικής της χώρας να είναι το

κυρίαρχο δεδομένο, έχουν οδηγήσει την Τουρκία εκτός των περιφερειακών συνεργασιών.

Ο Δένδιας και οι Νίκοι

Κι ο Ελλαδίτης ΥΠΕΕ, Νίκος Δένδιας, κινήθηκε στο ίδιο μήκος κύματος τονίζοντας τόσο την συμβολή της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής (σ.σ. συμφωνίες θαλασσίων ζωνών με Ιταλία κι Αίγυπτο) στην συνεργασία για την Ανατολική Μεσόγειο όσο και την στενή συνεργασία με την Κύπρο σε ευρωπαϊκό και περιφερειακό επίπεδο –με γνώμονα το Κυπριακό. Ο κ. Δένδιας έριξε και το... αστέρι του μάλαστα λέγοντας πως με τον κ. Χριστοδουλίδη –αλλά και τον Ελλαδίτη ΥΠΑΜ ο στενός συντονισμός στις Βρυξέλλες συχνά... μπερδεύει τον κ. Μπορέλ οι άλλους ΥΠΕΕ ή ΥΠΑΜ των «27», ακριβώς γιατί «πιστεύουν όλοι πως στην Κύπρο και στην Ελλάδα μας λένε όλους.. Νίκους».

Κορυφώνουν την ένταση στην κυπριακή ΑΟΖ

Αγκυρα και τ/κ ηγεσία αντιδρούν στη νέα γεώτρηση και προειδοποιούν με συνέχιση των δικών τους ερευνών

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΙΑ**

«Ας μην ανησυχούν. Δεν θα τους αφήσουμε μόνους. Θα συνεχίσουμε τις γεωτρήσεις μας από το σημείο που τις διακόψαμε με την ίδια ταχύτητα. Δεν μας φοβίζει κανείς. Αυτός που ψάχνει περιπέτεια στην Ανατολική Μεσόγειο θα την βρει. Θα συνεχίσουμε να υπερασπιζόμαστε επιπλέον τις δικαιώματά και συμφέροντα της Τουρκίας και της ΤΑΒΚ».

Με την παραπάνω χαρακτηριστική τοποθέτηση, ο Αντιπρόεδρος της Τουρκίας ξεκαθάρισε την Δευτέρα από την κατεχόμενη Λευκωσία την αντίθεση της κυβέρνησής του για τις νέες γεωτρήσεις που προμολόγησε η Λευκωσία στην κυπριακή ΑΟΖ. Τουρκία και τουρκοκυπριακή ηγεσία θεωρούν ότι οι νέες εργασίες θα λάβουν χώρα σε περιοχές που είναι κομμάτι της τουρκικής υφαλοκρηπίδας. Επίσης, επαναλαμβάνουν ότι οι ενέργειες αυτές δρομολογούνται δίχως την έγκριση των Τ/κ και παρά την τουρκική πρόταση περί σύγκλησης διεθνούς διάσκεψης για το ζήτημα της Ανατολικής Μεσογείου.

Σε συμφωνία με την Άγκυρα, η τ/κ ηγεσία προειδοποιεί για την επεξεκινη κορύφωση της έντασης σε περιοχές γύρω από την Κύπρο. Τα τελευταία εικοσιτετράωρα, το «Υπουργείο Εξωτερικών» επιστρατεύει αυστηρό ύφος τόσο για το ζήτημα της ΑΟΖ όσο και για άλλα θέματα που αφορούν τις δικοινοτικές σχέσεις.

Εν αμανον αντιποιών

«Η Ελληνοκυπριακή Διοίκηση συνεχίζει να προκαλεί εντάσεις στην Ανατολική Μεσόγειο με μονομερείς ερευνητικές δραστηριότητες για εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων γύρω από την Κύπρο. Με νέα NAVTEX που εκδόθηκε στις 12 Νοεμβρίου 2021, η ε/κ πλευρά ανακοίνωσε ότι θα διενερ-

γήσει έρευνα που θα καλύπτει τις περιοχές αδειοδότησης της ΤΑΒΚ, μεταξύ 12-17 Νοεμβρίου 2021, με το πλοίο «Nautical Geo», αναφέρει το νέο ανακοινθέν του «ΥΠΕΕ» που εκδόθηκε στις 13 Νοεμβρίου.

Στο νέο τ/κ ανακοινωθέν επαναλαμβάνονται οι γνωστές θέσεις της τουρκικής πλευράς για το ζήτημα της ΑΟΖ: «Ο τ/κ λαός είναι ο συνδιοκτής των φυσικών πόρων που βρίσκονται στην γη και στις θάλασσες του νησιού. Καταδικάζουμε απερίφραστα και με έντονο τρόπο την παραβίαση των νόμιμων δικαιωμάτων του τουρκοκυπριακού λαού από την ε/κ πλευρά. Το κράτος μας δεν θα παραιτείται απραγο απέναντι στον σφετερισμό των δικαιώ-

Πηγές στην Αγκυρα προβάλλουν τον ισχυρισμό, ότι πίσω από τις νέες εργασίες στην κυπριακή ΑΟΖ κρύβονται ξένες δυνάμεις, που στρέφονται κατά των τουρκικών συμφερόντων.

ωμάτων του λαού μας και θα προχωρήσει σε ταυτόχρονα και ισοδύναμα βήματα. Η Ανώνυμη Τουρκική Εταιρεία Πετρελαιο θα συνεχίσει τις δραστηριότητές της στα οικόπεδα αδειών που ανακοινώσαμε το 2011».

Στη συνέχεια του ανακοινωθέντος γίνεται αναφορά στην αποφασιστικότητα της τ/κ πλευράς για την επίλυση του ζητήματος της ΑΟΖ με ειρηνικά μέσα, μέσα από διάλογο και συνεργασία. Στα πλαίσια αυτής της εισήγησης, η τ/κ πλευρά υπενθυμίζει στην Λευκωσία την τουρκική πρόταση για μια διάσκεψη της Αν. Μεσογείου. Το τ/κ

Βλέπουν εξοπλισμούς και οχυρωματικά έργα

Η κορύφωση της έντασης στις δικοινοτικές σχέσεις, ένα ενδεχόμενο που θα προτιμούσε να αποφύγει στο άμεσο μέλλον ο Τ/κ ηγέτης, είναι ένα θέμα που ξεχωρίζει στα τελευταία ανακοινωθέντα του «ΥΠΕΞ». Το «υπουργείο», το οποίο διευθύνει ο Ταχσίρ Ερτουρούλογλου, κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για το μέλλον του δικονοτικού διαλόγου. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι την προηγούμενη Παρασκευή, το «ΥΠΕΞ» προχώρησε στην έκδοση δυο ξεχωριστών ανακοινωθέντων, με τα οποία η τ/κ πλευρά ασκεί διρμύτατη κριτική στην ε/κ ηγεσία. Λίγο πριν από το ανακοινωθέν που αφορά την κυπριακή ΑΟΖ, το «ΥΠΕΞ» αναφέρθηκε στις επιπτώσεις του νέου εξοπλιστικού προγράμματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

«Αν και είναι φανερό ότι θα προκλήθει ένταση, είναι γνωστό εδώ και αρκετό καιρό ότι η Ελληνοκυπριακή Διοίκηση έχει ξεκινήσει (νέο) εξοπλιστικό πρόγραμμα. Εκτός από την αγορά μη επανδρωμένων αεροσκαφών και βαρέων όπλων, είναι σαφές ότι η ε/κ πλευρά ενισχύει τις στρατιωτικές συμπεριχίες εναντίον της χώρας μας. Αυτές οι στρατιωτικές δραστηριότητες απειλούν τη σταθερότητα και την ηρεμία του νησιού και της Ανατολικής Μεσογείου», αναφέρει το νέο ανακοινωθέν του τ/κ «ΥΠΕΞ». Το ανακοινωθέν ολοκληρώνεται με το μήνυμα-απειλή ότι «η ΤΑΒΚ, μαζί με τη Δημοκρατία της Τουρκίας, δεν θα ιδώσει να λάβει τα απαραίτητα μέτρα».

Σε μια άλλη ξεχωριστή τοποθέτηση, το τ/κ «ΥΠΕΞ» ισχυρίζεται ότι το τελευταίο διάστημα παρατηρείται αύξηση «των παραβιάσεων της ε/κ πλευράς» στην Πράσινη Γραμμή. Σύμφωνα με την τ/κ πλευρά, η ε/κ πλευρά προχωρά στην ανέγερση κτιρίων και την τοποθέτηση νέου στρατιωτικού εξοπλισμού στην Πράσινη Γραμμή. «Αυτές οι παραβιάσεις θα αξιολογηθούν από εμάς στο πλαίσιο της (αρχής) της αμοιβαιότητας», καταλήγει σε απειλητικό τόνο το τ/κ ανακοινωθέν.

«ΥΠΕΞ» χαρακτηρίζει την πρόταση «σημαντική ευκαιρία» για την επίλυση του προβλήματος.

Τέλος, η τ/κ ηγεσία ασκεί κριτική στην ε/κ πλευρά με το σκεπτικό ότι πλήττει το κλίμα ηρεμίας και σταθερότητας στην Ανατολική Μεσόγειο και ζητά από την διεθνή κοινότητα να λάβει υπόψη της την προαναφερόμενη τουρκική πρόταση.

Οι τελευταίες πληροφορίες

Στην Άγκυρα καλά ενημερωμένες πηγές χαρακτηρίζουν «αναμενόμενη» την τελευταία προειδοποίηση της τ/κ

ηγεσίας για το ζήτημα της ΑΟΖ. Από την δική τους οπτική γωνία, Άγκυρα και τ/κ πλευρά έχουν ξεκαθαρίσει προ πολλού ότι θα απαντήσουν με δικά τους βήματα στις νέες γεωτρήσεις στην κυπριακή ΑΟΖ.

«Το δυσάρεστο στην όλη υπόθεση είναι το γεγονός ότι αυτή η εξέλιξη έρχεται σε μια περίοδο που σε Αιγαίο και Ανατολική Μεσόγειο επικρατούσε ένα είδος μορατόριουμ. Κατά την καλοκαιρινή και τουριστική περίοδο, οι εμπλεκόμενες πλευρές απέφυγαν βήματα που θα μπορούσαν να κορυφώσουν την ένταση. Ωστόσο, στα τέλη

του καλοκαιριού, οι Ε/κ ανακοίνωσαν νέες γεωτρήσεις. Και η τουρκική πλευρά δεν έχει άλλη επιλογή παρά να απαντήσει σε αυτήν την κίνηση με τα δικά της βήματα», αναφέρουν τουρκικές πηγές που παρακολουθούν από κοντά τις εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο.

Πηγές στην Αγκυρα προβάλλουν επίσης τον ισχυρισμό ότι πίσω από τις νέες εργασίες στην κυπριακή ΑΟΖ κρύβονται ξένες δυνάμεις, παράγοντες που στρέφονται με ανταγωνιστικά αντανακλαστικά κατά των τουρκικών συμφερόντων. Πηγή με μεγάλη πείρα σε θέματα τουρκικής εξωτερικής πολιτικής, σημειώνει τα εξής: «Η Άγκυρα δεν τρέφει ψευδαισθήσεις για τα νέα βήματα και τις προθέσεις των Ελλήνων και των Ελληνοκυπρίων. Πρόκειται για δυο γεωπολιτικές κυβερνήσεις που δυστυχώς επιμένουν στον περιφερειακό ανταγωνισμό. Και οι δυο φίλοι μας θεωρούν ότι την παρούσα στιγμή, κατά την κορύφωση της έντασης στην περιοχή, θα έχουν στο πλευρό τους ισχυρούς παράγοντες. Πρόκειται για μεγάλη ψευδαισθήση. Στο τέλος της ημέρας, οι Έλληνες και Ε/κ φίλοι μας πρώτα θα βρουν μπροστά τους τα τουρκικά σκάφη και μετά, αργά ή γρήγορα, θα οδηγηθούν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων για την ειρηνική διευθέτηση του ενεργειακού ζητήματος».

Σημειώνεται ότι για το όλο ζήτημα, πριν από λίγες εβδομάδες, μιλώντας στην εφημερίδα μας, ο Τ/κ ηγέτης Ερσίν Τατάρ έφερε στο προσκήνιο την ιδέα του μορατόριουμ στην κυπριακή ΑΟΖ μέχρι να προχωρήσουν οι διαπραγματεύσεις στο Κυπριακό. Κατά την άποψή του, την παρούσα στιγμή η καλύτερη επιλογή των εμπλεκόμενων πλευρών στο ενεργειακό ζήτημα θα ήταν η αποχή από κάθε είδους εργασία και πράξη που θα μπορούσε να οδηγήσει σε κορύφωση την ένταση στην Κύπρο και στα περικόρια της.

ΑΡΘΡΟ
Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Βιώσιμη ανάπτυξη

Οι επενδύσεις αλλάζουν, όπως αλλάζει και ο κόσμος που ζούμε. Επενδυτές και τράπεζες έχουν διαπιστώσει ότι εκτός από τις μεγάλες ευκαιρίες που κρύβονται στις εταιρείες τεχνολογίας με πράσινο αποτύπωμα, η γη που ζούμε κινδυνεύει πραγματικά και εμείς μαζί της αν δεν αλλάξουμε. Τελευταία όλο και περισσότερες εταιρείες έχουν αρχίσει να προωθούν πράσινα επενδυτικά σχέδια και άλλες να έχουν δημιουργήσει προωθώντας μόνο οικολογικά προϊόντα. Μια τέτοια εταιρεία παράδειγμα είναι και η TESLA με τα γνωστά αυτοκίνητα. Στον τραπεζικό τομέα σε λίγα χρόνια ένα ποσοστό των δανείων η τράπεζα θα είναι υποχρεωμένη να το δίνει σε επιχειρήσεις που θα αποδεικνύουν έμπρακτα την προσηλωσή τους σε πρακτικές φιλικές προς το περιβάλλον. Ακόμα και οι νομοθεσίες θα αλλάξουν σιγά σιγά όπως το βλέπουμε να γίνεται άλλωστε με τη χρήση πλαστικού στον τομέα της εστίασης. Οι στόχοι λοιπόν αυτού του είδους επενδύσεων είναι να μειωθεί η μόλυνση του περιβάλλοντος αλλάζοντας τον τρόπο παραγωγής και κατανάλωσης των προϊόντων, όπως επίσης και η βιωσιμότητα χρησιμοποιώντας μεθόδους που δεν θα καταστρέφουν το περιβάλλον. Ένας άλλος πολύ σημαντικός στόχος είναι να καταφέρουμε να ανακαλύψουμε νέες τεχνολογίες που δεν θα κάνουν κακό στο περιβάλλον και προϊόντα που δεν θα πετάμε αλλά θα επαναχρησιμοποιούμε προς όφελος του περιβάλλοντος. Η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη (United Nations Conference on Environment and Development), που πραγματοποιήθηκε το 1992, εξήγηε ακριβώς όλα τα παραπάνω, αφού υιοθέτησε τη «Διακήρυξη του Ρίο για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη» (Rio Declaration on Environment and Development) και όρισε τη βιώσιμη ανάπτυξη ως εκείνη «που ικανοποιεί τις ανάγκες της παρούσας γενεάς χωρίς να κάνει συμβιβασμούς ως προς την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιούν τις δικές τους». Στη διάσκεψη αυτή, η βιώσιμη ανάπτυξη προβλήθηκε ως παγκόσμιο ι-δεώδες και ως βασική έννοια που ενσωμάτωνε τρεις δράσεις: την κοινωνική, την οικονομική και την περιβαλλοντική. Λοιπόν, 30 χρόνια μετά βρισκόμαστε στο σημείο όπου η βιωσιμότητα είναι πρωταγωνίστρια για το μέλλον μας.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2021

γαστρονόμος

Η ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΜΥΣΤΙΚΑ

ΤΩΡΑ ΚΑΙ ONLINE
WWW.GASTRONOMOS.COM.CY

Η ΑΘΗΝΑ ΛΟΪΖΙΔΟΥ ΜΑΣ
ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΥΠΕΡΟΧΕΣ
ΣΥΝΤΑΓΕΣ ΜΕ ΕΛΙΕΣ

Ο ΓΥΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ με παραδοσιακές πίττες

ΚΥΡΙΑΚΗ
21/10

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Έκδοση του Οικονομικού Τηλεγράφου

Η άνοδος του πληθωρισμού δεν φαίνεται να είναι παροδική

Για το 2023 μετατίθεται η υποχώρηση, θεωρούν τώρα οι οικονομολόγοι

Δεν φαίνεται να αποκλιμακώνονται οι πληθωριστικές πιέσεις που απειλούν τις οικονομίες ανά τον κόσμο και αντί να επιβραδύνονται οι αισιόδοξες προβλέψεις των κεντρικών τραπεζών, αρχίζουν οι αξιωματούχοι τους και οι υπουργοί Οικονομικών να παραδέχονται πως το πρόβλημα θα είναι μακροβιότερο από όσο είχε εκτιμηθεί.

Σύμφωνα με δημοσκοπήση μεταξύ οικονομολόγων, που διεξήγαγε το Bloomberg, ο πληθωρισμός στην Ευρώζωη θα φτάσει το 4,2% το τέταρτο τρίμνο, υπερβαίνοντας την προηγούμενη πρόβλεψη για 3,6% και θα παραμείνει και το επόμενο έτος σε επίπεδα υψηλότερα από τις αρχικές εκτιμήσεις. Θα υποχωρήσει κάτω από τον στόχο της ΕΚΤ το 2023, οπότε θα διαμορφωθεί στο 1,6%. Ανάμεσα στις χώρες της Ευρώζωης τον υψηλότερο δείκτη αναμένεται να παρουσιάσει το τέταρτο τρίμνο η Ισπανία, όπου οι τιμές καταναλωτή θα σημειώνουν αύξηση 5,3%. Σύμφωνα με την πρόεδρο της ΕΚΤ, Κριστίν Λαγκάρντ, καθοριστικοί παράγοντες που διατηρούν τον πληθωρισμό σε υψηλά επίπεδα είναι τα επίμονα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα και η αύξηση των κόστους της ενέργειας. Σε ακρόαση της ενώπιον της οικονομικής επιτροπής του

Το τελευταίο τρίμνο του έτους εκτιμάται ότι ο δείκτης τιμών καταναλωτή θα φτάσει το 4,2% στην Ευρωζώνη.

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η κ. Λαγκάρντ τόνισε χθες ότι «οι ελλείψεις σε πρώτες ύλες, εξοπλισμό και εργατικό δυναμικό πλήττουν την παραγωγή του μεταποιητικού τομέα», με αποτέλεσμα να περιορίζεται η οικονομική ανάπτυξη και να παραμένει σε υψηλά επίπεδα ο πληθωρισμός.

Παρά τις περί του αντιθέτου ενδείξεις και τους σχετικούς προβληματισμούς που έχουν εκφράσει κατ' ιδίαν στελέχη της τράπεζας, η κ. Λαγκάρντ επανέλαβε την αισιόδοξη εκτίμησή της ότι τα προβλήματα θα υποχωρήσουν στη διάρκεια του επόμενου έτους, οπότε και θα αρχίσει η αποκλιμάκωση των πληθωριστικών πιέσεων. Υπογράμμισε, έτσι, ότι η ΕΚΤ εξακολουθεί να προβλέπει εξομάλυνση του πληθωρισμού μέσα στο επόμενο έτος, αλλά παραδέχθηκε πως τελικά θα χρειαστεί μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από όσο είχε αρχικά υπολογιστεί. Παραδέχθηκε επίσης

Σύμφωνα με την πρόεδρο της ΕΚΤ, Κριστίν Λαγκάρντ, καθοριστικοί παράγοντες που διατηρούν τον πληθωρισμό σε υψηλά επίπεδα είναι τα επίμονα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα και η αύξηση του κόστους της ενέργειας.

πως στη διάρκεια του 2022 θα είναι μεγαλύτερες οι αυξήσεις των μισθών σε σύγκριση με το τρέχον έτος, ωστόσο επέμεινε πως παραμένει περιορισμένος ο κίνδυνος των λεγόμενων δευτερογενών επιπτώσεων, δηλαδή του φαύλου κύκλου αυξήσεων τιμών, αυξήσεων μισθών και νέων αυξήσεων τιμών.

Σημειώteón ότι η επιτροπή οικονομικών συμβούλων της γερμανικής κυβέρνησης θα υποχωρήσουν στη διάρκεια του επόμενου έτους, οπότε και θα αρχίσει η αποκλιμάκωση των πληθωριστικών πιέσεων. Υπογράμμισε, έτσι, ότι η ΕΚΤ εξακολουθεί να προβλέπει εξομάλυνση του πληθωρισμού μέσα στο επόμενο έτος, αλλά παραδέχθηκε πως τελικά θα χρειαστεί μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από όσο είχε αρχικά υπολογιστεί. Παραδέχθηκε επίσης

Στο μεταξύ, τα τελευταία στοιχεία για τον πληθωρισμό στις ΗΠΑ φέρουν τις τιμές καταναλωτή να έχουν σημειώσει τον περασμένο μήνα τον υψηλότερο πλη-

θωρισμό από το 1990. Εφτασε, έτσι, κατά μέσον όρο το 6,2%, εντείνοντας τις πιέσεις προς την ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ για να αυξήσει τα επιτόκια και να ανακόψει την εκτόξευση των τιμών. Ανησυχητική είναι, άλλωστε, η πορεία των τιμών καταναλωτή σε ορισμένες πολιτείες των ΗΠΑ, με τους κατοίκους της Ατλάντας να αντιμετωπίζουν το σοβαρότερο πρόβλημα αφού οι τιμές αυξήθηκαν τον Οκτώβριο κατά 7,9% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους. Σε επίπεδα άνω του 7% έφτασαν οι αυξήσεις και στην πολιτεία του Σεντ Λιούις. Οι πληθωριστικές πιέσεις είναι, εξάλλου, σε ανησυχητικά επίπεδα στην Κίνα καθώς οι παραγωγοί αρχίζουν να μεταβιβάζουν το υψηλό κόστος στους καταναλωτές. Έτσι ο δείκτης τιμών παραγωγού ανήλθε

τον Οκτώβριο στο 13,5% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους, καταγράφοντας τα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 26 ετών.

Σχολιάζοντας τις εξελίξεις, η Αμερικανίδα υπουργός Οικονομικών, Τζάνετ Γέλεν, τόνισε πως το κλειδί για την ανάσχεση του πληθωρισμού θα είναι να τεθεί υπό έλεγχο η πανδημία. Μιλώντας στο περιθώριο της συνόδου για το κλίμα στη Γκασκόβη, η κ. Γέλεν απέδωσε στην πανδημία τα δεινά της οικονομίας και την άνοδο του πληθωρισμού και υπογράμμισε πως «αν θέλουμε να τιθασεύσουμε τον πληθωρισμό πρέπει να σημειώσουμε περαιτέρω πρόοδο στη μάχη κατά της πανδημίας». Προσέθεσε πως, αν τεθεί υπό έλεγχο η πανδημία, θα αρχίσουν να υποχωρούν από το επόμενο έτος οι τιμές σε

είδη όπως τα μεταχειρισμένα αυτοκίνητα και το πετρέλαιο κίνησης.

Ανάλογη είναι η εικόνα και στις αναδυόμενες αγορές, με την Ουγγαρία να καταγράφει τη μεγαλύτερη αύξηση στις τιμές καταναλωτή που έχει σημειωθεί την τελευταία δεκαετία. Οι εξελίξεις στο μέτωπο των τιμών περιπλέκουν, έτσι, το έργο της κεντρικής τράπεζας, που προσπαθεί να διατηρήσει μια προσεκτική στάση στη νομισματική πολιτική και να μην επισπεύσει τη στροφή σε περιοριστική πολιτική. Σε ό,τι αφορά το Μεξικό, αντιμετωπίζει τις εντεινόμενες πληθωριστικές πιέσεις η κεντρική τράπεζα αύξησε τα επιτόκια κατά 25 μ.β. για τέταρτη συναπτή φορά, επιμένοντας στην πολιτική της για σταδιακή ανάσχεση του πληθωρισμού.

Bloomberg

Η αύξηση των λιανικών πωλήσεων διαμορφώθηκε στο 4,9%, υπερβαίνοντας τις προβλέψεις των οικονομικών αναλυτών.

Αύξηση παραγωγής και κατανάλωσης στην Κίνα

Η οικονομία της Κίνας δείχνει να σταθεροποιείται, παρά το πλήγμα που δέχθηκε από την οξυτάτη ενεργειακή κρίση. Τα στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσιότητα και αφορούν τον Οκτώβριο φέρουν τη βιομηχανική παραγωγή να αυξάνεται κατά 3,5% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους και την αύξηση των λιανικών πωλήσεων να επιταχύνεται στο 4,9%, υπερβαίνοντας τις προβλέψεις των οικονομικών αναλυτών. Μεταξύ άλλων μεγεθών που βελτιώθηκαν ήταν και η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας που αυξήθηκε κατά 11,1% τον Οκτώβριο σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο

έως τώρα κρίση στην αγορά ακινήτων που εγκαίνιασε στο τέλος του καλοκαιριού η κρίση της υπερκρεμής εταιρείας Evergrande, αλλά ακολούθησε ένα είδος ντόμινο με αλληπάλλινες αναστολές πληρωμών από εταιρείες του κλάδου. Η ανησυχία για τις επιπτώσεις οφείλεται στο ειδικό βάρος που έχει η αγορά ακινήτων για την οικονομία της Κίνας, καθώς αντιπροσωπεύει το 25% του κινεζικού ΑΕΠ.

«Συνολικά καταγράφεται κάποια βελτίωση και ειδικότερα στους τομείς των ορυχείων και των εταιρειών κοινής ωφελίας», σχολίασε σχετικά ο Λου Τίνγκ, οικονομολόγος σινολόγος στη Nomura Holdings, που τονίζει πάντως πως «σε άλλους τομείς δεν εμφανίζεται ουσιαστική βελτίωση και παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα και ειδικότερα ο τομέας των επενδύσεων». Πράγματι η αύξηση των επενδύσεων επιβραδύνθηκε στο 6,1% για τους πρώτους 10 μήνες του έτους, με τις μεγαλύτερες μειώσεις να καταγράφονται στον χειμαζόμενο κλάδο των ακινήτων.

Σε ό,τι αφορά την ανεργία στη χώρα παραμένει σταθερή στο 4,9%. Ο ίδιος οικονομολόγος επισήμανε, άλλωστε, πως η αύξηση που σημείωσαν οι λιανικές πωλήσεις τον Οκτώβριο ενδέχεται να οφείλεται στις πυρετώδεις αγορές στις οποίες κατέφυγαν πανικόβλητοι οι Κινέζοι, ιδιαίτερος έπεται από σύσταση του κράτους, φοβούμενοι είτε ένα νέο πόλεμο επιθετικό κύμα της πανδημίας είτε έναν εξαιρετικά βαρύ χειμώνα είτε ακόμη και ελλείψεις σε βασικά αγαθά, τρόφιμα και είδη πρώτης ανάγκης.

Bloomberg

Προς νέα μείωση επιτοκίων, ενώ η τουρκική λίρα βυθίζεται και η φτώχεια αυξάνεται

Από ιστορικό χαμηλό σε νέο ιστορικό χαμηλό κινείται η τουρκική λίρα, που τις τελευταίες ημέρες βρίσκεται πάνω και από το ψυχολογικό όριο των 10 τουρκικών ληρών/δολαρίο, με την ισοτιμία της να διαμορφώνεται πλέον στο επίπεδο των 10,053 τουρκικών ληρών/δολαρίο.

Επιβεβαιώνεται, έτσι, η δυσοίωνα για την τουρκική οικονομία και πολύ περισσότερο για τον τουρκικό λαό εκτίμηση στην οποία συνέκλιναν μαζικά οι οικονομολόγοι μετά την τελευταία μείωση των επιτοκίων κατά 200 μονάδες βάσης από την Τράπεζα της Τουρκίας προ περίπου τριών εβδομάδων.

Η μείωση του κόστους δανεισμού ήταν απολύτως αδικαιολόγητη δεδομένου ότι ο πληθωρισμός στη γειτονική χώρα βρίσκεται στο 20% και το νόμισμα διολισθαίνει αδιάκοπα τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα, όμως, με τις εκτιμήσεις οικονομολόγων και παραγόντων της αγοράς, η Τράπεζα της Τουρκίας θα μειώσει και πάλι

τα επιτόκια κατά άλλες 100 μ.β. στην προγραμματισμένη για την Πέμπτη συνεδρίασή της. Όπως επισημαίνουν, θα εκθώσει έτσι το νόμισμα της χώρας σε νέες πιέσεις με ενδεχόμενες επιπτώσεις στα δημόσια οικονομικά της και θα δώσει νέα ώθηση στον επίμονο διψήφιο πληθωρισμό.

Οι μαζικές πωλήσεις του τουρκικού νομίσματος επιταχύνθηκαν περαιτέρω την περασμένη εβδομάδα μετά τη δημοσιοποίηση των στοιχείων για τον πληθωρισμό στις ΗΠΑ, καθώς ενίσχυσαν τις προσδοκίες για αύξηση των επιτοκίων από τη Federal Reserve. Η κακοδομονία του τουρκικού νομίσματος οφείλεται, όμως, ουσιαστικά στην επιμονή του Τούρκου προέδρου να διατηρεί χαμηλό το κόστος δανεισμού προκειμένου να εξασφαλίσει υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και τη δική του δημοφιλία. Πειθάνιο όργανό του ο διοικητής της Τράπεζας της Τουρκίας, Σαχάπ Καρτσιόγλου, που τον περασμένο Μάρτιο αντικατέστησε εν μια νυκτί τον προκά-

Τις τελευταίες ημέρες η λίρα κινείται πάνω και από το ψυχολογικό όριο των 10 τουρκικών ληρών/δολαρίο, με την ισοτιμία της να διαμορφώνεται πλέον στο επίπεδο των 10,053 τουρκικών ληρών/δολαρίο.

«Το μείγμα πολιτικής που εφαρμόζεται στην Τουρκία είναι εντελώς ανορθόδοξο», τονίζουν ξένοι αναλυτές.

Πωλείται το ξενοδοχείο του Τραμπ στην Ουάσιγκτον

Των **BEN PROTESS** και **ERIC LIPTON**
THE NEW YORK TIMES

Η οικογενειακή επιχείρηση του τέως προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών, Ντόναλντ Τραμπ, προτίθεται να πουλήσει τα δικαιώματα εκμετάλλευσης από το κορυφαίο ξενοδοχείο της στην Ουάσιγκτον, το Trump International Hotel (Διεθνές Ξενοδοχείο Τραμπ), αποσκοπώντας να εξασφαλίσει τουλάχιστον 375 εκατομμύρια δολάρια. Το συγκεκριμένο πολυτελές ακίνητο έγινε αντικείμενο ενδελεχούς έρευνας με κριτήριο όρους ηθικής συμπεριφοράς και δεοντολογίας και δυσκολεύτηκε να εμφανίσει κέρδη, παρά το γεγονός πως εκεί συνέρρεε συνεχώς πλήθος μελών του Κογκρέσου, αφοσιωμένων οπαδών του Τραμπ και ανθρώπων, που έργο τους ήταν να ασκούν θεσμική πίεση. Μέχρι στιγμής, σχετικά με τη συμφωνία έχει γίνει γνωστό ότι πρόκειται για αγορά και πώληση, όπερ σημαίνει ότι η τελική

πώληση του ξενοδοχείου δεν έχει διεκπεραιωθεί. Σύμφωνα μάλιστα με τρία άτομα που γνώριζαν την υπόθεση, ίσως να μη συντελεστεί έως τις αρχές του 2022. Πρόκειται ουσιαστικά για την πώληση της μίσθωσης του ξενοδοχείου, το οποίο έχει την έδρα του στο εμβληματικό κτίριο του Παλαιού Ταχυδρομείου στη λεωφόρο Πεννσιλβάνια, ανήκει στο κράτος και ξεκίνησε να λειτουργεί το 2016, λίγο προτού εκλεγεί πρόεδρος των ΗΠΑ ο Ντόναλντ Τραμπ. Αν και η συγκεκριμένη δραστηριότητα έχει προκαλέσει χρόνιες ζημίες, η οικογένεια Τραμπ προβλέπει σε κέρδη από τη συνολική επένδυση.

Το CGI Merchant Group, ένας επενδυτικός όμιλος ακινήτων με έδρα το Μαϊάμι, πρόκειται να αποκτήσει τη μίσθωση του Trump International Hotel, σύμφωνα με πηγές που αναφέρθηκαν στις λεπτομέρειες της συναλλαγής. Την τελευταία είχε νομίμως αναφέρει η εφημερίδα The Wall Street Journal, ενώ ο ενδιαφερόμενος ό-

Η επιχείρηση του τέως προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών Ντόναλντ Τραμπ αποσκοπεί να εξασφαλίσει τουλάχιστον 375 εκατ. δολ.

επιδίωξε εκουσίως συναλλαγές με ξένες πρεσβείες, ενώ ο Ντόναλντ Τραμπ δώρισε στο υπουργείο Οικονομικών τα κέρδη από τις επiskeύεις ξένων αξιωματούχων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων από τη Σ. Αραβία. Οι αντιπαραθέσεις αυτές επηρέασαν δυσμενώς τα έσοδα του ξενοδοχείου, όπως αναφέρουν γνωρίζοντες την οικονομική του κατάσταση, η οποία επιδεινώθηκε εξαιτίας των περιορισμών της πανδημίας. Ακόμη και όταν ο κλάδος της φιλοξενίας ανέκαμψε, η απομάκρυνση του Τρα-

μπ από την Ουάσιγκτον αφαιρέσει μέρος της αναζωογόνησης αυτής. Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι για τις πολιτικές εκδηλώσεις που α-ναλάμβαναν ο ίδιος και η οικογένειά του, αλλά και η εθνική επιτροπή των Ρεπουμπλικανών, είχαν διαπανήσει εκατοντάδες χιλιάδες δολάρια στο ξενοδοχείο ως τόπο διοργανώσεων για συγκέντρωση χρημάτων. Σύμφωνα με λογιστικό έλεγχο, από το 2016 έως το 2020 το Διεθνές Ξενοδοχείο Τραμπ είχε απώλειες σχεδόν 74 εκατ. δολαρίων συνολικά.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Ημερολόγιο Κατοχής

31 ΜΑΡΤΙΟΥ 1942 – 4 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1945

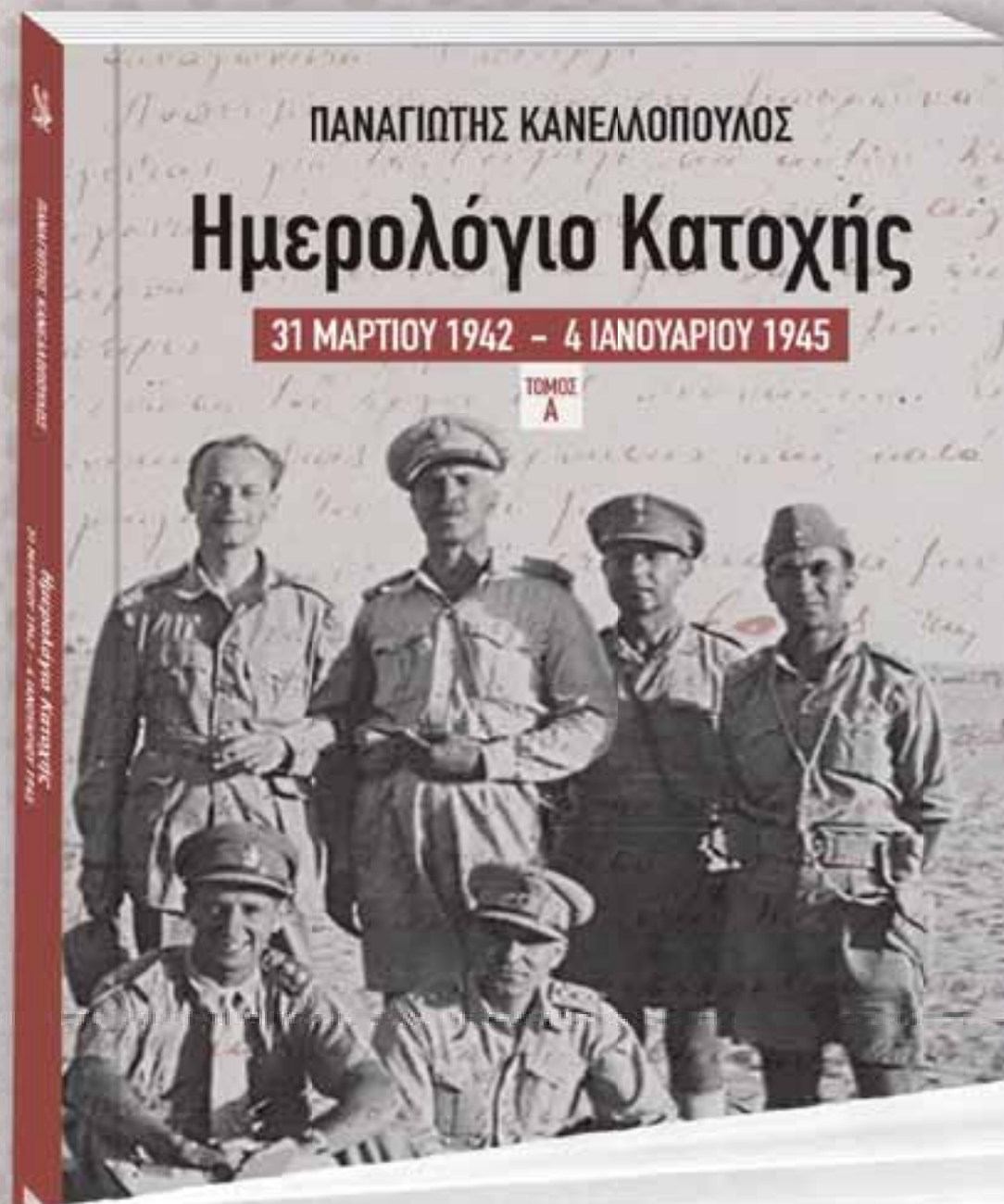
ΤΟΜΟΣ
Α

«Χρειάστηκε να υπερνικήσω
πολλούς δισταγμούς για
να φθάσω στην απόφαση να
το παραδώσω στη δημοσιότητα»

ΚΥΡΙΑΚΗ

21/11

ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΑΥΓΕΙΑ

Κυριακή Πρωινή και Συναρπαστική Εφημερίδα

www.kathimerini.gr

Οι κίνδυνοι

Προειδοποιώντας για τους κινδύνους που εγκυμονούν τα προβλήματα του στεγαστικού κλάδου των ΗΠΑ, στην εξαμηνιαία έκθεσή της για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, η ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ τονίζει πως λόγω ανησυχίας αποτελεί «το μέγεθος της οικονομίας και του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Κίνας, καθώς και οι εκτεταμένοι δεσμοί της κινεζικής οικονομίας με τον υπόλοιπο κόσμο».

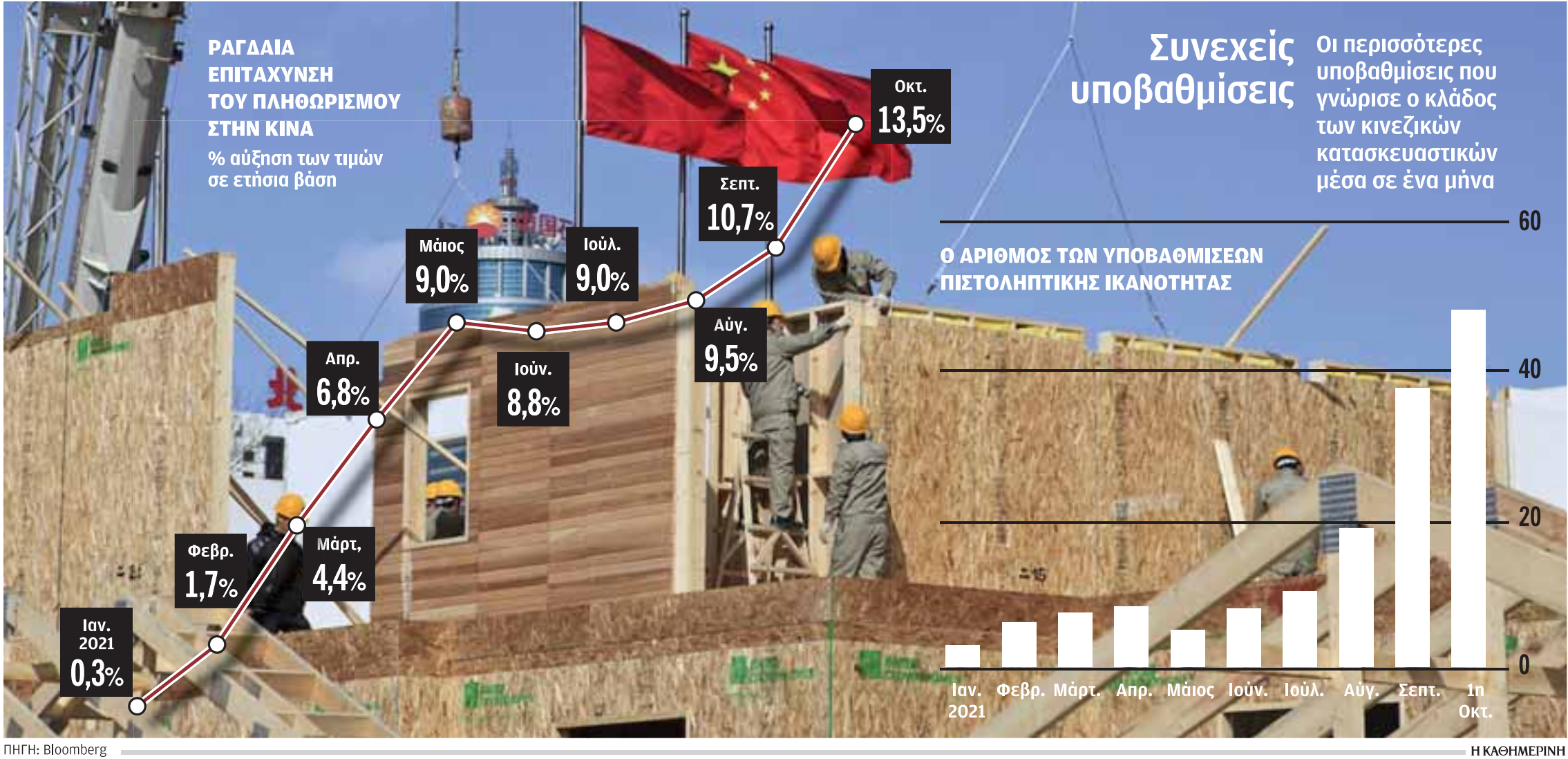
Η υποβάθμιση

Διαπιστώνοντας πως η ενεργειακή κρίση πήρε ανεξέλεγκτες διαστάσεις στην Κίνα και οδήγησε σε εκτεταμένες διακοπές ρεύματος, η Goldman Sachs εξέφρασε την εκτίμηση πως η βιομηχανική της δραστηριότητα μειώθηκε κατά 44% και υποβάθμισε την πρόβλεψή της για την ανάπτυξη της το 2021 στο 7,8% από την προηγούμενη πρόβλεψη για 8,2%.

Ανησυχία

Εκφράζοντας την ανησυχία του ΔΝΤ για τις επιπτώσεις των κρίσεων που βρίσκονται σε εξέλιξη στην Κίνα, η κορυφαία οικονομολόγος του Ταμείου, Γκίτα Γκόπινανθ, δήλωσε πως «παρακολουθεί πολύ στενά και με πολλή προσοχή» την κατάσταση, ενώ παράλληλα δήλωσε αισιόδοξη πως «η κινεζική κυβέρνηση διαθέτει τους πόρους και την ικανότητα να ρυθμίσει τα προβλήματα».

Φόβοι για «ιό» Κίνας στη διεθνή οικονομία

Η επιβράδυνση της ανάπτυξης της εγκυμονεί κινδύνους για τον υπόλοιπο κόσμο – «Καμπανάκι» από Fed

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Δεν έχουν παρέλθει παρά μόλις λίγες εβδομάδες αφ'ότου αναλυτές και παράγοντες της αγοράς αντιλήλασαν επιχειρήματα για το κατά πόσον η υπερκρεωμένη και διαρκώς στα πρόθυρα πτώχευσης κινεζική εταιρεία ακινήτων Evergrande είναι η «Lehman Brothers της Κίνας». Αν δηλαδή μπορεί να έχει αντίστοιχο αντίκτυπο στην παγκόσμια οικονομία ή είναι ένα αμιγώς κινεζικό πρόβλημα χωρίς τη δυναμική να μολύνει το χρηματοπιστωτικό σύστημα άλλων χωρών. Σύντομα υποχώρησε η ανησυχία και φάνηκε να επικρατεί η άποψη ότι τα δεινά

της κινεζικής αγοράς ακινήτων δεν πρόκειται να μεταδοθούν πέρα από τα όρια της Κίνας. Μέχρι τα μέσα της εβδομάδας που πέρασε. Η αναφορά της ομοσπονδιακής τράπεζας των ΗΠΑ, της Federal Reserve, στα όσα συμβαίνουν στην κινεζική αγορά ακινήτων και στους κινδύνους που μπορεί να εγκυμονούν για το χρηματοπιστωτικό σύστημα της υπερδύναμης και κατ'επέκταση για την παγκόσμια οικονομία, επανέφερε το θέμα στο προσκήνιο. Έχουν, βέβαια, μεσολαβήσει άλλες περιπτώσεις κινεζικών εταιρειών ακινήτων είτε ανάλυσης μεγέθους με την Evergrande είτε μικρότερες αλλά εξίσου υπερκρεωμένες, και ένα

διαφανόμενο ντόμιο πτωχεύσεων στον κλάδο. Το πρόβλημα δεν ε-ξαντλείται, όμως, στην αγορά ακινήτων και στον δανεισμό της. Δύσκολα μπορεί να πει κανείς πως αυτή τη στιγμή υπάρχει ανησυχία αντίστοιχη με εκείνη προ έξι ετών, όταν η επιβράδυνση της κινεζικής οικονομίας και ο φόβος μιας ανώμαλης προσγείωσης της Κίνας οδήγησε σε πτώση τις αγορές στις τρεις ηπείρους. Υπάρχει, ωστόσο, και πάλι προβληματισμός, όπως προδίδουν οι αναφορές της Federal Reserve.

Η κρίση στην κινεζική αγορά ακινήτων συμπίπτει με μια εξαιρετικά αρνητική συγκυρία, έναν συνδυασμό αρνητικών εξελίξεων

στην Κίνα από το βαρύ πλήγμα που έχει καταφέρει η ενεργειακή κρίση στην οικονομία της, η συνεπακόλουθη μείωση της βιομηχανικής παραγωγής στο «εργοστάσιο του κόσμου», την εκτόξευση του πληθωρισμού και την επα-νέμφανιση της πανδημίας. Όπως τονίζει η Fed στην εξαμηνιαία έκθεσή της για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, ο κίνδυνος απορρέει από «το μέγεθος της οικονομίας και του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Κίνας καθώς και από τους εκτεταμένους δεσμούς της με τον υπόλοιπο κόσμο». Η εκτόξευση του πληθωρισμού στην Κίνα στο 13,5% τον Οκτώβριο εγκυμονεί κινδύνους για πολλές χώρες, δε-

δομένου ότι πρόκειται για την υπ' αριθμόν ένα εξαγωγική δύναμη στον κόσμο και μπορεί να λειτουργήσει ως επιταχυντής των πληθωριστικών πιέσεων. Η πτώση της παραγωγής της επιδεινώνει τα ήδη σύνθετα προβλήματα στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα, καθώς δημιουργεί ελλείψεις στην παγκόσμια αγορά. Ακόμη και η στροφή στην πράσινη ενέργεια είναι πιθανόν να αποβεί εις βάρος άλλων χωρών που θα εξαρτηθούν από την Κίνα, καθώς είναι προ πολλού πρώτη δύναμη στον κόσμο στην παραγωγή λιθίου, κοβαλτίου και σπάνιων γαιών, των αναγκαίων υλικών για την ηλεκτροκίνηση και την πράσινη ενέργεια. Οικονομικοί

αναλυτές έχουν, άλλωστε, εκφράσει προβληματισμό για τις παρενέργειες της πολιτικής του προέδρου Σι, ο οποίος στη διάρκεια του έτους μίλησε για αναδιανομή του πλούτου υπέρ των φτωχών και για «ευημερία για όλους». Πολλοί θεωρούν ότι με τις νέες προτεραιότητες του προέδρου δεν είναι πλέον βέβαιο ότι θα εξακολουθήσει να αυξάνεται η μεσαία τάξη της Κίνας που έχει αποτελέσει πελατεία βιομηχανιών και χωρών ανά τον κόσμο: από τις ευρωπαϊκές βιομηχανίες και τα παπούτσια Adidas μέχρι τα iPhone της Apple και τα είδη πολυτελείας των μεγάλων γαλλικών οίκων έχουν κύρια αγορά τους την Κίνα.

Στη δίνη της ενεργειακής κρίσης οι βιομηχανίες

Η οικονομία της Κίνας αποδυναμώθηκε περαιτέρω και τον Οκτώβριο και τίποτε δεν δείχνει προς το παρόν πως εφεξής θα πάει καλύτερα. Αναμένεται να δοθούν στη δημοσιότητα οικονομικά στοιχεία από τα οποία οι αρχές θα κρίνουν αν είναι τόσο μεγάλη η επιβράδυνση ώστε να δικαιολογεί την παροχή στήριξης από τις αρχές. Τα αίτια που πλήττουν τη δεύτερη οικονομία στον κόσμο προέρχονται τόσο από την πλευρά της προσφοράς όσο και από την πλευρά της ζήτησης, όπως και όταν η Κίνα επλήγη για πρώτη φορά από την πανδημία. Τα

προβλήματα στην προσφορά, όμως, οδήγησαν σε ελλείψεις ηλεκτρικής ενέργειας, σε εκπτώσεις του Πεκίνου στους στόχους για την προστασία του περιβάλλοντος αλλά και σε μια εκστρατεία κατά της υπερκρεώσεως που έπληξε την αγορά ακινήτων. Και, στο μεταξύ, η εγχώρια ζήτηση πλήττεται από την προσπάθεια του Πεκίνου να μπει εναντίον των κρούσματα του κορωνοϊού. Σε γενικές γραμμές τα στοιχεία που θα δοθούν αύριο αφορούν τα εξής:

Το πλήγμα που δέχθηκε η βιομηχανική παραγωγή όταν το Πεκίνο

άρχισε τον Σεπτέμβριο να επιβάλλει όρια στην κατανάλωση ενέργειας και τα παρέτεινε τον Οκτώβριο, ενώ το υψηλό κόστος της ενέργειας υπονόμει τόσο την παραγωγή όσο και την κερδοφορία των επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις οικονομολόγων, η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε μόλις κατά 3% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, καταγράφοντας τον χαμηλότερο ρυθμό μετά τη δραματική συρρίκνωση στις αρχές του 2020. Προς το παρόν η ενεργειακή κρίση αμβλύνεται και ο μεγαλύτερος πά-

ροχος ενέργειας στη χώρα ανακρίνεται μέσω στην εβδομάδα ότι η προσφορά και η ζήτηση έχουν επανέλθει σε ισορροπία στο 88% της επικράτειας. Ισχύουν, όμως, ακόμη περιορισμοί για τις ενεργειακές επιχειρήσεις επαρχιών και, δεδομένου ότι αναμένεται πως ο χειμώνας θα είναι βαρύς, ενδέχεται να σημειωθούν νέες ελλείψεις ενέργειας.

Το νέο πλήγμα που δέχθηκε η κατανάλωση από την επιστροφή της πανδημίας και τη μνηστική ανοχή του Πεκίνου στο θέμα, με τα

εστιατόρια, τις λιανικές πωλήσεις και τις εταιρείες παρασκευής γευμάτων να έχουν υποστεί τη μέγιστη ζημιά. Η καταναλωτική εμπιστοσύνη δεν έχει επιστρέψει στα προ της πανδημίας επίπεδα, όπως εύκολα μπορεί να διαπιστώσει κανείς βλέποντας τις δαπάνες της περιόδου των εθνικών εορτών. Φαίνεται πως πολύς κόσμος ανέβαλε τις αγορές του από τον Οκτώβριο για να εκμεταλλευθεί τις προσφορές που παρέχουν οι εταιρείες την Ημέρα των Εργένδων. Οι εκτιμήσεις των οικονομολόγων είναι πως η αύξηση των πωλήσεων λιανικής θα έχει ε-

πιβραυνθεί στο 3,8%. Και, τέλος, η προοπτική της κινεζικής οικονομίας που, δεδομένων των πιέσεων από πολλούς παράγοντες, δεν φαίνεται τόσο ευόαινη. Πολλοί οικονομολόγοι και διεθνείς οργανισμοί έχουν υποβάθμισε τις προβλέψεις τους για την ανάπτυξη της κινεζικής οικονομίας τα επόμενα τρίμηνα. Ανάμεσα τους ο Λου Τινγκ της Nomura Holdings, που εκτιμά πως την άνοιξη του επόμενου έτους θα φτάσει στο χειρότερο σημείο της αυτή η πτωτική τάση που γνωρίζει η οικονομία της Κίνας.

Bloomberg

Στα 207 δισ. τα ομόλογα σε δολάρια των κινεζικών κατασκευαστικών εταιρειών

Των **ALICE HUANG** και **OLIVIA TAM / BLOOMBERG**

Οι κινεζικές κατασκευαστικές και μεστικές εταιρείες κατόρθωσαν να ευημερούν επί χρόνια, εκδίδοντας μεγάλο όγκο ομολόγων σε δολάρια. Η φετινή χρονιά δεν ήταν τόσο καλή μαζί τους: τα ομόλογά τους σε δολάρια έχασαν περίπου το 1/3 της αξίας τους εξαιτίας της ανησυχίας που καλλιεργήσε η κρίση ρευστότητας σε μια από τις μεγαλύτερες εξ αυτών: στον όμιλο κατασκευαστικών Evergrande. Η ανησυχία για τη διαφανόμενη μετάδοση της κρίσης επηρέασε άλλες κατασκευαστικές, πολλές από τις οποίες αγωνίζονται να αποπληρώσουν το χρέος τους και οι

πτωχεύσεις στον κλάδο φαίνονται αναπόφευκτες. Ακολουθούν πέντε ερωτήσεις και απαντήσεις για την εξέλιξη και τις επιπτώσεις της κρίσης των κατασκευαστικών εταιρειών.
— **Πόσα ομόλογα σε δολάρια έχουν οι κινεζικές κατασκευαστικές;**
— Σύμφωνα με στοιχεία του Bloomberg, στα τέλη του περασμένου μήνα τα ομόλογά τους σε δολάρια έφταναν τα 207 δισ. και αντιπροσώπευαν περίπου το 25% του συνόλου στην Κίνα. Τα περισσότερα από τα ομόλογα των κινεζικών κατασκευαστικών έχουν υψηλές αποδόσεις ή έχουν χαρακτηριστεί «ομόλογα σκουπίδια».
— **Υπάρχει διαφορά με αυτό που συμβαίνει αλλού;**

— Υπάρχει, καθώς οι κατασκευαστικές αντιπροσωπεύουν πάνω από το 50% του δείκτη ομολόγων υψηλής απόδοσης του Bloomberg τα οποία έχουν εκδοθεί από κινεζικές εταιρείες.
— Σε άλλες χώρες το ποσοστό που αντιπροσωπεύουν οι εταιρείες ακινήτων στα ομόλογα υψηλών αποδόσεων, όπως για παράδειγμα στον δείκτη των αμερικανικών εταιρειών με ομόλογα υψηλής απόδοσης, οι κατασκευαστικές δεν υπερβαίνουν το 4%.
— **Πώς έφτασαν τα πράγματα ως εδώ;**
— Από τη στιγμή που η οικονομία της Κίνας στράφηκε στην ελεύθερη αγορά, γνώρισε ραγδαία ανάπτυξη ο τομέας των ακινήτων. Έτσι εκτοξεύθηκαν οι τιμές

των κατοικιών. Η ραγδαία ανάπτυξη, όμως, συνοδεύεται από αυξημένες ανάγκες χρηματοδότησης. Παράλληλα με τις πιστώσεις των τραπεζών, οι κατασκευαστικές στράφηκαν σε μια μεγάλη δεξαμενή δανεισμού που υπάρχει στην Κίνα επειδή οι αρχές από καιρού εις καιρόν απαγορεύουν την έκδοση ομολόγων στην εγχώρια αγορά για να αποτρέψουν την υπερθέρμανσή της.
Ακόμη και μετά την άρση των περιορισμών το 2014 ο μεγάλος χρόνος αναμονής για την έγκριση ενός δανείου είχε σαν αποτέλεσμα να στραφούν οι κινεζικές εταιρείες περισσότερο στην αγορά ομολόγων δολαρίου. Έτσι οι κινεζικές κατασκευαστικές άρχισαν να συσσωρεύουν

τεράστιο όγκο χρέους, με τις πωλήσεις των ομολόγων τους να εκτοξεύονται σε 64,7 δισ. δολάρια το 2020 από τα 675 εκατ. δολάρια στα οποία ανέρχονταν το 2009. Όταν ήρθαν στο φως τα δεινά της Evergrande, το κόστος δανεισμού εκτοξεύθηκε στα υψηλότερα επίπεδα της τελευταίας δεκαετίας και οι διεθνείς οίκοι πιστοληπτικής αξιολόγησης άρχισαν να υποβαθμίζουν το αξιόχρεο των κινεζικών κατασκευαστικών.
— **Και ποιος είναι ο συνεισέως;**
— Επλήρω πιστωτική ασφυξία στην κατασκευαστικό κλάδο, που βρίσκεται αντιμέτωπος με το ενδεχόμενο κύματος πτωχεύσεων αν οι εταιρείες με χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα παραμείνουν

αποκλεισμένες από τη διεθνή αγορά κεφαλαίων το επόμενο έτος. Ηδη στη διάρκεια του Οκτωβρίου πτώχευσαν τέσσερις κατασκευαστικές, ενώ στο μεταιχμίο ανάμεσα στην πτώχευση και την επιβίωση παραμένουν οι Evergrande και Kaisa.
— **Πού φαίνεται να καταλήγουν όλα αυτά;**
— Αξιοματούχοι της κινεζικής κυβέρνησης έχουν προσαρτήσει να ελέγξουν την αγορά με φραστικές παρεμβάσεις. Αν, πάντως, αρχίσουν να επεκτείνονται οι πτωχεύσεις είναι πιθανόν να μεταδοθεί η κρίση σε άλλες χρηματαγορές, δεδομένου ότι οι κινεζικές κατασκευαστικές αντιπροσωπεύουν σημαντικό ποσοστό σε πολλούς δείκτες.

Μπορεί η ιδέα σου να εξελιχθεί σε μαθητική επιχείρηση;

Δηλώστε συμμετοχή στον διαγωνισμό «Επιχείρηση της Χρονιάς» του JA

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η οικονομία ως εργαλείο ευημερίας

Της JAYATI GHOSH

Οι οπαδοί της φεμινιστικής οικονομικής θεωρίας, επί μακρόν ι-σχυρίζονται ότι ο στόχος της οικονομίας είναι η υποστήριξη της ζωής σε όλες τις μορφές της και η άνηψή της. Αυτό μπορεί να φαίνεται αυτονόητο, αλλά στην ουσία αντιβαίνει την κυρίαρχη προσέγγιση, η οποία κυριολεκτικά αρθρώνει την ακριβώς αντίθετη αιτίαση. Η οικονομία λειτουργεί βάσει των δικών της νόμων, οι οποίοι πρέπει να γίνονται σεβαστοί από τους απλούς ανθρώπους – δρώντες. Υπό αυτήν τη φοντα-μενταλιστική θεώρηση, πρόκειται δυνητικά για έναν οργανισμό θεό, ο οποίος εξασφαλίζει ευημερία ή προκαλεί την καταστροφή με όλους τους τρόπους, συμπεριλαμβανομένων και όσων θυσιών γίνονται στο όνομά του. Παρά ταύτα η οικονομία, οι αγορές της και οι ποικίλες θεσμικές μορφές της αποτελούν ανθρώπινα δημιουργήματα, τα οποία επίσης μπορούν να τροποποιηθούν και να επανεξεταστούν, σύμφωνα με τη βούληση των δημοκρατιών. Αυτό σημαίνει πως οι οικονομικές πολιτικές μπορούν και οφείλουν να εναρμονίζονται με τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές στοχεύσεις. Όσο κι αν αυτό ακούγεται ευσεβής

Οι οικονομικές πολιτικές οφείλουν να εναρμονίζονται με τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές στοχεύσεις.

πόθος και εκκεντρική άποψη, η πανδημία και οι επιτακτικές απειλές της κλιματικής αλλαγής και άλλων οικολογικών δεινών της έχουν προσδώσει περισσότερο αληθοφάνεια.

Σήμερα το Ταμείο Ανάπτυξης του ΟΗΕ για τις γυναίκες κατάρτισε ένα συγκροτημένο σχέδιο για τη βιωσιμότητα και την κοινωνικά δικαιοσύνη, το οποίο δίνει σάρκα και οστά σε μια φεμινιστική προσέγγιση της οικονομίας, εναρμονιζόμενη με τον σύγχρονο κόσμο.

Δεν συσχετίζει μόνο τα εγγώσμενα προβλήματα με το πώς λειτουργούν οι οικονομίες, αλλά προσφέρει και σαφείς κατευθύνσεις για την πολιτική σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Βασίζεται στον στόχο της διασφάλισης μιας βιώσιμης ζωής για όλους, ενώ δίνει τη δυνατότητα της ισοδύναμης ανάπτυξης των δυνατοτήτων του ανθρώπου σε αρμονία

με τη φύση. Αφ' ης στιγμής, λοιπόν, γίνει αποδεκτό πως οι οικονομικές πολιτικές πρέπει να τεθούν στην υπηρεσία της βιωσιμότητας, της ισότητας των φύλων και της κοινωνικής δικαιοσύνης, τι θα επακολουθήσει; Πρώτον, η πλήρης εργασία στην παροχή φροντίδας και το περιβάλλον δεν μπορούν να αντιμετωπίζονται, όπως γίνεται μέχρι τώρα, ως ανεξάντλητες πηγές που μπορούν να χρησιμοποιούνται δωρεάν και να μη στερεούνται χωρίς κόστος ή συνέπειες. Αντ' αυτού, οι οικονομικοί θεσμοί και οι πολιτικές δεν πρέπει μόνο να αναγνωρίσουν τη συνεισφορά της παροχής φροντίδας και της φύσης, αλλά και να τις αποτιμήσουν κοινωνικά και να διασφαλίσουν τις συνθήκες υπό τις οποίες θα ακμάσουν.

Μια προτεραιότητα της οικονομικής πολιτικής, συνεπώς, θα ήταν η δημιουργία αξιοπρεπών θέσεων εργασίας σε στρατηγικούς πράσινους τομείς, όπως είναι οι υπηρεσίες φροντίδας, η αγρο-οικολογία και η αποκεντρωμένη παραγωγή ήπιες ενέργειες. Οι επενδύσεις στη μέριμνα είναι απολύτως ουσιώδεις, χωρίς να την εκλαμβάνουν ως εμπόρευμα, προσωπική επιλογή ή οικογενειακή υποχρέωση. Αντιθέτως, η εργασία αυτή πρέπει να λογίζεται ως συλλογικό αγαθό, το οποίο πρέπει επαρκώς και κατάλληλα να αντλείται και να ρυθμίζεται με την επέκταση υποδομών για την παροχή προσώπων και ποιοτικών συναφών υπηρεσιών. Και αυτό με τη σειρά του θα διαμορφώνει πλαίσιο αξιοπρεπών εργασίας για όσες-όσους απασχολούνται στη φροντίδα. Η οικονομική και οικονομική αρωγή στους απλήρωτους φροντιστές-φροντιστρίες πρέπει να ενισχυθεί επίσης, συμπεριλαμβανομένων της μετ' αποδοκών οικογενειακής άδειας και των καθολικών επιδομάτων τέκνων.

Οι θεσμοί, το ρυθμιστικό πλαίσιο και οι πολιτικές που διασφαλίζουν ζωτική προστασία της εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διαπραγματεύσης σε συλλογικές συμβάσεις, ο μισθός, που εξασφαλίζει μια αξιοπρεπή ζωή, οι συνθήκες εργασίας και η πρόνοια θα πρέπει να ενδυναμωθούν και οι δομές και τα αντίστοιχα συστήματα να λαμβάνουν υπόψη τη διάσταση του φύλου.

* Η κ. Jayati Ghosh είναι καθηγήτρια Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο της Μασαχουσέτης στο Αμχερστ. Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην ιστοσελίδα της Social Europe.

Ο παγκόσμιος πλούτος αυξάνεται ταχύτερα από το ΑΕΠ

Το μεγαλύτερο μέρος του επενδύεται σε ακίνητα, σύμφωνα με έρευνα της McKinsey

Ο παγκόσμιος πλούτος τριπλασιάστηκε τις τελευταίες δύο δεκαετίες και η Κίνα έχει στο ίδιο διάστημα εκτοπίσει τις ΗΠΑ από την πρώτη θέση, καθώς κατέχει τον μεγαλύτερο πλούτο από όλες τις χώρες του κόσμου. Η εικόνα αναδύεται από την τελευταία σχετική έρευνα της McKinsey & Co έπειτα από μελέτη των περιουσιακών στοιχείων 10 χωρών που αντιπροσωπεύουν πάνω από το 60% του παγκόσμιου εισοδήματος. Στην έρευνά της η McKinsey εξέτασε διεξοδικά ακίνητα περιουσιακά στοιχεία, τίτλους και υποχρεώσεις που βρίσκονται στα χέρια νοικοκυριών, κυβερνήσεων, τραπεζών αλλά και εταιρειών εκτός χρηματοπιστωτικού τομέα. Από την ίδια έρευνα προκύπτει το ενδιαφέρον στοιχείο ότι τα 2/3 αυτού του πλούτου έχουν επενδυθεί στο αρχαιότερο περιουσιακό στοιχείο, στα ακίνητα, συμπεριλαμβανομένης και της γης.

Σύμφωνα με την εν λόγω έρευνα, ο καθαρός πλούτος ανά τον κόσμο έφτασε το περασμένο έτος στα 514 τρισ. δολάρια, όταν το 2000 ανερχόταν σε 156 τρισ. δολάρια. Σχεδόν το 1/3 από αυτόν τον πλούτο βρίσκεται στην Κίνα, της οποίας ο πλούτος εκτοξεύθηκε στα 120 τρισ. δολάρια το περασμένο έτος από τα μόλις 7 τρισ. δολάρια στα οποία ανερχόταν το 2000.

Σημειωτέον ότι το 2000 ήταν η τελευταία χρονιά πριν από την έναρξη της Κίνας στον Παγκόσμιο

Η πιο μεγάλη συκέντρωση πλούτου καταγράφεται πλέον στην Κίνα, η οποία βρίσκεται στην πρώτη θέση έχοντας ξεπεράσει τις ΗΠΑ.

Οργανισμό Εμπορίου, η οποία εμφανώς επιτάχυνε θεαματικά την άνοδό της στην πρώτη θέση σε πλούτο και στη δεύτερη θέση στην κατάταξη των μεγαλύτερων οικονομιών του πλανήτη. Η υποχώρηση της υπερδύναμης στη δεύτερη θέση σχετίζεται με τις τιμές των ακινήτων που αυξήθηκαν μεν, αλλά με πιο αργούς ρυθμούς. Ως εκ τούτου, ο πλούτος των ΗΠΑ υπερδιπλασιάστηκε στη διάρκεια των τελευταίων 20 ετών φτάνοντας στα 20 τρισ. δολάρια. Κοινό χαρακτηριστικό ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου εί-

Η μεγάλη αύξηση του πλούτου τα τελευταία 20 χρόνια έχει κατά πολύ υπερβεί την αύξηση του παγκόσμιου ΑΕΠ στο ίδιο χρονικό διάστημα και ο λόγος δεν είναι άλλος από την εντυπωσιακή αύξηση που σημείωσαν οι τιμές των ακινήτων εξαιτίας των ιστορικά χαμηλών επιτοκίων.

ναι ότι τα 2/3 του πλούτου βρίσκονται στα χέρια του πλουσιότερου 10% των νοικοκυριών στις δύο χώρες και αυτό το μερίδιό τους κινείται ανοδικά. Από τους υπολογισμούς της McKinsey προκύπτει πως το 68% του καθαρού πλούτου έχει τοποθετηθεί σε ακίνητα κάθε είδους, όπως υποδομές, μηχανολογικό εξοπλισμό, και λιγότερο στις λεγόμενες «μη απτές αξίες», όπως η πνευματική ιδιοκτησία και οι άδελφες ευρεσιτεχνίας. Στους υπολογισμούς του παγκόσμιου πλούτου δεν συνεκτιμώνται οι τίτλοι, καθώς εξισορροπούνται από τις υποχρε-

ώσεις. Το ομόλογο μιας εταιρείας στα χέρια ενός επενδυτή, για παράδειγμα, αντιπροσωπεύει μια υποσχετική της εταιρείας.

Η McKinsey επισημαίνει πως η μεγάλη αύξηση του πλούτου τα τελευταία 20 χρόνια έχει κατά πολύ υπερβεί την αύξηση του παγκόσμιου ΑΕΠ στο ίδιο χρονικό διάστημα, και ο λόγος δεν είναι άλλος από την εντυπωσιακή αύξηση που σημείωσαν οι τιμές των ακινήτων λόγω των ιστορικά χαμηλών επιτοκίων. Στους παράγοντες που συνέδραμαν στην εκτόξευση των τιμών των ακινήτων συμπεριλα-

μπάνει, παράλληλα, τη μειωμένη προσφορά γης αλλά και τις υπερβολικές ρυθμίσεις που ισχύουν στην αγορά κατοικιών πολλών χωρών. Στην έρευνά της διαπίστωσε πως οι τιμές των περιουσιακών στοιχείων είναι κατά 50% πάνω από τον μακροπρόθεσμο μέσον όρο τους σε σχέση με το εισόδημα και βέβαια η διαπίστωση αυτή γεννά ερωτήματα ως προς τη βιωσιμότητα του πλούτου. Σε ό,τι αφορά ειδικότερα τις τιμές των ακινήτων επισημαίνει πως έχουν τριπλασιασθεί σε όλες τις 10 χώρες που μελέτησε και καταλήγει στο συμπε-

ρασμα πως ο πλούτος και ο ρυθμός αύξησής του έχει αποσυνδεθεί από την οικονομική ανάπτυξη, σε αντίθεση με το παρελθόν που συνήθως τα δύο μεγέθη κινούνταν παράλληλα και αναλογικά.

Μεταξύ άλλων διαπιστώνει πως η εκτόξευση των τιμών των ακινήτων μπορεί να καταστήσει απρόσπτη τη στέγη για μεγάλο μέρος του πληθυσμού και προτείνει ως ιδανική λύση να τοποθετείται ο πλούτος σε πιο παραγωγικές επενδύσεις που δίνουν ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη.

Bloomberg, Financial Times

Ημέρα των Εργένηδων με ρεκόρ πωλήσεων για Alibaba και JD.com

Υψηλά κέρδη απέκομισαν οι δύο κορυφαίες κινεζικές πλατφόρμες των Alibaba και JD.com στο πλαίσιο των εκδηλώσεων κατανάλωσης για την Ημέρα των Εργένηδων, η οποία στην περίπτωση της πρώτης διήρκεσε 11 ημέρες, ενώ πολυήμερη ήταν και για τη δεύτερη. Αμφότερες οι εταιρείες είχαν πωλήσεις σχεδόν 139 δισ. δολαρίων, κάτι το οποίο αποτελεί νέο ρεκόρ, όπως αναφέρει το αμερικανικό ενημερωτικό δίκτυο του CNBC. Και αυτό σημειώθηκε παρά τις ανυποσχίες αναλυτών και οικονομολόγων για την αγοραστική δύναμη των Κινέζων καταναλωτών και τον αντίκτυπο της εκστρατείας του Πεκίνου με στόχο να περιστείλει την ισχύ των τεχνολογικών κολοσσών. Παρά ταύτα, σε δημοσίευσμά του το BBC επισημαίνει πως ήταν ελαφρώς πιο «χαμηλόφωνες» οι εκπτώσεις αυτές από άλλες χρονιές, ακριβώς λόγω του Πεκίνου – αξίζει να αναφερθεί πως η Ημέρα των Εργένηδων ξεκίνησε μόνον ως ένα 24ωρο προσφοράν και εκπτώσεων. Η Alibaba άρχισε φέτος τις προσφορές από αρχές Νοεμβρίου, η JD.com από τέλη Οκτωβρίου, ενώ η παρατεταμένη διάρκεια αποζημίωσε τις πλατφόρμες με υψηλές πωλήσεις.

Πάντως, στο 11ήμερο της Alibaba οι πωλήσεις αυξήθηκαν με τον βραδύτερο ρυθμό από τότε που ξεκίνησε η Ημέρα των Εργένηδων, το 2009, δηλαδή κατά 8,5%

εν συγκρίσει με το 2020. Αλλά οι καταναλωτικές δαπάνες εκτινάχθηκαν σε πρωτοφανή επίπεδα, φθάνοντας τα 540,3 δισ. γουάν, ήτοι 84,5 δισ. δολάρια.

Στη δε περίπτωση της JD, αυτή ανακοίνωσε πως ο όγκος των συναλλαγών στην πλατφόρμα της ανήλθε συνολικά στα 349,1 δισ. γουάν, δηλαδή έφθασε στα 54,6 δισ. δολάρια, παρουσιάζοντας μια ενίσχυση κατά 28% εν συγκρίσει με τα 271,5 δισ. γουάν την ίδια περίοδο προ ενός έτους. Ο όγκος συναλλαγών δεν μεταφράζεται αυτόματα σε άμεσα έσοδα για τις JD και Alibaba, ενώ σε αυτόν δεν αποτυπώνονται και οι επιστροφές. Παρά ταύτα, όμως, εκφράζει τη διάθεση των Κινέζων καταναλωτών και καταναλωτριών να ψωνίσουν από αυτές.

Από πλευράς των ομίλων λιανεμπορίου, αυτοί διεμήνυσαν τη δέσμευσή τους έναντι κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων, κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων, επιδιώκοντας να εναρμονιστούν με τα κελύσματα του Πεκίνου, που θέλει το νέο του δόγμα να δίνει προτεραιότητα σε μια ευημερία καθολική και ισότιμη. «Η δυναμική αύξηση πωλήσεων στο πλαίσιο των εκδηλώσεων για την Ημέρα των Εργένηδων αποτυπώνει την ισχύ της κινεζικής οικονομίας, που μεδράζεται στην κατανάλωση», ανέφερε ο πρόεδρος της Alibaba, Γιανγκ Γκουάινγκ.

Ο όμιλος Toshiba σχεδιάζει να διασπαστεί σε τρεις εταιρείες

Στόχος, να ανακάμψει από το σκάνδαλο που αφορούσε τη διακυβέρνησή του

Ο κολοσσός της υψηλής τεχνολογίας της Toshiba ανακοίνωσε ότι θα προχωρήσει σε επιμερισμό και διάσπαση των δραστηριοτήτων του σε τρεις ξεχωριστούς ομίλους, εκ των οποίων ο ένας θα ασχολείται με την ενέργεια και τις υποδομές, ο δεύτερος με τις συσκευές και ο τρίτος με την αποθήκευση δεδομένων. Στόχος του ιαπωνικού πολυεθνικού ομίλου είναι να κατευνάσει τους ανησυχούς ακτιβιστές μετόχους του ότι θα αναδομηθεί έπειτα από χρόνια, που

Η ανακοίνωση δημοσιοποιείται ελάχιστες ημέρες μετά την ανάλογη απόφαση που πήραν General Electric και Johnson & Johnson.

τον έπληξαν σκάνδαλα. Όπως αναφέρει σχετικά στο δημοσίευμα του ειδησεογραφικού πρακτορείου Ρόιτερς, πρόκειται για κάτι σπάνιο σε μία χώρα η οποία ακόμα κυριαρχείται από πολυδιδάδλους ομίλους, ενώ η διάσπαση της Toshiba δημοσιοποιείται λίγες ημέρες μετά την ανάλογη απόφαση δύο ακόμα κολοσσών, του βιομηχανικού της General Electric και εκείνου της Johnson & Johnson, που δραστηριοποιείται στα φαρμακευτικά σκευάσματα αλλά και στα προϊόντα ατομικής φροντίδας και υγιεινής. Υπό το πρίσμα της αναδιοργάνωσής της, η Toshiba ανέφερε πως θα επιστρέψει και στους μετόχους της μερίσματα ύψους

Η Toshiba θα χωριστεί σε τρεις ομίλους, εκ των οποίων ο ένας θα ασχολείται με την ενέργεια και τις υποδομές, ο δεύτερος με τις συσκευές και ο τρίτος με την αποθήκευση δεδομένων.

100 δισ. γιεν, δηλαδή 875 εκατ. δολαρίων, τα επόμενα δύο οικονομικά έτη.

Μακρά ιστορία

Ο ιαπωνικός γίγαντας ιδρύθηκε το 1875 και σήμερα στοχεύει να στεγάσει τις δραστηριότητες ενέργειας και υποδομών σε μία μονάδα, ενώ σε άλλη θα υπαχθούν εκείνες των σκληρών δίσκων και των ημιαγωγών. Η τρίτη θα διαχειριστεί το μερίδιο της Toshiba στην Kioxia Holdings, την ε-

ταιρεία που κατασκευάζει συσκευές αποθήκευσης δεδομένων (επεξεργαστές μνήμης φλας), καθώς και άλλα περιουσιακά της στοιχεία. Το σχέδιο διάσπασης ήταν το αποτέλεσμα μιας πεντάμηνης επεξεργασίας, αφότου η εταιρεία δέχθηκε καίριο πλήγμα εξαιτίας σκανδάλου, που αφορούσε τη διακυβέρνησή της. Η Toshiba προσδοκά πως με τη διάσπαση θα δώσει κίνητρα στους ακτιβιστές μετόχους της να πωλήσουν το μερίδιό τους, όπως ανέφεραν καλά πληροφο-

ρημένες πηγές. Ωστόσο, οι ίδιοι ίσως και να αισθανθούν πως δεν ικανοποιείται το αίτημά τους να αποχωρήσει από το χρηματιστήριο η εταιρεία, ενώ ορισμένοι ίσως κινηθούν δικαστικά κατά του σχεδίου διάσπασης. Αυτό ανακοινώθηκε αφότου είχαν κλείσει οι αγορές στην Ιαπωνία, αλλά ότι και το χρηματιστήριο της Φρανκφούρτης, όπου έχει εισαχθεί επίσης η Toshiba. Και εκεί σημειώθηκε πτώση της τιμής της μετοχής της κατά 4%, φανερώνοντας την απογοήτευση των επενδυτών.

Οι ακτιβιστές μετοχοί έχουν διαφραστεί, ενώ ορισμένοι επισημαίνουν πως, εάν αποσυρόταν η Toshiba από το χρηματιστήριο, θα βελτιώνονταν βραχυπρόθεσμα οι αποδόσεις για αυτούς και δεν αποκλείεται να εξετάσουν την τοποθέτηση νέου διευθυντή ως μέλους του Δ.Σ. για να προωθηθεί την ιδέα αυτή. Επίσης, εξέφρασαν τις αμφιβολίες τους για την αποδοχή της διάσπασης στην έκτακτη γενική συνέλευση. Διαχειριστής κεφαλαίων σε επενδυτικό όμιλο, που δρα ως ακτιβιστής μετοχός στην Toshiba, χαρακτήρισε απογοητευτικό το σχέδιο χωρίς πολλές ελπίδες να ψυφιστεί στη Γ.Σ. «Οι μέτοχοι έχουν δύο επιλογές, δηλαδή ή να πουλήσουν τις μετοχές τους και να επανέλθουν σε δύο χρόνια ή να αγοράσουν περισσότερες και να πολεμήσουν», προσέθεσε ο ίδιος. «Έπειτα από πολλές συζητήσεις καταλήξαμε στο συμπέρασμα πως η καλύτερη επιλογή για εμάς είναι η στρατηγική μας αναδιοργάνωση», δήλωσε ο διευθύνων σύμβουλος του ιαπωνικού ομίλου, Σατόσι Τσουνάκασα.

REUTERS

Σε ορισμένες θέσεις που προσφέρει η Amazon στις αποθήκες της μπορεί να δώσει μπόνους ακόμα και 3.000 δολαρίων στους νεοπροσληθέντες.

Μπόνους και αυξήσεις για εποχικό προσωπικό ενόψει εορτών στις ΗΠΑ

Ενώψει της έντονης αγοραστικής κίνησης των εορτών των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς, η οποία στις Ηνωμένες Πολιτείες συσαστικά ξεκινάει με την Ημέρα των Ευχαριστιών, οι μεγάλοι όμιλοι λιανεμπορίου στη χώρα σπεύδουν να κάνουν προσλήψεις εποχικού προσωπικού και δίνουν σχετικά κίνητρα. Όπως αναφέρει σε δημοσίευσμά της η εφημερίδα New York Times, η αλυσίδα πολυκαταστημάτων Macy προσφέρει μπόνους έως και 500 δολαρίων για κάθε φίλο/φίλη ή συγγενή που οι υπάλληλοί της θα πείσουν να προσληφθεί. Ο κολοσσός λιανεμπορίου της Walmart καταβάλλει ωρομίσθιο 17 δολαρίων στον αρχικό στάδιο, ενώ παράλληλα καλύπτει τα διδάκτρα εργαζομένων της που σπουδάζουν στο πανεπιστήμιο. Επιπλέον, σε ορισμένες θέσεις που προσφέρει η Amazon στις αποθήκες της μπορεί να δώσει μπόνους ακόμα και 3.000 δολαρίων στους νεοπροσληθέντες.

Οι εταιρείες του λιανεμπορίου προσβλέπουν σε ζωνή ζήτηση στην εορταστική περίοδο ακόμα μία φορά φέτος, όταν το 2020 έκαναν μεγάλες προσπάθειες να βρουν το αναγκαίο προσωπικό για να στελεχώσουν τα καταστήματα και τα κέντρα διανομής. Και φέτος αποδεικνύεται δύσκολο το να προσελκύσουν εργαζομένους. Ο κλάδος αυτός είχε πληγεί πολύ σκληρά από την πανδημία, ενώ υψηλό ποσοστό των εργαζομένων του είχε μολυνθεί από τον κορωνοϊό. Οοσι, πάντως, εμφανίστηκαν ως υποψήφιοι για να προσληφθούν

αναμένεται να λάβουν υψηλότερες αμοιβές και να απασχοληθούν λιγότερες ώρες. Ταυτόχρονα, οι καταναλωτές ίσως βρεθούν σε κατεστημένα με περιορισμένα αποθέματα λόγω των διεθνών προβλημάτων στην εφοδιαστική αλυσίδα. Και όπως επισημαίνουν πανεπιστημιακοί που ασχολούνται με το λιανεμπόριο, ενώ μέχρι πρότινος οι επιλογές των εργαζομένων στον κλάδο ήταν περιορισμένες και χωροταξικά και αναλόγως διαθεσιμότητας ωρών, τώρα μπορούν να διαλέξουν ποιος όμιλος πληρώνει καλύτερα και παρέχει υψηλότερα μπόνους. «Πολεμάμε όλοι στην πρώτη γραμμή για το ποιος θα αποσπάσει τους πιο κατάλληλους και καταρτιζόμενους ανθρώπους, οπότε πρέπει να βελτιώσουμε τους όρους του παιχνιδιού», υπογραμμίζει ο Τζεφ Γκέντνερ, επικεφαλής της Macy, η οποία εποχικά θα προσλάβει 76.000 άτομα σε βάση πλήρους απασχόλησης και ημιαπασχόλησης. Η Εθνική Ομοσπονδία Λιανεμπορίου αναμένει πως οι εορταστικές πωλήσεις θα φθάσουν σε επίπεδα-ρεκόρ, ενώ οι επιχειρήσεις λιανικής στις ΗΠΑ θα προσλάβουν 500.000-665.000 εποχικούς υπαλλήλους έναντι των 486.000 το 2020. Τέλος, η Walmart συνήθως τα Χριστούγεννα προέβλεπε υπερωρίες για το προσωπικό της, αλλά δεν έκανε μαζικές προσλήψεις. Αυτό συνέβαινε προ πανδημίας, όπως επισημαίνουν οι NYT, ενώ σήμερα θέλει να προσλάβει 150.000 άτομα επικουρικά ως προς το υπάρχον δυναμικό της.

Μεταφέρει στο Λονδίνο τη φορολογική έδρα της η Royal Dutch Shell

Η ολλανδοβρετανική Royal Dutch Shell ανακοίνωσε πως προτίθεται να απολοποιήσει τη μετοχική της δομή, θέτοντας τέλος στην τρέχουσα κατηγορία διπλών μετοχών, ενώ θα μεταφέρει και τη φορολογική έδρα της από την Ολλανδία στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ο ενεργειακός όμιλος πετρελαίου και φυσικού αερίου είχε συσταθεί στη Βρετανία με φορολογική έδρα την Ολλανδία και διπλή μετοχική δομή A/B. Στην επίσημη γενική συνέλευση, στις 10 Δεκεμβρίου στο Ρότερνταμ, θα ζητήσει από τους μετόχους να εγκρίνουν το εν λόγω

τοχή, όπως τονίζουν αναλυτές της RBC Capital Markets, θα άρει τον περιορισμό στο πρόγραμμα επαναγοράς μετοχών της εταιρείας, ο οποίος προβλέπει όριο 2,5 δισ. δολαρίων το τρίμηνο. Η νέα συνθήκη θα διπλανάσει το ποσόν, ενώ οι φόροι αναμένεται να υπερβούν τα 400 εκατ. δολάρια.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας, ο διευθύνων σύμβουλος Μπεν Βαν Μπέουντεν και η οικονομική διευθύντρια Τζέσικα Ουλ θα μετακομίσουν στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου και θα διεξάγονται οι συναντήσεις του Δ.Σ. Επιπλέον, η Royal Dutch Shell θα αλλάξει το όνομά της σε Shell, καθώς δεν θα πληροί πλέον τις προϋποθέσεις για τη χρήση της ονομασίας Royal. Πάντως, η ολλανδική κυβέρνηση δήλωσε ότι «εξοπλίζονται» από την ανακοίνωση της Royal Dutch Shell ότι σχεδιάζει να μεταφέρει την έδρα της από τη Χάγη στο Λονδίνο. Η απόφαση αυτή ανακοινώθηκε μόλις μερικούς μήνες αργότερα δικαστήριο στην Ολλανδία έδωσε εντολή στον ενεργειακό όμιλο να επισπεύσει τα σχέδιά του για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, απόφαση εναντίον της οποίας έχει ασκήσει έφεση. Επίσης, έχουν προσηγνθεί και πολλά ερωτήματα επί χρόνια στην Ολλανδία αναφορικά με την ασυνήθιστη φορολογική δομή και το διττό σύστημα καταλογισμού των μετοχών της Shell, που ισχύει από το 2005. Η Ολλανδία κατακρίνει 15% του φόρου στα μερίσματα για τις εταιρείες της, ενώ η Βρετανία δεν έχει τέτοιο φόρο.

Τα αρνητικά επιτόκια φέρνουν βροχή χρεώσεων από τις τράπεζες

Η επίσκεψη σε υποκατάστημα της ισπανικής Caixabank κοστίζει 2 ευρώ

Ορισμένες τράπεζες στην Ευρωπαϊκή Ένωση αρχίζουν να επιβάλλουν διαφορών ειδών χρεώσεις στους πελάτες τους, ώστε να αντισταθμίσουν τον αντίκτυπο των αρνητικών επιτοκίων και να αποκομίσουν κέρδη. Και οι χρεώσεις αυτές που εφαρμόζουν, λόγω χάριν, οι ισπανικές Caixa και BBVA, οι γερμανικές DKB και ING και η ιταλική Altroconsumo, αφορούν ένα εύρος υπηρεσιών, ψηφιακών και μη, για χρεωστικές κάρτες, που δεν συνδυάζονται με μια καινούργια, για διατήρηση ενεργού λογαριασμού και άλλες. Αξιωματούχοι κεντρικών τραπεζών προειδοποιούν πως οξύνεται το φαινόμενο του αποκλεισμού εξαιτίας των μεταβολών και παρά τις απόπειρες να υπάρχουν εξαιρέσεις για ηλικιωμένους πελάτες. Όπως σχετικός αναφέρει σε δημοσίευσμά του το Ρόιτερς, στην περίπτωση της Caixabank, οι περισσότεροι που επισκέπτονται ένα υποκατάστημά της για υπηρεσία που παρέχεται και ηλεκτρονικά πληρώνουν για το πρόνομο αυτό 2 ευρώ. Κατά τη διάρκεια της πανδημίας, σημειώτεον, οι αποταμιεύσεις αυξήθηκαν και αυτές πρέπει να τις καταθέτουν με τη σειρά τους οι τράπεζες στην ΕΚΤ και να πληρώσουν. «Βασικό μέρος της δουλειάς μας είναι οι καταθέσεις, αλλά πλέον γίνεται έργο ζημιολόγο και όχι επκερδές, όπως στο παρελθόν», υπογραμμίζει ο διευθύνων σύμβουλος της Caixabank, Γκονθάλο Γκορτάθαρ.

Η τράπεζα του Γκονθάλο Γκορτάθαρ πρόκειται να ολοκληρώσει σύντομα την ενσωμάτωση της Bankia, την οποία είχε εξαγοράσει αντι 4,3 δισεκατομμυρίων ευρώ. Ταυτόχρονα θα αποστέλλει στους πάνω από 7 εκατομμύρια νέους πελάτες της τις λεπτομέρειες της πολιτικής χρεώσεων, όπως η χρήση των υποκαταστημάτων. Αυτό περιγράφεται σε επιστολή που περιλάθε

Ευρωπαϊκές τράπεζες, όπως οι ισπανικές Caixa και BBVA, οι γερμανικές DKB και ING και η ιταλική Altroconsumo, επιβάλλουν νέες χρεώσεις σε υπηρεσίες, ψηφιακές και μη, για χρεωστικές κάρτες, που δεν συνδυάζονται με μια καινούργια, για διατήρηση ενεργών λογαριασμών.

εις γνώσιν του Ρόιτερς. Το κόστος για χρεωστική κάρτα σε μη τακτικούς πελάτες θα φθάσει τα 36 από τα 28 ευρώ, εάν οι πρώην πελάτες της Bankia δεν εκδώσουν νέα πιστωτική κάρτα της Caixabank με την ονομασία «My Card» – αυτή η υπηρεσία προσφέρει δυνατότητα δανειοδοσίας στην τράπεζα και κέρδη. Τα τραπεζικά στελέχη επισημαίνουν πως οι κινήσεις αυτές είναι αναγκαίες για να διασφαλιστεί η κερδοφορία των πιστωτικών ιδρυμάτων. Ειδικά οι ισπανικές τράπεζες αγωνίζονται να εξασφαλίσουν κέρδη από τις χορηγήσεις, ενώ το πρώτο εξαμηνίο τρέχοντος τα έσοδά τους ελαττώ-

θηκαν 2% έναντι του 2020. Η δε BBVA χρεώνει 2 ευρώ τις αναλήψεις κάτω των 2.000 σε υποκατάστημα, ενώ η Santander θα επιβάλει προμήθεια έως και 240 ευρώ ετησίως για πελάτες που θέλουν λογαριασμό σε αυτήν χωρίς να πληρούν δεδομένες προδιαγραφές. Στη Γερμανία ακολουθείται ανάλογο μοντέλο. Από τις 10 Νοεμβρίου η τράπεζα DKB προβλέπει προμήθεια σε λογαριασμούς άνω των 25.000 ευρώ, ενώ η ολλανδική ING εφαρμόζει χρέωση 99 λεπτών τον ευρώ τον μήνα από τον Μάρτιο του 2022 επί των χρεωστικών καρτών, πέραν των 4,90 ευρώ τον μήνα για λογαριασμούς πελατών, που

εισήγαγε πέρυσι. Φετινή έρευνα της McKinsey αναφέρει ότι οι εν λόγω αλλαγές αποτελούν την αντίδραση στα δισεκατομμύρια δολάρια που χάθηκαν από τα έσοδα των τόκων στις ευρωπαϊκές τράπεζες την τελευταία δεκαετία εξαιτίας χαμηλών ή αρνητικών επιτοκίων. Τέλος, αξίζει να επισημανθεί ότι οι προμήθειες στην περίπτωση των ισπανικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων το δεύτερο τρίμηνο αυξήθηκαν 16% στα 4,18 δισ. ευρώ από το 2020, ενώ τα στεγαστικά δάνεια κατά 0,54% έναντι του ίδιου διαστήματος πέρυσι.

REUTERS

Στην πυρηνική ενέργεια επενδύει η Rolls-Royce

Εντονη κινητικότητα παρατηρείται τον τελευταίο καιρό γύρω από το θέμα των μη ρυπογόνων μορφών ενέργειας, καθώς ο κόσμος προσπαθεί με ταχείς ρυθμούς να απομακρυνθεί από τη βαθιά εξάρτησή του από τα ορυκτά καύσιμα. Υπό το πρίσμα αυτό, η επί μακρόν ενοχοποιημένη πυρηνική ενέργεια επανέρχεται στο προσκήνιο ως μια εναλλακτική, αν και αμφισβητείται σε μεγάλο βαθμό το αν όντως μπορεί να λογιστεί ως μη ρυπογόνος. Στην περίπτωση της μεγάλης εταιρείας κατασκευής κινητήρων αεροσκαφών Rolls-Royce, αυτή ηγείται κοινοπραξίας στην οποία λαμβάνει μέρος και το βρετανικό Δημόσιο και έργο της είναι η κατασκευή συγκροτήματος με μικρούς πυρηνικούς αντιδραστήρες. Η εν λόγω κοινοπραξία άντλησε προσφάτως επενδυτικά κεφάλαια της τάξεως των 405 εκατομμυρίων λιρών, όπως αναφέρει σε σχετικό δημοσίευσμά του το ειδησιογραφικό δίκτυο BBC. Εξ αυτών, τα 195 εκατομμύρια στερούνται προέκδοχα στην οποία λαμβάνει μέρος και τα 210 εκατ. στερούνται από την κυβέρνηση της Βρετανίας. Εκτιμάται πως η εταιρεία που θα δημιουργηθεί, η Rolls-Royce Small Modular Reactor (SMR), θα δημιουργήσει έως και 40.000 θέσεις εργασίας στα διάφορα στάδια της ανάπτυξης της έως το 2050. Πάντως, οι επικριτές της πρωτοβουλίας επισημαίνουν πως η έμφαση δεν πρέπει να γίνεται σε νέους αντιδραστήρες, αλλά σε ανανεώσιμη ενέργεια. Αυτή την περίοδο, εν τω μεταξύ, διεξάγεται παράλληλα στη Γλασκώβη η Διά-

Ο ένας σταθμός πυρηνικής ενέργειας θα μπορεί να τροφοδοτεί σχεδόν 1 εκατ. σπίτια και θα έχει παραγωγική ικανότητα 470 μεγαβάτ, που –όπως ανέφερε η Rolls-Royce– αντιστοιχεί στην παραγόμενη ενέργεια από περισσότερες από 150 επίγειες ανεμογεννήτριες.

σκεψη του ΟΗΕ για το Κλίμα, όπου υψηλοί βαθμοί κρατικού αξιωματούχοι και εταιρικοί ηγέτες αποπειρώνται να συντονιστούν σε ευρύτατη κλίμακα για τη δραστη μείωση των ρύπων και την αποτροπή της περαιτέρω εκκράυσης της υπερθέρμανσης.

Σήμερα στη Βρετανία το 16% της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας προέρχεται από αντιδραστήρες. Οι Small Modular Reactors είναι μικρότεροι από τους συμβα-

τικούς, ενώ η επένδυση από την κοινοπραξία των Rolls-Royce Group, BNF Resources, Exelon Generation και της κυβέρνησης αποσκοπεί στον σχεδιασμό μικρών αντιδραστήρων από την πρώτη, ούτως ώστε να εξετασθεί εάν μπορούν να αναπτυχθούν στο έδαφος της χώρας. Επιπλέον, θα εντοπιστεί ποιος περιοχές είναι οι κατάλληλες για την κατασκευή εξαρτημάτων για τους αντιδραστήρες, ενώ το μεγαλύτερο

Η AstraZeneca αρχίζει να έχει κέρδη από το εμβόλιο

Η φαρμακοβιομηχανία της AstraZeneca ανακοίνωσε με αφορμή τα αποτελέσματά της για το τρίτο τρίμηνο φέτος, ότι θα αρχίσει να αποκομίζει συγκρατημένα κέρδη από το εμβόλιο κατά του κορωνοϊού, ενόσω ο κόσμος μαθαίνει να ζει μαζί του.

Επιπλέον τόνισε πως τελεί σε συζήτηση με διάφορες χώρες για να οργανώσει νέες παραγγελίες και να τις παραλάβουν την επόμενη χρονιά. Αξίζει να υπενθυμίσουμε ότι η AstraZeneca είχε δεσμευθεί αρχικά να πωλεί το σκευασμά της σε τιμή κόστους, διαρκούσης της πανδημίας στα πρώτα στάδια. Το εμβόλιο αναπτύχθηκε σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης και στη χθεσινή συνέντευξη Τύπου η φαρμακοβιομηχανία δήλωσε ότι τα κράτη με χαμηλό εισόδημα θα συνεχίσουν να το λαμβάνουν σε τιμή κόστους.

Η δε προσέγγισή της μετά την πανδημία θα αφορά τις νέες παραγγελίες, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι τα κρούσματα στη Γηραιά Ήπειρο αρχίζουν και πάλι να αυξάνονται. Ο αγγλο-σουηδικός όμιλος είχε το τρίτο τρίμηνο αποτελέσματα, τα οποία κατέδειξαν ότι το εμβόλιο συνέισεφερε μόλις ένα σεντ στα ανά μετοχή κέρδη του 1,08 δολαρίου, ήτοι εμφανίσαν αύξηση κατά 14%.

Οι συνολικές πωλήσεις εκτινάχθηκαν δραστηκά κατά 49% στα 9,74 δισ. δολάρια, ενώ εκείνες του εμβολίου μόνο διαμορφώθηκαν το τρίτο τρίμηνο στο 1 δισ. δολάρια.

«Το εμβόλιο ποτέ δεν θα τιμολογηθεί υψηλά, διότι θέλουμε να είναι προσιτό σε όλο τον κόσμο», ανέφερε ο επικεφαλής της AstraZeneca, Πασκάλ Σοριό.

«Ξεκινήσαμε αυτό το σχέδιο για να βοηθήσουμε τους ανθρώπους, αλλά είπαμε κιόλας πως σε κάποια φάση στο μέλλον θα μεταπηδήσουμε σε κανονικές παραγγελίες του εμπορίου», διευκρίνισε, απευθυνόμενος

στους δημοσιογράφους, ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας, Πασκάλ Σοριό. «Το εμβόλιο ποτέ δεν θα τιμολογηθεί υψηλά, διότι θέλουμε να είναι προσιτό σε όλο τον κόσμο». Ο Γάλλος Πασκάλ Σοριό ανέφερε

πως ο ιός έχει πλέον καταστεί ενδημικός, όρος ο οποίος δηλώνει ότι έχει γίνει μέρος της καθημερινής ζωής. Επίσης, σχετικά με τις καινούργιες παραγγελίες από χώρες, που δεν κατονόμασε, ο κ. Σοριό τόνισε πως αναμένεται να διατεθούν κυρίως το 2022, ενώ ορισμένοι μελλοντικοί πελάτες ενδιαφέρονται για την τρίτη δόση εμβολίου.

Προ ολίγων ημερών ο αγγλο-σουηδικός όμιλος αποκάλυψε τα σχέδιά του να συστήσει ξεχωριστή μονάδα, η οποία και θα επικεντρωθεί στις προπλάθειες για τον έλεγχο του κορωνοϊού καθώς και άλλων ασθενειών του αναπνευστικού συστήματος. Όπως ανέφερε η AstraZeneca, η εν λόγω μονάδα θα ελέγχει αυτόνομα την παραγωγή και τη διανομή των σκευασμάτων της.

Πάντως, αφού ανακοινώθηκαν τα τριμηνιαία αποτελέσματά της, η τιμή της μετοχής της στον δείκτη FTSE 100 είχε μια κάμψη 3,4% χθες, διότι τα συνολικά κέρδη απείχαν των προβλέψεων. Βέβαια, ορισμένα προϊόντα είχαν εξαιρετικές επιδόσεις, όπως το Farxiga, το οποίο χρησιμοποιείται για τη θεραπεία του διαβήτη τύπου II, και το εδραιωμένο φάρμακο κατά του άσθματος Symbycott. Θετικά λειτουργήσε και η εξαγορά της εταιρείας για τη θεραπεία σπανίων παθήσεων Alexion αντι 39 δισ. δολαρίων. Ωστόσο αναφέρεται, τέλος, ότι οι δαπάνες για την ενσωμάτωσή της στον όμιλο περιορίσαν τα κέρδη του.

Το χάπι της Pfizer και σε φτωχούς

Διαθέτει την πατέντα για την παρασκευή γενοσήμων κατά της COVID-19 σε 95 κράτη

Αν και η επιδημιολογική εικόνα της Ευρώπης δεν αφήνει περιθώρια για αισιοδοξία, ελπίδες γεννήθηκαν χθες για καλύτερη παγκόσμια αντιμετώπιση της πανδημίας. Η φαρμακοβιομηχανία Pfizer ανακοίνωσε ότι θα επιτρέψει την παρασκευή γενοσήμου του χαπιού της κατά της COVID-19, ώστε να διατεθεί σε πολύ χαμηλότερη τιμή σε 95 φτωχά κράτη του κόσμου, όπου ζει περισσότερο από το 50% του παγκόσμιου πληθυσμού. Παρόμοια συμφωνία είχε πρόσφατα συνάψει και η Merck, παρασκευάστρια, επίσης, ενός χαπιού κατά της COVID-19.

Παρά την ευόωνη είδηση, παραμένουν ερωτήματα κατά πόσον τα χάπια θα φτάσουν στα κράτη με τις μεγαλύτερες ανάγκες, αφού στις συμφωνίες που συνήψαν οι δύο φαρμακοβιομηχανίες με τη ΜΚΟ «Medicines Patent Pool» —η οποία λειτουργεί υπό την αιγίδα του ΟΗΕ— εξαιρούνται αρκετά φτωχά κράτη που κτυ-

Επιστρέφουν οι περιορισμοί στην Ευρώπη εν μέσω τέταρτου κύματος και ενόψει Χριστουγέννων.

πήθηκαν με ιδιαίτερη δριμύτητα από την πανδημία, όπως η Βραζιλία, η Κούβα, το Ιράκ, η Λιβύη και η Τζαμάικα. Αυτά θα πρέπει να αγοράσουν τα σκευάσματα απευθείας από τις φαρμακοβιομηχανίες σε υψηλότερο κόστος. Από τις συμφωνίες εξαιρούνται, επίσης, η Κίνα και η Ρωσία. Παρά τις αδυναμίες της, η νέα προσέγγιση της Pfizer όσον αφορά την ίση πρόσβαση στα φάρμακά της είναι διαμετρικά αντίθετη από αυτή που εφάρμοσε με το εμβόλιο της. Παρότι διέθεσε παγκοσμίως δύο δισεκατομμύρια εμβολιαστικές δόσεις, μόλις 167 εκατομμύρια εμβόλια έφτασαν στα αναπτυσσόμενα κράτη όπου ζουν περίπου 4 δισεκατομμύρια άνθρωποι. Επίσης, δεν έδωσε σε κανέναν άλλο παρασκευαστή τη «συνταγή» του εμβολίου της.

Μέτρα στην Ιρλανδία

Καρπούς αποδίδει το «lockdown των ανεμβολίαστων» στην Αυστρία, με τους πολίτες να κατακλύζουν σε αριθμούς-ρεκόρ τα εμβολιαστικά κέντρα. Την περασμένη εβδομάδα, μισό εκατομμύριο Αυστριακοί εμβολιάστηκαν, εκ των οποίων 128.813 για πρώτη φορά. Την ίδια στιγμή, στην επιβολή νέων περιοριστικών μέτρων προχωρούν σταδιακά και άλλα

Η Αυστρία (φωτ.) έκανε την αρχή με το lockdown ανεμβολίαστων και η Ολλανδία με τους περιορισμούς στο ωράριο. Το παράδειγμα της τελευταίας ακολουθεί η Ιρλανδία, ενώ μέτρα εξετάζει ενόψει Χριστουγέννων και η Πορτογαλία. Το Μόναχο ματαίωσε την ιστορική χριστουγεννιάτικη αγορά του, τη στιγμή που ο πρωθυπουργός της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας δεν αποκλείει επίδειξη αρνητικού τεστ και από τους εμβολιασμένους σε κλειστούς χώρους αναψυχής.

Ατρωτοι στον κορωνοϊό

Μια παραδοξότητα μελετούν επιστήμονες του University College London, με την ελπίδα ότι θα παρασκευάσουν πιο αποτελεσματικά εμβόλια κατά της COVID-19. Οπως διαπίστωσαν, κάποιοι άνθρωποι είχαν ανοσία έναντι του κορωνοϊού πριν από την πανδημία. Προφανώς το «χάρισμα» οφείλεται στην εκπαίδευση του ανοσοποιητικού τους συστήματος να καταπολεμάει ιούς παρόμοιους με αυτόν που την τελευταία διετία προκάλεσε εκατομμύρια θανάτους. Η μελέτη, που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό Nature, αναφέρει ότι υγειονομικοί που στην αρχή της πανδημίας εκτέθηκαν σε πολύ υψηλό ιικό φορτίο, παρότι είχαν βιοδείκτες που μαρτυρούσαν έκθεση στον κορωνοϊό, δεν διαγνώστηκαν θετικοί, δεν εμφάνισαν συμπτώματα και δεν απέκτησαν αντισώματα έναντι του ιού. Στο αίμα τους, όμως, υπήρχαν ανοσοκύτταρα Τ που αναγνώριζαν και κατέστρεφαν τα μολυσμένα με COVID-19 κύτταρα άμεσα, με αποτέλεσμα να μην αρρωσταίνουν.

ευρωπαϊκά κράτη. Στην Ιρλανδία —όπου οι εισαγωγές σε ΜΕΘ αυξήθηκαν 41% σε μία εβδομάδα— από αύριο θα κλείνουν τα μεσάνυχτα μπαρ, παμπ και εστιατόρια, ενώ αναμένεται να ζητηθεί από τους εργαζομένους να στραφούν ξανά στην τηλεργασία. Μέτρα για ανεμβολίαστους εξετάζει και η Σλοβακία. Ο πρωθυπουργός της πρωταθλήτριας κόσμου στους εμβολιασμούς Πορτογαλίας, Αντόνιο Κόστα, προειδοποίησε τους συμπολίτες του ότι

δεν αποκλείει την εκ νέου επιβολή περιορισμών, ιδιαίτερα καθώς προσεγγίζουμε την εορταστική περίοδο των Χριστουγέννων. Τα κρούσματα αυξάνονται σταδιακά τις τελευταίες εβδομάδες και το Σάββατο κατέρριψαν ρεκόρ διημέριου με 1.816 νέες λοιμώξεις εντός 24 ωρών. Το υπουργικό συμβούλιο και οι επιστημονικοί σύμβουλοί του θα πραγματοποιήσουν σύσκεψη την Παρασκευή προκειμένου να αξιολογήσουν την κατάστα-

ση και να αποφασίσουν για τις επόμενες κινήσεις. Στη Γερμανία, όπου τα ρεκόρ ημερήσιων κρουσμάτων καταρρίπτονται διαδοχικά, το Μόναχο ματαίωσε την ιστορική χριστουγεννιάτικη αγορά του. Ο δήμαρχος της πόλης, Ντίτερ Ράιτερ, ανακοίνωσε το δυσάρεστο νέο, επικαλούμενος για την απόφασή του την απειληστική κατάσταση που επικρατεί στα νοσοκομεία και την εκθετική αύξηση των λοιμώξεων, που «δεν αφήνουν άλλες επιλογές». Όλα τα μάτια είναι στραμμένα πλέον σε άλλες γερμανικές πόλεις, οι οποίες επίσης οργανώνουν χριστουγεννιάτικες αγορές. Αύριο θα συναντηθούν οι πρωθυπουργοί των 16 σμόσπονδων κρατιδίων της Γερμανίας. Ο πρωθυπουργός της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας, Χέντρικ Όεστ, δεν απέκλεισε να επιβληθεί η επίδειξη αρνητικού τεστ και από τους εμβολιασμένους προκειμένου να εισέλθουν σε περιβάλλοντα «υψηλού κινδύνου», όπως οι κλειστοί χώροι αναψυχής. Στο μεταξύ, ο Αμερικανός «εθνικός λοιμωξιολόγος» και σύμβουλος του Λευκού Οίκου δρ. Αντονι Φάουτσι διατύπωσε την εκτίμηση ότι ίσως τα αντισώματα που θα παραχθούν από τον αναμνηστικό εμβολιασμό, σταδιακά θα θθίνουν.

Δύο γυναίκες καταγγέλλουν τον Στάνλεϊ Τζόνσον

Για βαθύτατα προσβλητικά και μισογυνικά συμπεριφορά κατήγγειλαν τον πατέρα του Βρετανού πρωθυπουργού Μπόρις Τζόνσον, Στάνλεϊ, δύο γυναίκες, μία βουλευτής του Συντηρητικού Κόμματος και μία δημοσιογράφος. Η καταγγελία της βουλευτού Κάρολαϊν Νόουκς έγινε στο πλαίσιο τηλεοπτικής συζήτησης, στη διάρκεια της οποίας και άλλες βουλευτές περιέγραψαν απαράδεκτες συμπεριφορές εις βάρος τους από άνδρες που βρίσκονταν σε θέσεις εξουσίας.

Η βουλευτής των Τόρις Κάρολαϊν Νόουκς ανέφερε σε τηλεοπτική εκπομπή του δικτύου Sky News ότι, το 2003, ένα πολύ προβεβλημένο στέλεχος, υποψήφιος βουλευτής στο Τάινιμπριτζ-ιν-Ντέβον, τη χτύπησε με όλη του τη δύναμη στα οπίσθια και είπε: «Τι ωραία έδρα που έχεις, Ρόμζι!». Ρόμζι-Σάουθαμπτον είναι η εκλογική περιφέρεια στην οποία ήταν υποψήφια τότε η Νόουκς, η οποία εξελέγη τελικά το 2010.

Η Νόουκς, 49 ετών σήμερα, ήταν υφυπουργός Μετανάστευσης στην κυβέρνηση της Τερέζα Μέι, ενώ σήμερα είναι πρόεδρος της Επιτροπής Γυναικών και Ισότητας. Περιγράφοντας για πρώτη φορά δημόσια το περιστατικό, είπε ότι αισθανθηκε απείθεια τότε, αλλά ένιωθε ότι δεν μπορούσε να κάνει καταγγελία. «Και ποιος ήταν αυτός;» τη ρώτησε η συντονίστρια της συζήτησης με θέμα τη βία κατά των γυναικών. «Ο Στάνλεϊ Τζόνσον», απάντησε η Νόουκς.

Η βουλευτής πρόσθεσε ότι είχε πατήσει τα 30 και θα έπρεπε κανονικά να το είχε καταγγείλει αμέσως. «Πλέον το θεωρώ καθίκον μου, απόλυτο καθίκον μου να το καταγγέλλω όπου το βλέπω... Αν δεν είμαι έτοιμη να το κάνω εγώ, τότε δεν θα είναι έτοιμη ούτε η κόρη μου».

Ερωτηθείς χθες για το θέμα, ο Στάνλεϊ Τζόνσον έδωσε την εξής απάντηση: «Δεν θυμάμαι καθόλου την Κάρολαϊν Νόουκς, αλλά τι να κάνουμε. Ούτε έχω και απάντηση. Μία χαρά, καλή τύχη και ευχαριστώ!».

Η αποκάλυψη της βουλευτού των Συντηρητικών προκάλεσε ένα ακόμη φαινόμενο τύπου MeToo, καθώς ακολούθησε νέα αποκάλυψη από τη δημοσιογράφο του έγκυρου περιοδικού New Statesman, Ελμίρι Ρέι. Η Ρέι κατήγγειλε ότι στο προ-

Ερωτηθείς για το θέμα, ο Στάνλεϊ Τζόνσον απάντησε: «Δεν θυμάμαι καθόλου την Κάρολαϊν Νόουκς, αλλά τι να κάνουμε. Μία χαρά, καλή τύχη και ευχαριστώ!».

Ο πατέρας του Βρετανού πρωθυπουργού ελέγχεται για ανάρμοστη συμπεριφορά απέναντί τους.

πέρσινο συνέδριο των Συντηρητικών, όταν πα ο Μπόρις Τζόνσον είχε αναλάβει την πρωθυπουργία, ο 87χρονος τότε Στάνλεϊ Τζόνσον άπλωσε και σ' εκείνη το χέρι του.

«Είμαι ευγνώμων στην Κάρολαϊν Νόουκς που κατήγγειλε κάτι το οποίο καμιά μας δεν θα πρέπει να υφίσταται, πολύ περισσότερο από τον πατέρα του πρωθυπουργού», έγραψε η Βορειοίρλανδθή δημοσιογράφος στον λογαριασμό της στο Twitter.

Η κατακαυχή στη Βρετανία υποχρέωσε την κυβέρνηση να ασχοληθεί με το ζήτημα που χτυπάει την πόρτα στον αριθμό 10 της Ντάουνινγκ Στρίτ, με τον υφυπουργό Εσωτερικών Ντέιμιαν Χιντς να δηλώνει ότι θα διεξαχθεί έρευνα για τις καταγγελίες. Εκπρόσωπος της Ντάουνινγκ Στρίτ είπε ότι το πρωθυπουργικό γραφείο δεν θα προχωρήσει σε σχόλια για συγκεκριμένες κατηγορίες. «Φυσικά, επιθυμούμε ο καθένας, υπό οποιεσδήποτε συνθήκες θεωρεί ότι έχει πέσει θύμα παρενόχλησης, να έχει την ελευθερία να το καταγγείλει στις αρμόδιες αρχές», ανέφερε το γραφείο του Βρετανού πρωθυπουργού.

GUARDIAN, REUTERS, BBC

Ανθρωπιστική κρίση στα σύνορα της Πολωνίας

Δύο ακτιβιστές μιλούν στην «Κ»

Αποστολή στην ΠΟΛΩΝΙΑ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΟΛΙΑΓΗΣ

Ο Πιοτρ είναι ακτιβιστής και ζει μόνιμα στη Νορβηγία. Τις τελευταίες δέκα ημέρες, όμως, βρίσκεται στην Πολωνία. Μαζί με μια ομάδα ντόπιων ακτιβιστών παράσχουν βοήθεια στους μετανάστες που παραβιάζουν τα σύνορα παραμένοντας κρυμμένοι στο δάσος με τη θερμοκρασία κάτω από το μηδέν. Μπαίνουν παράνομα στην απαγορευμένη ζώνη, κατά μήκος των συνόρων, βρίσκουν πρόσφυγες και μετανάστες και τους βοηθούν αρχικά να επιβιώσουν και να κρυφτούν.

Τον βρίσκω μέσω μιας κλειστής ομάδας που έχουν δημιουργήσει σε εφαρμογή κρυπτογραφημένης επικοινωνίας ακτιβιστές και δημοσιογράφοι. Ζήτησε να μας συναντήσει μπροστά στις εγκαταστάσεις της πολωνικής συνοριοφυλακής στη μικρή κομφοπλιν Ναρβέκκα, στα νότια σύνορα. Τα περισσότερα κτίρια, παλιές εργατικές κατοικίες που θυμίζουν έντονα την περίοδο του Ψυχρού Πολέμου, είναι σκοτεινά. Στεκόμαστε κάτω από το πορ-

τοκαλί φως μιας λάμπας στην είσοδο της εγκατάστασης για να είμαστε ορατοί. Εμφανίζεται μερικά λεπτά αργότερα μαζί με την ομάδα του. «Μπορούμε να κάνουμε τη συνέντευξη εδώ;» τον ρωτάμε με απορία. «Υποθέτω. Η Πολωνία παραμένει —μáλλον— δημοκρατική χώρα», μας απατάει. Συνεχίζει λέγοντάς μας ότι πριν από μερικά εικοσιτετράωρα ο ίδιος και οι υπόλοιποι ακτιβιστές βρήκαν μέσα στο δάσος μια οικογένεια προσφύγων από το Ιράκ: τον πατέρα, την έγκυο σύζυγό του και τα πέντε τους παιδιά. «Η μητέρα ήταν σε κρίσιμη κατάσταση. Ημασταν υποχρεωμένοι να καλέσουμε ασθενοφόρο. Ήταν ζήτημα ζωής και θανάτου. Ο πατέρας και τα πέντε παιδιά συνελήφθησαν από τις Αρχές και μεταφέρθηκαν εδώ», μας διηγείται δείχνοντάς μας ένα ισόγειο κτίριο, όπου βρίσκονται τα γραφεία των συνοριοφυλάκων. «Ο λόγος που σας φωνάξαμε εδώ είναι για να δημοσιοποιήσουμε την υπόθεσή τους μήπως δεν απελαθούν πίσω στη Λευκορωσία», μας εξηγεί.

Όσο ώρα διαρκεί η συνέντευξη, δίπλα στον Πιοτρ βρίσκεται η Καταρίνα, μια

Ο 39χρονος Καντέρ, ένα από τα δύο αδέρφια από τη Συρία, που κρίβονταν για τέσσερις ημέρες μέσα στο δάσος δίχως φαγητό και νερό, διασώθηκε από την οργάνωση «Ocalenie» και μεταφέρθηκε σε πολωνικό νοσοκομείο.

Πολωνή ακτιβίστρια από την πόλη Μπίαλστοκ. Μόλις 24 ώρες πριν από τη συνάντησή μας είχε μαζί με εθελοντές της οργάνωσης «Ocalenie» μεταφέρει στο νοσοκομείο της πόλης Μπίελοκ Ποντλάσκ δύο Σύρους πρόσφυγες που είχαν εντοπιστεί σχεδόν αναισθητοί στο δάσος. Ήταν στις 10 μ.μ. της Κυριακής και τη δραματική διάσωση κατέγραψε ο φακός του Reuters. Η Καταρίνα μας περιγράφει: «Ήταν δύο αδέρφια από την πόλη Χομς της Συρίας. Μας είπαν ότι έφυγαν από τη χώρα τους για να μην καταταγούν στον στρατό. Είχαν προσπαθήσει άλλες πέντε φορές να μπειν στο έδαφος της Πολωνίας, αλλά τους είχαν απωθήσει αστυνομικοί και στρατιώτες. Κρίβονταν

για τέσσερις ημέρες μέσα στο δάσος δίχως φαγητό και νερό», περιγράφει. Μας λέει ακόμη ότι στο νοσοκομείο τους επισκέφθηκαν δικηγόροι προκειμένου να τους βοηθήσουν να καταθέσουν αίτημα για άσυλο, διαδικασία που —σύμφωνα με την Καταρίνα— δύσκολα θα έχει αίσια έκβαση.

Η Πολωνία, εξάλλου, μόλις πριν από ένα μήνα τροποποίησε τη νομοθεσία της ώστε να μπορεί να απελαύνει άμεσα όσους πρόσφυγες και μετανάστες εντοπίζονται να έχουν εισέλθει παράνομα στο έδαφός της. «Πρόκειται για μια ανθρωπιστική κρίση που πρέπει σύντομα να τελειώσει. Οι καιρικές συνθήκες γίνονται ολοένα και πιο δύσκολες», καταλήγει.

Φραστικά πυρά NATO - Ρωσίας για την Ουκρανία

Παίρνοντας τη σκυτάλη από τις ΗΠΑ, ο γενικός γραμματέας του NATO, Γενς Στόλτενμπεργκ, επανήλθε στις απάσεις για «ασυνήθιστη συγκέντρωση» ρωσικών στρατευμάτων στα σύνορα με την Ουκρανία και ζήτησε από το Κρεμλίνο να αποκλιμακώσει την ένταση στην περιοχή.

«Γνωρίζουμε ότι η Μόσχα έδειξε στο παρελθόν ότι διαδέτει και τη βούληση και τη δυνατότητα να κάνει χρήση στρατιωτικής ισχύος κατά της Ουκρανίας», δήλωσε ο επικεφαλής της Ατλαντικής Συμμαχίας σε συνέντευξη Τύπου, στις Βρυξέλλες. Σύμφωνα με τον επικεφαλής της στρατιωτικής υπηρεσίας πληροφοριών της Ουκρανίας, Κίρλο Μπουρνάνοφ, η Ρωσία έχει συγκεντρώσει 114.000 στρατιώτες στα ανατολικά, νότια και βόρεια σύνορα της χώρας του.

Την περασμένη εβδομάδα, ο Ρώσος πρόεδρος, Βλαντίμιρ Πούτιν, χαρακτήρισε «κινδυνολογία» ανάλογες αιτιάσεις της κυβέρνησης Μπάιντεν. Η Ρωσία επιμένει ότι ουδεμία ξένη χώρα μπορεί να έχει λόγο για τις μετακινήσεις στρατευμάτων στο εσωτερικό των συνόρων της και κατηγορεί, με τη σειρά της, τις ΗΠΑ και τους συμμάχους τους για προκλητικές κινήσεις στη Μαύρη Θάλασσα.

Δυτικοί διπλωμάτες εκτιμούν πως ο Ρώσος ηγέτης ίσως ανησυχεί για το ενδεχόμενο να αναλάβει η ουκρανική κυβέρνηση στρατιωτική δράση εναντίον των ρωσόφωνων αυτονομιστών, οι οποίοι ελέγχουν σημαντικά τμήματα των ανατολικών επαρχιών του Ντονέτσκ και του Λουγκάνσκ. Χθες, ο Βρετανός υπουργός

Άμυνας, Μπεν Ουάλας, επισκέφθηκε το Κίεβο, σε μια κίνηση υποστήριξης προς την Ουκρανία.

Πρόσθετες αντιπαραθέσεις μεταξύ Ουάσιγκτον και Μόσχας προκάλεσε η σκόπιμη καταστροφή απενεργοποιημένου ρωσικού δορυφόρου με εκτόξευση πυραύλου. Ο Αμερικανός υπουργός Εξωτερικών, Άντονι Μπλίνκεν, χαρακτήρισε «απερίσκεπτη και ανεύθυνη» τη ρωσική άσκηση, ενώ ο εκπρόσωπος Τύπου του Πενταγώνου, Τζον Κίρμπι, υ-

Ανταλλαγή κατηγοριών και για τη δοκιμή ρωσικού αντιδορυφορικού πυραύλου.

ποστήριξε ότι τα θραύσματα του δορυφόρου έθεσαν σε κίνδυνο το πλήρωμα του Διεθνούς Διαστημικού Σταθμού. Την εκδοχή αυτή διάψευσε το ρωσικό υπουργείο Άμυνας, υπενθυμίζοντας σε ανακοίνωσή του ότι παρόμοιες ασκήσεις έχουν εκτελεστεί στο παρελθόν οι ΗΠΑ, η Κίνα και η Ινδία.

Σύμφωνα με τους Αμερικανούς, η ρωσική άσκηση δημιούργησε τουλάχιστον 1.500 διαστημικά συντρίμια, που περιφέρονται γύρω από τη Γη. Εκπρόσωποι της NASA θα επισκεφθούν σήμερα τη Μόσχα για να συζητήσουν το πρόβλημα με τους συναδέλφους τους από τη ρωσική διαστημική υπηρεσία Roscosmos.

REUTERS, TASS

RCB Bank Ltd. Κινητή Επικοινωνία: Αριθμός εγγραφής: 72376.
Εγγεγραμμένη Εδρα: Αμμόλοφος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Βάζουμε πλώρα για νέες επιτυχίες

Για εμάς, την Κύπρο και τους ανθρώπους της

800 00 722 www.rcbcy.com

Εφόσον ο ενδιαφερόμενος επισκεφθεί την ιστοσελίδα του Φορέα για την υποβολή της αίτησης, θα εμφανίζονται εκείνοι οι πιστοποιημένοι που είναι διαθέσιμοι,

Οι πρώτοι 179 ιδιώτες μπήκαν στη μάχη έκδοσης των συντάξεων

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Διαθέσιμοι στους ασφαλισμένους του ΕΦΚΑ είναι από χθες οι 179 πιστοποιημένοι δικηγόροι και λογιστές προκειμένου, εφόσον τους επιλέξουν, να εμπλακούν ενεργά στη διαδικασία έκδοσης της σύνταξής τους. Μάλιστα, μιλώντας για τη διαδικασία ο υπουργός Εργασίας Κωστής Χατζηδάκης εκτίμησε ότι οποιοσδήποτε από τους μελλοντικούς συνταξιούχους θέλει να πάρει τη σύνταξη του μια ώρα αρχύτερα, μπορεί να επισκέπτεται τη σελίδα του ΕΦΚΑ, να βλέπει ποιοι είναι οι πιστοποιημένοι δικηγόροι και λογιστές και να απευθύνεται σε κάποιον από αυτούς.

Οι ασφαλισμένοι μπορούν, να επιλέγουν πιστοποιημένο δικηγόρο ή λογιστή.

Ηδη οι πιστοποιημένοι δικηγόροι και λογιστές μπορούν να επιλέγονται από τον ασφαλισμένο που υποβάλλει ηλεκτρονικά αίτημα συνταξιοδότησης στην ιστοσελίδα του e-ΕΦΚΑ, για να αναλάβουν τη συνταξιοδοτική του υποθεση. Εφόσον ο ενδιαφερόμενος επισκεφθεί την ιστοσελίδα του Φορέα για την υποβολή της αίτησης, θα εμφανίζονται εκείνοι οι πιστοποιημένοι που είναι διαθέσιμοι, έχουν δηλαδή αναλάβει λιγότερες από πέντε υποθέσεις, και αφού επιλέξει αυτόν που επιθυμεί ορίζει την ημερομηνία και την ώρα του ρα-

ντεβού με τον πιστοποιημένο.

Στη συνέχεια, θα λάβει e-mail από τον ΕΦΚΑ με το οποίο θα επιβεβαιώνεται ότι η υπόθεσή του έχει ανατεθεί στον πιστοποιημένο επαγγελματία της επιλογής του και ότι ισχύει το ραντεβού που έχει επιλέξει κατά την υποβολή της ηλεκτρονικής αίτησης συνταξιοδότησης.

«Πάμε να χρησιμοποιήσουμε όλα τα όπλα που έχουμε, θεωρητικά και πρακτικά, στη διάθεσή μας για να αντιμετωπίσουμε αυτό το πρόβλημα, καθώς πράγματι είναι ντροπή το 2021 να υπάρχει καθυστέρηση στην απονομή των συντάξεων σε ένα ευρωπαϊκό κράτος», δήλωσε ο κ. Χατζηδάκης μιλώντας στο ραδιόφωνο του Πρώτου Προγράμματος. Κι επανέλαβε τον στόχο, μέχρι το τέλος του α' εξαμήνου του 2022 να έχει αντιμετωπιστεί το θέμα «και να μην το ξανασυνζητήσουμε».

«Απευθυνθήκαμε στους δικηγορικούς συλλόγους και στο Οικονομικό Επιμελητήριο, υπήρξε θετική αντίδραση και υπήρξε μια κατ' αρχήν έκφραση ενδιαφέροντος από 3.600 δικηγόρους και λογιστές. Ξεκίνησε η εκπαίδευση των πρώτων από αυτούς, έγιναν εξετάσεις με ένα βαθμό δυσκολίας, γιατί ενδιέφερε τον ΕΦΚΑ να υπάρχουν άνθρωποι που έχουν γνώσεις, πέρασαν τις εξετάσεις οι 179, αλλά θα ακολουθήσουν και άλλοι κύριοι», σημείωσε ο υπουργός. Ο επόμενος γύρος εξετάσεων θα είναι στις 15 Δεκεμβρίου, είπε ο κ. Χατζηδάκης, στον οποίο θα συμμετάσχουν λογιστές και δικηγόροι που απέτυχαν στον πρώτο γύρο.

Τα υπουργεία μετακομίζουν, το κέντρο της Αθήνας αλλάζει

Η μεταστέγασή τους στην ΠΥΡΚΑΑ θα απελευθερώσει 127 κτίρια

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ**

Διαμερίσματα προσιτού κόστους, που θα απευθύνονται σε νέα νοικοκυριά, ξενοδοχεία μπουτίκ ή πολυτελείας, βιοκλιματικά κτίρια γραφείων και επιπλωμένα διαμερίσματα για βραχυχρόνιες ενοικιάσεις αναμένεται να βρεθούν στο επίκεντρο της αγοράς ακινήτων στο κέντρο της Αθήνας. Αυτή την περίοδο γίνονται οι απαιτούμενες «ζυμώσεις», οι οποίες αναμένεται να αλλάξουν την εικόνα της πόλης τα επόμενα χρόνια, μέσω της αξιοποίησης και αλλαγής χρήσης εκατοντάδων κτιρίων, τόσο του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όσο και ιδιωτών. Στέλεχη της αγοράς ακινήτων, όπως ο Δημήτρης Ανδριόπουλος, διευθυντών σύμβουλος της Dimand Real Estate, υπολογίζουν ότι τα επόμενα επτά χρόνια, τουλάχιστον 200 κτίρια στο κέντρο της Αθήνας θα αλλάξουν χρήση, χρήστες και πιθανώς

Η ανάπτυξη κατοικιών, κτιρίων γραφείων και ξενοδοχείων θα αλλάξει την πληθυσμιακή σύνθεση και θα ξαναδώσει ζωή στην καρδιά της πόλης.

και ιδιοκτήτες. Ο κ. Ανδριόπουλος εκτιμά ότι θα διοχετευθούν στην αγορά κεφάλαια της τάξεως των 500 εκατ. ευρώ, για την υλοποίηση των σχετικών επενδύσεων.

Κινητήριο μοχλό των παραπάνω επενδύσεων θα αποτελέσει η αποχώρηση μεγάλων χρηστών κτιρίων στο κέντρο τα επόμενα χρόνια. Υπουργεία, τράπεζες και μεγάλες εταιρείες, όπως η ΔΕΗ, σχεδιάζουν να μετακινηθούν σε άλλες περιοχές του Λεκανοπεδίου, με αποτέλεσμα να απελευθερωθούν πολλά και σημαντικά κτίρια σε όλο το κέντρο. Για παράδειγμα, η Τράπεζα Πειραιώς έχει συμφωνήσει να μεταφέρει στο Ελληνικό το σύνολο των διοικητικών της υπηρεσιών στην Αττική, που σήμερα είναι διάσπαρτες σε 18 κτίρια. Η αξία της συμφωνίας των δύο πλευρών ανέρχεται σε 147 εκατ. ευρώ. Η μετεγκατάσταση προβλέπεται ότι θα συμβεί εντός του 2025, όταν εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί ο πύργος γραφείων, επιφανείας 40.000 τ.μ. που θα κατασκευαστεί η Lambda Development στη Λ. Βουλιαγμένης.

Ακόμα σημαντικότερη όμως θα είναι η επίδραση του σχεδίου μεταστέγασης

Υπουργεία, τράπεζες και μεγάλες εταιρείες, όπως η ΔΕΗ, σχεδιάζουν να μετακινηθούν σε άλλες περιοχές του Λεκανοπεδίου, με αποτέλεσμα να απελευθερωθούν πολλά και σημαντικά κτίρια σε όλο το κέντρο.

εννιά υπουργείων από το κέντρο της Αθήνας στις εγκαταστάσεις της ΠΥΡΚΑΑ. Μόλις ολοκληρωθεί η επένδυση για την ανάπλαση της έκτασης στην ΠΥΡΚΑΑ, κάτι που αναμένεται την περίοδο 2025-2026, θα προκύψουν 127 κενά κτίρια, συνολικής επιφανείας 350.000 τ.μ., τα περισσότερα εκ των οποίων στο κέντρο της Αθήνας. Μεταξύ αυτών είναι και εμβληματικά κτίρια, όπως αυτά που στεγάζουν το υπουργείο Οικονομικών στην πλατεία Συντάγματος και τα οποία θεωρούνται «φιλέτα». Η κυβέρνηση μελετάει ήδη τη μελλοντική αξιοποίηση των κτιρίων που θα απελευθερωθούν.

Σε μεγάλο βαθμό, στόχος είναι τα περισσότερα εξ αυτών να μετατραπούν σε κοινωνικές κατοικίες μέσω έργων ΣΔΙΤ, που θα προκηρυχθούν από το 2023 και μετά, όταν αρχίσει να προχωράει και η ανάπλαση της ΠΥΡΚΑΑ. Αναλύοντας το σκεπτικό αυτό στο πρόσφατο συνέδριο ακινήτων Prodeco, ο Ευθύμιος Μπακογιάννης, γενικός γραμματέας Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, ανέφερε ότι η κίνηση θα έχει πολλαπλά

οφέλη, καθώς όχι μόνο θα εξασφαλιστεί στέγη σε ανθρώπους χαμηλότερων εισοδημάτων, αλλά θα βελτιωθεί και το κυκλοφοριακό, καθώς με τη μετεγκατάσταση περισσότερων ανθρώπων στο κέντρο της πόλης θα περιοριστούν και οι ανάγκες μετακινήσεων. Επιπλέον, τα ακίνητα που θα αξιοποιηθούν αναμένεται να αναβαθμίσουν ενεργειακά.

Κινητοποίηση κεφαλαίων αναμένεται και από την αποχώρηση της ΔΕΗ από τα κεντρικά της γραφεία στην οδό Χαλκοκονδύλη. Η ΔΕΗ έχει υπογράψει συμφωνία μακροχρόνιας εκμετάλλευσης του πρώην στρατοπέδου «Αντισυνταγματάρχη Πεζικού Πλέσσα Μιχαήλ» στη Λεωφόρο Μεσογείων 211, απέναντι από το νοσοκομείο «Σωτηρία». Πρόκειται για μια έκταση 18,6 στρεμμάτων, η οποία θα μισθώνεται από τη ΔΕΗ για τα επόμενα 50 χρόνια με δυνατότητα παράτασης για επιπλέον 10. Εκεί δρομολογείται ήδη η κατασκευή των νέων κεντρικών γραφείων της επιχείρησης, όπως επίσης και ένα πρότυπο κατ'σχημα προβολής και προώθησης όλων των των προϊόντων και υπηρεσιών. Στόχος

είναι τα νέα κτίρια να έχουν κατασκευαστεί μέχρι το τέλος του 2025. Αυτή η εξέλιξη θα δημιουργήσει «πεδίοι δόξης λαμπρόν» για την αξιοποίηση ενός ολόκληρου οικοδομικού τετραγώνου στην καρδιά της Αθήνας. Πρόκειται για το τετράγωνο που περικλείει τις οδούς Χαλκοκονδύλη, 3ης Σεπτεμβρίου, Καποδιστρίου και Πατισίων και στο οποίο είχαν αναπτυχθεί οι διοικητικές υπηρεσίες της ΔΕΗ από το 1959 και μετά.

Λίγα μέτρα από εκεί βρίσκεται και το πρώην «Μίνιόν», ένα κτίριο 20.000 τ.μ., το οποίο επίσης οδεύει προς αξιοποίηση, πάνω από 20 χρόνια από τότε που έκλεισε τις πόρτες του. Για την πώληση του ακινήτου (συγκεκριμένα των 16.000 τ.μ. που ανήκαν στη Folli-Follie) έχει ξεκινήσει διαγωνιστική διαδικασία, με τις προσφορές να κατατίθενται σε μερικές ημέρες. Για το ακίνητο εμφανίζονται να ενδιαφέρονται σχήματα όπως η Prodea-Dimand Real Estate, η Brown Hotels και άλλοι επενδυτές, καθώς θεωρείται ιδανικό ακίνητο για τη δημιουργία ξενοδοχείου ή κτιρίου γραφείων.

Αυτοσυγκράτηση στις ανατιμήσεις ζητεί το ΥΠΟΙΚ από τις επιχειρήσεις

Οι αυξήσεις τιμών δεν πρέπει να υπονομεύσουν τη δυναμική ανάκαμψη

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Μήνυμα στις επιχειρήσεις να επιδείξουν αυτοσυγκράτηση και να μη μεταφέρουν την αύξηση του κόστους τους στις τιμές των προϊόντων τους απύθμενο ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θόδωρος Σκυλακάκης, σε μια δήλωση που αποκαλύπτει τις κυβερνητικές ανσυχίες για ένα νέο κύμα ανατιμήσεων.

Η αγορά διαμνύνει ότι καθώς θα εξαντλούνται τα αποθέματα, που προμηθεύτηκαν οι επιχειρήσεις σε χαμηλότερες τιμές, θα μεταφέρονται μοιραία οι αυξήσεις στις τελικές τιμές των προϊόντων. Ετσι αυξάνεται ο κίνδυνος ενός φαύλου πληθωριστικού κύκλου, κάτι που επισήμανε ο κ. Σκυλακάκης. «Οι αυξήσεις στις τιμές των καυσίμων και των πρώτων υλών, οι οποίες δημιουργούν σημαντικά προβλήματα στο διάστημα αυτό, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν από τις επιχειρήσεις με ιδιαίτερη αυτοσυγκράτηση σε ό,τι αφορά τη μεταφορά του σχετικού κόστους στις τιμές καταναλωτή, και να συνυπολογίσουν στις αποφάσεις τους ότι έχουν μπροστά τους μια περίοδο δυναμικής ανάπτυξης, στην οποία θα πούμε από το 2022 και στα επόμενα χρόνια, την οποία δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να διακυβεύσουμε παρασυρόμενοι στον φαύλο κύκλο των πληθωριστικών προσδοκιών», είπε ο κ. Σκυλακάκης με αφορμή την παρουσίαση των στοιχείων εκτέλεσης του προϋπολογισμού για το δεκάμηνο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου.

Τα τρία μέτωπα

Στην κυβέρνηση εξακολουθούν να θεωρούν ότι ο πληθωρισμός, που οφείλεται στις διεθνείς τιμές, έχει βραχυπρόθεσμο χαρακτήρα, αλλά αντιστοιχούν για ενδεχόμενες πληθωριστικές προσδοκίες που μπορεί να επιμκύνουν τη διάρκεια του φαινομένου. Μαζί με το δημοσιονομικό πρόβλημα, λόγω υψηλού χρέους, και την

«Δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να διακυβεύουμε την ανάπτυξη παρασυρόμενοι στον φαύλο κύκλο των πληθωριστικών προσδοκιών», ανέφερε χθες ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών, Θόδωρος Σκυλακάκης.

Τα φορολογικά έσοδα ήταν αυξημένα τον Οκτώβριο κατά 341 εκατ. ευρώ ή 7,4% έναντι του στόχου.

πανδημία, που μπορεί να διαμορφώσει αρνητικές προσδοκίες, είναι τα τρία σοβαρότερα μέτωπα της οικονομικής πολιτικής, έλεγε χθες υψηλόβαθμη πηγή του οικονομικού επιτελείου. Προς το παρόν, πάντως, οι ηλεκτρονικές συναλλαγές τον Οκτώβριο και τις πρώτες μέρες του Νοεμβρίου στέλνουν ενθαρρυντικά μηνύματα, παρουσιάζοντας μια αύξηση της τάξης του 35% σε σύγκριση με το 2019.

Στον προϋπολογισμό, που θα καταθέσει την Παρασκευή, η κυβέρνηση θα αναθεωρήσει την πρόβλεψή της για τον φετινό ρυθμό ανάπτυξης από 6,1%, στο προσέχον, στην περιοχή του 7%, συμβαδίζοντας με την πρόσφατη πρόβλεψη της Κομισιόν

(7,1%). Η πηγή του οικονομικού επιτελείου άφηνε χθες ανοιχτό το ενδεχόμενο να υπάρξουν «μέτρα ανάγκης» για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που πλήττονται, αν και απέρριπτε τον όρο «κοινωνικό μέρισμα», καθώς δεν υπάρχει πλεόνασμα για να μοιραστεί.

Υπέρβαση εσόδων

Σύμφωνα με τα στοιχεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού, τα φορολογικά έσοδα ήταν αυξημένα τον Οκτώβριο κατά 341 εκατ. ευρώ ή 7,4% έναντι του στόχου, ενώ για το 10μηνο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου ήταν αυξημένα κατά 1,2 δισ. ευρώ ή 3,3% έναντι του στόχου του μεσοπρόθεσμου προγράμματος. Η υπέρβαση αυτή οφείλεται κυρίως στα αυξημένα έσοδα του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων που αφορούν τις δηλώσεις του φορολογικού έτους 2020, καθώς και στα αυξημένα έσοδα ΦΠΑ που εκτιμάται ότι προήλθαν κυρίως από την αυξημένη τουριστική κίνηση, αναφέρει η σχετική ανακοίνωση του υπουργείου Οικονομικών.

Στο δεκάμηνο αυτό, ο προϋπολογισμός είχε πρωτογενές έλλειμμα 7,2 δισ. ευρώ, όσο είχε προβλέψει και το μεσοπρόθεσμο. Την υπέρβαση των φορολογικών εσόδων υπεραντιστάθμισε η μη είσπραξη δόσης από το Ταμείο Ανάκαμψης, ύψους 1,7 δισ. ευρώ, με αποτέλεσμα τα συνολικά έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού να είναι μειωμένα κατά 456 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου. Στο σκέλος των δαπανών του τακτικού προϋπολογισμού παρουσιάζεται υπέρβαση του στόχου λόγω των αυξημένων επικοινωνήσεων προς τους ΟΚΑ κατά 677 εκατ. ευρώ, ενώ επιτακύνθηκαν και οι πληρωμές των εξοφλιστικών προγραμμάτων. Αντίθετα, οι πληρωμές των επενδυτικών δαπανών ήταν μειωμένες έναντι του στόχου κατά 479 εκατ. ευρώ. «Είναι σαφές ότι η οικονομία βρίσκεται σε δυναμική τροχιά ανάκαμψης, που επιβεβαιώνεται από τις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και συνοδεύεται από σημαντική μείωση της ανεργίας», δήλωσε ο κ. Σκυλακάκης.

Το πρόβλημα αφορά τουλάχιστον 300.000 ομογενείς.

Αμεσα θα δοθεί λύση για τη συνταξιοδότηση των ομογενών

Πολύ σύντομα θα διευθετηθεί το θέμα της συνταξιοδότησης των ομογενών από τη Βόρειο Ήπειρο αλλά και την πρώην Σοβιετική Ένωση, διαβεβαίωσε ο υπουργός Εργασίας Κωστής Χατζηδάκης, κατά τη διάρκεια συνάντησής του με εκπροσώπους τους. Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε σε συνέχεια της πρόσφατης δέσμευσης του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη, με τα προβλήματα όσον αφορά τις προϋποθέσεις για τη λήψη κύριας σύνταξης και το ειδικό επίδομα ανασφάλιστων υπεργολικών να υπάρχει εδώ και χρόνια. Στη συνάντηση, εκ μέρους του υπουργείου μετείχαν ο αρμόδιος υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων Πάνος Τσακλόγλου και η γενική γραμματέας Κοινωνικών Ασφαλίσεων Παυλίνα Καρασιώτου. Από την πλευρά της ομογένειας παρόντες ήταν ο πρόεδρος της «Ομόνοιας» Βασίλης Κάγιος, ο αντιπρόεδρος Γιώργος Τζομάκας, ο πρόεδρος της Ένωσης Ανθρώπων Δικαιωμάτων Βαγγέλης Ντούλης, ο πρόεδρος των συνταξιούχων Βορει-

οπειρωτών Λεονάρδος Ταμπάκος και το μέλος του γενικού συμβουλίου της «Ομόνοιας» Αλέξανδρος Πάντος. Σύμφωνα με τον κ. Χατζηδάκη, η αδικία υφίσταται εις βάρος των Ελλήνων Βορειοοπειρωτών αλλά και των Ελλήνων που έχουν έρθει από την πρώην Σοβιετική Ένωση, και μετά τη δέσμευση του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη το θέμα θα αντιμετωπιστεί άμεσα. Το υπουργείο Εργασίας έχει ήδη επεξεργαστεί σχετικές προτάσεις, οι οποίες πρέπει να συζητηθούν με το υπουργείο Οικονομικών και φυσικά με το Γραφείο του Πρωθυπουργού, «και πολύ σύντομα το θέμα θα έχει διευθετηθεί». Να σημειωθεί ότι το πρόβλημα αφορά τουλάχιστον 300.000 ομογενείς, οι οποίοι λαμβάνουν ή θα λάβουν σημαντικά μειωμένη εθνική σύνταξη λόγω της πρόβλεψης του νόμου Κατρούγκαλου για 40ετή διαμονή στη χώρα, ενώ σχεδόν απαγορευτική είναι και η καταβολή επιδόματος ανασφάλιστων υπεργολικών λόγω αυστηρών κριτηρίων.

Ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θόδωρος Σκυλακάκης.

Αρχές 2022 η πρώτη δόση των 3,5 δισ. ευρώ από Ταμείο Ανάκαμψης

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Εως το τέλος του έτους θα έχει υποβάλει η κυβέρνηση το αίτημα εκταμίευσης της πρώτης δόσης του Ταμείου Ανάκαμψης, περίπου 3,5 δισ. ευρώ, διαβεβαίωσε ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θόδωρος Σκυλακάκης. Το αίτημα αναμένεται να εγκριθεί το πρώτο τρίμηνο του 2022, σύμφωνα με όσα ανέφερε στην επίσκεψή του προ μηνός στην Αθήνα ο αναπληρωτής γενικός διευθυντής Οικονομικών της Κομισιόν, Ντέκλαν Κουστέλο.

Η όλη διαδικασία καθυστερήσε

Το αίτημα για την εκταμίευση θα κατατεθεί στα τέλη του 2021, σύμφωνα με το ΥΠΟΙΚ.

σε σχέση με τις αρχικές εκτιμήσεις, όπως προκύπτει και από το γεγονός ότι στο μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα η κυβέρνηση είχε προβλέψει είσοραξη 1,7 δισ. ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης τον Οκτώβριο και αυτή δεν έγινε. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έστειλε μόλις πρόσφατα το σχέδιο της λεγόμενης επιχειρησιακής συμφωνίας, που αποτελεί προϋπόθεση για να υποβληθεί το αίτημα. Πρόκειται για μια περιγραφή ενδιάμεσων στόχων, πριν από τα ορόσημα κάθε εξαμηνίου, από τα οποία εξαρτάται η εκταμίευση κάθε δόσης.

Η κυβέρνηση θα εξετάσει το κείμενο, θα απαντήσει τις επόμενες π-

μέρες και εφόσον υπάρξει συμφωνία θα υποβάλει το αίτημα εκταμίευσης. Μέχρι στιγμής, μόνο η Ισπανία έχει κλείσει την αντίστοιχη επιχειρησιακή συμφωνία με την Κομισιόν και την περασμένη Παρασκευή υπέβαλε αίτημα εκταμίευσης δόσης.

Στην κυβέρνηση, πάντως, διευκρινίζουν ότι δεν υφίσταται θέμα έλλειψης πόρων – «μακάρι να δαπανηθούν, πρώτα, άμεσα τα 4 δισ. που έχουμε πάρει ως προκαταβολή», λένε. Σύμφωνα με τα στοιχεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού, το δεκάμηνο Ιανουαρίου-Οκτωβρίου, οι δαπάνες ΠΔΕ και Ταμείου Ανάκαμψης ήταν 7,2 δισ. ευρώ, έναντι στόχου για 7,7 δισ. ευρώ του Μεσοπρόθεσμου και έναντι δαπανών 7 δισ. ευρώ την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους, όταν δεν υπήρχε Ταμείο Ανάκαμψης.

Μέχρι το τέλος Νοεμβρίου, εξάλλου, αναμένεται να υπογραφούν οι συμβάσεις με τις τράπεζες για τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης, ύψους 12,7 δισ. ευρώ. Επίσης, σύμφωνα με τον κ. Σκυλακάκη, τις επόμενες ημέρες θα δημοσιοποιηθούν οι προϋποθέσεις για τους αξιολογητές των επενδύσεων, οι οποίοι θα εγγραφούν στο σχετικό μητρώο.

Το κόστος της αξιολόγησης καλύπτεται από τους επενδυτές, αν και για τις μικρότερες επιχειρήσεις θα ληφθεί πρόνοια να μην επιβαρυνθούν. Επιπλέον, θα συμπληρωθεί η υπουργική απόφαση για τα κριτήρια επιλεξιμότητας των επενδύσεων. Ο κ. Σκυλακάκης τόνισε ότι το ελληνικό πρόγραμμα των δανείων είναι το μεγαλύτερο πρόγραμμα του Ταμείου Ανάκαμψης.

Χωρίς αποτέλεσμα το 90% των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών

Μόλις 1 στα 10 ακίνητα που ανέβηκαν στην e-auction κατέληξε σε πλειοδότη

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

Μόλις ένα στα δέκα ακίνητα που ανέβηκαν το 2021 στην ηλεκτρονική πλατφόρμα των πλειστηριασμών (e-auction) άλλαξε χέρια. Αυτό προκύπτει από τα στοιχεία που δημοσιεύει η «Κ» για τον αριθμό των πλειστηριασμών το 2021, σύμφωνα με τα οποία η πλειονότητα των προγραμματισμένων πλειστηριασμών δεν πραγματοποιείται, αλλά και από αυτούς που τελικά γίνονται ένας στους τρεις αναδεικνύει πλειοδότη. Συγκεκριμένα, στο 10μηνο είχαν προγραμματιστεί 16.578 πλειστηριασμοί, πραγματοποιήθηκαν όμως 6.270, δηλαδή το 37,8%, και από αυτούς πλειοδότη ανέδειξαν μόνο 1.953, ποσοστό 11,8%.

Η πορεία των πλειστηριασμών που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-auction, που τέθηκε σε λειτουργία στα τέλη του 2017, αποδεικνύει ότι το σύστημα απέχει πολύ ακόμη από το να γίνει αποτελεσματικό, καθώς από το σύνολο των πλειστηριασμών που ανακοινώνονται περίπου οι μισοί πραγματοποιούνται, δηλαδή ολοκληρώνονται ως διαδικασία, ενώ μόνο μικρό μέρος αποβαίνουν γόνιμοι, δηλαδή οδηγούν σε μεταβίβαση του ακινήτου. Συγκεκριμένα, από τα τέλη του 2017 έχουν

Η πορεία των πλειστηριασμών έως σήμερα

Ετος διενέργειας	Σύνολο προγραμματισμένων πλειστηριασμών	Ολοκληρωμένοι πλειστηριασμοί	Γόνιμοι πλειστηριασμοί	Συνολική αξία ακινήτων που άλλαξαν χέρια βάσει της πρώτης προσφοράς
2017	46	28	14	5.804.415,00 €
2018	22.457	17.195	7.662	1.067.290.414,00 €
2019	29.109	18.421	6.761	755.704.568,00 €
2020	26.045	10.666	3.973	394.820.258,00 €
2021*	16.578	6.270	1.953	292.703.743,00 €

* Έως τα τέλη Οκτωβρίου

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

προγραμματιστεί 94.235 πλειστηριασμοί και από αυτούς ολοκληρώθηκαν οι 52.580, ενώ γόνιμοι ήταν οι 20.363. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι πλειστηριασμοί που χαρακτηρίζονται ολοκληρωμένοι δεν σημαίνει ότι υπήρξαν και γόνιμοι, δηλαδή ότι υπήρξε αγοραστής και ότι το ακίνητο άλλαξε χέρια. Με δεδομένο, μάλιστα, ότι η πλειονότητα των ακινήτων που εκπλειστηριάζεται –περίπου το 80%– καταλήγει στις τράπεζες, γίνεται σαφές ότι το ηλεκτρονικό σύστημα πλειστηριασμών έχει ακόμη δρόμο έως ότου αποτελέσει ένα αποτελεσματικό εργαλείο για την προσφορά και τη ζήτηση ακινήτων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία για την πορεία των πλειστηριασμών ανά έτος, το 2018

προγραμματίστηκαν 22.457 πλειστηριασμοί ακινήτων και από αυτούς ολοκληρώθηκαν τελικώς 17.195, ενώ αυτοί που ανέδειξαν πλειοδότη ήταν μόλις 7.662, δηλαδή ποσοστό 34% των προγραμματισμένων. Να σημειωθεί ότι το 2018 ήταν ουσιαστικά η πρώτη χρονιά που τέθηκε σε πλήρη εφαρμογή η ηλεκτρονική πλατφόρμα e-auction και οι εκκρεμείς υποθέσεις που είχαν συσσωρευθεί στις τράπεζες έπετα από μακριά περίοδο «παγώματος» των πλειστηριασμών οδήγησαν πάνω από το 90% των ακινήτων που μεταβιβάστηκαν στα χέρια των τραπεζών. Το 2019 ενώ είχαν προγραμματιστεί να γίνουν 29.109 πλειστηριασμοί ακινήτων, πραγματοποιήθηκαν τελικώς 18.421, ενώ οι γόνιμοι ήταν μόλις 6.761, δηλαδή το

Αύξηση τζίρου αναμένεται στα καλλυντικά

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Αισιόδοξες είναι οι πρώτες εκτιμήσεις εκπροσώπων του κλάδου των καλλυντικών για τη φετινή πορεία της βιομηχανίας της ομορφιάς, έπειτα από το ισχυρό πλήγμα που υπέστη το 2020 λόγω των lockdowns και των αλλαγών που επέφεραν το κλείσιμο της αγοράς και η τηλεργασία στις συνθήκες των καταναλωτών. Όπως δείχνουν τα πρώτα στοιχεία, η εγχώρια βιομηχανία ομορφιάς θα κλείσει με θετικό πρόσημο σημειώνοντας αύξηση πωλήσεων 8,1% σε σύγκριση με τη χρονιά που προηγήθηκε, ενώ το 2022 προβλέπεται ήπια αύξηση περίπου 5,8%. Σύμφωνα με στοιχεία του Πανελληνίου Συνδέσμου Βιομηχανών και Αντιπροσώπων

Οι εταιρείες του κλάδου εκτιμούν ότι οι φετινές πωλήσεις θα είναι ενισχυ-μένες κατά 8,1% σε σύγκριση με πέρυσι.

Καλλυντικών και Αρωμάτων που εστάλησαν για τις ανάγκες έρευνας της Euromonitor, πέρυσι οι πωλήσεις των καλλυντικών συρρικνώθηκαν 11,2%, με τα προϊόντα μακιγιάζ (-35,3%) αλλά και τα αρώματα (-24,7%) να σημειώνουν τη μεγαλύτερη πτώση. Μάλιστα στοιχεία της Cosmetics Europe καταδεικνύουν πως στην Ελλάδα ο τζίρος σε τιμές λιανικής διαμορφώθηκε το 2020 στα 810 εκατ. ευρώ, ποσό το οποίο φαίνεται πως θα κινήσει φέτος ανοδικά. Σημειώνεται πως στην Ευρώπη η αγορά καλλυντικών

Οι θετικοί ρυθμοί ανάπτυξης της ελληνικής αγοράς κατά το 2021 οφείλονται κυρίως στην αύξηση των πωλήσεων προϊόντων περιποίησης προσώπου (15,1%) αλλά και περιποίησης σώματος (10,2%).

συρρικνώθηκε περίπου 4,8% και διαμορφώθηκε στα 76,7 δισ. ευρώ το 2020. Οι θετικοί ρυθμοί ανάπτυξης της ελληνικής αγοράς κατά το 2021 οφείλονται κυρίως στην αύξηση των πωλήσεων προϊόντων περιποίησης προσώπου (15,1%) αλλά και περιποίησης σώματος (10,2%), ενώ ανοδικά κινούνται και τα αρώματα (6,7%), τα προϊόντα περιποίησης μαλλιών (5,1%) καθώς και τα προϊόντα μακιγιάζ (4,8%). Κάνοντας μια αποτίμηση της περυσινής χρονιάς, ο ΠΣΒΑΚ στάθηκε στη σημαντική

πρόοδο του ηλεκτρονικού εμπορίου μέσα από καθιερωμένα κανάλια, όπως τα ηλεκτρονικά φαρμακεία, αλλά και από αναδυόμενα, όπως τα e-grocery. Κατά τη διάρκεια των lockdowns, το μεγαλύτερο πλήγμα υπέστησαν τα πολυκαταστήματα, τα καταστήματα καλλυντικών, τα boutiques και τα κομμωτήρια, τα οποία ανέστειλαν τη λειτουργία τους. Από το άνοιγμα των καταστημάτων και μετά παρατηρείται επάνοδος των πωλήσεων σε premium προϊόντα, των οποίων οι πωλήσεις, εν μέσω παν-

δημίας, συρρικνώθηκαν, καθώς το βασικό κανάλι πώλησής τους είναι τα καταστήματα καλλυντικών και τα πολυκαταστήματα. Εκτός από την αναστολή λειτουργίας των καταστημάτων εν μέσω πανδημίας, πλήγμα για τον κλάδο έχει αποτελέσει και η απαγόρευση δειγματολημψίας, μέτρο που έχει επηρεάσει αρνητικά τις πωλήσεις κυρίως προϊόντων μακιγιάζ.

Στο μεταξύ, αντίθετα με την πορεία της αγοράς, αυξητικά κινήθηκαν τα βασικά οικονομικά μεγέθη της εταιρείας Frezyderm κατά την περυσινή χρονιά. Όπως αναφέρουν οι δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις, ο τζίρος της εταιρείας το 2020 σημείωσε άνοδο 3,1% και ανήλθε στα 44,07 εκατ. ευρώ έναντι 42,76 εκατ. ευρώ το 2019. Η αύξηση αυτή οφείλεται στην ανάκτηση μεριδίου της εταιρείας στην αγορά βρεφικού γάλακτος καθώς και στην άνοδο των ηλεκτρονικών πωλήσεων των προϊόντων της που πραγματοποιούνται μέσω τρίτων (e-shops, ηλεκτρονικά φαρμακεία). Τα λειτουργικά κέρδη EBITDA ανήλθαν στα 4,99 εκατ. ευρώ σημειώνοντας αύξηση 38%, ενώ το προσαρμοσμένο EBITDA, εξαιρουμένου του ΠΠΧΑ 16, ανήλθε σε 4,2 εκατ. ευρώ, από 2,84 εκατ. ευρώ. Επίσης, τα καθαρά κέρδη ανήλθαν σε 2,9 εκατ. ευρώ έναντι 132.100 ευρώ κατά την προηγούμενη χρήση. Το 2020 ολοκληρώθηκε η εκκαθάριση της θυγατρικής της, Frezyderm UK, απ' όπου δεν προέκυψε πρόσθετος υποχρέωσης που να επιβαρύνουν την εταιρεία, ενώ το Δ.Σ. θα προτείνει την έγκριση διανομής μερίσματος 2,2 εκατ. ευρώ έναντι 1,9 εκατ. ευρώ που ήταν για τη χρήση του 2019.

Το σχέδιο ανάπτυξης υπερράκτιων αιολικών πάρκων στην Ελλάδα

Της ΧΡΥΣΕΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Μέσω ενός κεντρικού χωροταξικού σχεδιασμού και με την εμπλοκή του διακελιστή μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας (ΑΔΜΗΕ) και της Ελληνικής Διαχειριστικής Αρχής Υδρογονανθράκων (ΕΔΑΥ) θα προχωρήσει η ανάπτυξη υπερράκτιων αιολικών πάρκων στην Ελλάδα, σύμφωνα με όσα προβλέπει ο σχεδιασμός του υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας που θα παρουσιάσει σήμερα στο υπουργικό συμβούλιο ο υπουργός Κώστας Σκρέκας. Ο εθνικός στόχος εγκατάστασης 1,5-2 GW υπερράκτιων αιολικών έως

Τη χωροθέτηση των θαλάσσιων «οικοπέδων» και τη διενέργεια των διαγωνισμών αναμένεται να αναλάβει η ΕΔΑΥ.

το 2030 θα προχωρήσει μέσω της χωροθέτησης από την πολιτεία θαλάσσιων «οικοπέδων» τα οποία θα μπορούν να φιλοξενούν τέτοιου είδους εγκαταστάσεις, δηλαδή ένα είδος θαλάσσιου χωροταξικού. Τμήματα αυτών των «οικοπέδων» θα παραχωρούνται στη συνέχεια σε ενδιαφερόμενους επενδυτές μέσω διαγωνιστικών διαδικασιών και αφού έχει προηγηθεί μια διαδικασία προεπιλογής που θα πιστοποιεί την οικονομική τους φερεγγυότητα αλλά και την τεχνική δυνατότητα υλοποίησης των έργων.

Τα έργα θα επιλέγονται με βάση τις οικονομικές προσφορές των ενδιαφερομένων για την τιμή αποζη-

μίσωσης της παραγόμενης ενέργειας, όπως γίνεται σήμερα με τα χερσαία αιολικά και τα φωτοβολταϊκά. Τη χωροθέτηση των θαλάσσιων «οικοπέδων» αλλά και τη διενέργεια των διαγωνισμών, σύμφωνα με ένα σενάριο του ΥΠΕΝ, θα αναλάβει η ΕΔΑΥ, γι' αυτό και ένα από τα θέματα της σημερινού υπουργικού συμβουλίου είναι «ο μετασχηματισμός της Ελληνικής Διαχειριστικής Αρχής Υδρογονανθράκων» στην κατεύθυνση της διευρύνσης των αρμοδιοτήτων της, ώστε να μπορεί να αναλάβει και αυτό το έργο. Άλλωστε, η ανάπτυξη των υπερράκτιων αιολικών σε όλο τον κόσμο στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στο μοντέλο ανάπτυξης των υδρογονανθράκων και η διοίκηση της ΕΔΑΥ έχει επεξεργαστεί σχέδια επενδύσεων που να συνδυάζουν εξορύξεις κοιτασμάτων φυσικού αερίου και υπερράκτια αιολικά. Εκτός από την ΕΔΑΥ, κομβικό ρόλο αναλαμβάνει και ο ΑΔΜΗΕ για τη σύνδεση των θαλάσσιων πάρκων με το δίκτυο μεταφοράς. Ο σχεδιασμός προβλέπει τη δημιουργία κεντρικών κόμβων διανομής (hubs) από τον ΑΔΜΗΕ στις θαλάσσιες ζώνες που θα επιλεγούν για την εγκατάσταση των πάρκων, με τους οποίους θα συνδέεται στη συνέχεια η κάθε εταιρεία, αναλαμβάνοντας το σχετικό κόστος. Ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας θα παρουσιάσει σήμερα στο υπουργικό συμβούλιο και το νομοθετικό πλαίσιο για τις αδειοδοτήσεις έργων αποθήκευσης αλλά και τη δεύτερη φάση απλοποίησης της αδειοδότησης έργων ΑΠΕ. Τα τρία νομοσχέδια, μετά την έγκριση από το υπουργικό συμβούλιο, θα τεθούν σε δημόσια διαβούλευση για να πάρουν μετά τον δρόμο για τη Βουλή.

Αυξήθηκαν τα δάνεια ελληνικών τραπεζών στη ναυτιλία

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΑΟΥ

Αυξάνουν τα δάνεια προς την ποntonόρο ναυτιλία οι ελληνικές αλλά και οι κινεζικές τράπεζες, εν αντιθέσει με το σύνολο των δυτικών χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, ωστόσο από ένα υγιές πελατολόγιο που αποφέρει υψηλό καθαρό επιτοκιακό κέρδος. Τα ανοικτά υπόλοιπα προς την ποntonόρο του διεθνούς τραπεζικού συστήματος κατά την τελευταία δωδεκάμηνη χρήση ανέρχονται σε 294,4 δισεκατομμύρια δολάρια ή 3% λιγότερα από την προηγούμενη χρονιά, σύμφωνα με έρευνα της Petrofin Research που δόθηκε την Τετάρτη στη δημοσιότητα. Η παγκόσμια τραπεζική χρηματοδότηση της ναυτιλίας βρίσκεται στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 14 ετών. Ποιος λοιπόν χρηματοδοτεί τη μεγέθυνση του παγκόσμιου στόλου; Η ανάπτυξη του παγκόσμιου στόλου συνεχίζει να χρηματοδοτείται από μη τραπεζικές πηγές, όπως χρηματοδοτική μίσθωση, εναλλακτικές δανεισιμότητες, ιδιωτικά κεφάλαια από funds και άλλους επενδυτές, αλλά και ομολογιακές εκδόσεις και πωλήσεις μετοχών.

Ωστόσο, το χαρτοφυλάκιο της Εθνικής έφτασε τα 2,59 δισεκατομμύρια δολάρια, της Eurobank τα 2,61 δισ., τα Alpha Bank τα 2,85 δισ. και της Πειραιώς τα 2,90 δισ.. Και οι τέσσερις ελληνικές τράπεζες περι-

Η παγκόσμια τραπεζική χρηματοδότηση στον κλάδο βρίσκεται στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 14 ετών.

λαμβάνονται στην κατάταξη των 40 μεγαλύτερων πιστωτών της παγκόσμιας ναυτιλίας, ενώ η επίσης ελληνική Aegean Baltic Bank αυξάνει ομοίως τις χρηματοδοτήσεις προς τη ναυτιλία, με τα υπόλοιπα στα τέλη του 2020 να έχουν προσεγγίσει τα 400 εκατ. δολ. Αθροιστικά το σύνολο των ελληνικών τραπεζών αύξησε κατά την τελευταία χρήση τα δάνεια προς τη ναυτιλία κατά 19,7%. Το σύνολο των πιστώσεων από όλες τις τράπεζες –ελληνικές και ξένες– προς την ελληνόκτητο ναυτιλία βρίσκεται στα 49,79 δισ. δολάρια έναντι 53,1 δισ. δολαρίων το 2019.

Ο δείκτης Petrofin για την παγκόσμια χρηματοδότηση πλοίων (Global Ship Finance), ο οποίος ξεκίνησε στις 100 μονάδες το 2008, υποχώρησε κατά 2 μονάδες (από 64 σε 62 το προηγούμενο έτος), σηματοδοτώντας μια επιβράδυνση της πτώσης των προηγούμενων ετών και πιθανώς την

Εθνική, Eurobank, Alpha Bank και Πειραιώς περιλαμβάνονται στην κατάταξη των 40 μεγαλύτερων πιστωτών της παγκόσμιας ναυτιλίας.

αρχή της σταθεροποίησης των παγκόσμιων ναυτιλιακών χαρτοφυλακίων, σημειώνει ο Τεντ Πετρόπουλος, επικεφαλής της Petrofin. Λαμβάνοντας υπόψη την έξοδο της DVB και της Nord LB, που είχαν σημαντική παρουσία στη χρηματοδότηση της ναυτιλίας, η μείωση των ευρωπαϊκών χαρτοφυλακίων έπειτα από την εξάρση των μεγεθών των δύο προαναφερθέντων ιδρυμάτων, χαρακτηρίζεται εξαιρετικά μικρή, στο 58,29% από 60,34% του παγκόσμιου μεριδίου ναυτιλιακής χρηματοδότησης πέρυσι. Αυτό οφείλεται κυρίως στην αύξηση του χαρτοφυλακίου της Bnp Paribas κατά 3,53 δισ. το 2020. Οι ασιατικές τράπεζες παρουσιάζουν μικρή ανάπτυξη, από 97,5 δισ. δολάρια σε 100,85 δισ. δολάρια, αντιστρέφοντας την πτώση των προηγούμενων δύο ετών όσον αφορά την άμεση, διμερή τραπεζική χρηματοδότηση πλοίων. Την ίδια ώρα και οι κινεζικές χρηματοδοτικές

μισθώσεις (leasing) αυξήθηκαν από 59,2 δισ. δολάρια σε 66,5 δισ. δολάρια. Περνώντας τώρα στις χρηματοδοτήσεις που αντλήθηκαν μέσω των διεθνών κεφαλαιαγορών, η δραστηριότητα ενισχύθηκε σημαντικά το τελευταίο έτος, κυρίως με νέες εκδόσεις ναυτιλιακών ομολόγων από 6,87 δισ. δολάρια το 2019 σε 24,79 δισ. δολάρια το 2020. Τάση που συνεχίζεται και φέτος. Επίσης, οι επακόλουθες πωλήσεις μετοχών εισηγμένων ναυτιλιακών παρουσίασαν αύξηση από 2,66 δισ. δολάρια σε 10,73 δισ. και υπήρξαν και ορισμένες δημόσιες εγγραφές ναυτιλίας, καθώς η επιπτώση της αγοράς επιστρέφει, σημειώνει η Petrofin, επικαλούμενη και στοιχεία του ναυλομετρικού οίκου Clarkson. Υπήρξε, επίσης, άνοδος στις συναλλαγές και τις αξίες της δευτερογενούς αγοράς, δηλαδή στις αγοραπωλησίες μεταχειρισμένων πλοίων, η οποία συνεχίζεται και φέτος.

Οι πράσινες μεταφορές και τα καθ' οδόν εμπόδια

Η κατάργηση των κινητήρων εσωτερικής καύσης είναι σύνθετη υπόθεση.

Της **ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΚΑΣΣΙΜΗ**

Το 20% του διοξειδίου του άνθρακα που εκλύεται στην ατμόσφαιρα «χρεώνεται» στον κλάδο των μεταφορών σε παγκόσμιο επίπεδο, με το 10% να αφορά τη χρήση του Ι.Χ. αυτοκινήτων. Κατά συνέπεια η σύζηση των μεταφορών στον κινητήριο εσωτερικής καύσης στα αυτοκίνητα δεν αποτελεί έκπληξη, ενώ η αυτοκίνητοβιομηχανία από την πλευρά της κινείται προς την κατεύθυνση «καθαρότερων» οχημάτων. Ουστόσο πρόκειται για μια μετάβαση η οποία είναι πολύ πιο σύνθετη από απλές πολιτικές εξαγγελίες ή εμπορικές αποφάσεις, καθώς προϋποθέτει χρόνο και, κυρίως, ρόλο, σημαντικούς πόρους.

Η Καθολική αντικατάσταση του στόλου των οχημάτων είτε σε εθνικό είτε σε ευρωπαϊκό επίπεδο μοιάζει με ουτοπία, ωστόσο τόσο η αγορά όσο και τα κράτη-μέλη τ.Ε.Ε. κινηθούν προς αυτή την κατεύθυνση, έστω και σταδιακά. Πριν από λίγες ημέρες ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης ανακοίνωσε την κάλυψη της πώλησης αυτοκινητών με κινητήρες εσωτερικής καύσης έως το 2030, προκάλώντας έναν σχετικό πανικό στους ιδιοκτήτες ΙΧ.

Οι κυβερνητικές ανακοινώσεις φαίνεται ότι οδήγησαν σε μια παρεξήγηση, καθώς δεν ήταν λίγοι εκείνοι που θεώρησαν ότι θα πρέπει όλα τα Ι.Χ. να έχουν αντικατασταθεί έως το 2030.

Οι εξαγγελίες όμως δεν έκαναν λόγο για απαγόρευση κυκλοφορίας οχημάτων με κινητήρες εσωτερικής καύσης, αλλά για κατάργηση πώλησης νέων Ι.Χ. αυτής της τεχνολογίας. Ένα εκτενές πρόγραμμα απόσυρσης του συνόλου των οχημάτων θα ήταν βγαλμένο από σενάριο ταινίας επιστημονικής φαντασίας, καθώς δεν υπάρχει ο δημοσυννομικός χώρος να υποστηρίξει μια τέτοια κίνηση.

Αυτό που πραγματικά συμβαίνει είναι ότι σε περίπτωση που όλα κυλήσουν βάσει του σημερινού προγραμματισμού, τα τελευταία αυτοκίνητα με κινητήρες βενζίνης ή πετρελαιο θα πουληθούν μέχρι τα τέλη του 2029, χωρίς προς το παρόν να προ-

βλάπεται και η μασηση υποκρέωση αντικατάστασης των παλαιότερης τεχνολογίας οχημάτων. Δεν είναι λίγοι εκείνοι που μιλούν για μείωση της αξίας των υφιστάμενων οχημάτων, τα οποία θα είναι διαθεσίμα προς μεταβόληση και μετά το 2030. Την ίδια στιγμή υπάρχουν στέλεχη της αγοράς αυτοκινητός που υποστηρίζουν ότι δεν αποκλείεται η αξία οχημάτων με κινητήρες εσωτερικής καύσης που θα καταργηθούν στο άμεσο μέλλον να αυξηθεί λόγω... σπατάλης.

Στο πλαίσιο της διάσκεψης για την κλιματική αλλαγή στη Γλασκώβη, έξι αυτοκινητοβιομηχανίες και 31 κράτη δεσμεύθηκαν για την κατάργηση των κινητήρων εσωτερικών καυσών έως το 2040, με την ηλεκτροκίνηση να βρίσκεται στο επίκεντρο

Η ηλεκτροκίνηση βρίσκεται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος χωρίς όμως να αποτελεί τη μοναδική εναλλακτική, καθώς παραμένει ακριβότερη από οποιαδήποτε άλλη λύση.

του ενδιαφερόντος, χωρίς όμως να αποτελεί τη μοναδική αναγκαία καθώς παραμένει ακριβότερη από οποιαδήποτε άλλη λύση. Στην ίδια διάσκεψη άλλες τρεις μεγάλες αυτοκινητοβιομηχανίες αποφάσισαν να μη δεσμευθούν ως προς την κατάργηση των κινητήρων εσωτερικής καύσης, διαβέβαιοντας προφανώς ότι οι συνθήκες (οικονομικές κυρίως) δεν επιτρέπουν ακόμα τον προγραμματισμό της καθολικής απαγόρευσης.

Ανεξάρτητα από τον συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα, τα δεδομένα θέλουν τις μεταφορές να οδηγούνται σε μια πράσινη περίοδο, στην οποία θα κληθούν όλοι οι συμμετέχοντες φορείς (κράτη, αυτοκινητοβιομηχανίες, καταναλωτές) να συμμορφωθούν σε δεύτερο ή ακόμα και σε πρώτο —σε ορισμένες περιπτώσεις— χρόνο με τα νέα δεδομένα. Το «κλήρο»

Η οδήγηση στην Ελλάδα

Την καλύτερη χειρότερη θέση για να οδηγήσει κανείς κατατάσσεται η χώρα μας. Η πρόσφατη έρευνα της Compare the Market συνοψολογίζει παράγοντες όπως είναι το κόστος συντήρησης των οχημάτων σε σχέση με το διαθέσιμο εισόδημα, ο κυκλοφοριακός φόρτος, το ποσοστό θνητότητας ανά 100.000 κατοίκους και η ποιότητα των δρόμων, μεταξύ 25 χωρών. Η χώρα μας κατατάσσεται στην έκτη θέση από το τέλος, ακολουθούμενη από την Ιρλανδία, τη Νότια Αφρική, το Μεξικό, τη Βραζιλία και τη Ρωσία. Το κόστος συντήρησης ενός Ι.Χ. στην Ελλάδα ανέρχεται στο 28% του διαθέσιμου εισοδήματος, με το μοιτάρισμα να αφορά (κατά μέσον όρο) επίσης το 28% της διάρκειας των διαδρομών μας. Η θνητότητα ανά 100.000 κατοίκους στη χώρα μας ανέρχεται στο 8,31, τη στιγμή που η πρώτη χώρα στην κατάταξη (Δανία) μετρά 3,7 θανάτους ανά 100.000 κατοίκους κατά μέσον όρο. Την καλύτερη οδηγική εμπειρία απολαμβάνει κανείς στη Δανία, τη ΗΠΑ, την Ολλανδία, την Πορτογαλία και τη Γαλλία.

σχέδιο της Ε.Ε. για κατάργηση των κινητήρων εσωτερικής καύσης φαίνεται ότι βρίσκει αντίθετες δύο χώρες με σημαντική παρουσία στην παραγωγή αυτοκινήτων.

Η Γαλλία και η Γερμανία

Η Γαλλία ζητάει τη μετάθεση της ημερομηνίας καταργήσεων των εν λόγω κινητήρων από το 2035, που έχει θέσει η Ε.Ε. Υποστηρίζει ότι θα πρέπει να γίνει πιο σταδιακά η μετάβαση, ενώ διεκδικεί τη στήριξη για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα των plug in υβριδικών οχημάτων (διαθέτουν μικτό κινητήρα εσωτερικής καύσης και ηλεκτρικής επαναφορτιζόμενης μπαταρίας).

Πρόκειται για τεχνολογία που γεννήθηκε από την ανάγκη οικονομικομνηστικών λύσεων έναντι των ηλεκτρικών. Η Γερμανία από την πλευρά της σημειώνει μέσω του υπουργείου Μεταφορών της ότι η μετάβαση θα πρέπει να γίνει όταν η τεχνολογία είναι πλήρως έτοιμη για την ευρεία χρήση της και υποστηρίζει την ανάγκη έμφασης στο υδρογόνο, ως ένα καθαρό καύσιμο, τουλάχιστο για τα βαρέα οχήματα. Στο

Ιδιο μήκος κύματος με τη διεθνή αγορά φαίνεται ότι είναι και η ενχώριση πραγματικότητα, με τα στοιχεία να κάνουν λόγο για ενίσχυση της αγοράς των πάσης φύσεως υβριδικών οχημάτων. Σύμφωνα με τον ΣΕΑΑ (Σύνδεσμος Εισαγωγέων Αντιπροσώπων Αυτοκινήτων), η μεγαλύτερη αύξηση καταγράφουν οι ταξινομήσεις των υβριδικών (HEV - υβριδικά ηλεκτρικά που διαθέτουν συνδυασμό κινητήρα εσωτερικής καύσης και ηλεκτρικής μπαταρίας), που παρουσιάζουν άνοδο 22,3% το διάστημα Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2021. Ακολουθούν τα αμιγώς ηλεκτρικά οχήματα και τα plug in υβριδικά (με υβριδικούς κινητήρες, το ηλεκτρικό τμήμα των οποίων είναι επαναφορτιζόμενο) BEV-PHEV, τα οποία ενίσχυσαν τις πωλήσεις τους κατά 5,9%. Στελέχνη της αγοράς επισημαίνουν ότι στη μεϊκή αυτή κατηγορία οι προτιμήσεις επεκτενώνονται κυρίως στα plug in υβριδικά τα οποία είναι οικονομικότερα, ωστόσο το ενδιαφέρον είναι ζωηρό και για τα σαφώς ακριβότερα ηλεκτρικά, με δεδομένη πλέον και την επιδότηση που προσφέρει το πρόγραμμα.

«Κινούμαι Ηλεκτρικά» του υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Ενδιαφέρον, επίσης, παρουσιάζει το γεγονός ότι τα αυτοκίνητα υπαρρέισ, που εκπέμπουν περιορισμένους ρύπους και κινούνται με ένα, μέχρι πρότινος, οικονομικότερο καύσιμο, ανέβηκαν σε επίπεδο πωλήσεων το 9μηνιο του 2021 κατά 1,6% (+1,4 μονάδες στον ρυθμό αύξησης). Μείωση 0,4 μονάδες στον ρυθμό αύξησης κατέγραψαν οι ταξινομήσιμες των αυτοκινήτων φυσικού αερίου, με κυριότερη αιτία το περιορισμένο δίκτυο διανομής καυσίμου.

Περιορισμός στον ρυθμό αύξησης παρατηρείται στα αυτοκίνητα πετρελαίου (-8,6 μονάδες), τα οποία όμως κατέγραψαν αύξηση στη πωλήσεις σε ποσοστό 17,8% έναντι αύξησης 51% που καταγράφηκε στα βενζινοκίνητα οχήματα (μείωση ρυθμού αύξησης πωλήσεων κατά 5,8 μονάδες). Είναι ενδεικτικό ότι σε ευρωπαϊκό επίπεδο ο ρυθμός αύξησης των πωλήσεων βενζινοκίνητων οχημάτων περιορίζεται συνεχώς, γεγονός που αποδίδεται στο σκάνδαλο με τις μετρήσεις ρύπων που καταγράφηκε σε ορισμένες αυτοκινητοβιομηχανίες.

Η ΔΕΠΑ Εμπορίας έχει ήδη επιστρατευθεί από την κυβέρνηση στη μάχη για την αναχαίτιση των αυξήσεων στο φυσικό αέριο.

Εκπτώση στο φυσικό αέριο και το α΄ τρίμηνο του 2022 εξετάζει η ΔΕΠΑ

Της **ΤΗΣ ΧΡΥΣΕΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Σχέδιο στήριξης των οικιακών καταναλωτών φυσικού αερίου και για το πρώτο τρίμηνο του 2022 κατάρτιζει η ΔΕΠΑ Εμπορίας, καθώς τα προθεσμιακά συμβόλαια στο ευρωπαϊκό χρηματιστήριο δεν δείχνουν αποκλιμάκωση πριν από τον Απρίλιο.

Η ΔΕΠΑ Εμπορίας έχει ήδη επιστρατευθεί από την κυβέρνηση στη μάχη για την αναχαίτιση των αυξήσεων και έχει αναλάβει να προσφέρει οριζόντια έκπτωση 15% στους οικιακούς καταναλωτές φυσικού αερίου για το τρίμηνο Οκτωβρίου - Δεκεμβρίου. Η διοίκηση της ΔΕΠΑ υπέγραψε χθες, σύμφωνα με πληροφορίες, τη σύμβαση ανάθεσης έργου με τον ορκωτό λογιστή που θα αναλάβει τον έλεγχο των οικονομικών στοιχείων των προμηθευτών φυσικού αερίου, ώστε να διασφαλιστεί ότι η έκπτωση του 15% θα φτάσει πράγματι στους οικιακούς καταναλωτές. Χωρίς την έκπτωση, οι καταναλωτές φυσικού αερίου θα πλήρωναν φέτος διπλάσια τιμή από πέρυσι, ενώ με την έκπτωση και για τους καταναλωτές που δικαιούνται και επίδομα θέρμανσης, η επιβάρυνση θα μειωθεί κατά τουλάχιστον 25 ευρώ, ποσό που δεν καλύπτει το μέγεθος της αύξησης αλλά περιορίζει σημαντικά την επιβάρυνση.

Για το πρώτο τρίμηνο του 2022 η διοίκηση της ΔΕΠΑ βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με τους προμηθευτές φυσικού αερίου για την εξειδίκευση των μέτρων ενίσχυσης των καταναλωτών, οι οποίες αναμένεται να ολοκληρωθούν μέχρι τις 15 Δεκεμβρίου. Το σχέδιο προβλέπει τη διάθεση της ποσότητας φυσικού αερίου που θα προσφέρει ο κάθε προμηθευτής αποκλειστικά στους οικιακούς πελάτες (όχι στη βιομηχανία και στους ηλεκτροπαραγωγούς) σε τιμή που θα λαμβάνει υπόψη το μέσο κόστος του μείγματος καυσίμου από τις διάφορες

πηγές που προμηθεύεται η ΔΕΠΑ και το οποίο είναι χαμηλότερο από την τιμή που διαμορφώνεται στη χρηματιστηριακή αγορά. Οι ποσότητες για τον κάθε προμηθευτή θα υπολογιστούν βάσει των ιστορικών στοιχείων οικιακής κατανάλωσης του πρώτου τριμήνου και, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις στελεχών της ΔΕΠΑ Εμπορίας, το όφελος για τον καταναλωτή μπορεί να ξεπεράσει το 15% της έκπτωσης που θα δοθεί οριζόντια το τελευταίο τρίμηνο του έτους για μια συνολική οικιακή κατανάλωση της τάξης του 1,8-1,9 τεραβατώραν, μέγεθος που θα εξαρτηθεί από το κατά πόσον θα έχουμε ένα βαρύ ή ήπιο χειμώνα.

Το πρόβλημα με την εφαρμογή της οριζόντιας έκπτωσης συνδέεται με το γεγονός ότι με εξαίρεση την ΕΠΑ Αττικής οι υπόλοιπες εταιρείες προμήθειας δεν προμηθεύονται το σύνολο των ποσοτήτων φυσικού αερίου για το πελατολόγιό τους από τη ΔΕΠΑ, ενώ ένα μέρος αυτού κατανalώνεται από τα νοικοκυριά. Η ΔΕΠΑ προχώρησε στην πρόσληψη ορκωτού λογιστή προκειμένου να διασφαλίσει ότι η έκπτωση που θα προσφέρει στους προμηθευτές θα φτάσει στον καταναλωτή. Η ίδια δεν θα μπορούσε να κάνει αυτό τον έλεγχο γιατί θα παραβίαζε τους κανόνες εμπιστευτικότητας και εμπορικής πολιτικής των εταιρειών προμήθειας.

Η βιομηχανία

Αίτημα για τιμές φυσικού αερίου βάσει του μέσου κόστους του μείγματος καυσίμου της ΔΕΠΑ Εμπορίας έχει υποβάλει στο ΥΠΕΝ και η βιομηχανία, κάτι που φαίνεται να αντιμετωπίζεται θετικά, αν και μέχρι στιγμής δεν έχει ανοίξει τέτοια συζήτηση με τη διοίκηση της εταιρείας, η οποία φέρεται πρόθυμη να εξετάσει μια τέτοια δυνατότητα σε συνεργασία πάντα με τους ανταγωνιστές της κονδρεμπόρους.

Δίκτυο ταχυφορτιστών για ηλεκτρικά αυτοκίνητα αναπτύσσει η NRG

Της **ΧΡΥΣΕΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Θέση στην αναπτυσσόμενη αγορά της ηλεκτροκίνησης παίρνει ο όμιλος της Motor Oil μέσω της θυγατρικής NRG. Μετά μια ταχεία ανάπτυξη στην αγορά προμήθειας ρεύματος και φυσικού αερίου και στο πλαίσιο του μετασχηματισμού της σε έναν πλήρη ενεργειακό όμιλο, η NRG επικάθην τον βηματισμό της στον τομέα της ηλεκτροκίνησης, αξιοποιώντας το δικτυο πρατηρίων της Shell και της Avin και συνεργασίες με τρίτους. Η εταιρεία παρουσίασε χθες, σε ειδική εκδήλωση, το δίκτυο ταχυφορτιστών που αναπτύσσει σε όλο το εθνικό δίκτυο αλλά και την πρωτοποριακή υ-

Εως το τέλος του 2022 θα έχουν εγκατασταθεί πανελλαδικά 1.000 σημεία φόρτισης.

πηρεσία incharge, μέσω της οποίας μπορεί κάποιος να βρει το σημείο φόρτισης που τον εξυπηρετεί, να ελέγξει το είδος φόρτισης που επιθυμεί, να παρακολουθεί τη φόρτιση και να ολοκληρώσει την πληρωμή του. Το δίκτυο της NRG αριθμεί σήμερα 80 σημεία ταχυφορτιστών, τα οποία καθημερινά αυξάνονται με στόχο μέχρι το τέλος του 2022 να έχουν εγκατασταθεί πανελλαδικά 1.000 σημεία φόρτισης. Οι φορτιστές ηλεκτρικών αυτοκινήτων θα εγκατασταθούν στα πρατήρια της Shell και της Avin, αλλά και σε εταιρείες με τις οποίες η NRG θα συνάψει συνεργασίες προσφέροντας ένα ποσοστό από τα έσοδα, όπως χώροι εστίασης αλλά και μεγάλες αλυσίδες καταστημάτων.

Σύμφωνα μάλιστα με στελέχη της εταιρείας, μέσα στις επόμενες εβδομάδες θα υπάρξει συμφωνία με μεγάλη εμπορική αλυσίδα που θα προσθέσει στο δίκτυο 500 φορτιστές. Το κόστος για απλή φόρτιση ανέρχεται στα 40 λεπτά η κιλοβατώρα και για ταχεία φόρτιση, που καλύπτει το 80% της μπαταρίας στο ημίωρο, το κόστος ανεβαίνει στα 50 λεπτά η κιλοβατώρα (πλέον ΦΠΑ). Το επόμενο βήμα ανάπτυξης είναι η αύξηση των φορτιστών ανά πρατήριο αλλά και η ανάπτυξη υπηρεσίας διαλειτουργικότητας του δικτύου, που θα λειτουργήσει από τον Ιανουάριο. Εκτίμηση της διοίκησης της εταιρείας είναι ότι η πραγματική αγορά ηλεκτροκίνησης θα αρχίσει να αναπτύσσεται από το 2025 και μετά. Σύμφωνα με τον γενικό διευθυντή της NRG Αναστάσιο Λωσταράκο, το 2030 το ένα στα τρία αυτοκίνητα που θα πωλούνται θα είναι ηλεκτρικό, με τον συνολικό αριθμό τους να ξεπερνάει τις 300.000 οχήματα.

Αντίστοιχες είναι και οι εκτιμήσεις του υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, όπως μεταφέρθηκαν στην εκδήλωση από τη γ.γ. Ενέργειας Αλεξάνδρα Σδούκου. «Οι ταχυφορτιστές του δικτύου incharge, εγκατεστημένοι σε στρατηγικά σημεία των κεντρικών αυτοκινητοδρόμων, καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος του οδικού δικτύου και είναι ικανοί να φορτίσουν ένα ηλεκτρικό αυτοκίνητο στο 80% της δυναμικότητάς του σε λιγότερο από μισή ώρα», τόνισε ο διευθυντής Στρατηγικής και Επιχειρηματικής Ανάπτυξης της NRG Ηλίας Πετρήs. Παραρσιάζοντας την πλατφόρμα incharge ανέφερε ότι είναι διαθέσιμη τόσο σε περιβάλλον Διαδικτύου (web app) όσο και εφαρμογών για κινητές συσκευές (mobile app).

Σε τρεις μήνες ξεκινούν τα πρώτα έργα ανάπλασης του Ελληνικού

Δίκτυα κοινής ωφέλειας, υπογειοποίηση τμήματος Α. Ποσειδώνος, πεζόδρομοι

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Τον προσεχή Φεβρουάριο του 2022, δηλαδή σε περίπου τρεις μήνες από σήμερα, θα ξεκινήσουν τα πρώτα έργα για την ανάπλαση της έκτασης του πρώην αεροδρομίου του Ελληνικού. Μέχρι το τέλος του έτους αναμένεται να έχουν ανατεθεί τα πρώτα έργα στις εταιρείες που έχουν υποβάλει προσφορές, ώστε να εγκατασταθούν τα αρχικά εργοτάξια κατά τις πρώτες εβδομάδες του 2022. Όπως ανέφεραν χθες τα στελέχη της διοίκησης της Lamda Development, στο πλαίσιο διαδικτυακής παρουσίασης του επενδυτικού σχεδίου της εταιρείας, οι πρώτες εργασίες θα αφορούν τα έργα υποδομής, το πάρκο και το παράκτιο μέτωπο. Υπενθυμίζεται ότι το σύνολο των επενδύσεων της πρώτης φάσης του έργου θα αγγίξει τα 2,5 δισ. ευρώ.

Σύμφωνα με τον κ. Οδυσσέα Αθανασίου, διευθύνοντα σύμβουλο της Lamda Development, «το Ελληνικό ξεκίνησε και έως το 2025 ένα μεγάλο μέρος του θα είναι έτοιμο. Στην πλήρη ανάπτυξη του έργου θα δημιουργηθούν 85.000 θέσεις εργασίας,

Μια ειδική υπόγεια εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων θα καλύπτει τις ανάγκες άρδευσης των χώρων πρασίνου.

ενώ θα προσελκύει 1 εκατ. ξένους επισκέπτες ετησίως».

500 εκατ. ευρώ

Στα έργα υποδομής της πρώτης φάσης του έργου, συνολικού ύψους της τάξεως των 500 εκατ. ευρώ, προβλέπεται η δημιουργία δικτύων κοινής ωφέλειας, μια ειδική υπόγεια εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων για την κάλυψη των αναγκών άρδευσης των χώρων πρασίνου (π.χ. πάρκο κ.τ.λ.), η υπογειοποίηση της Α. Ποσειδώνος, μήκους 1,5 χιλιόμετρου και κόστους 50 εκατ. ευρώ, όπως επίσης και ένα εκτεταμένο δίκτυο διαδρομών, μήκους άνω των 50 χιλιομέτρων. Μεταξύ αυτών ξεχωρίζει ένας πεζόδρομος μήκους 2,5 χιλιομέτρων, ο οποίος θα συνδέει τη Λ. Βουλιαγμένης με το παράκτιο μέτωπο της έκτασης, ενοποιώντας έτσι το βόρειο με το νότιο τμήμα του έργου.

Αντίστοιχα, το πρώτο κτίριο που θα πα-

«**Το Ελληνικό** ξεκίνησε και έως το 2025 ένα μεγάλο μέρος του θα είναι έτοιμο», ανέφερε ο δ.σ. της Lamda Development, Οδυσσέας Αθανασίου. Στην πλήρη ανάπτυξη του έργου θα δημιουργηθούν 85.000 θέσεις εργασίας, ενώ θα προσελκύει 1 εκατ. ξένους επισκέπτες ετησίως.

ραδοθεί προς χρήση, το πρώτο τρίμηνο του 2023, θα είναι το νέο Κτίριο Μετεγκατάστασης Συλλόγων ΑμεΑ, επιφάνειας 11.000 τ.μ. Η κατασκευή του θα ξεκινήσει εντός του 2022, μαζί με τα έργα αναβάθμισης της Μαρίνας του Αγίου Κοσμά και της παραλίας, αλλά και την κατασκευή του Marina Tower, του πύργου των κατοικιών. Αντίστοιχα, το 2023 είναι προγραμματισμένη η έναρξη της κατασκευής του εμπορικού και ψυχαγωγικού πόλου στη Λ. Βουλιαγμένης, που θα περιλαμβάνει το Vouliagmeni Mall και το εμπορικό πάρκο της Trade Estates του ομίλου Φουρλή, όπως επίσης και έναν πύργο μεικτικής χρήσης. Επίσης θα ξεκινήσει και η κατασκευή του Marina Galleria, του πολυτελούς εμπορικού κέντρου στην παραθαλάσσια ζώνη, όπως επίσης και των οικιστικών συγκροτημάτων και βιλών, που προβλέπονται επίσης στο παράκτιο μέτωπο.

Ασφαλώς, κεντρικό ρόλο στην έκταση

του Ελληνικού αναμένεται να διαδραματίσουν και οι πράσινοι χώροι. Αυτοί θα καλύπτουν το 70% της συνολικής έκτασης των 6,2 εκατ. τ.μ., σε μια αντιστροφή της σημερινής πραγματικότητας των αστικών κέντρων της χώρας, όπου η αναλογία είναι 70% κτιριακών όγκων και 30% πρασίνου. Οι χώροι πρασίνου του Ελληνικού θα αφορούν ασφαλώς τα 2.000 στρέμματα του πάρκου του Ελληνικού, μέρος του οποίου θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι το 2025, αποτελώντας ένα από τα μεγαλύτερα παράκτια πάρκα παγκοσμίως.

Το πάρκο θα είναι ανοικτό για το κοινό και μηδενικού περιβαλλοντικού αποτυπώματος, διαθέτοντας πλειάδα τεχνολογικών λύσεων, ώστε να καλύπτει πλήρως τις ανάγκες του σε άρδευση και ηλεκτροδότηση. Μέσα στο πάρκο θα δημιουργηθεί ένα υπερσύγχρονο αθλητικό κέντρο, 250.000 τ.μ., που θα είναι ανοικτό σε όλους τους κατοίκους της Αττικής, ενώ θα έχει τη δυ-

νατότητα να φιλοξενήσει σημαντικές αθλητικές διοργανώσεις. Το κέντρο θα διαθέτει εγκαταστάσεις στίβου, κολύμβησης, ποδοσφαίρου και ενόργανης γυμναστικής, γήπεδο για αθλήματα ρίψεων, αλλά και κλειστό γυμναστήριο, ξενώνας για τη φιλοξενία των αθλητών και ακαδημίες ποδοσφαίρου, μπάσκετ, τένις, beach volley και ενόργανης γυμναστικής.

Γειτονίες 15 λεπτών

Εκτός από το πάρκο, στο Ελληνικό θα δημιουργηθούν επίσης λίμνες, κήποι, κοινόχρηστοι και υπαίθριοι χώροι δραστηριοτήτων. Επίσης, στις οικιστικές ζώνες οι κοινόχρηστοι και κοινωφελείς χώροι θα ξεπερνούν το 50%. Ο σχεδιασμός προβλέπει τη δημιουργία γειτονιών των 15 λεπτών. Αυτό σημαίνει ότι οι κάτοικοι θα έχουν πρόσβαση σε ό,τι χρειάζονται εντός 15 λεπτών, από σχολεία και υποδομές υγείας μέχρι διασκέδαση και καταναλωτικά είδη.

Ξενοδοχεία 5 αστέρων, βίλες και 100 καταστήματα

Το παραλιακό μέτωπο του Ελληνικού εκτείνεται σε έκταση 3,5 χιλιομέτρων, εκ των οποίων ένα χιλιόμετρο θα είναι η παραλία που θα διαμορφωθεί. Εκατέρωθεν αυτής δρομολογούνται η ανάπτυξη του πύργου κατοικιών Marina Tower, μια επένδυση ύψους 250 εκατ. ευρώ, και η ανάπτυξη δύο ξενοδοχείων πολυτελείας 5 αστέρων, στο πλαίσιο της σύμβασης της Lamda με τον όμιλο TEMEΣ της οικογένειας

Κωνσταντακόπουλου. Οι υποδομές θα πλαισιωθούν από παραθαλάσσιες βίλες πολυτελείας, οι οποίες θα φέρουν την επωνυμία των αλυσίδων που θα λειτουργήσουν τα ξενοδοχεία (πιθανές αλυσίδες είναι η Mandarin Oriental και η Rosewood Hotel & Resorts) και θα συνοδεύονται και από πλήρεις ξενοδοχειακές υπηρεσίες. Ταυτόχρονα θα αναπτυχθούν και 27 υπερπολυτελείς βίλες, οι περισσότερες εκ των οποίων έχουν

ήδη προπωληθεί αντί ποσού 283 εκατ. ευρώ, με την μέση τιμή να διαμορφώνεται σε 17.500 ευρώ/τ.μ.

Αξιοσημειώτες είναι και οι δρομολογούμενες επενδύσεις στη Μαρίνα του Αγίου Κοσμά, η οποία θα αναβαθμιστεί και θα πλαισιωθεί από το εμπορικό κέντρο Marina Galleria, συνολικής εκμίσθωσης επιφάνειας 19.000 τ.μ., με το ύψος της επένδυσης να κινείται περίξ των 125 εκατ. ευρώ. Θα

φιλοξενεί 100 καταστήματα, εκ των οποίων 70 θα αφορούν οικίους μόδας και άλλα εμπορικά καταστήματα, ενώ προβλέπονται και 30 σημεία εστίασης, όπως π.χ. εστιατόρια γνωστών σεφ.

Το εμπορικό κέντρο υπολογίζεται ότι θα προσελκύει επτά εκατ. επισκέπτες ετησίως. Το σύνολο του παράκτιου μετώπου του Ελληνικού αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2025.

Προσλήψεις στην Ελλάδα από την Amazon

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ**

Με ταχείς ρυθμούς προχωράει στην ενίσχυση της δραστηριότητάς της στην ελληνική αγορά όπως και στην ευρύτερη περιοχή της Ευρώπης, της Μέσης Ανατολής και της Αφρικής (EMEA) η Amazon Web Services (AWS), έχοντας ιδρύσει γραφείο στην Αθήνα, στις αρχές της χρονιάς, με στόχο την αποτελεσματικότερη υποστήριξη εταιρειών που χρησιμοποιούν το υπολογιστικό νέφος της (AWS Cloud). Αυτό το διάστημα η εταιρεία, που ανήκει στον αμερικανικό κολοσσό ηλεκτρονικού εμπορίου Amazon, επιδιώκει τη στελέχωσή της με νέες ειδικότητες που αφορούν το τμήμα επιχειρηματικής ευφυΐας, έχοντας ως αντικείμενο την επεξεργασία δεδομένων

Ενισχύει τη δραστηριότητά της στην ελληνική αγορά η εταιρεία, που προσφέρει υπηρεσίες προς επιχειρηματικούς πελάτες.

και την παροχή λύσεων προς επιχειρηματικούς πελάτες.

Επίσης, η εταιρεία αναζητεί έμπειρους (senior) αρχιτέκτονες λύσεων που θα συμβάλουν στην αύξηση του αριθμού των πελατών της AWS στην ευρύτερη περιοχή της ανατολικοκεντρικής Ευρώπης, βελτιώνοντας τη χρηστικότητα, την αξιοπιστία και την ασφάλεια των συστημάτων της. Πρόκειται για σύνθετες, αλλά καλοπλη-

Η Amazon Web Services ίδρυσε γραφείο στην Αθήνα, στις αρχές της χρονιάς, με στόχο την αποτελεσματικότερη υποστήριξη εταιρειών που χρησιμοποιούν το υπολογιστικό νέφος της.

ρωμένες ειδικότητες στην πληροφορική, οι οποίες είναι απαραίτητες στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών από την Amazon Web Services προς επιχειρήσεις (B2B), όπως οι Beat, Deepsea Technologies, Qivos, Spitogatos, Voiceland, Wind Ελλάς, Workathlon, Χρυσή Ευκαιρία και φορείς του Δημοσίου.

«Καθώς οι πελάτες μας στη χώρα αυ-

ξάνονται, αποφασίσαμε να ανοίξουμε γραφείο στην Αθήνα για την καλύτερη εξυπηρέτηση των νέων πελατών που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες της Amazon Web Services για να καινοτομήσουν, να μειώσουν τα κόστη των πληροφοριακών συστημάτων τους και να αναπτυχθούν εκμεταλλευόμενοι τις δυνατότητες του υπολογιστικού νέφους (cloud)», είχε αναφέρει τον περασμένο Ιανουάριο ο επικεφαλής Κεντρικής και Ανατολικής

Ευρώπης της Amazon Web Services, Przemek Szuder, κατά την έναρξη λειτουργίας των γραφείων της εταιρείας στην Αθήνα. Όπως έχει ακόμη σημειώσει ο Szuder, τα τελευταία χρόνια, καταγράφεται μια ταχεία υιοθέτηση της χρήσης του υπολογιστικού νέφους της AWS στην Ελλάδα. Στο πλαίσιο αυτό, «μέσω του ελληνικού γραφείου, θα είμαστε σε θέση να παρέχουμε ακόμη καλύτερη υποστήριξη στους πελάτες μας και να συνεχίσουμε να βοηθούμε τις ελληνικές επιχειρήσεις να προωθούν την καινοτομία, διατηρώντας παράλληλα υψηλά επίπεδα αξιοπιστίας και ασφάλειας», έχει επισημάνει. Κατά τον ίδιο, «το ψηφιακό νέφος έχει καταστεί ο βασικός μοχλός επιχειρηματικότητας και η νέα κανονικότητα, καθώς εταιρείες κάθε μεγέθους και σχήματος αναπτύσσουν νέες εφαρμογές στο cloud ως προεπιλογή, και επιδιώκουν να μετεγκαταστήσουν όσο περισσότερες από τις υπάρχουσες εφαρμογές τους όσο το δυνατόν πιο γρήγορα».

Την ίδια στιγμή, η γενική συνέλευση της συνδεδεμένης εταιρείας Amazon Data Services Greece με έδρα το Χαλάνδρι και αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών καταχώρισης και αποθήκευσης δεδομένων στον όμιλο Amazon προχώρησε, πριν από μερικές ημέρες, στην εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου. Συγκεκριμένα, πρόεδρος είναι ο Τόνι φαν ντερ Μπέργκε και μέλη οι Ντουράβ Σόκρακ και Ερίκ Γκράους. Κατά τη χρήση του 2020, η Amazon Data Services αύξησε σημαντικά τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών σε 707,3 χιλ. ευρώ από 222 χιλ. ευρώ, εμφανίζοντας αποτελέσματα προ φόρων 36 χιλ. ευρώ από 10,5 χιλ. ευρώ το 2019.

Ηλεκτροσόκ, παρά την επιδότηση ρεύματος

Μεγάλη επιβάρυνση για νοικοκυριά και επιχειρήσεις, καθώς οι τιμές στη χονδρεμπορική αγορά συνεχίζουν να καλπάζουν

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Βαρύς θα είναι ο λογαριασμός της ενεργειακής κρίσης για τα ελληνικά νοικοκυριά ακόμη και μετά τον διπλασιασμό της επιδότησης ρεύματος, καθώς η δυναμική της παρατεταμένης «κούρασης» ανατιμήσεων όλων των ενεργειακών προϊόντων ανατρέπει τα κυβερνητικά μέτρα αναχαίτισης. Οι λογαριασμοί άλλωστε που έφτασαν σε πολλούς καταναλωτές μέσα στο πρώτο δεκαήμερο του Νοεμβρίου και αφορούν καταναλώσεις μέχρι και τον Οκτώβριο δεν αφήνουν περιθώρια εφησυχασμού.

Δύσκολος χειμώνας

Οι μεγάλες αυξήσεις έπονται, καθώς οι τιμές στη χονδρεμπορική αγορά ρεύματος συνεχίζουν να καλπάζουν, ο χειμώνας είναι μπροστά και οι κρατικές επιδοτήσεις δεν φτάνουν να καλύψουν τις αυξημένες δαπάνες για θέρμανση, είτε πρόκειται για χρήση ηλεκτρικών συσκευών είτε για φυσικό αέριο και πετρέλαιο. Καλό για το πορτοφόλι του κάθε καταναλωτή θα είναι να το σκεφθεί πολλές φορές πριν ανάψει τον διακόπτη κάποιας ηλεκτρικής συσκευής, τότε θα πατήσει το κουμπί του καυστήρα και πόσες ώρες θα τον αφήσει ανοικτό, αλλά και τότε θα βγάλει το αυτοκίνητο από το γκαράζ. Μια ματιά στην πορεία των τιμών ρεύματος, φυσικού αερίου, πετρελαίου θέρμανσης, κίνησης και βενζίνης από τις αρχές του έτους μέχρι και σήμερα αρκεί για να μας πείσει πόσο αναγκαία είναι τουλάχιστον για τους χειμερινούς μήνες, και καιρού επιτρέποντος φυσικά, η ενεργειακή εξοκονόμηση.

Το συνολικό κόστος του φυσικού αερίου (ανταγωνιστικό, ρυθμιζόμενο και φόροι) το διάστημα Ιανουαρίου έως 10 Νοεμβρίου για τους οικιακούς καταναλωτές αυξήθηκε κατά 197,6%, ως αποτέλεσμα της αύξησης κατά 481,4% το ίδιο διάστημα της τιμής στις διεθνείς αγορές. Το συνολικό κόστος ρεύματος έχει επιβάρυνθεί με αύξηση κατά 119,67%, ως αποτέλεσμα της αύξησης

Η επέκταση των επιδοτήσεων για το α΄ δίμηνο του 2022 δείχνει αναπόφευκτη, διότι οι διεθνείς τιμές δεν εμφανίζουν αποκλιμάκωση.

της τιμής στη χονδρεμπορική αγορά κατά 235,6%. Κατά 36% έχει αυξηθεί από τις αρχές του έτους το πετρέλαιο θέρμανσης, κατά 30% το πετρέλαιο κίνησης και κατά 23% η αμόλυβδη βενζίνη.

Επέκταση των μέτρων

Από τον Σεπτέμβριο που ανακοινώθηκαν τα πρώτα μέτρα στήριξης μέχρι και σήμερα η κυβέρνηση υποχρεώθηκε να προχωρήσει σε δύο αναθεωρήσεις για να περιορίσει την «ψαλίδα» της επιβάρυνσης από τις αυξήσεις στο ρεύμα, με τα συναρμόδια κυβερνητικά επιτελεία να επαναξιολογούν σε μηνιαία βάση τα δεδομένα για να παρέμβουν εκ νέου εάν χρειαστεί το διάστημα Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου. Βέβαια θεωρείται εξόλλου η επέκταση των μέτρων τουλάχιστον για το πρώτο δίμηνο του νέου έτους, καθώς δεν διαφαίνεται αποκλιμάκωση των τιμών, εξέλιξη που θα δυσκολέψει ιδιαίτερας το στοιχείο της αναχαίτισης των αυξήσεων, δεδομένου ότι οι διαθέσιμοι πόροι από τον πλειστηριασμό των δικαιωμάτων εκπομπών ρύπων εξαντλούνται και η όποια πρόσθετη επιδότηση θα πρέπει να χρηματοδοτηθεί από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Μέχρι στιγμής από τους ρύπους έχουν διασφαλισθεί 620 εκατ. ευρώ, ποσό που προοριζόταν για τον ΕΛΑΠΕ και θα κατευθυνθεί στον λογαριασμό του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης για την οριζόντια επιδότηση των λογαριασμών ρεύματος οικιακών καταναλωτών και επιχειρήσεων χαμηλής τάσης. Η επιδότηση αφορά μέχρι και 300 κιλοβατώρες τον μήνα, κατανόληση που καλύπτει ένα μέσο νοικοκυριό,

η οποία από τα 9 ευρώ τον μήνα τον Σεπτέμβριο αυξήθηκε σε 18 ευρώ για την κατανάλωση του Οκτωβρίου και 39 ευρώ τον μήνα για τις καταναλώσεις Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου αντίστοιχα, ακολουθώντας, αν και από απόσταση, τον ρυθμό αύξησης της χονδρεμπορικής τιμής ρεύματος.

Πορεία τιμών καυσίμων και ηλεκτρικού ρεύματος

ΜΕΣΕΣ ΤΙΜΕΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΓΙΑ ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

	1 Ιαν. 2021	10 Νοεμ. 2021	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΑΜΟΛΥΒΔΗ	€1,437	€1,772	23%
DIESEL ΚΙΝΗΣΗΣ	€1,167	€1,514	30%
DIESEL ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ	€0,853	€1,161	36%
ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ BRENT	\$51,80	\$82,90	60%

ΡΕΥΜΑ	Ιαν. 2021 €/kWh	Νοεμ. 2021 €/kWh	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
Κόστος χονδρεμπορικής αγοράς ρεύματος για καταναλωτές χαμηλής τάσης	€0,073	€0,245	235,6%
Ανταγωνιστικό κόστος ηλεκτρικής ενέργειας/kWh	€0,083	€0,255	207,2%
Συνολικό κόστος ρεύματος/kWh (ανταγωνιστικό + ρυθμιζόμενο + φόροι)	€0,1525	€0,335	119,67%
ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ			
Κόστος Φ/Α στις διεθνείς αγορές (TTF)	€0,01634	€0,095	481,4%
Ανταγωνιστικό κόστος Φ/Α/kWh	€0,025	€0,105	320%
Συνολικό κόστος ΦΑ/kWh (ανταγωνιστικό + ρυθμιζόμενο + φόροι)	€0,042	€0,125	197,6%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Δυσβάσταχτο το κύμα ακρίβειας για 8 στους 10 εργαζομένους

Αντιμέτωπη με ένα νέο, επικίνδυνο κύμα αστάθειας βρίσκονται έπειτα από δέκα χρόνια λιτότητας η ελληνική οικονομία, σύμφωνα με τη ΓΣΕΕ. Μάλιστα, η συνοπτική διεξήγηση έρευνα που δείχνει ότι περισσότερο από 8 στους 10 εργαζομένους θεωρούν δυσβάσταχτη την επιβάρυνση από τις αυξήσεις στις τιμές των ενέργειας αλλά και των βασικών καταναλωτικών αγαθών, και ζητεί την άμεση υλοποίηση ενός μείγματος παρεμβάσεων ώστε να προστατευθεί στον μέγιστο δυνατό βαθμό

το βιοτικό επίπεδο μισθωτών και κυρίως των χαμηλότερα αμειβομένων. Η συνομοσπονδία κρούει τον κώδωνα του κινδύνου, επισημαίνοντας ότι η διάρκεια της ακρίβειας και η μη αντιστάθμισή της με αποτελεσματικές παρεμβάσεις και μέτρα προστασίας του διαθέσιμου εισοδήματος (αυξήσεις σε μισθούς και κατώτατα ημερομίσθια, καθώς και μείωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης) θα οδηγήσουν σε συρρίκνωση της εγχώριας ζήτησης, ενώ θα αυξήσουν την πιθανότητα εκδήλωσης

«Καμπανάκι» από τη ΓΣΕΕ για τις αυξήσεις σε ενέργεια και βασικά είδη διατροφής.

φαινομένων στασιμοληθωρισμού. Ακρως απαισιόδοξοι εμφανίζονται άλλωστε και οι συμμετέχοντες στην έρευνα που διεξήχθη μέσω της ALCO. Η συντριπτική πλειονότητα των εργαζομένων, το 85%,

δηλώνει ότι θα έχει πολύ μεγάλη (49%) ή μεγάλη επιβάρυνση (36%) από τις αυξήσεις στις τιμές της ενέργειας και των βασικών ειδών διατροφής, και μόλις το 14% εκτιμά ως «μικρή» ή «πολύ μικρή» την επιβάρυνση. Μάλιστα, τα ποσοστά διαφοροποιούνται όταν συγκριθούν με το ύψος του εισοδήματος των ερωτωμένων. Έτσι, οι εργαζόμενοι που δηλώνουν μηνιαία αμοιβή έως 500 ευρώ λένε κατά 100% ότι αναμένουν πολύ μεγάλη επιβάρυνσή τους. Αντίθετα, όσοι δηλώνουν μηνιαία αμοιβή από 1.500

ευρώ και πάνω σε ποσοστό 19% αναφέρουν ότι αναμένουν πολύ μεγάλη επιβάρυνση και σε 54% μεγάλη επιβάρυνση. Ως το αποτελεσματικότερο μέσο για την προστασία του βιοτικού τους επιπέδου από τις ανατιμήσεις, το 48% επιλέγει την αύξηση του μισθού και του κατώτατου μισθού, το 43% τη μείωση των ειδικών φόρων και των φόρων κατανάλωσης, ενώ μόλις το 3% επιλέγει τη λύση των επιδομάτων.Στους μισθωτούς με εισόδημα έως 1.000 ευρώ, το 57% δηλώνει ότι το αποτελεσματικότερο μέτρο

είναι η αύξηση των μισθών και του κατώτατου μισθού. Αντίστοιχα, το 39% θεωρεί ότι το πιο αποτελεσματικό μέτρο είναι η μείωση των ειδικών φόρων και των φόρων κατανάλωσης. Στους μισθωτούς με εισόδημα από 1.001 έως 1.500 ευρώ, το 42% εκτιμά ότι το αποτελεσματικότερο μέτρο για την προστασία του βιοτικού τους επιπέδου από τις ανατιμήσεις είναι η αύξηση των μισθών και του κατώτατου μισθού και το 53% ότι είναι η μείωση των ειδικών φόρων και των φόρων κατανάλωσης.

Μέρος της λύσης η διύλιση για ΕΛΠΕ, «γυρίζουν την πλάτη» στην εξόρυξη

Με τη διαδικασία του εταιρικού μετασχηματισμού να ολοκληρώνεται στο τέλος του έτους και την κερδοφορία στο γ΄ τρίμηνο να επιστρέφει στα προ κρίσης επίπεδα, τα ΕΛΠΕ μπαίνουν σε τροχιά δυναμικής ανάπτυξης σε όλο το φάσμα δραστηριοτήτων τους από τη διύλιση μέχρι τις ΑΠΕ, με όχημα τον στρατηγικό σχεδιασμό «Vision 2025» που καρτιστίστηκε για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της ενεργειακής μετάβασης και θα αναπροσαρμόζεται συνεχώς στα νέα δεδομένα. Εκτίμηση της διοίκησης των ΕΛΠΕ είναι ότι στη διαδικασία της ενεργειακής μετάβασης εμπλέκεται και ο κλάδος της διύλισης και όχι μόνο αυτός των ΑΠΕ. «Πρέπει να κρατήσουμε στη μεταβατική περίοδο όλα τα όπλα που έχουμε. Και η διύλιση είναι μέρος της λύσης, αλλά δεν είναι η ίδια διύλιση που είχαμε. Έχει υδρογόνο, δέσμευση διοξειδίου, βιοκαύσιμα, έχει βιώσιμα αεροπορικά καύσιμα. Ο κλάδος αυτός αφού προσαρμοστεί θα μείνει σημαντικό ως για πολλά χρόνια», σύμφωνα με τον διευθύνοντα σύμβουλο του ομίλου, Ανδρέα Σιάμιοτη. Σε αντίθεση με τη διύλιση, ο όμιλος των ΕΛΠΕ φαίνεται οριστικά να «γυρνάει την πλάτη» στους υδρογονάνθρακες. Μετά την επιστροφή στο Δημόσιο των αδειών έρευνας στις χερσαίες περιοχές της Αρτας, της Πρέβεζας και της Β.Δ. Πελοποννήσου, σύμφωνα με την ενημέρωση του κ. Σιάμιοτη προς τους αναλυτές, τον Οκτώβριο κοινοποιήθηκε στην ΕΔΕΥ και η πρόθεση για επιστροφή της παραχώρησης στη θαλάσσια περιοχή του Πατράϊκού Κόλπου. Η παραμονή τους στις περιοχές δυτικά και βορειοδυτικά της Κρήτης θα εξαρτηθεί ουσιαστικά από τις προθέσεις της Exxon και της Total. σε αυτές τις παραχωρήσεις.

Τη διοίκηση των ΕΛΠΕ προβληματίζει η παγκόσμια ενεργειακή κρίση που συνεχίζεται και επιπράζει σημαντικά τον κλάδο αλλά και την ομαλή ενεργειακή μετάβαση, όπως χαρακτηριστικά τόνισε

Τον Οκτώβριο κοινοποιήθηκε η πρόθεση των ΕΛΠΕ για επιστροφή της παραχώρησης στη θαλάσσια περιοχή του Πατράϊκού Κόλπου. Η παραμονή τους στις περιοχές δυτικά και βορειοδυτικά της Κρήτης θα εξαρτηθεί ουσιαστικά από τις προθέσεις της Exxon και της Total.

Ανοιχτό το ενδεχόμενο εξόδου από το χαρτοφυλάκιο της ΔΕΠΑ Εμπορίας, ακόμη και αν δεν προχωρήσει η ιδιωτικοποίηση.

στην τηλεδιάσκεψη με τους αναλυτές κατά την παρουσίαση των αποτελεσμάτων εννεαμήνου ο κ. Σιάμιοτης. Εξέφρασε μάλιστα την ανησυχία του για το ενεργειακό κόστος, το οποίο αντιστάθμιζε ένα σημαντικό μέρος της λειτουργικής κερδοφορίας του γ΄ τριμήνου, το οποίο χαρακτηρίσε το καλύτερο των τελευταίων ετών, σημειώνοντας ότι σε αυτό συνέβαλαν η βελτίωση των περιθωρίων διύλισης, οι πολύ καλές λειτουργικές επιδόσεις και η

ανάκαμψη της ζήτησης. Ο διευθύνων σύμβουλος των ΕΛΠΕ, στο περιθώριο της παρουσίασης των οικονομικών αποτελεσμάτων του ομίλου, αναφέρθηκε και στις εξελίξεις στον ενωτέρτο τομέα της ενέργειας επικεντρώνοντας στα κυβερνητικά μέτρα κοινωνικής στήριξης και στον ρόλο της ΔΕΗ. «Είναι σαφές ότι ζούμε πρωτόγνωρες καταστάσεις διεθνώς στις τιμές της ενέργειας.

Αυτή η κατάσταση προέρχεται από ένα συνδυασμό γεωπολιτικών παραγόντων, συνέπειες της κλιματικής κρίσης και της απότομης αύξησης της ζήτησης για ενέργεια μετά τα lockdowns του κορωνοϊού, την ώρα που η προσφορά είχε θέματα να ανταποκριθεί. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον είναι λογικό να υπάρχουν κρατικές πρωτοβουλίες με στόχο την αντιστάθμιση μιας προσωρινής στρέβλωσης και των συνεπειών της κρίσης σε επίπεδο καταναλωτή. Η Ελλάδα όπως και οι άλλες χώρες της Ε.Ε. προσπαθούν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα με μια σειρά από μέτρα. Σημαντικό θέμα παραμένει ο εκτιμώμενος χρόνος διάρκειας των μέτρων αυτών, ούτως ώστε να μη δημιουργήσουν συνθήκες άλλων στρεβλώσεων».

Μιλώντας, εξάλλου, στους αναλυτές ο κ. Σιάμιοτης ανακοίνωσε τη διανομή στους μετόχους το 2022 του ήμισυ του τιμήματος που θα εισπράξουν τα ΕΛΠΕ από την πώληση του μεριδίου τους στη ΔΕΠΑ Υποδομών, δηλαδή των 128 εκατ. από το σύνολο των 256 εκατ. ευρώ. Αφώς επίσης ανοικτό το ενδεχόμενο εξόδου από το χαρτοφυλάκιο της ΔΕΠΑ Εμπορίας, ακόμη και στην περίπτωση που δεν προχωρήσει η ιδιωτικοποίηση που είναι εδώ και μήνες «παγωμένη» και μέσω της οποίας τα ΕΛΠΕ διαθέτουν το 35% που κατέχουν στην εταιρεία.

Τα συγκρίσιμα ΕΒΙΤΔΑ των ΕΛΠΕ το γ΄ τρίμηνο του έτους ανήλθαν στα 125 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 90% σε σχέση με πέρυσι και κατά 58% έναντι του προηγούμενου τριμήνου.

Εεκίνησε η αποπληρωμή των χρεών της πανδημίας ύψους 2,26 δισ. ευρώ

«Ξεπαγώνουν» στο τέλος του έτους οι οφειλές που είχαν συσσωρευτεί, ύψους 2,26 δισ. ευρώ, από τον Μάρτιο του 2020 έως και τον Ιούλιο του 2021 και τις οποίες θα πρέπει να αποπληρώσουν περισσότεροι από 800.000 φορολογούμενοι που επλήγησαν από την πανδημία. Οι φορολογούμενοι έχουν τη δυνατότητα είτε να αποπληρώσουν τα χρέη τους εφάπαξ είτε να ενταχθούν στην ενυπόχλη ρύθμιση των 36 άτοκων ή 72 έντοκων δόσεων. Η πλατφόρμα της ΑΑΔΕ έχει ήδη ανοίξει για όσους επιθυμούν να ξεκινήσουν να πληρώνουν τα χρέη τους, ενώ η προθεσμία ένταξης λήγει στις 31 Δεκεμβρίου.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΑΑΔΕ, ήδη έχουν ενταχθεί στη ρύθμιση περισσότεροι από 12.000 φορολογούμενοι, εκ των οποίων οι 5.500 επέλεξαν τις 36 άτοκες δόσεις, ενώ οι υπόλοιποι θα αποπληρώσουν τα χρέη τους σε περισσότερες δόσεις, οι οποίες ωστόσο είναι έντοκες. Οι 12.000 έχουν ήδη πληρώσει την πρώτη δόση, ενώ η δεύτερη δόση θα πρέπει να καταβληθεί μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου.

Όπως προβλέπει η νομοθεσία, προκειμένου κάποιος να υπαχθεί στην ενυπόχλη ρύθμιση θα πρέπει να έχει τακτοποιήσει προηγούμενα χρέη καθώς και να εξοφλούνται χρέη που δημιουργούνται στο εξής. Η ελάχιστη μηνιαία δόση ανέρχεται στα 30 ευρώ για οφειλές έως 1.000 ευρώ και 50 ευρώ για οφειλές άνω των 1.000 ευρώ. Στη ρύθμιση έως και 72 δόσεις εντάσσονται:

α) Οφειλές προς τις φορολογικές αρχές που έχουν βεβαιωθεί από 1.3.2020 έως 31.7.2021.

β) Βεβαιωμένες οφειλές για τις οποίες έχει χορηγηθεί παράταση προθεσμίων καταβολής και η αναστολή εισπράξεως έως και τις 31.12.2021 στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των επιπτώσεων της COVID-19.

Η αίτηση για υπαγωγή σε πρόγραμμα ρύθμισης 36 άτοκων ή 72 έντοκων μηνιαίων δόσεων υποβάλλεται ηλεκτρονικά

Η προθεσμία ένταξης στη ρύθμιση λήγει στις 31 Δεκεμβρίου. Πρόκειται για χρέη που δημιουργήθηκαν από τον Μάρτιο του 2020 έως και τον Ιούλιο του 2021 και αφορούν 800.000 φορολογούμενους που επλήγησαν από την πανδημία.

Στη ρύθμιση έχουν ήδη ενταχθεί πάνω από 12.000 φορολογούμενοι οι οποίοι έχουν καταβάλει την πρώτη δόση.

μέχρι και τις 31.12.2021 μέσω διαδικτυακής εφαρμογής για όλες τις περιπτώσεις που αυτό υποστηρίζεται τεχνικά.

Στη ρύθμιση μπορούν να υπαχθούν, ειδικότερα, οφειλές βεβαιωμένες στις ΔΟΥ και στα ελεγκτικά κέντρα που κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης δεν τελούν σε καθεστώς άλλης ρύθμισης και έχουν βεβαιωθεί κατά το διάστημα από 1.3.2020 έως 31.7.2021. Η υπαγωγή στη ρύθμιση είναι εφικτή εφόσον πληρούνται ένα από τα ακόλουθα κριτήρια:

1. Οφειλές φυσικά πρόσωπα επιτηδεύματες, νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που επλήγησαν λόγω των μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19.

2. Εφόσον πρόκειται για οφειλές φυσικά πρόσωπα μη επιτηδεύματες:

• Η σύμβαση εργασίας τους να είχε ανασταλεί για οποιοδήποτε χρονικό διά-

στημα κατά την περίοδο από 1.3.2020 έως 31.7.2021 λόγω της πανδημίας.

• Να έλαβαν αποζημίωση ειδικού σκοπού.

• Να εντάχθηκαν στον μηχανισμό ενίσχυσης «Συν-Εργασία».

• Να έχουν εισπράξει αναγκαστικά μειωμένο μίσθωμα για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα από 1.3.2020 έως 31.7.2021 και να έχουν αποζημιωθεί κατοπιν ελέγχου των δηλώσεων «COVID-19».

• Να ήταν εγγεγραμμένοι στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ οποιοδήποτε διάστημα από 1.3.2020 έως 31.7.2021. Στη ρύθμιση υπάγεται υποχρεωτικά το σύνολο των βεβαιωμένων και ληξιπρόθεσμων οφειλών στις ΔΟΥ και στα ελεγκτικά κέντρα που κατά τον χρόνο ρύθμισης τις αιτήσεις δεν τελούν σε καθεστώς άλλης ρύθμισης και έχουν βεβαιωθεί κατά το διάστημα από 1.3.2020 έως 31.7.2021. Δηλαδή, μπορούν να ρυθμιστούν σε έως και 72 μηνιαίες δόσεις όλες οι αρρρυθμίες οφειλές προς τη φορολογική διοίκηση που βεβαιώθηκαν κατά τη χρονική περίοδο από τον Μάρτιο του 2020 έως και τον Ιούλιο του 2021 αλλά δεν κατέστη δυνατό να εξοφληθούν εμπρόθεσμα.

Εξι συνεδριάσεις στο «κόκκινο» συμπλήρωσε το Χρηματιστήριο

Ο Γενικός Δείκτης υποχώρησε 0,07% και διαμορφώθηκε στις 909,99 μονάδες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Προσπάθεια αλλά δεν κατάφερε να βάλει
φρένο στην πτώση του Χρηματιστηρίου Αθηνών, που πλέον μετράει έξι συνεδριάσεις στην
στον «κόκκινο», με τον Γενικό Δείκτη να η
ποκαρπίει κάτω από τις 910 μονάδες, αν και
ενδοσυνεδριακά σκαρφαλώσει έως και
920 μονάδες, τη στιγμή που το κλίμα στις
ευρωπαϊκές αγορές ήταν επίσης επιφυλα-
κτικό, με τους επενδυτές να αξιολογούν τα
οικονομικά στοιχεία που δημοσιεύθηκαν
καθώς και τα εταιρικά αποτελέσματα εννε-
μήνιου. Χαρακτηριστικά τις χρεώσεις συ-
νεδριάσεων ήταν η έντονη μεταβλητότητα,
το ισχυρό ριμπαίνουν των τραπεζικών με-
τοχών καθώς και η εκτόξευση του τζίρου στο
λόγω και των συναλλαγών στη ΑΕΗ. Οπως
επισημαίνει ο Νίκος Καυκάς, υπεύθυνος δι-
ημήσιου ανάλυσης της Depolas Investment
Services, η συνολική εικόνα των Χ.Α. δεν
έχει διαφοροποιηθεί, αλλά αυξάνονται τα
εκτιμώμενα όρια τιμών του επόμενου δια-
στηματός λόγω ενδεχόμενης αύξησης της

Ο τζίρος εκτινάχθηκε στα 306,16 εκατ. με τα 234 εκατ. ευρώ να αφορούν τη ΔΕΗ.

μεταβλητότητας. Ητοι, πιθανολογεί ότι ο Γενικός Δείκτης θα διαπραγματεύεται μεταξύ των 950 και 870 μονάδων.

Έτσι, πιο αναλυτικά, ο Γενικός Δείκτης έλασε με πτώση 0,07% στις 909,99 μονάδες, ενώ ο τίτλος διαμορφώθηκε στα 306,16 εκατ. ευρώ, με τα 234 εκατ. ευρώ να αφορούν την ΔΕΗ. Ο δείκτης ψηλότες κεφαλαιοποιήσις υποχώρησε στα 0,05% στις 2.191,18 μονάδες, ενώ ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποιήσις καταγράφει απώλειες 0,17%, κλείνοντας στις 1.509,52 μονάδες. Ο τραπεζικός δείκτης της πρωταγωνίστηκε με κέρδη 1,42% στις 591,54 μονάδες, με την Εθνική Τράπεζα να υπερπαοιδεί στο +2,99%, την Eurobank να κλείνει στο +1,27%, την Τράπεζα Πειραιώς στο

Χαρακτηριστικά της χθεσινής συνεδρίασης ήταν η έντονη μεταβλητότητα και το ισχυρό ριμπάουντ των τραπεζικών μετοχών.

+0,91% και την Alpha Bank στο +0,82%.

Στα μη τραπεζικά blue chips, ανοδικά ξεχώρισαν η Coca-Cola (+1,77%) και η ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή (+1,37%), ενώ πιέσεις άνω του 2% δέχθηκαν Motor Oil και Ελλάκτωρ.

Σημειώνεται πως χθες εισοδηχθούν στο 150.000.000 νέες κοινές ονομαστικές μετοχές της ΔΕΗ (η οποία έκλεισε στο -0,96%), ονομαστικές αξίας 2,48 ευρώ η κάθε μία, που εκδόθηκαν λόγω αύξησης του μετοχικού της κεφαλαίου που πραγματοποιήθηκε. Οι προσδοκίες για σημαντική αύξηση του αριθμού των μετοχών του δείκτη MSCI Standard Greece δεν εκπληρώθηκαν, αφού παρούσα φάση, με τον αριθμό να προσεγγίζεται μόνο κατά μία, τη ΔΕΗ, όπως

σκολιάζει ο Δημήτριος Τζάνας, διευθυντής επικοινωνίας της «Κύκλος Χρηματοπιστωτική». Η αγορά, όπως προσθέτει, θεωρεί πιθανό ότι θα απαιτηθεί μια ακόμη ΑΜΚΤ τράπεζας: η Εθνική, παρά τις επισημίες διαφύσεως, για να συμπεριληφθεί και αυτή στον δείκτη καθώς η υψηλή μετοχική συμμετοχή του ΤΧΣ σε συνδυασμό με την ποιότητα των ιδίων κεφαλαίων της λόγω της υψηλής συμμετοχής του αναβαλλόμενου φόρου, συνιστούν πιθανότητα τους λόγους που δεν επέτρεψαν τώρα την προσθήκη της.

Ετσι, ο Γενικός Δείκτης δεν μπόρεσε να προσεγγίσει στην παρούσα φάση τις 930 μονάδες, κινούμενος πάλι σε στενό εύρος λίγο πάνω από τις 900 μονάδες, προσπερ-

νώντας τις θετικές εκτιμήσεις για την ανάπτυξης της Ελλάδας φέτος και τις ικανοποιητικές επιδόσεις αρκετών εταιρειών στα αποτελέσματα εννεαμήνου.

Παράλληλα, όπως σημειώνει ο κ. Τζάνας, τα θεσμικά χαρτοφύλλακια επιστρέφουν με επιλεκτικές τοποθετήσεις σε δεικτοβαρείς τίτλους με τη ρευστότητα που δημιουργήσαν για να συμμετάσχουν στην ΑΜΚ της ΔΕΗ. Η θετική επισημολογία της Moody's για την Ελλάδα το βράδυ της Παρασκευής συνιστά πιθανόν την τελευταία φετινή ευκαιρία για ενδεχόμενη ανδοτική κίνηση του Χ.Α. σε επίπεδα που θα διαμορφώσουν υψηλή επιδόση για το 2021, πάνω δηλαδή από τις 930 μόνδες.

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

(Πηγή: Reuters)

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες

Ποινή από το κλειστό

Με.%

3M COMPANY

183.37

0.0327

ALCO COMP

48.01

-5.1748

ALLEGHANY CRP

693.72

-0.0058

ALTRIA GROUP

44.705

-1.0951

AMGEN

3542.225

-0.0974

AMER EXPRESS C

181.84

-0.7044

AMER INTL GROU

57.6

-0.8435

APPLE INC

151.102

0.7347

BANK OF AMERIC

47.223

0.3677

BAXTER INTL IN

79.495

-0.0691

BOEING CO

227.5721

-2.3673

BRISTOL MYERS

59.515

-0.1761

CAMPBELL SOUP

41.51

-0.5272

CATERPILLAR IN

206.374

-0.6608

CIGNA CORP

219.37

1.7817

CHEVRON

117.9

0.9245

CISCO SYSTEMS

57.25

-0.0349

CITIGROUP

68.1

-0.931

CERVECIERAS

18.22

-7.2729

COCA-COLA CO

56.42

-0.3532

COLGATE PALMOL

78.08

-0.281

DANAOS CORP

71.76

-0.7881

DIANA SHIPPING

4.41

-5.3648

DOW INC

59.09

-1.3852

DUPONT DE NMOUT

78.075

-0.8823

ENTERGY CP

105.63

0.5617

EXXON MOBIL

65.325

1.4836

FEDEX CORP

253.45

0.4558

FORD MOTOR CO

19.78

-0.4028

INTL BUS MACHI

118.89

0.0168

GENERAL DYNAMI

199.75

-0.6565

GENERAL ELEC C

103.2475

-3.2085

GOLDM SACHS GR

404.46

-0.0865

HALLIBURTON CO

23.795

1.688

HARTFORD FINL

71.54

-1.0922

HP INC

31.435

0.2711

HOME DEPOT INC

393.71

0.6984

INTEL CORP

50.79

0.934

JOHNSON JOHNSO

163.11

-0.2507

JPMORGAN CHASE

165.87

-0.4143

LAZARD

47.11

0.1062

MC DONALD'S COR

252.54

-0.1581

MERCK & CO

84.17

0.5735

MICROSOFT CP

340.034

1.1795

3M COMPANY

183.39

0.0436

MORGAN STANLEY

101.065

0.8532

NIKE INC CL B

172.24

2.0077

NORFOLK SOUTHE

276.26

0.3123

PFIZER INC

49.865

0.433

PROCTER & GAMB

147.53

0.0882

ROCKWELL AUTOM

341.91

2.0444

SCHLUMBERGER L

33.155

1.3295

SOUTHERN

62.315

0.1849

STEALTHGAS

2.7313

-1.0399

SUNOVIS ENERGY

8.37

-0.2384

UNISYS CORP

20.44

0.147

UNITEDHEALTH G

452.38

0.3505

US BANCORP

60.835

0.6202

VERIZON COMMS

52.1601

-0.4578

WALT DISNEY CO

159.03

0.3787

WELLS FARGO &

50.56

-2.108

WALMART INC

143.08

-1.6017

London/Λονδίνο

(Σε νένες)

Εταιρείες

Χθες

Με.%

ANGLO AMERICAN

2841.5

-0.298

A.B.FOOD

1988.70414

-2.695

ADMIRAL GRP

2973

-0.603

ASHTADE GRP

6340

-0.596

ANTOFAGASTA

1449

-1.473

AVIVA

398.9

-0.025

ASTRAZENECA

8926

-0.481

BABCOCK INTL

315.1

-1.777

BAC SYS.

563.6

-1.261

BARCLAYS

197.24

-0.112

BRAMER.TOB.

2593.5

-0.974

BARRATT DEVEL.

683

-0.292

BERKELEY GPHL

4293

-0.395

BRJ.LAND

533.4

3.092

BUNZL

2789

-0.747

BP

343.3

0.878

BURBERRY GRP

1965

0.679

BT GROUP

166.6

1

COCACOLA HBC A

2573

0

CARNIVAL

1459.4

-2.836

CENTRICA

67.48

2.15

COMPASS GROUP

1531.34091

-0.196

CAPITA GROUP

46.9391

-1.056

CRH

3754

-0.239

DCC

6026

-1.018

DIAGEO

3901.78

1.192

DIRECT LINE

272.7

-1.196

EXPERIAN

3512

0.92

EASVJET

590

-1.461

FRESNILLO

972.67483

0.769

GLENCORE

359.65

0.428

GLAXOSMITHKLIN

1558

-1.852

HIKMA

2334

-1.352

HAMMERSON

31.12

-0.702

HARGREAVES LS

1533.5

-0.519

HSBC HLDGS.UK

440

0.756

INTL CONSOL AI

160.42

-1.562

INTERCON. HOTE

5002

0.239

3I GRP

1446.5

0.138

IMBRANDS

1570

-1.815

INTERTEK GROUP

5270

2.809

ITV

124.85

-0.797

JOHNSON MATTHE

2332

0.172

KINGFISHER

337.7

-0.881

LAND SECS.

736.4

3.689

LEGAL&GEN.

293.35209

-0.17

LLOYDS GRP.

49.97

0.685

MARKS & SP.

25307

-1.735

MONDI

1843

-0.298

NATIONAL GRID

974.4

-0.733

NEXT

8192

-0.512

PROVIDENT FINL

374.4

-0.584

PRUDENTIAL

1492.5

-0.765

PERSIMMON

2708

0.482

PEARSON

630

-1.285

RDS 'A'

1682.4

1.455

RDS 'B'

1683

1.392

RELX

2339

-0.763

ROYAL TINTO

4453.5

-1.34

ROYAL MAIL

143.2

-0.83

ROLLS-ROYCE HL

143.82

-0.056

SAINSBURYJOY

294.2

-1.018

SCHROEDERS

3695

-0.619

SAGE GRP

729

-2.696

SJT JAMES PLAC

1580.5

-0.789

SMITHS GROUP

1465

-1.645

SMITH&NPEW

1321

0.84

SSE

1658.5

0.091

STAND.CHART.

468.3

-1.307

SEVERN TRENT

277.7

-1.595

TRAVIS PERKINS

155.2

-0.257

TESCO

288.3

-1.836

TUI AG

220.8

-2.258

TAYLOR WIMPEY

157.5

-0.665

UNILEVER

3886.5

-0.845

UTD. UTILITIES

1054.5

-1.495

VODAFONE GROUP

116

4.818

WPP

1095.5

0.547

WHITBREAD

3129

-0.981

Zurich/Zupixn

(Σε ελβ.)

Εταιρείες

Χθες

Με.%

ABB LTD N

32.65

1.27

RICHEMONT N

140.7

0.64

GEBERT N I

719.6

-2.07

NOVARTIS N

76.5

0.39

ROCHE HOLDING

309.15

0.04

SGS N

286.4

0.85

SWATCH GROUP I

289.9

2.15

ADILCO N

47.31

-1.74

JEJUN BAER N

66.62

0.03

CS GROUP AG

9.28

-0.64

GVAUDAN N

4500

0.29

NESTLE SA

123.58

0.39

TRANSOCEAN N

0

0

SWISSCO N

510

0.16

SWISS RE N

88.82

0.02

UBS GROUP N

16.805

0.72

ZURICH INSURAN

402.4

0

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθες

Με.%

AIDIAS N

286.5

4.6

ALLIANZ SE

205.8

0.05

BASF SE

62.84

0.047

BAY MOT WERKE

93.21

-0.27

BEIERSDORF

95.32

0

BAYER N AG

50.12

-0.25

COMMERZBANK

7.046

-0.057

CONTINENTAL AG

111.54

3.32

DAIMLER AG N

89.21

0.38

DEUTSCHE BANK

112.38

0.036

DEUTSCHE POST

56.25

-0.13

DT BOERSE N

149.1

-0.25

DT LUFTHANSA N

6.514

-0.119

DT TELEKOM A

16.72

-0.018

E.ON SE NA

11.064

0.012

FRESENIUS MEDI

58.04

-0.06

FRESENIUS SE

37.61

-0.205

HEIDELBERGCEME

65.72

0.32

KENNEL AG&CO V

77.5

0.8

INFINEON TECH

42.95

0.28

K+S AG NA

14.625

-0.155

MERCK KGAA

215.6

-0.9

MUENCH. RUECK

252.95

-1.95

RWE AG

32.94

-0.29

THYSENKRUPP A

10.345

1.109

VOLKSWAGEN VZ

188.52

0.14

VONOVIA SE

54.68

-0.18

SIEMENS N

153.6

3.54

SAP SE

125.86

1.14

Amsterdam/Αμστερνταν

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθες

Με.%

AALBERTS

56.16

0.93

AEGON

4.4

1.01

ABN AMRO BANK

12.964

-1.31

AKZO NOBEL

102.65

0.24

ARCELMITTAL

26.87

-0.06

ASML HOLDING

754.5

0.25

BOSKALIS WESTM

25.42

-0.42

GALAPAGOS

64.145

-0.78

HEINEKEN

97.5

-0.87

ING GROEP

13.2

-0.95

KONINKLIJKE DSI

194.8

0.21

KPN KON

2.642

-0.08

NN GROUP

47.09

-0.02

KONINKLIJKE DSI

194.8

0.21

IMCD

199.75

-1.31

RANDSTAD

62.68

-1.32

RELX

27.71

0.11

ROYAL DUTCH SH

20.13

1.97

UNIBAIL RODAM

67.7

2.73

VOPAK

34.34

-0.46

WOLTERS KLUWER

97.4

0.23

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθες

Με.%

AZA SPA

1.87

1.86

ATLANTIA

17.30

17.51

AZIMUT HLDG

26.86

26.95

ENEL

7.09

7.16

EXOR

84.26

84.16

ENI

12.60

12.55

GENERALI ASS

18.77

19.24

GEOX

1.20

1.21

INTESA SANPAOL

2.4825

-0.03

MEDIASET

2.66

2.72

MEDIOBANCA

10.81

10.81

RCS MEDIAGROUP

0.83

0.85

PRYSMIAN

34.11

34.04

SNAM

4.96

5.02

STMICROELEC.N

45.14

44.89

TELECOM ITALIA

0.34

0.33

TENARIS

10.24

10.27

TERNA

6.69

6.80

UNICREDIT

11.506

-1.24

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες

Χθες

Με.%

AIJINOMOTO

3621

1.66

ASAHI GROUP HL

4763

-0.46

ASTELLAS PHARM

2004

0.96

BRIDGESTONE CO

4957

0.69

CANON INC

2606.5

0.39

CASIO COMPUTER

1631

-0.61

CITIZEN WATCH

496

-2.36

CELTIC SAISON

1256

-0.32

DAIWA SEC GROU

644.3

-0.11

SUBARU

2328

5.22

FIJITSU HOLDI

9157

-0.95

FIJITSU LTD

2096.5

-0.4

HIMO MOTORS

1089

-0.55

HITACHI

7365

1.28

HONDA MOTOR

3313

-0.21

IHI

166.5

0.38

ISUZU MOTORS

2648

1.28

KAWASAKI HWY I

2107

1.79

KAJIMA CORP

1398

-0.71

KEIO

5440

-1.81

KOBE STEEL

591

-1.5

KONICA MINOLTA

500

-0.4

JTEKT

1092

1.96

MITSUBI UFJ FG

648.4

0.5

MITSUBISHI COR

3482

1.22

MITSUBISHI ELE

1523

-0.81

MITSUBISHI MOT

400

-0.5

NCC CORPORATIO

5590

0.9

NIKKON HLDG

2102

0.1

NIKON CORP

1193

0.08

NIPPON SUISAN

4763

-0.48

NISSAN MOTOR C

640.7

-1.25

NOMURA HOLDING

506

0.02

NISSAN CHEMICA

6920

-0.29

NIPPON PAPER I

1150

OBAYASHI CORP

926

-0.22

ODAKUY ELEC RA

2313

-1.19

OJI HOLDINGS

584

-1.35

OSAKA GAS

1803

-1.21

RICHO CO LTD

1132

-0.53

SEVEN

8012

-0.41

SEC&I HLDG

5035

0.7

SHARP CORP

1319

-0.45

SHIMIZU CORP

766

-0.26

SHISEIDO

7476

-0.13

SONY GROUP COR

14320

1.6

SUMY

3903

-1.01

SUMITOMO CHEM

568

-1.39

TAIPEI CORP

3690

-0.4

TOBI CORPORATIO

4585

0.22

TOKU RAILWAY

2790

-1.13

TOKIO MARINE H

5987

0.59

TORAY INDUSTRI

723

0.22

TREND MICRO

6740

-0.59

TOPE INDS LTD

1120

-1.75

TOPY INDUSTRI

723

0.22

TOSHIBA CORP

4913

0.27

TOYOTO

1311

-1.5

TOYOTA MOTOR C

2141.5

1.88

YAMAHA CORP

6480

-0.46

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθες

Με.%

ACCOR

31.25

-0.83

AIR LIQUIDE

151.06

-0.61

ALSTOM

33.96

2.78

AXA

25.56

-1.18

BNP PARIBAS

60.23

-1.62

BOUYGUES

32.61

-1.27

CAPAGEMINI

21.80

0.14

CARREFOUR

15.93

-2

CASINO GUICHAR

21.44

-0.42

CREDIT AGRICOL

12.70

-0.61

DANONE

56.60

-1.8

DASSAULT SYSTE

55.11

-0.7

EDF

12.85

1.94

L'OREAL

427.20

0.74

LVM.H.M.

729.70

1.23

LAGARDERE

23.34

1.04

MICHELIN

136.05

1.45

PERNOD RICARD

211.10

-0.09

KERING

711.20

4.36

PUBLICIS GROUP

59.92

0.13

RENAULT

34.81

-1.53

SAINT-GOBAIN

60.09

-0.15

SANOFI

90.17

0.11

SCHNEIDER ELEC

155.88

-0.23

SOCIETE GENERA

29.76

-0.13

SODEXO

81.80

-0.54

TF1

8.80

-2.44

THALES

81.06

-0.88

VEOLIA ENVIRON

29.81

-0.57

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθες

Με.%

ACS CONS Y SE

2312

-1.4493

AENA SAE

145.9

-1.7178

ACERINOX

10.76

-1.1029

ACCIONA

162

0.3096

AMADEUS

61.96

-2.4559

BBVA

5.799

-1.1253

BANKINTER

4.914

-1.1665

CAIXABANK

2.5

-0.5173

DISTR INT ALIM

0.0183

-1.6129

ENDESA

19.28

-0.823

ENAGAS

19.995

-0.4823

FERROVIAL

26.8

-0.4458

FOMENTO DE CON

11.14

0

GRIFOLS

18.285

-0.625

IBERDROLA

10.19

-0.049

INT AIRLINES G

1.898

-1.2744

INDRA SISTEMAS

11.02

1.0082

INDEXIT

31.73

-0.1482

MAPFRE

1.97

-0.5051

MERLIN PROP

10.24

1.6377

ARCELMITTAL

26.935

0.0743

RED ELECTRC COR

17.975

-0.4431

REPESOL

10.982

0.439

BCO DE SABADEL

0.653

-4.9491

BANCO SANTANDE

3.209

0.0778

SACYR

2.212

-1.3381

TELEFONICA

3.9

-0.2175

MEDIAS ES CO

4.564

-1.9338

TECNICAS REUN

8.3

1.0347

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΩΣ			
ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ		ΤΙΜΕΣ SPOT	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1368	ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,5490
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	129,89	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	6,1838
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,4248
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	25,227	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,2627
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4367	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,8544
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,84533	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	16.182,27
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	366,35	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,5148
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,6545	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	84,5404
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9493	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1343,00
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,0293	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	23,4423
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1,0528	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,7359
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	150,40	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,6186
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	9,8863	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	57,225
ΚΟΥΝΑ ΚΡΟΑΤΙΑΣ	7,5099	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,5393
ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ	83,1933	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	37,153
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	11,6020	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	17,3177
ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ			
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2021			
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ			1,1623
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ			0,8450
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ			7,4404
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ			10,0150
ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ			
ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)			
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	373,25	449,93	
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	373,25	449,93	
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	373,25	445,88	

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προη.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	909,99	910,63	-0,64	-0,07%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	2.191,18	2.192,20	-1,02	-0,05%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	6.050,25	6.039,91	10,34	0,17%
FTSE/Χ.Α.ΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.076,61	3.088,86	-12,25	-0,40%
ΑΤΗΧ SELECT PLUS	3.414,64	3.431,66	-17,02	-0,50%
ΑΤΗΧ SELECT	4.739,01	4.708,76	30,25	0,64%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΤΗΧ ESG	1.032,24	1.032,13	0,11	0,01%
FTSE/Χ.Α.-Χ.Α.Κ. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	447,71	441,42	6,29	1,42%
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.688,49	4.622,83	65,66	1,42%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.509,52	1.512,03	-2,51	-0,17%
FTSE/Χ.Α ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.451,87	2.459,07	-7,20	-0,29%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	543,82	543,29	0,53	0,10%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.559,31	1.560,41	-1,10	-0,07%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	591,54	583,22	8,32	1,43%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.070,51	5.109,52	-39,01	-0,76%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	753,41	757,80	-4,39	-0,58%
FTSE/Χ.Α. ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	1.935,78	1.953,05	-17,27	-0,88%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	3.753,68	3.743,51	10,17	0,27%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	51,15	51,52	-0,37	-0,72%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ - ΟΙΚΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.614,38	7.647,79	-33,41	-0,44%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ - ΠΟΤΑ	11.398,81	11.200,76	198,05	1,77%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	7.436,54	7.452,80	-16,26	-0,22%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΥΛΙΚΑ	3.196,35	3.211,44	-15,09	-0,47%
FTSE/Χ.Α. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ - ΑΕΡΙΟ	3.528,15	3.600,42	-72,27	-2,01%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ - ΑΝΑΨΥΧΗ	2.038,50	2.077,48	-38,98	-1,88%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	2.110,52	2.087,89	22,63	1,08%
FTSE/Χ.Α. ΘΑΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4.195,78	4.273,19	-77,41	-1,81%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.408,27	5.433,16	-24,89	-0,46%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	234.906.233,12
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	24.483.573,35
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	12.157.776,28
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	7.936.502,75
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	3.376.683,63
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	3.339.915,42
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	3.261.719,99
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.443.393,64
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	2.375.218,92
ΔΥΛΙΣΤΗΘΙΑ	1.586.082,33
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.069.685,69
ΚΑΘΕΤΟΙ, ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	772.075,40
ΑΝΑΦΥΚΤΙΚΑ	760.908,13
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	651.716,01
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	592.153,88
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	586.644,74
ΥΔΡΕΥΣΗ	514.080,01
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	510.930,50
ΟΧΗΜΑΤΑ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΠΕ. ΟΧΗΜΑΤΑ	495.134,11
ΕΞΕΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	405.973,14
ΧΑΛΥΒΑΣ	368.160,34
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	353.656,75
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	329.465,34
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	320.348,44
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	282.677,51
ΕΠΕΛΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	256.940,09
ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	236.453,21

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ					
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΠΑΪΡΗΣ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ (ΚΟ)	1,030	13.69%	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	0,590	-9.23%
QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	0,330	5.10%	ΕΛΙΝΟΛ (ΚΟ)	1,710	-3.93%
EPSILON NET (ΚΟ)	20,400	3.55%	ΑΤΤΙΣΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1,050	-3.67%
ABE Α.Ε. (ΚΟ)	0,496	3.55%	ΡΕΒΟΛΙ (ΚΟ)	1,295	-3.00%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2,688	2.99%	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,310	-2.31%
MEDICON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	3,220	2.88%	ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	14,300	-2.19%
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	18,300	2.81%	ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	1,870	-2.09%
UNIBIOS (ΚΟ)	0,730	2.53%	ΟΤΕ (ΚΟ)	14,920	-1.91%
ΙΝΤΕΛΛ ΟΜΙΛΟΣ (ΚΟ)	3,670	1.94%	ΟΠΑΠ (ΚΟ)	12,950	-1.89%
KPI - KPI (ΚΟ)	8,500	1.92%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	4,980	-1.78%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

ΚΑΪΣΙΜΟ ΜΕΤ.%		
ΒΙΟ	(ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	4,525 0,11
ΤΙΤΣ	(TITAN)	14,78 -0,94
ΕΕΕ	(COCA COLA HBC)	30,43 1,77
ΟΤΕ	(ΟΤΕ)	14,92 -1,91
ΑΡΑΓ	(AEGEAN AIRLINES)	4,98 -1,78
ΤΕΝΕΡΓ	(ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	13,3 1,37
ΔΑΜΗΕ	(ΔΑΜΗΕ)	2,545 -0,2
ΣΑΡ	(ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	8,5 -1,16
ΕΛΑΚΤΟΡ	(ΕΛΑΚΑΤΟΡ)	1,31 -2,31
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	(ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	10,16 0,4
ΜΥΤΙΛ	(ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	15,15 0,53
ΛΑΜΔΑ	(LAMBDA DEVELOPMENT)	7,33 -0,74
ΕΛΧΑ	(ΕΛΒΑΧΑΛΚΟΡ)	1,88 -1,57
ΑΛΦΑ	(ALPHA BANK)	1,105 0,82
ΜΠΕΛΑ	(JUMBO)	13,36 -0,6
ΕΤΕ	(ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	2,688 2,99
ΠΕΙΡ	(ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	1,444 0,91
ΕΥΡΩΒ	(EUROBANK)	0,96 1,27
ΕΛΠΕ	(ΕΛΠΕ)	6,17 -1,59
ΕΥΔΑΠ	(ΕΥΔΑΠ)	7,38 -1,6
ΕΧΑΕ	(ΕΛΛ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ)	3,745 -0,66
ΟΠΑΠ	(ΟΠΑΠ)	12,95 -1,89
ΜΟΗ	(MOTOR OIL)	14,3 -2,19
ΔΕΗ	(ΔΕΗ)	10,32 -0,96
ΟΛΠ	(ΟΛΠ)	18,1 -0,11

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ			
ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΔΕΗ (ΚΟ)	234.319.301,48	ΔΕΗ (ΚΟ)	5,95%
ΟΤΕ (ΚΟ)	12.157.776,28	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΛΟΙ (ΚΟ)	3,35%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	8.800.797,81	PROFILE (ΚΟ)	3,17%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	8.543.803,47	ΤΙΖΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΟ)	1,50%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	7.667.043,58	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	1,10%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	4.743.373,51	FRIGOGLOSS (ΚΟ)	0,60%
JUMBO (ΚΟ)	3.261.719,99	PHOENIX VEGA MEZZ PLC (ΚΟ)	0,53%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	2.625.347,88	ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ (ΚΟ)	0,51%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	2.443.393,64	ΠΑΙΡΗΣ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ (ΚΟ)	0,45%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	2.337.280,18	ΕΛΑΣΤΡΟΝ (ΚΟ)	0,36%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	213	1.100	3.949
FTSE/X.A. Τρόφιμα	0	0	7
FTSE/X.A. Large Cap	213	1.100	3.942
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	2.085	22.470	327.149
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	6	19	5.233
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	216	5.141	108.709
ΑΤΤΙCΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	0	0	72
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	9	13	108
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	11	42	12.334
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	21	169	9.159
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	52	832	26.413
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	9	30	936
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	42	106	3.743
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	74	410	7.932
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	11	51	1.665
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΙΑ (ΚΟ)	40	89	2.507
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	30	120	7.890
JUMBO (ΚΟ)	29	138	2.047
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	45	144	6.643
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	11	719	24.658
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	26	217	2.775
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	56	248	7.367
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	256	3.968	37.036
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	64	250	1.159
ΟΤΕ (ΚΟ)	51	187	3.623
ΟΛΠ (ΚΟ)	2	2	529
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	69	901	27.969
ΔΕΗ (ΚΟ)	833	8.238	14.738
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	82	284	2.283
TITAN CEMENT (ΚΑ)	24	77	1.218
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	16	75	8.403
Δικαιώματα σε Δείκτες	15	262	1.792
FTSE/X.A. Large Cap	15	262	1.792
Δικαιώματα σε Μετοχές	3	12	2.165
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	10
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1	5	678
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	121
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	131
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	0
ΔΕΗ (ΚΟ)	2	7	1.225
Συνολική Δραστηριότητα	2.316	23.844	335.055

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 16 Νοεμβρίου 2021

ΟΝΟΜΑ		ΚΑΤΩΤΑΘ	ΑΝΟΤΑΘ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΠΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0.8400	0.8400	0.8400	0.9320	509	0.8300	0.8400	0.8400	0.72
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1.0700	1.1100	1.0798	0.3360	"13,990"	1.0700	1.0950	1.0800	0.00
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	0.3860	0.3860	0.3860	0.8740	"1,150"	0.3860	0.3900	0.3860	0.00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0105		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.0630	0.0640	0.0630	-0.1250	"15,300"	0.0630	0.0640	0.0630	-0.79
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD	0.0930	0.0950	0.0940	-0.0970	"20,895"	0.0930	0.0980	0.0935	-1.58
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1.5700	1.5800	1.5748	1.2590	"10,450"	1.5700	1.5800	1.5700	0.64
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1.6200	1.6200	1.6200	2.4340	500	1.5800	1.6200	1.6200	0.62
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0.0540	0.0000		
ΜΙΝΕ	MINERPA ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0.0160	0.0170	0.0161	-0.1380	"21,058"	0.0160	0.0170	0.0160	-8.57
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0220		
ΓΙΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)"						0.0380	0.0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.3500	0.0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)						0.0000	0.1160		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)	0.0405	0.0455	0.0422	-0.8330	"1,500"	0.0000	0.0405	0.0405	-19.80
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0.0025	0.0040		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0005	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD						0.2100	0.2520		
ΧΑΞΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0.0020	0.0000		
ΑΤΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΤΡΟΥ ""Η ΠΡΟΩΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ "						1.1500	0.0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD	0.1930	0.1930	0.1930	0.0000	"5,000"	0.1930	0.1980	0.1930	0.00
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0.0165	0.0175		
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0.0840	0.0840	0.0840	0.5230	"1,465"	0.0810	0.0000	0.0840	9.80
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0.0450	0.0520		
ΛΟΔΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0.5850	0.6750		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	1.8000	1.8000	1.8000	-11.0000	780	1.8000	2.1000	1.8000	-5.76
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0.1370	0.1380		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0.0570	0.0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0.0000	0.0475		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0295		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΚΕΙΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0.6300	0.0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0.5200	0.5250	0.5228	-0.4520	"9,06"	0.5250	0.5300	0.5250	0.00
ΚΥΡΦ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0.1310	0.0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΛΙΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	2.6400	2.6800	2.6512	2.7940	"5,800"	2.6400	2.6600	2.6400	0.00
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS IOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0.0090	0.0000		
ΚΕΟ	ΚΕΟ PLC						1.3700	1.4100		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΩΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	0.2400	0.2400	0.2400	0.7080	"1,000"	0.2200	0.2400	0.2400	0.00
ΜΙΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0.6200	0.0000		
ΦΡΥΠ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD	0.2820	0.2820	0.2820	0.2000	"14,000"	0.2800	0.2940	0.2820	0.71
Τεχνολογία										
ΝΕΤΙΝ	NET INFO PLC						0.0000	1.1500		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΑ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0.0910	0.0930		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.2220	0.2640		
ΠΑΝΑ	ΠΑΝΟΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0.0600	0.0600	0.0600	0.0000	"26,000"	0.0600	0.0650	0.0600	0.00
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0.0000	0.2800		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD						1.0400	1.0500		
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΡΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΙΕΠ	"ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΕΣΕΠ	"D.A.P.P. Digital Access Pass PTE Investments Public Company Ltd (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΕΣΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ)						0.0000	0.0145		
ΙΣΕΠ	"ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΣΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΚΑΕΠ	"ΚΑΡΥΣ ΕΠΕΝΔΥΣΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΠΡΟΠ	"Α.Λ. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΡΕΕΠ	"REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΔΕΠ	"ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΕΕΠ	"ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΚΕΠ	"ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΧΑΕΠ	"HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	"ERMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΟΕΠ	"ΤΟΣΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0315		
Βιομηχανία										
ΣΤΔΣ	"CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	"WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.1030		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΛΛΗ024	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ουόλογο)						0.0000	0.0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ - ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΔΕΙΟΥΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						62.5000	69.0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ - ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΔΕΙΟΥΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2	65.0000	65.0000	65.0000	0.0000	"5,000"	62.5000	70.0000	65.0000	0.00
ΤΡΙΕΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ουόλογο)						0.0000	0.0000		
ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΚΚ04Α18	"ΚΚ04 3,25% (1ης Σειράς 2018, Αιζής 2021) "						0.0000	0.0000		
ΚΚ05Α18	"ΚΚ04 3,50% (1ης Σειράς 2018, Αιζής 2022) "						0.0000	0.0000		
ΚΚ07Α16	"ΚΚ04 3,25% (1ης Σειράς 2016, Αιζής 2023) "						0.0000	0.0000		
ΚΚ07Α17	"ΚΚ04 3,25% (1ης Σειράς 2017, Αιζής 2024) "						0.0000	0.0000		
ΚΚ09Α13	"ΚΚ04 5,25% (1η Σειρά 2013, Αιζής 2022) "						0.0000	0.0000		
ΚΚ10Α13	"ΚΚ04 6,00% (1η Σειρά 2013, Αιζής 2023) "						0.0000	0.0000		
ΚΚ10Α15	"ΚΚ04 4,00%(1ης Σειράς 2015, Αιζής 2025) "						0.0000	0.0000		
ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ										
Γ13Κ21	"Γραμμάτια Δημοσίου 13 Εβδομάδων, 8η Έκδοση 2021 (27/08/2021 - 26/11/2021) "							0.0000	0.0000	
Γ13Κ21	"Γραμμάτια Δημοσίου 13 Εβδομάδων, 9η Έκδοση 2021 (24/09/2021 - 23/12/2021) "							0.0000	0.0000	
Γ13Κ21	"Γραμμάτια Δημοσίου 13 Εβδομάδων, 10η Έκδοση 2021 (29/10/2021 - 28/01/2022) "							0.0000	0.0000	
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΣΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ									
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD									
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD									

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης στοχαστικής τιμής σε συντ από την προηγούμενη χρηματοοικονομική συνάντηση.

** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'

Εξελίχθη κατηγορία διαπομπόμευτες: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομούταν εταιρείες όσων ενδεχόμενης θα συντρέχουν σοβαρό λόγοι με πλήρους συμμόρφωσης τους με τη νομοθεσία και μη παροχής επαρκών στοιχείων/εγγυήσεων προς τους επενδυτές. Αγορά ειδικών χαρακτηριστικών: ταξινομούνται εταιρείες οι οποίες είναι: (α) δεν τηρούν τις υποχρεώσεις της διασποράς ή της εμπορευματοποίησης ή της χρηματοπιστωτικής αξίας της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να εισαγάγουν στο Χρηματιστήριο μετόχους τους όπως προβλέπεται από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματοπιστωτικών Αξιών Κώδικος ή (γ) i. για τις οποίες επιτεύχτη οικονομική διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους ή ii. για τις οποίες επήλθε αντίστροφη εξαγορά ή iii. οι οποίες είναι επένδυση κοινοπραξίας και επιλύονται την αναμείγλ τους από περιορισμό αναφοράς προς τις υποχρεώσεις τους.

NBG Securities

Δεινόσαυροι με κοινωνικές σχέσεις

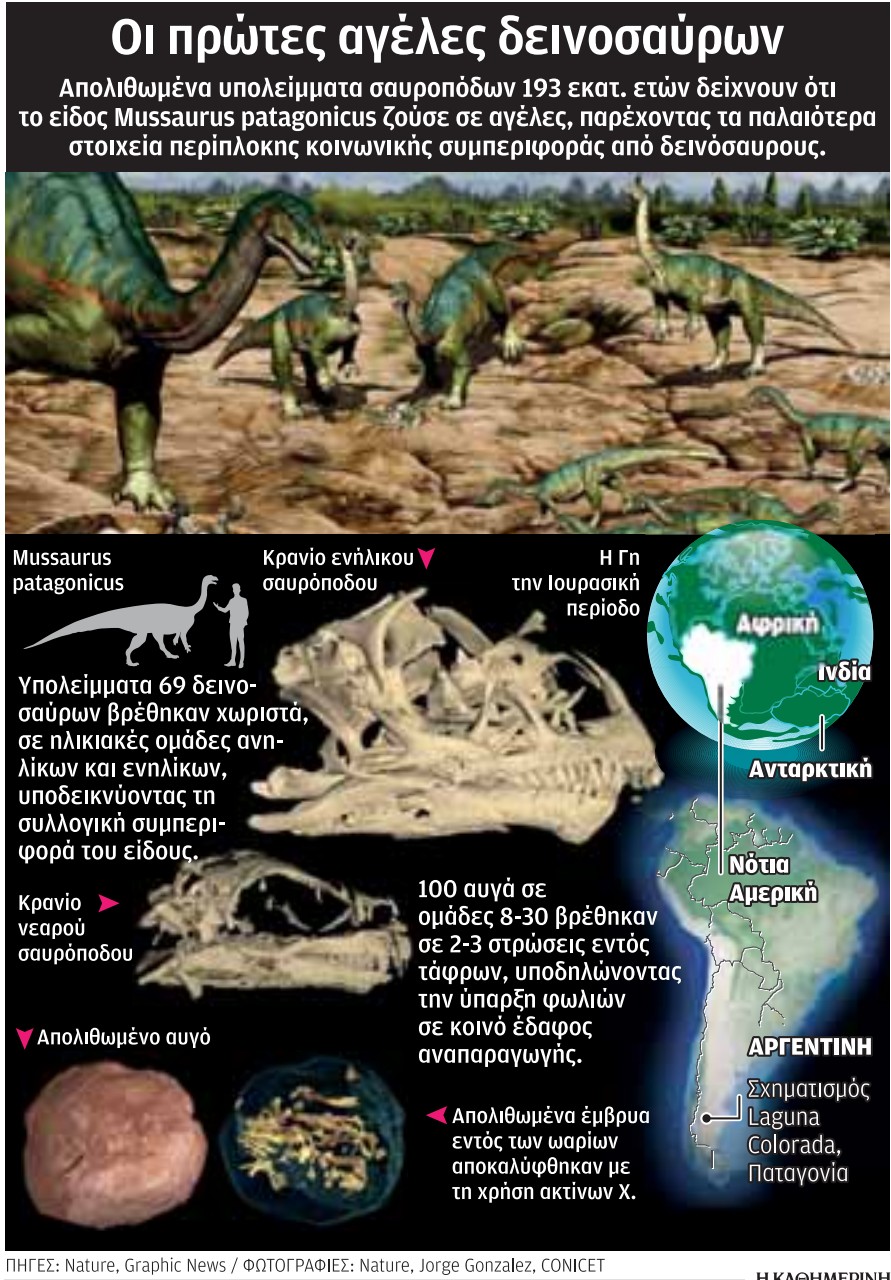
Σύμφωνα με νέα μελέτη, το είδος *Mussaurus patagonicus* ζούσε σε αγέλες

Στην ανακάλυψη των πρώτων στοιχείων που υποδεικνύουν ότι οι δεινόσαυροι ζούσαν σε αγέλες και συναναστρέφονταν μεταξύ τους ανά ηλικιακή ομάδα –σε αντίθεση με τα ερπετά και περισσότερο όπως οι πγκουίνι και άλλα πτηνά– προχώρησε ομάδα παλαιοντόλων. Οι επιστήμονες κατέληξαν στο συμπέρασμα αφού μελέτησαν πλούσια αποθέματα απολιθωμάτων σε τοποθεσία στην επαρχία Σάντα Κρουζ της Αργεντινής, στο νότιο άκρο της Νότιας Αμερικής, όπου βρήκαν περισσότερα από 100 αυγά, καθώς και τους σκελετούς 80 σαυροπόδων, νεογνών μέχρι ενήλικων. Η μέχρι πρότινος γνώση για τη συμπεριφορά των δεινοσαύρων ήταν αρκετά περιορισμένη, ωστόσο ο εξαιρετικά μεγάλος αριθμός απολιθωμάτων, καθώς και η διανομή τους στον χώρο, έδωσε στους επιστήμονες νέες πληροφορίες για την κοινωνική τους ζωή. Η μελέτη δημοσιεύθηκε στο περιοδικό Scientific Reports την Πέμπτη.

Σε κοινό έδαφος
Το σύνολο των απολιθωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των εμβρύων που βρέθηκαν μέσα σε αυγά, ανήκει στο είδος *Mussaurus patagonicus*, έναν φυτοφάγο δεινόσαυρο που ζούσε στην περιοχή της Παταγονίας. Εφθανε σε μήκος τα έξι μέτρα και σε βάρος τον ενάμιση τόνο, ενώ είχε μακρύ λαιμό και ουρά και ασυνήθιστα μικρό, για το υπόλοιπο μέγεθός του, κεφάλι. Τα οστά και τα αυγά του είδους απλώνονται σε περίπου 250 στρέμματα γης, μια σχετικά μικρή έκταση, δεδομένου του μεγάλου αριθμού των απολιθωμάτων. Τα περισσότερα αυγά ανακαλύφθηκαν σε συστάδες, από οκτώ έως 30, με τις φωλιές να απέχουν αρκετά κοντά μεταξύ τους –μια αξιοσημείωτη παρατήρηση που υποδηλώνει, ίσως, ότι τα ζώα χρησιμοποιούσαν κοινό έδαφος α-

Απολιθώματα πολλών ενήλικων ζώων σε φυσικές στάσεις ανάπαυσης μαρτυρούν ότι διαβίωναν και πέθαιναν μαζί.

ναπαυαγής. Πολύ μεγαλύτερη έκπληξη προκάλεσε το γεγονός πως οι επιστήμονες βρήκαν αυγά, νεογνά, νεαρούς, καθώς και ενήλικους, συγκεντρωμένα σε ξεχωριστές ομάδες, γεγονός που δείχνει ότι τα ζώα μάλλον ζούσαν σε κοινωνικά συνεκτικά σύνολα, αντί για την προηγούμενη υπόθεση, σύμφωνα με την οποία συγκεντρώνονταν μόνο προσωρινά, για τη διαδικασία της αναπαραγωγής και της γέννας. Οι ξεχωριστές ηλικιακές ομάδες που παρατηρήθηκαν, αναφέρουν οι συγγραφείς της έρευνας, υποδηλώνουν ότι οι δεινόσαυροι διατηρούσαν πολύπλοκες κοινωνικές σχέσεις κατά τη διάρκεια της ζωής τους. Μάλιστα, οι ερευνητές βρήκαν απολιθώματα πολλών ενήλικων σε φυσικές στάσεις ανάπαυσης, συμπεραίνοντας, έτσι, ότι τα ζώα ζούσαν αλλά και πέθαιναν μαζί. Συχνά τα απολιθώματα βρίσκονται συγκεντρωμένα σε μια τοποθεσία όχι απαραίτητα επειδή τα ζώα πέθαιναν ταυτόχρονα, αλλά επειδή κάποιο ποτάμι συσώρευε και μετέφερε τα οστά διαφορετικών ειδών, θάβοντάς τα κάτω από τη λάσπη. Ωστόσο, τα οστά του *Mussaurus patagonicus* βρέθηκαν σε χωριστές συστάδες καλυμμένα από σκόνη και οι συγγραφείς συμπεραίνουν ότι οι δεινόσαυροι πιθανότατα πέθαναν μαζί, σε περιοδικές ξηρασίες. «Τα ιζήματα διαθέτουν επίσης στοιχεία που δείχνουν πως τα ζώα είχαν ακόμη μαλακό ιστό όταν θάφτηκαν»,

ανέφερε ο επικεφαλής συγγραφέας Ντιέγκο Πόλ, ερευνητής στο Παλαιοντολογικό Μουσείο Egidio Feruglio της Αργεντινής. «Αυτό σημαίνει πως μάλλον έχουνε να κάνουν με ταυτόχρονο θάνατο».

Ευάλωτοι έως τα 15
Παρότι είναι γνωστό εδώ και καιρό ότι ορισμένοι δεινόσαυροι ζούσαν μερικές φορές σε αγέλες, η συμπεριφορά αυτή είχε παρατηρηθεί μονάχα σε σαυροπόδα που έζησαν το ναυριτερο πριν από περίπου 150 εκατ. χρόνια. Ο φυτοφάγος *Mussaurus patagonicus*, ωστόσο, βασίλευσε πριν από 193 εκατ. χρόνια, κάτι που σημαίνει ότι οι δεινόσαυροι είχαν αναπτύξει πολύπλοκες

κοινωνικές συμπεριφορές πολύ ναυριτερο από ό,τι πιστεύαμε. Η ανάλυση ακτίνων Χ από τους ερευνητές, με στόχο να μελετήσουν τα μοτίβα ανάπτυξης των οστών του είδους, έδειξε επίσης ότι τα ζώα δεν έφθαναν σε μέγεθος ενήλικα παρά περίπου στα 15 έτη τους. «Όλο αυτό το διάστημα τα νεαρά ζώα ήταν ευάλωτα σε επιθέσεις αρπακτικών», δηλώνει ο δρ Πόλ, προσθέτοντας ότι η συμπεριφορά της αγέλης ήταν ωφέλιμη για το είδος και ειδικότερα για την προστασία των μικρών κατά την ανάπτυξή τους. «Η κοινωνική του συμπεριφορά ήταν, ίσως, ακόμη ένα στοιχείο της επιτυχούς εξέλικτικής συνταγής του είδους», συμπληρώνει.

Το Λουξεμβούργο νομιμοποιεί τη χρήση κάνναβης

Οι ενήλικοι πολίτες του Λουξεμβούργου θα επιτρέπεται πλέον να καλλιεργούν έως και τέσσερα δενδρύλλια κάνναβης στα σπίτια ή στους κήπους τους, καθώς η χώρα γίνεται η πρώτη στην Ευρώπη που θα νομιμοποιήσει την παραγωγή και την κατανάλωση του ναρκωτικού. Σύμφωνα με τη σχετική κυβερνητική ανακοίνωση, θα γίνουν θεμελιώδεις αλλαγές στο νομικό πλαίσιο περί ψυχαγωγικής χρήσης και καλλιέργειας κάνναβης, υπό το πρίσμα της αποτυχίας της απαγόρευσης με στόχο την αποτροπή της χρήσης. Το γενικό πλαίσιο αναθεώρησης του νόμου είχε συμφωνηθεί πριν από δύο χρόνια μεταξύ Φιλελευθέρων, Σοσιαλδημοκρατών και Πρασίνων.

Η υπουργός Δικαιοσύνης, Σαμί Τάμσον, περιέγραψε την αλλαγή του νόμου για την εγχώρια παραγωγή και κατανάλωση ως το πρώτο βήμα. «Σκεφτήκαμε ότι έπρεπε να δράσουμε. Έχουμε πρόβλημα με τα ναρκωτικά και η κάνναβη είναι εκείνο που χρησιμοποιείται περισσότερο, καλύπτοντας ένα μεγάλο μέρος της παράνομης αγοράς. Η ιδέα είναι ότι ένας καταναλωτής δεν βρίσκεται σε θέση παρανομίας εάν κατανάλωνε κάνναβη. Δεν υποστηρίζουμε ολόκληρη την παράνομη αλυσίδα, από την παραγωγή και τη μεταφορά έως την πώληση. Θέλουμε να κάνουμε ό,τι μπορούμε για να ξεφυγούμε ολοένα και περισσότερο από την παράνομη μαύρη αγορά».

Σύμφωνα με τη νέα νομοθεσία, οι πολίτες άνω των 18 ετών θα έχουν δικαίωμα να καλλιεργούν έως και τέσσερα δενδρύλλια κάνναβης στο σπίτι τους για προσωπική χρήση. Το εμπόριο σπόρων θα επιτρέπεται επίσης, χωρίς περιορισμό στην ποσότητα ή στα επίπεδα της τετραϋδροκανναβινόλης (THC), του κύριου ψυχοδραστικού συστατικού της κάνναβης. Η αγορά σπόρων θα είναι δυνατή από καταστήματα ή μέσω Διαδικτύου. Υπάρχει, ακόμα, η πρόθεση να επιτραπεί η εγχώρια παραγωγή σπόρων για εμπορικούς σκοπούς, αλλά τα σχέδια, τόσο για μια εθνική αλυσίδα παραγωγής όσο και για τη διανομή που ρυθμίζεται

Οι ενήλικοι πολίτες θα έχουν δικαίωμα να καλλιεργούν έως και τέσσερα δενδρύλλια για προσωπική χρήση.

από το κράτος, έχουν καθυστερήσει εξαιτίας της πανδημίας. Η νομική απαγόρευση της κατανάλωσης, της μεταφοράς και της διανομής κάνναβης ή προϊόντων της θα διατηρηθεί, και το εμπόριο κάνναβης ή προϊόντων της, εκτός των σπόρων, είτε δωρεάν είτε έναντι πληρωμής, παραμένει απαγορευμένο. Ωστόσο, με τον νέο νόμο η κατανάλωση και η μεταφορά ποσότητας έως τριών γραμμαρίων δεν θα θεωρούνται πλέον ποινικό αδίκημα, αλλά πλημμέλημα. Τα πρόστιμα θα μειωθούν σε μόλις 25 ευρώ για κατοχή κάτω των τριών γραμμαρίων, από 251 έως 2.500 ευρώ που ανέρχεται σήμερα το πρόστιμο. «Για πάνω από τρία γραμμάρια τίποτε δεν αλλάζει, θεωρείται έμπορος», δήλωσε η Σαμί Τάμσον. «Τίποτε δεν αλλάζει ούτε για τους οδηγούς αυτοκινήτων: εξακολουθεί να υπάρχει μηδενική ανοχή». Σύμφωνα με κυβερνητικές πηγές, σχεδιάζεται ένα σύστημα κρατικής ρύθμισης της παραγωγής και της διανομής, ώστε να διασφαλιστεί η ποιότητα των προϊόντων, με τα έσοδα από τις πωλήσεις να επενδύονται «κυρίως στην πρόληψη, την εκπαίδευση και την υγιεινολογική περίθαλψη εθισμένων».

THE GUARDIAN

NEW SEASON

20 21

DEE JAY 93.5 RADIO

#THEISLANDSDJ

ME ΤΟΝ ANTHONY 642

17:00 - 19:00

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

HITLIST

LISTEN LIVE

www.mydeejay.com.cy

ΠΡΩΤΗ ΠΙΑΣΑ

Στέλλα Μάρκου | Γιώργος Λογίδης | Αντρέας Γιωργαλλής

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 7:00 - 10:00

Listen Live Radio Live

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Η κλιματική κρίση πλήττει τον οίνο

Αρκετά μειωμένες φέτος οι σοδειές στην Ευρώπη εξαιτίας των ακραίων καιρικών φαινομένων

ΠΑΡΙΣΙ. Στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων δεκαετιών αναμένεται να κινηθεί η φετινή παραγωγή κρασιού στην Ευρώπη εξαιτίας ακραίων καιρικών φαινομένων, ασθενειών της αμπέλου και ξηρασίας, σύμφωνα με ανακοίνωση του παγκόσμιου οργανισμού οινοποιίας ΟΙΒ.

Σε έκθεσή του που δημοσιεύθηκε την Πέμπτη, ο οργανισμός εκτιμά ότι η φετινή παραγωγή κρασιού είναι μειωμένη κατά 27% σε σχέση με πέρυσι στη Γαλλία, 9% στην Ιταλία και 14% στην Ισπανία. Η Ιταλία διατηρεί την πρώτη θέση στην παραγωγή κρασιού, με την Ισπανία να καταλαμβάνει τη δεύτερη θέση, ξεπερνώντας τη Γαλλία.

Ευνοημένες φέτος ήταν η Ρουμανία, η Ουγγαρία, η Γερμανία και η Πορτογαλία, με τις τοπικές καιρικές συνθήκες να οδηγούν σε αυξημένο όγκο και βελτιωμένη ποιότητα σοδειάς. Στις ΗΠΑ, παρά τη συνεχιζόμενη ξηρασία και τις πυρκαγιές στη βόρεια Καλιφόρνια, η παραγωγή κρασιού αυξήθηκε φέτος κατά 6%, με το Νότιο Ημισφαίριο

«Σε περίπου 15 χρόνια, η θερμοκρασία στο Μπορντό θα είναι πολύ υψηλή για την παραγωγή Μερλό», αναφέρει βιολόγος ερευνητής.

Περιοχές όπως η Βουργουνδία και το Μποζολέ κατέγραψαν σοδειές μειωμένες κατά το ήμισυ, ενώ ορισμένα κτήματα ανακοίνωσαν ότι δεν θα εμφιάλυναν φέτος καθόλου κρασί.

να καταγράψει και αυτό αύξηση παραγωγής σε Χιλή, Αργεντινή, Βραζιλία, Νότια Αφρική και Αυστραλία.

Στη Γαλλία, οινοπαραγωγές περιοχές όπως η Βουργουνδία και το Μποζολέ κατέγραψαν σοδειές μειωμένες κατά το ήμισυ, ενώ ορισμένα κτήματα (domaines) ανακοίνωσαν ότι δεν θα εμφιάλυναν φέτος καθόλου κρασί. Στις αρχές φθινοπώρου, κύμα καλοκαιρίας ξεγέλασε τα κλήματα, πριν υποστούν λίγες ημέρες αργότερα τις καταστροφικές συνέπειες απότομης πτώσης της θερμοκρασίας με πρωινό παγετό. Οι καταρρακτώδεις βροχές στις αρχές του καλοκαιριού στην κεντρική Γαλλία ευνόησαν την αναπαραγωγή παρασιτικών οργανι-

σμών, όπως ποτέ άλλοτε στο παρελθόν, σύμφωνα με ρεπορτάζ της εφημερίδας Le Monde. Στον Νότο, η ξηρασία αποτέλειωσε όσα κλήματα είχαν αντέξει τους καύσωνες και τις πυρκαγιές των αρχών Αυγούστου.

Η ένωση Γάλλων οινοπαραγωγών παρουσίασε πριν από λίγες εβδομάδες στο υπουργείο Γεωργίας λεπτομερές σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Οι παραγωγοί προτείνουν έτσι την αύξηση των υβριδικών ποικιλιών αμπέλου, αποτέλεσμα διασταυρώσεων με πιο ανθεκτικά είδη. Κάποια από τα νέα είδη είναι ανθεκτικά στον παγετό, όπως αυτά που καλλιεργούνται στον Καναδά και στη Σουηδία. Άλλα αποδείχθηκαν α-

πρόσβλητα σε ασθένειες, επιτρέποντας στους καλλιεργητές να αποφύγουν τη χρήση φυτοφαρμάκων.

Το άρωμα και η γεύση των υβριδίων, όμως, δεν έχουν ακόμη δοκιμαστεί επαρκώς. «Η Γαλλία ήταν παραδοσιακά διστακτική με τα υβρίδια. Τα πειράματα του κρατικού ινστιτούτου γίνονταν κάτω από άκρα μυστικότητα. Βρισκόμαστε ακόμη στα αρχικά στάδια», λέει ο βιολόγος ερευνητής Ζιλντε Ρεβέλ, που συνεχίζει: «Βρισκόμαστε σε περίοδο μεγάλης αναταραχής, όπως την εποχή της κρίσης της φυλλοξήρας, που φάνησε το σύνολο των καλλιεργειών. Ο χρόνος πιέζει.

Σε 15 χρόνια, η θερμοκρασία στο Μπορ-

ντό θα είναι πολύ υψηλή για την παραγωγή Μερλό, που αντιπροσωπεύει σήμερα το ήμισυ της παραγωγής κρασιού της περιοχής». Ορισμένοι επιστήμονες και οινολόγοι εκτιμούν ότι η λύση βρίσκεται στον Βορρά. Το αμπέλι ευδοκμεί για σε ζώνες οι οποίες θεωρούνταν ακατάλληλες πριν από 30 με 40 χρόνια. Ολλανδία, Δανία και Βρετανία έχουν μπει δυναμικά στο παιχνίδι, με περισσότερα από 700 οινοπαραγωγικά κτήματα στη Βρετανία.

Αν, όμως, η θερμοκρασία σημειώσει άνοδο της τάξης των 5 βαθμών Κελσίου μέχρι το τέλος του αιώνα, η παραγωγή γαλλικού κρασιού, όπως την αντιλαμβανόμαστε σήμερα, θα πάψει να υπάρχει.

Εντοπίστηκε φθόριο σε μακρινό γαλαξία

Καλλιτεχνική απότυπωση του γαλαξία NGP-190387.

ΧΕΡΤΦΟΡΝΤΣΑΪΡ. Μια νέα ανακάλυψη ρίχνει φως στο πώς το φθόριο –ένα στοιχείο που βρίσκεται στα οστά και στα δόντια μας– σχηματίζεται στο Σύμπαν. Χρησιμοποιώντας το τηλεσκόπιο ALMA στη Χιλή, μια ομάδα αστρονόμων εντόπισε για πρώτη φορά το στοιχείο σε έναν τόσο μακρινό γαλαξία που το φως του χρειάστηκε πάνω από 12 δισεκατομμύρια χρόνια για να φτάσει σε εμάς. «Όλοι γνωρίζουμε για το φθόριο επειδή η οδοντόκρεμα που χρησιμοποιούμε καθημερινά το περιέχει», δήλωσε ο Μάξιμιλιαν Φράνκο από το Πανεπιστήμιο Χερτφορντσάιρ της Βρετανίας, ο οποίος ηγήθηκε της μελέτης που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό Nature Astronomy την Πέμπτη. Όπως τα περισσότερα στοιχεία γύρω μας, το φθόριο δημιουργείται μέσα στα αστέρια, αλλά, μέχρι τώρα, δεν γνωρίζαμε ακριβώς πώς παράγεται.

Ο Φράνκο και οι συνεργάτες του εντόπισαν φθόριο (με τη μορφή υδροφθορίου) στα μεγάλα νέφη αερίου του μακρινού γαλαξία NGP-190387, τον οποίο βλέπουμε όπως ήταν όταν το Σύμπαν ήταν μόλις 1,4 δισεκα-

Σε απόσταση 12 δισ. ετών φωτός από τη Γη. Η ανακάλυψη ρίχνει φως στο πώς σχηματίζεται το χημικό στοιχείο.

τομμυρίων ετών, περίπου το 10% της σημερινής του ηλικίας. Δεδομένου ότι τα αστέρια διώχνουν τα στοιχεία που σχηματίζουν στον πυρήνα τους καθώς πεθαίνουν, αυτή η ανίχνευση υποδηλώνει ότι τα αστέρια που δημιούργησαν φθόριο πρέπει να έζησαν και να πέθαναν γρήγορα. Η ομάδα πιστεύει ότι τα αστέρια Wolf-Rayet, τα οποία έχουν μεγάλη μάζα και ζουν μόνο μερικά εκατομμύρια χρόνια, είναι οι πιο πιθανές τοποθεσίες παραγωγής φθορίου. Τα Wolf-Rayet είχαν προταθεί ως πιθανές πηγές κοσμικού φθορίου στο παρελθόν, ωστόσο οι αστρονόμοι δεν γνώριζαν μέχρι τώρα πόσο σημαντικά ήταν στην παραγωγή του στοιχείου στο πρώιμο Σύμπαν.

Εκτός από τα αστέρια αυτά, άλλα σενάρια για το πώς παράγεται και ελευθερώνεται το φθόριο έχουν προταθεί στο παρελθόν. Ένα παράδειγμα περιλαμβάνει παλμούς γιγαντιαίων, εξελιγμένων αστεριών με μάζα έως και λίγες φορές μεγαλύτερη από αυτή του Ηλίου μας, που ονομάζονται ασυμπτωτικοί γίγαντες αστέρες, αλλά η ομάδα πιστεύει ότι αυτά τα σενάρια, μερικά από τα οποία χρειάζονται δισεκατομμύρια χρόνια για να συμβούν, μπορεί να μην εξηγούν πλήρως την ποσότητα φθορίου που ανιχνεύθηκε στον NGP-190387.

Η ανακάλυψη σηματοδοτεί μία από τις πρώτες ανιχνεύσεις φθορίου πέρα από τον γαλαξία μας και τους γείτονές του. Οι αστρονόμοι είχαν στο παρελθόν ανιχνεύσει φθόριο σε μακρινά κβάρζ –πολύ φωτεινά αντικείμενα, τροφοδοτούμενα από μαύρες τρύπες, στο κέντρο γαλαξιών– αλλά ποτέ πριν το εν λόγω χημικό στοιχείο δεν είχε παρατηρηθεί σε γαλαξία που σχηματίζει αστέρια τόσο νωρίς στην ιστορία του Σύμπαντος.

Nature Astronomy, Science Daily

Πολλά είναι τα οφέλη από το λιγότερο αλάτι στο φαγητό

Ο ανεπαίσθητος περιορισμός του αποτρέπει έμφραγμα και εγκεφαλικό

Της **JANE BRODY**
THE NEW YORK TIMES

Ακόμη και μικρές μεταβολές σε κάποιους από τους «δείκτες» της υγείας μας ενδέχεται να συμβάλουν σημαντικά στην ευζωία και στη μακροπρόθεσμή μας. Ένας από αυτούς είναι η υπέρταση, η ρύθμιση της οποίας επιβάλλει μείωση του αλατιού που καταναλώνουμε. Επεί έναν αιώνα, περίπου, οι ειδικοί ανησυχούσαν σχετικά με το ποια είναι η ασφαλής ποσότητα χλωριούχου νατρίου που μπορούμε να προσλάβουμε. Παρότι έχουν ήδη καθοριστεί τα όρια για την περιεκτικότητά του στα έτοιμα τρόφιμα, η υπέρταση εξακολουθεί να έχει πανδημικές διαστάσεις στις σύγχρονες κοινωνίες. Οι περισσότεροι ειδικοί προκρίνουν την ολοκληρωτική εξάλειψή του από το πιάτο μας.

Τουλάχιστον 100 εκατομμύρια Αμερικανοί πάσχουν από υπέρταση, παράγοντα κινδύνου για έμφραγμα και εγκεφαλικό, που εκτινάσσεται στα ύψη με αλμυρή διατροφή. Και μια μικρή αύξηση της από 13 mm σε 13,4 mm μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την υγεία μας. Την ίδια στιγμή, έρευνα που εκπονήθηκε από το Πανεπιστήμιο Στάνφορντ, το 2010, έδειξε ότι ο περιορισμός του αλατιού που τρώμε ημερησίως, κατά 350 κιλοστονταλί του γλυκού–, μειώνει τη συστολική πίεση κατά 1,25 mm, αποτρέποντας 1 εκατομμύριο εγκεφαλικά και εμφράγματα.

Χλωριούχο κάλιο

Νέα μελέτη σε 600 κινεζικά χωριά έδειξε ότι η αντικατάσταση του μαγειρικού αλατιού με αλάτι χαμηλής περιεκτικότητας σε νάτριο μείωσε

Πανδημικές οι διαστάσεις της υπέρτασης στον σύγχρονο κόσμο.

σημαντικά τα καρδιολογικά περιστατικά και τους θανάτους. Από την αλλαγή ωφελήθηκαν περισσότεροι οι οικογένειες που αντικατέστησαν το 30% του χλωριούχου νατρίου με χλωριούχο κάλιο, παρότι εξακολουθήσαν να καταναλώνουν τροφές και καρυκεύματα πλούσιες σε νάτριο, όπως η σόγια και το όξινο γλουταμινικό νάτριο.

Δεκαπέντε χρόνια νωρίτερα, παρόμοια μελέτη που εκπονήθηκε σε ηλικιωμένους στην Ταϊβάν, οι οποίοι χρησιμοποιούσαν χλωριούχο κάλιο στο φαγητό, περιορίσει τη θνησιμότητα από καρδιακά αίτια κατά 41%

εντός τριετίας. Δεν πρέπει να λησμονήσουμε ότι ο άνθρωπος εξελίχθηκε για να προσλαμβάνει μια πολύ μικρή ποσότητα χλωριούχου νατρίου. Το αλάτι αποδείχθηκε εξαιρετικά πολύτιμο πριν από την έλευση των ψυγείων, για τη συντήρηση των τροφίμων. Σήμερα, αντιθέτως οι ειδικοί –ιδιαίτερα όσοι ασχολούνται με την καρδιά, την υπέρταση και τις νεφροπάθειες– το θεωρούν μια πολύ βλαβερή ουσία.

Ακόμη και αν δεν μπορείτε να πάρετε «αυτόματο διαζύγιο» από τα αλμυρά εδέσματα, ίσως να το κάνετε σταδιακά, δείχνοντας ιδιαίτερη προσοχή στα έτοιμα παρασκευάσματα, που συνήθως έχουν υψηλή περιεκτικότητα. Οι κάλυκες της γλώσσας σας σύντομα θα μάθουν όχι μόνο να μην απολαμβάνουν τα αλμυρά, αλλά να τους δημιουργούν μια δυσάρεστη γεύση.

Το αλάτι αποδείχθηκε εξαιρετικά πολύτιμο πριν από την έλευση των ψυγείων, για τη συντήρηση των τροφίμων, ενώ σήμερα οι ειδικοί –ιδιαίτερα όσοι ασχολούνται με την καρδιά, την υπέρταση και τις νεφροπάθειες– το θεωρούν μια πολύ βλαβερή ουσία.

Η Yahoo είχε κλείσει τα γραφεία της στο Πεκίνο από το 2015, επτά χρόνια αργότερα οι κινεζικές αρχές την είχαν υποχρεώσει να μοιραστεί πληροφορίες για τη χρήση του Διαδικτύου από δύο αντιφρονούντες.

Από την κινεζική αγορά αποχωρεί και η Yahoo

ΠΕΚΙΝΟ. Η απομάκρυνση αμερικανικών εταιρειών τεχνολογίας από την κινεζική αγορά είναι πλέον ολοκληρωτική με την αποχώρηση της εταιρείας Yahoo, που ανακοινώθηκε χτες, λίγες ημέρες μετά το κλείσιμο του επαγγελματικού δικτύου LinkedIn της Microsoft. Ούτε τα βιντεοπαιχνίδια δεν αντιστέκονται στην τάση αυτή, με την κινεζική έκδοσή του δημοφιλούς Fortnite της Epic Games να ανακοινώνει ότι οι σέρβερ της θα κλείσουν διά παντός στις 15 Νοεμβρίου.

Η κινεζική αγορά εξυπηρετείται ούτως ή άλλως από κινεζικές εταιρείες τεχνολογίας, όπως η μηχανή αναζήτησης Baidu και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης WeChat και Weibo. Η Yahoo είχε κλείσει τα γραφεία της στο Πεκίνο από το 2015, επτά χρόνια αργότερα οι κινεζικές αρχές την είχαν υποχρεώσει να μοιραστεί πληροφορίες για τη χρήση του Διαδικτύου από δύο αντιφρονούντες. Οι υπηρεσίες της τα τελευταία χρόνια περιοριζόνταν σε ιστοσελίδες με πληροφορίες για τον καιρό και με ξενόγλωσσα άρθρα.

Η αποχώρηση γίνεται «αναγνωρίζοντας τις δυσκολίες στο επιχειρηματικό και στο νομικό περιβάλλον», ανέφερε η ανακοίνωση της αμερικανικής εταιρείας. «Παραμένουμε προσπλωμένοι στα δικαιώματα των χρηστών μας και σε ένα ελεύθερο και ανοικτό Ίντερνετ», πρόσθεσε.

Στο «πιο δυσχερές περιβάλλον λειτουργίας» και στην «αύξηση των κανονιστικών απαιτήσεων από τις κινεζικές αρχές» είχε αποδώσει και η Microsoft τον τερματισμό λειτουργίας του δικτύου LinkedIn.

Τον Μάιο, η κινεζική ρυθμιστική αρχή Διαδικτύου είχε ανακοινώσει ότι το LinkedIn καθώς και η μηχανή αναζήτησης Bing της Microsoft και οι 100 άλλες εφαρμογές προχωρούν σε ανάρμοστη συλλογή και χρήση δεδομένων των χρηστών. Την 1η

Νοεμβρίου τέθηκε σε εφαρμογή ο κινεζικός νόμος για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, με βάση τον οποίο οι αρχές θα μπορούσαν να στραφούν κατά των εταιρειών.

Πολλές άλλες αμερικανικές εταιρείες, όπως η Facebook, η Twitter και η Google, δεν είναι διαθέσιμες στην Κίνα, και οι Κινέζοι χρήστες αποκτούν πρόσβαση σε αυτές με τη χρήση ειδικών ιδιωτικών δικτύων (VPN). Από τις αρχές Σεπτεμβρίου, οι κινεζικές αρχές απαγόρευαν επίσης την κατάκρηση βιντεοπαιχνιδιών από ανηλίκους, επιτρέποντας το gaming μόνο μία ώρα την ημέρα την Παρασκευή, το Σάββατο και την Κυριακή. Η διάταξη είχε προξενήσει αντιδράσεις στους

Πριν από λίγες μέρες, η Microsoft ανακοίνωσε το κλείσιμο του LinkedIn, του επαγγελματικού δικτύου της.

φιλικών παιχνιδιών όπως το Fortnite (Fortress Night στην Κίνα), αλλά υπάρχουν και χειρότερα. Το Σάββατοκυριακό η εταιρεία ανακοίνωσε ότι από την 1η Νοεμβρίου δεν θα μπορεί κανείς να κατεβάσει το παιχνίδι και από τις 15 Νοεμβρίου στις 11 το βράδυ οι σέρβερ της στη χώρα θα κλείσουν διά παντός. Δεν δόθηκα εξηγήσεις για ποιο λόγο έγινε αυτό, αν και το κινεζικό Fortnite ήταν σε δοκιμαστική (beta) έκδοση, που δεν επέτρεπε στην εταιρεία να βγάζει χρήματα από τους παίκτες. Προκειμένου να εισέλθει στην κινεζική αγορά, το 2018, η εταιρεία είχε τροποποιήσει ελαφρώς το παιχνίδι, αφαιρώντας στοιχεία που οι αρχές έκριναν ότι είναι υπερβολικά βίαια.

A.P. REUTERS

ΑΝΑΛΥΣΗ
EUROBANK*

Ενίσχυση δολαρίου λόγω υψηλού πληθωρισμού

Οι συνεχώς αυξανόμενες πληθωριστικές πιέσεις παραμένουν στο επίκεντρο της προσοχής των επενδυτών, με την πλειοψηφία εξ αυτών να εκτιμά ότι, δεδομένων αυτών των συνθηκών, ορισμένες από τις μεγάλες κεντρικές τράπεζες θα υποχρεωθούν τελικά να εφαρμόσουν μια πιο «επιθετική» νομισματική πολιτική σε σχέση με αυτήν που αναμενόταν αρχικά.

Οι ανησυχίες για το ενδεχόμενο διατήρησης του πληθωρισμού στα τωρινά υψηλά επίπεδα για διάστημα μεγαλύτερο από το αρχικώς προβλεπόμενο, εντάθηκαν ακόμα περισσότερο αυτή την εβδομάδα μετά τη δημοσίευση των στοιχείων για τον Δείκτη Τιμών Καταναλωτή των ΗΠΑ. Συγκεκριμένα, ο κύριος δείκτης ενισχύθηκε 0,9% σε μηνιαία βάση τον Οκτώβριο 2021, η μεγαλύτερη αύξηση για περισσότερο από δέκα χρόνια κυρίως λόγω ενίσχυσης των τιμών ενέργειας, ενώ σε ετήσια βάση αυξήθηκε 6,2% από 5,4% τον Σεπτέμβριο, υπερβαίνοντας τις προσδοκίες της αγοράς για έκρη φορά τους τελευταίους οκτώ μήνες. Αλλά ακόμα και αν δεν ληφθούν υπ' όψιν οι πιο ευμετάβλητοι παράγοντες όπως οι τιμές ενέργειας και τα τρόφιμα, ο επονομαζόμενος και δομικός δείκτης πληθωρισμού αυξήθηκε 0,6% μηνιαίως έναντι 0,4% που αναμενόταν, ενώ σε ετήσια βάση ενισχύθηκε με τον υψηλότερο ρυθμό από το 1991 (4,6%). Σημαντικές αυξήσεις σημειώθηκαν στις περισσότερες κατηγορίες υπηρεσιών και προϊόντων, μεταξύ των οποίων και οι τιμές εννοίκων που προκαλούν ιδιαίτερα ανησυχία λόγω της ιδιαίτερης βαρύτητάς τους

στο «καλάθι» του καταναλωτή.

Η δημοσίευση των υψηλότερων από τα αναμενόμενα στοιχείων πληθωρισμού στις ΗΠΑ πραγματοποιήθηκε λίγες ημέρες μετά την ανακοίνωση την προηγούμενη εβδομάδα των θετικών στοιχείων απασχόλησης εκτός γεωργικού τομέα για τον Οκτώβριο 2021, που έδειξαν μεγαλύτερη από την αναμενόμενη αύξηση στον αριθμό των νέων θέσεων εργασίας (+531.000), νέα πτώση στο ποσοστό ανεργίας (4,6%) και παράλληλα νέα αύξηση στον ετήσιο ρυθμό ενίσχυσης των μισθών (4,9%).

Οι εξελίξεις αυτές ενίσχυσαν περαιτέρω τις εκτιμήσεις της αγοράς για έναρξη ενός νέου κύκλου ανόδου των επιτοκίων από την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed), νωρίτερα και με πιο γρήγορο ρυθμό από αυτόν που αναμένονταν αρχικά, με αποτέλεσμα την άσκηση νέων πιέσεων στις αγορές κρατικών ομολόγων.

Χαρακτηριστικά, η απόδοση του 10ετούς αμερικανικού τίτλου βρέθηκε κοντά στο 1,60% στο τέλος της εβδομάδας, σημειώνοντας άνοδο 12 μ.β. σε σύγκριση με το κλείσιμο της προηγούμενης εβδομάδας. Η εξέλιξη αυτή ενίσχυσε το δολάριο, με την ισοτιμία ευρώ/δολ. να υποχωρεί κάτω από το κρίσιμο επίπεδο του 1,15, καταγράφοντας νέο χαμηλό για το τρέχον έτος κοντά στο 1,1430, που αποτελεί και το χαμηλότερο επίπεδο από τον Ιούλιο του 2020.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Ερευνάς Διεθνών Χειραλαιογορών της Eurobank.

Κόντρες γύρω από την εκλογή προέδρου της Fed

Ο Αμερικανός πρόεδρος πρέπει να αποφασίσει αν θα ανανεώσει τη θητεία του προέδρου της Federal Reserve ή αν θα τον αντικαταστήσει, καθώς η θητεία του κ. Ζερόμ Πάουελ λήγει τον Φεβρουάριο. Όπως επισημαίνει σχετικά ρεπορτάζ των Financial Times, ο διορισμός του προέδρου της ομοσπονδιακής τράπεζας των ΗΠΑ πρέπει πάντα να επικυρώνεται από τη Γερουσία. Δεδομένου όμως ότι ο Φεβρουάριος πλησιάζει, το θέμα αρχίζει να προκαλεί εκνευρισμό στους επενδυτές. Φέτος η απόφαση είναι πολύ πιο δύσκολη, καθώς πρέπει να ληφθεί εν μέσο εντεινόμενων πληθωριστικών

ακραία. Γενικά, πάντως, το θέμα αυτό σπανίως δεν προκαλεί εντάσεις και διχογνωμίες. Ο πρόεδρος πρέπει να διασφαλίζει την ανεξαρτησία της Fed, αλλά παράλληλα πρέπει να έχει οικονομική σκέψη και να ξέρει να ζυγίζει προσεκτικά τον αντίκτυπο κάθε κίνησης στην αγορά και την πολιτική βιωσιμότητα των επιλογών του.

Η βρετανική εφημερίδα επισημαίνει πως παραδοσιακά οι πρόεδροι της κεντρικής τράπεζας των ΗΠΑ επιλέγουν να δίνουν μια συνέχεια στην πολιτική, αλλά υπάρχουν και κάποιες που εκτρέπονται. Ανάμεσα σε αυτούς που δημιουργήσαν προβλήματα στους προκατόχους του κ. Μπίαντεν ήταν τη δεκαετία του 1970 ο Άρθουρ Μπερνς, πρόεδρος της Fed επί Τζιμ Κάρτερ, ο οποίος τον επέκρινε δριμύτητα για τους χειρισμούς του στο θέμα του πληθωρισμού. Το επόμενο έτος ο Κάρτερ επέλεξε τον Γουίλιαμ Μίλερ για να αντικαταστήσει τον Μπερνς, αλλά σύντομα η επιλογή του γύρισε μπουίμερανγκ. Ο Μίλερ αποδείχθηκε ανίκανος να τιασώσει τον πληθωρισμό και ήρθε σε σύγκρουση με την επιτροπή Ανοικτής Αγοράς.

Το 1979 ο Κάρτερ αναγκάστηκε να επανορθώσει και να διορίσει τον Πολ Φόλκερ, γνωστό πολέμιο του πληθωρισμού που αντικατέστησε τον Μίλερ. Ο τότε υπουργός Οικονομικών, Νταν Ρέγκαν, ήθελε όμως να έχει διαλέξει ο πρόεδρος τον «δικό του άνθρωπο», καθώς ο Φόλκερ ήταν Δημοκρατικός. Ο Φόλκερ έμεινε πάντως στη θέση του για δύο θητείες έχοντας την εκτίμηση του Κάρτερ. Τέσσερα χρόνια αργότερα, ο τότε πρόεδρος Ρέγκαν έκανε τη δική του προσωπική επιλογή εγκαινιάζοντας την εποχή του Άλαν Γκρίνσπαν, που επρόκειτο να διαρκέσει μέχρι το 2006.

Μερίδα Δημοκρατικών ασκεί πιέσεις για να παραμείνει στη θέση του ο Ζερόμ Πάουελ.

πιέσεων αλλά και ενός σκανδάλου που έχει πλύξει τη φήμη της Fed από τον Σεπτέμβριο. Μερίδα Δημοκρατικών ασκεί πιέσεις για να παραμείνει στη θέση του ο κ. Πάουελ, ενώ άλλοι, όπως η γερουσιαστής Ελίζαμπεθ Γουόρεν, ζητούν επίμονα την απομάκρυνσή του. Τον έχει μάλιστα χαρακτηρίσει «επικίνδυνο άνθρωπο» για τη καθαρή θέση του σε θέματα ρύθμισης του χρηματοπιστωτικού τομέα. Η Λάελ Μπρένναντ, στέλεχος της Fed, ακούγεται τελευταία ως πιθανή εναλλακτική. Τα διλήμματα που περιβάλλουν φέτος την εκλογή προέδρου της ομοσπονδιακής τράπεζας είναι

Στο 6,9% ανεβάζει φέτος τον πήχυ της ανάπτυξης το οικονομικό επιτελείο

Η πορεία του πρωτογενούς ελλείμματος αφήνει ένα «μαξιλάρι» ασφαλείας για κάλυψη εκτάκτων αναγκών

Του ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Ακόμη ένα δισ. ευρώ στο εκτιμώμενο ύψος του ΑΕΠ για το 2021 θα προσθέσει το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης, ανεβάζοντας τον πήχυ της φετινής ανάπτυξης στο 6,9% και το ονομαστικό ύψος του ΑΕΠ στα 177,6 δισ. ευρώ. Προς τα πάνω θα «διορθωθεί» το ΑΕΠ και για το 2022 καθώς, σύμφωνα με πληροφορίες, στο τελικό σχέδιο του προϋπολογισμού η εκτίμηση θα ανέλθει στα 187,3 δισ., με το ποσοστό της ανάπτυξης για την επόμενη χρονιά να τοποθετείται στην περιοχή του 4,5%, πρόβλεψη ουσιαστικά αμετάβλητη συγκριτικά με αυτήν που αναγράφηκε στο προσχέδιο του Οκτωβρίου.

Το χρέος

Αμετάβλητη αναμένεται ότι θα παραμείνει η πρόβλεψη και για την εξέλιξη του χρέους, το οποίο αναμένεται να διαμορφωθεί στα 350 δισ. για φέτος και στα 355 δισ. για το 2022. Η αναλογία ως προς το ΑΕΠ όσον αφορά το χρέος της γενικής κυβέρνησης αναμένεται ότι θα διαμορφωθεί στο 197% του ΑΕΠ για το 2021 και το 189,5% για το 2022. Πάντως, κατά την εξέλιξη της χρονιάς είναι πιθανό να υπάρξουν διαφοροποιήσεις και όσον αφορά την πορεία του ΑΕΠ και όσον αφορά το ύψος του χρέους.

Το οικονομικό επιτελείο έχει επιλέξει να κάνει πιο «συντηρητική» πρόβλεψη για τη φετινή πορεία της οικονομίας, ώστε να είναι ανοικτό το ενδεχόμενο τα τελικά νούμερα για το ύψος της οικονομικής δραστηριότητας να είναι μεγαλύτερα. Από την άλλη, είναι επίσης ανοικτό το ενδεχόμενο μέχρι το τέλος του χρόνου να έχουν προχωρήσει πρόωγες αποπληρωμές χρέους τόσο προς το ΔΝΤ όσο και προς τις χώρες της Ε.Ε. για τα διμερή δάνεια (τα λεγόμενα GLF), κάτι που θα ρίξει το τελικό ύψος του χρέους της γενικής κυβέρνησης σε χαμηλότερα επίπεδα, μειώνοντας αντίστοιχα και την αναλογία ως προς το ΑΕΠ.

Με το τελικό σχέδιο του προϋπολογισμού, ουσιαστικά θα γίνει η 3η φετινή αναθεώρηση του ΑΕΠ τόσο για το 2021 όσο και για το 2022. Ειδικότερα:

1. Με το μεσοπρόθεσμο σχέδιο δημοσιονομικής σταθερότητας το φετινό ΑΕΠ

Το ΑΕΠ αναμένεται να διαμορφωθεί φέτος στα 177,6 δισ. ευρώ και το 2022 στα 187,3 δισ. ευρώ.

εκτιμήθηκε αρχικά στα 172,089 δισ., για να ανέβει με το προσχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού στα 176,855 δισ. ύστερα από αναθεώρηση του στόχου ανάπτυξης από το +3,6% στο 6,1%. Με το τελικό σχέδιο αναμένεται επαναπροσδιορισμός στα 177,6 δισ. (ο.σ. χωρίς να αποκλείεται νέα διόρθωση της τελευταίας στιγμής μέχρι την Παρασκευή που θα κατατεθεί ο προϋπολογισμός στη Βουλή), ώστε ο ρυθμός ανάπτυξης (με τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ στο 0,5%) να διαμορφωθεί στο 6,9%.

2. Για το 2022 το μεσοπρόθεσμο σχέδιο τοποθετούσε το ΑΕΠ στα 184,65 δισ., ενώ με το προσχέδιο του Οκτωβρίου ο πήχυς ανέβηκε στα 186,497 δισ. Εκτιμάται ότι θα έχουμε καινούργια αύξηση στα 187,278 δισ. με ονομαστική αύξηση του ΑΕΠ κατά 5,4% και πραγματική κατά 4,4% λόγω αποπληθωριστή της τάξεως του 1%.

Σε δημοσιονομικό επίπεδο, το τελικό σχέδιο του προϋπολογισμού δεν αναμένεται να έχει ιδιαίτερες αλλαγές συγκριτικά με το προσχέδιο. Ακόμη και τα νέα μέτρα στρίλξης που ανακοινώθηκαν την προηγούμενη εβδομάδα για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, δεν επηρεάζουν

τον κρατικό προϋπολογισμό. Τα επιπλέον 90 εκατ. ευρώ του επιδόματος θέρμανσης και τα 40 εκατ. ευρώ για την επανασύνδεση του ηλεκτρικού ρεύματος στα ευάλωτα νοικοκυριά, όπως και το συνολικό κόστος επιδόματος των λογαριασμών ρεύματος, καλύπτονται από το Ταμείο ενεργειακής μετάβασης χωρίς επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού στον οποίο, προς το παρόν, θα εγγραφούν ως επιπλέον κόστος μόνο τα 50 εκατ. ευρώ για την επιστροφή του ειδικού φόρου κατανάλωσης στο πετρέλαιο κίνησης των αγροτών.

Ετσι, για το 2021 το έλλειμμα αναμένεται να διαμορφωθεί κάτω από τα 13 δισ. σε πρωτογενές επίπεδο (με βάση τον ορισμό ESA) ή λίγο χαμηλότερα από τα 13,5 δισ. με βάση τη μεθοδολογία της ενισχυμένης εποπτείας.

Η αναλογία ως προς το ΑΕΠ αναμένεται ότι θα είναι ελαφρώς μικρότερη σε σχέση με το ποσό που εγγράφηκε στο προσχέδιο του προϋπολογισμού (7,7% του ΑΕΠ) λόγω της αύξησης του παρονομαστή. Μέχρι το τέλος του χρόνου είναι πιθανό να προκύψουν νέες τροποποιήσεις σε σχέση με τις προβλέψεις που θα εγγραφούν στο τελικό

σχέδιο του προϋπολογισμού. Το ΑΕΠ μπορεί να διαμορφωθεί ακόμη υψηλότερα, κάτι όμως που θα εξαρτηθεί από την πορεία της οικονομίας κατά την περίοδο των εορτών, την έκβαση της πανδημίας και την εξέλιξη του πληθωρισμού.

Σε επίπεδο πρωτογενούς ελλείμματος, η καλύτερη σε σχέση με τις προβλέψεις εκτέλεση του προϋπολογισμού αφήνει ένα «μαξιλάρι» ασφαλείας στο οικονομικό επιτελείο το οποίο θα μπορεί να χρησιμοποιήσει για κάλυψη εκτάκτων αναγκών που θα προκύψουν μέχρι το τέλος του χρόνου είτε λόγω πανδημίας είτε λόγω της ενεργειακής κρίσης.

Πρόωρες αποπληρωμές

Όσον αφορά το χρέος, υπάρχει η πιθανότητα οι πρόωγες αποπληρωμές οφειλών συνολικού ύψους 7,2 δισ. να γίνουν μέσα στη χρονιά (έστω και ένα μέρος αυτών), κάτι που θα επηρεάσει το τελικό ύψος του χρέους γενικής κυβέρνησης, το οποίο αυτή τη στιγμή εκτιμάται στα 350 δισ. για το 2021. Αυτό είναι και το ποσό που αναμένεται να γραφτεί στο τελικό σχέδιο του προϋπολογισμού.

Σταθεροποιητικές τάσεις επικράτησαν στο Χρηματιστήριο

Σταθεροποιητικές τάσεις επικράτησαν την Τρίτη στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, με τον Γενικό Δείκτη να παραμένει αμετάβλητος και να κλείνει στις 67,37 μονάδες. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 παρουσίασε αμελητέα άνοδο σε ποσοστό 0,02%, κλείνοντας στις 40,30 μονάδες. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στις €64.933. Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, πω-

Ο Γενικός Δείκτης παρέμεινε αμετάβλητος και έκλεισε στις 67,37 μονάδες.

τικά έκλεισε μόνο ο δείκτης της Εναλλακτικής Αγοράς σε ποσοστό 0,35%. Ανοδικά κινήθηκαν ο δείκτης της Κύριας Αγοράς σε ποσοστό 0,31% και ο δείκτης των Ξενοδοχείων σε ποσοστό 0,86%. Αμετάβλητος παρέμεινε ο δείκτης των Επενδυτικών Εταιρειών. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέκλυναν οι τίτλοι της Logicom με €16.456 (άνοδος 0,64% – τιμή κλεισίματος €1,57), της Τσιμεντοποιίας Βασιλικού με €15.376 (χωρίς μεταβολή – τιμή κλεισίματος €2,64), της Τράπεζας Κύπρου με €15.106 (χωρίς μεταβολή – τιμή κλεισίματος €1,08), της Κυπριακής Εταιρείας Τσιμεντών με €4.739 (χωρίς μεταβολή – τιμή κλεισίματος €0,525) και της Άλκας Χατζηκυριάκος με €3.948 (άνοδος 0,71% – τιμή κλεισίματος €0,282). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεως, 5 κινήθηκαν ανοδικά, 5 πτωτικά και 7 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών περιορίστηκε σε 66.

Μεγάλες επενδύσεις για παραγωγή μπαταριών στην Ευρώπη

Στο μεγάλο τους στοίχημα για τη μετάβαση τους στην εποχή της ηλεκτροκίνησης και την εξασφάλιση επάρκειας σε κυψέλες μπαταριών οι μεγάλες αυτοκινητοβιομηχανίες, όπως οι Volkswagen, Daimler και Stellantis, ενδεχομένως να κληθούν να αντιμετωπίσουν ένα μεγαλύτερο πρόβλημα. Κι αυτό δεν είναι άλλο από το να βρουν όσες πρώτες ύλες τους χρειάζονται για τις μπαταρίες αυτές. Η αδυναμία να εφοδιαστούν με επαρκείς ποσότητες σε λίθιο, νικέλιο, μαγγάνιο ή κοβάλτιο μπορεί και να επιβραδύνει αυτήν τη μετάβαση ή και να καταστήσει ακριβότερα τα αυτοκίνητα, διακυβεύοντας τα περιθώρια κερδών. «Το μείζον ερώτημα, το οποίο ανακύπτει, έχει να κάνει με το εάν η προσφορά μπορεί να αντιστοιχίσει τη ζήτηση σε όλο το εύρος της τροφοδοτικής αλυσίδας», παρατηρεί ο Ντάνιελ Χάρισον, υπεύθυνος του κλάδου του αυτοκινήτου στην Ultima Media. Μέχρι πρόσφατα η Ευρώπη έδινε την εντύπωση πως είχε χάσει τη μάχη από τους κυρίαρχους κατασκευαστές της Νοτιοανατολικής Ασίας, την CATL στην Κίνα, την LG Chem στην Νότια Κορέα και την Panasonic στην Ιαπωνία, όπως υπογραμμίζει η Άλκα βον Ντάλγουιγκ του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας. Το τε-

λευταίο έχει συστήσει ένα δίκτυο επιχειρήσεων, το οποίο χρηματοδοτείται με ευρωπαϊκά κονδύλια και εντάσσεται στην Ευρωπαϊκή Συμμαχία Μπαταριών. «Κανείς δεν σκεφτόταν πως υπάρχει πρόβλημα και όλοι πίστευαν ότι μπορούμε εμείς στην Ευρώπη να κάνουμε εισαγωγή κυψελών μπαταριών», προσθέτει η Άλκα βον Ντάλγουιγκ.

Ωστόσο οι εκτιμήσεις τραπεζών, όπως λόγω χάρη της UBS, ότι οι πωλήσεις ηλεκτρικών αμαζιών μέσα στα επόμενα δέκα χρόνια θα εκτιναχθούν, υποχρεώσε το πολιτικό κατεστημένο αλλά και τις αυτοκινητοβιομηχανίες να αναθεωρήσουν τα περί παραγωγής μπαταριών. Στη συνέχεια ανακοινώθηκαν μεγάλα χρηματοδοτικά προγράμματα από τις Βρυξέλλες, τα οποία αποτιμώνται σε δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ και οι εταιρείες στον κλάδο του αυτοκινήτου αναφέρθηκαν στην κατασκευή εργοστασίων για μπαταρίες. Μόνον ο γερμανικός κολοσσός της Volkswagen ετοιμάζει έξι στην Ευρώπη και τέσσερα προγραμματίζει μαζί με τους συνεργούς της η επίσης γερμανική Daimler.

Προσφάτως, οι ανακοινώσεις για τα εργοστάσια κατασκευής μπαταριών διαδέχονται η μία την άλλη και το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας έχει καταγράψει σχεδόν

50 έργα. Εάν, όντως, υλοποιηθούν όλες οι προαναφερθείσες πρωτοβουλίες, η τοπική παραγωγή θα φθάσει να καλύπτει τη ζήτηση περίπου το 2030. Τότε θα είναι διαθέσιμες σχεδόν 640 γιγαβατώρες, όπερ σημαίνει πως θα επαρκούν για μια ετήσια παραγωγή 13 εκατομμυρίων αυτοκινήτων. Εως τότε, το 2030 δηλαδή, η Ultima Media εκτιμάει ότι η παγκόσμια προσφορά θα φθάσει τις 2.140 γιγαβατώρες έναντι λίγο χαμηλότερης ζήτησης για 2.212 γιγαβατώρες. Ο αναλυτής της Ντάνιελ Χάρισον προβλέπει ότι τα έξι εργοστάσια της Volkswagen θα της επιτρέψουν να καλύψει τα σχεδόν 2/3 των δικών της αναγκών σε κυψέλες μπαταριών. Το καιρίο πρόβλημα έγκειται στην προμήθεια πρώτων υλών, όπως είναι το λίθιο, το νικέλιο, το μαγγάνιο και το κοβάλτιο. Ειδικοί των αγορών της Benchmark Mineral Intelligence επισημαίνουν ότι ενώ οι επενδύσεις στις μονάδες μπαταριών είναι υψηλές, υστερούν οι αντίστοιχες στην εξόρυξη πρώτων υλών για την κατασκευή τους. Μέσα σε ένα χρόνο η τιμή του ανθρακικού λιθίου υπερδιπλασιάστηκε, ενώ τα μεγαλύτερα αποθέματα κοβαλτίου εντοπίζονται στο Κονγκό, όπου η εξόρυξή του γίνεται συνήθως υπό άθλιες συνθήκες.

REUTERS

Deloitte.

Στην Deloitte παρέχουμε στους πελάτες μας ευρύ φάσμα απόψεων, ικανοτήτων και δημιουργικότητας, που απαιτούνται για την επίτευξη **αποτελεσμάτων με θετικό αντίκτυπο.**

© 2020 Deloitte Limited

Connect for impact.

www.deloitte.com/cy

